Pace și bucurie ÎN DUHUL SFÂNT

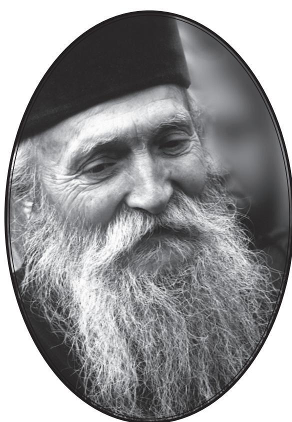

Starețul

TADEI

DE LA MÂNĂSTIREA VITOVNIȚA

Predania

Pace și bucurie
în **DUHUL SFÂNT**

traducere din limba sârbă de
VALENTIN - PETRE LICĂ

tipărită cu binecuvântarea
PREASFINȚITULUI
PĂRINTE GALACTION
Episcopul Alexandriei și Teleormanului
București 7518 / 2010

PRENTANIA

Pace și bucurie

ÎN DUHUL SFÂNT

Starețul

TADEI

DE LA MĂNĂSTIREA VITOVNIȚA

Fraților Rumâni
din părțile Timocului

CAPITOLUL I

STAREŢUL TADEI- O VIAŢĂ, O PILDĂ DESĂVÂRŞITĂ

Venind dinspre Belgrad, pe autostradă, înainte de Pojarevaţ faci la dreapta, apoi de la Petrovaţ pe Mlava la stânga, pe coastă, o iei către Homolie, spre Kucevo – aşa se ajunge la Melniţa. Satul e la poalele unui deal destul de mare, cu casele împrăştiate precum nişte oi cu scufii roşii, căutând iarbă mai bună pe câmpia blândă peste care privirea răzbate până la celălalt deal; păsări şi nori plutesc, iar tunetele, pe vreme rea, se sfădesc.

În faţa podului Melniţei, o bucată de fâşie de asfalt coteşte şerpuitoare la dreapta, urcă şi coboară printre case, trece dincolo de mijlocul satului şi capătul drumului local, şi sfârşeşte dintr'odată la poalele dealului cenuşiu de piatră, chiar înspre pârâul liniştit, domol şi timid, ascuns printre copacii dimprejur. Într'adevăr, ca un flăcău îndărătnic de la sat, el merge mai departe printre crestele pietroase, dar fără mantaua de asfalt. Peste râu, la stânga, se află Mănăstirea Vitovniţa – ca şi cum Însuşi Preaînaltul, cu puterea mâinii Lui şi în bună aşezare, tocmai aici, în fundul sufletului văii Homolie, a pogorât una din mănăstirile Sfântului Munte. Oare, altminteri, ar fi întins în faţa mănăstirii drumul de pământ roşu, sărbătoresc, pe lângă câmp, şi pe lângă livada de-abia sădită, tocmai până în faţa porţilor?

CTITORIA CRAIULUI MILUTIN

Mergem la Părintele Arhimandrit Tadei. Nu-i nici prima, nici ultima dată, slavă Domnului! Cel mai

mare duhovnic al Ortodoxiei, spun unii, cel mai mare theolog, „monah duhovnicesc, văzător cu duhul”... În orice caz, o personalitate pe care n’o întâlneşti la tot pasul. Personalitate nu după nume, ci prin vieţuire!

Ne temem, oare va voi să ne primească? Nu dacă vrea, ci dacă poate. Nu sântem nişte trecători curioşi, întâmplători. Se apropie praznicele: Sfântul Nicolae, Naşterea Domnului, Anul Nou, Boboteaza, Sfântul Ioan Botezătorul, Sfântul Sava... Prilej după prilej, ca măcar într’o dimineaţă să nu fim prost dispuşi, ca măcar într’o zi să nu fim nervoşi, ca măcar o dată să fim împreună, în dragoste şi cu toţi laolaltă. De aceea am plecat la Vitovniţa, de aceea şi mergem la Părintele Tadei.

**„IATĂ OGRĂZILE,
IATĂ PORŢILE PALATULUI,
MĂ VA PRIMI ÎN
CURTEA BISERICII,
NECUNOSCUTĂ...”**

...scria vestitul poet şi pictor Sârb Giura Iakşici la jumătatea veacului trecut, în poezia „Drumul spre Gorniak,” păşind nu departe de aici; stăm şi noi nehotărâţi înaintea porţilor mănăstirii. Ascultăm cu luare-aminte liniştea, cercetăm cu privirea – totul e nemişcat. Nici o umbră, nici o adiere de vânt. Trecem pe lângă primele clădiri ale mănăstirii, urcăm pe coastă, uşor, şovăielnic. Prin intrarea îngustă, după câţiva paşi, ajungem parcă la inimă, în faţa bisericii Adormirii Maicii Domnului. În stânga – una, în dreapta – încă două clădiri. Peste întreaga privelişte, precum coroana unui rege, domneşte crucea de pe zidul apropiat, înaintea căreia omul simte nevoia să cadă în genunchi (căci este singur şi mândru!).

Aici, spune tradiţia, a fost odinioară o mină, în apropierea unei aşezări. O dată cu apa, s’a dus totul. Apoi au venit monahii să se

nevoiască în peşterile pe care apa le-a lăsat în urmă, ca nişte răni. Biserica, după aceeaşi tradiţie, a fost ridicată de Sfântul Crai Milutin. Întâia dată este pomenită în anul 1552. A fost pictată în 1856, chiar în vremea în care Giura Iakşici scria versurile amintite mai sus. Pe peretele de la miazănoapte, înlăuntrul bisericii, cu prilejul unei restaurări din veacul trecut, a fost descoperit un înscris în Slavonă şi în Armeană din anul 1218, adus cine ştie de unde, cine ştie prin a cui trudă şi din care biserică...

„Părinte, vă fac metanie... Voi aştepta... Am timp...” Un tânăr simplu şi cu o pătură pestriţă pe umeri face ocolul mesei de lemn de sub via pe care toamna a desfrunzit-o demult. De cealaltă parte – o figură firavă, cu barbă căruntă, lungă, înveşmântată călugăreşte. Părintele Tadei! Tânărul îi sărută mâna. Ne apropiem şi noi de el. E rece ca o zi noroasă de Decembrie, delicată precum glasul care răzbate din barbă. De pe bancă, băgăm de seamă că am fost văzuţi. Se vede un drum, un deal pietros, dincolo de el – pârâul Vitovniţa, o potecă roşie şi nedumerirea noastră înaintea porţilor. Toate, ca în palmă...

Părintele Tadei vorbeşte în ritmul respiraţiei sale – cu întreruperi, când mai repede, când mai domol. În şoaptă. Scurtează unele cuvinte. Este vădit că face eforturi pentru a vorbi.

„VEI TRĂI NUMAI CINCI ANI!”

S’a născut la Petrovaţ, pe 19 Octombrie 1914, şi de timpuriu a avut „chemare.” Haina călugărească, judecând după cum arată, parcă i-a fost menită. Carne nu a voit să mănânce. Nici la vârsta asta nu doreşte ouă sau vreun pahar cu lapte. Mâncărurile gătite cu untdelemn nu îi plac. A încercat să le mănânce cu sila. În zadar. Nu vrea trupul. Iată că se poate trăi şi fără carne şi untdelemn! Chiar şi doctorii din ziua de astăzi spun că postul

prelungeşte viaţa. În 1932, aceştia i-au spus că nu va supravieţui dincolo de anul 1937.

S'a îmbolnăvit grav de plămâni. Cei de-un leat cu dânsul se bucurau de tinereţe, iar el se lupta pentru viaţă – tuberculoză. Un consiliu de doctori s'a consultat cum să-l ajute. A refuzat tratamentul. „Deci, cu ce putere să o îndure, dacă nu mănâncă carne?" Doctorii s'au supărat: „N'o să ne înveţi tu pe noi!" Unul dintre ei, o femeie, i-a zis: „Dacă te supui, poate te vei însănătoşi. Aşa, mai ai cel mult cinci ani de trăit, nu mai mult!" Bine. Cinci, cinci! Mănăstirea îl aştepta. Cel puţin, ştia cât timp va petrece în ea. Şi unde în altă parte ar fi putut să stea atâţia ani? La Mănăstirea Milkovo de lângă Svilainiţa, pe Morava, îl aşteptau 30 de Ruşi. Nu mâncau carne! La intrare, întâlneşte un frate: „Stareţul este aici?" „Da!" „Poţi să mă duci la el?" „Haide!" Acesta, după şopron, împreună cu ceilalţi fraţi, amesteca cu picioarele tina cu pleava. „Trebuie să zideşti cât e pace. Vrei să fii monah?" „Vreau!" „Ei bine, condu-l pe fratele să ia gustarea de dimineaţă," a spus stareţul, „arată-i şi odaia să se odihnească. Este sâmbătă, la noapte avem priveghere." Nu era obişnuit... Aşa a început. A treia zi a rămas pentru totdeauna.

Prima ascultare a fost de paznic al viei. Şi apoi încă multe ascultări şi multe săptămâni, toată viaţa slăvind pe Dumnezeu şi aşteptându-şi sfârşitul. Din această pricină îl şi interesa viaţa cel mai mult. Ce este, unde duce, unde începe şi unde se sfârşeşte? Fraţii din obşte îl ajutau. A învăţat limba Rusă, în care, alături de Greacă şi Siriacă, sânt traduse toate lucrările Sfinţilor Părinţi. S'a ostenit să pătrundă simţirile, cugetările acestora, să le înveţe cuvintele de învăţătură. Şi a izbutit. Iar când Arhimandritul Iosif s'a mutat în veşnicie, Ruşii de la Mănăstirea Milkovo au plecat la mănăstirile Tuman şi Kalenici. Tânărul frate a luat calea spre Mănăstirea Gorniak, ctitoria Cneazului Lazăr, unde, în 1935, s'a închinoviat.

„CLOPOTNIŢA SE CUTREMURĂ, CLOPOTUL SE LEAGĂNĂ, ŞI DIN BISERICĂ SE AUDE BLÂND RUGĂCIUNEA...”

Şcoala a urmat-o la Mănăstirea Rakoviţa, pentru ca apoi, la dorinţa Patriarhului Varnava, să petreacă douăzeci de ani în Eparhia Belgradului. Al Doilea Război Mondial, de altfel, l-a găsit la Patriarhia din Peci.

Întâia oară a fost arestat când încerca să treacă în Eparhia Banatului,[1] la episcopul locului de atunci, mai târziu Mitropolit al Zagrebului – Damaschin. Acolo era şi pâine din belşug. La Belgrad – aproape nimic. Însă, doar pentru că a trecut Dunărea noaptea, a fost arestat în gară şi predat Poliţiei Speciale. A început interogatoriul: „Aşadar, îl cunoşti pe acesta, îl cunoşti pe acela...”

„ORGANIZEAZĂ O CELULĂ COMUNISTĂ!”

„Slavă lui Dumnezeu, nu cunoşteam pe nimeni! În actul care mi s-a adus, scria: «A fugit în Banat ca să organizeze o celulă comunistă!» Eu, să organizez? Călăuză, sau partizan, sau comunist! Să nu-ţi vină să crezi. M’a liniştit (ca un «coleg») şi s’a ocupat sincer să mă elibereze. Şi m’au eliberat...”

Un zâmbet se revarsă pe chipul Stareţului şi Soarele răsare din spatele lui, ca şi cum încerca să răzbată printre nori.

A doua oară a fost surghiunit în Petrovaţul natal. A ajuns la Petrovaţ şi a încercat să obţină un permis de liberă trecere. A fost închis fără explicaţii şi condamnat la moarte! Peste drum de Primărie, într’o

1 Episcopia Banatului Sârbesc, cu scaunul la Vârşeţ, cuprinzând provincia autonomă Voivodina. *(n.red.)*

prăvălie, s'a întâlnit cu un pandur de-ai lui Nedici, care l-a întrebat pe ocolite, dacă este cineva în pădure şi ce se întâmplă acolo. Părintele a intrat după el până în biroul primarului, apoi a ieşit şi au apărut în uşă doi Nemţi!

L-au închis într'o încăpere mică cu o sobă. Doi oameni puneau lemne pe foc şi se încălzeau. Lângă ei, câte un sac. Erau ţărani săraci, veniţi în zona Nişului, ce cultivau tutun şi făceau contrabandă cu el, vânzându-l în Petrovaţ – cât să-şi cumpere o ţuică. I-au arestat şi aşteptau... Lângă zid se afla o laviţă îngustă.

„Stăteam întins şi mă gândeam că nu mai este scăpare! Eram deznădăjduit. Dintr'o dată, s-a ivit înaintea mea un tânăr. Uniforma lui era ca în frescă. Înalt, de frumuseţe desăvârşită. Pe pământ nu este unul ca acesta. Avea o panglică de aur pe umeri. Pe cap nu avea coif, dar ceva îi acoperea fruntea. Deasupra, o pană frumoasă. În mâini ţinea un sul şi mă privea. Limpede ca ziua: un Înger, mângâiere de la Domnul! Îşi desfăcu sulul pe care-l ţinea în mâini şi-mi zise: «Priveşte,» (pe sul era harta Serbiei) «nu te teme, nici nu te înfricoşa, căci va trebui pe mulţi să mângâi şi să îmbărbătezi. Ai înţeles?» M'am uitat să văd dacă şi ceilalţi au auzit ce-mi spunea Îngerul. Atunci nu ştiam că în lumea duhovnicească se vorbeşte prin gânduri. Gândul lui îmi glăsuia în minte. Apoi a dispărut. Ştiam că e o mângâiere din Ceruri, dar tot credeam că nu mai am mult de trăit. M'am înşelat. Asta se întâmpla în 1943, prima şi singura dată când am văzut în chip viu pe trimisul lui Dumnezeu. Mai târziu l-am văzut numai în vis..."

Tot ceea ce este de la oameni trece, spune poporul. Numai Dumnezeu este veşnic – să vadă şi să tămăduiască rănile, să mângâie, dar să şi mustre. Părintele Tadei s'a ferit dinadins, în toate chipurile cu putinţă, de stăreţia la mănăstire. Nu este lucru lesne să-i călăuzeşti pe oameni...

„A ÎNCEPUT ÎN ’75...”

„Trebuia să fiu pus a şasea oară stareţ la Pocainiţa, şi ştiam că acolo voi avea mare necaz. «Nu sânt potrivit să fiu stareţ,» le explicam, «sânt închis în mine.» Într’o noapte, visez că mă aflu înaintea Domnului. Purta epitrahil, peste el un omofor, larg, peste umeri, iar apoi încă un epitrahil. «De ce te războieşti, dacă nu ai ascultare?» m’a întrebat şi m’a învăţat: «Fiecare ascultare trebuie împlinită cu dragoste deplină, râvnă, credincioşie şi fără să dai atenţie pizmei şi răutăţii ce te înconjoară şi te loveşte.» Apoi m’a închinat de trei ori, de la cap până la picioare. De trei ori. A luat epitrahilul şi l-a pus peste mine... Asta-i o sarcină, o cruce care trebuie purtată. L-am rugat deja de trei ori pe Vlădică să mă slobozească de sarcină. Nu mai am putere, omule! Vreau să am numai puţină pace!”

În curând, s’a auzit despre unele dintre visele Părintelui Tadei. Mai întâi printre monahi. Printre ei se număra şi episcopul de astăzi al Herţegovinei, Athanasie (Ieftici), totodată profesor la Facultatea de Theologie din Belgrad. Mai întâi, acesta a cercetat de departe despre visele Părintelui Tadei, despre vederea înainte duhovnicească a părintelui. I-a plăcut ce a auzit. Apoi, l-a chemat să vorbească cu el, să i se plângă, să caute sfat, să schimbe gânduri.

După aceea, şi lumea obişnuită a început să vină la el. Cu necazul de braţ, haidem la Părintele Tadei!

„Până în 1975, am fost întru totul retras. Nu mergeam nicăieri, societatea nu mă interesa. Fie din pricina sănătăţii, fie din pricina firii. La Kârnievo, un sat dincolo de Morava, se afla cea mai puternică mişcare a bogomiliţilor. Se deosebea, mai cu seamă fratele Dragi. Nu era arhitect, dar a condus cu succes lucrări de construire a unor biserici. În acea vreme, mă aflam la parohia Vlaşki Dol, aproape de Alexandrovaţ. Au venit o dată să mă ducă la o adunare de-a lor. Cum să merg? Nu am ieşit nicăieri, nici nu ştiu să mă port cu oamenii. Au

venit la mănăstire, dar nu am vrut să merg cu ei. Au mai venit odată şi apoi încă o dată. Întrebaţi-l pe Vlădica, eu am încercat să scap – «Doar dacă el blagosloveşte... Ce să fac eu, călugăr, printre mireni?» M'am înşelat, Vlădica a blagoslovit şi astfel a început totul..."

Din toate părţile! Cuvânt peste cuvânt, chin peste chin, toate s'au aşezat în sufletul Părintelui Tadei. Oamenii au început să vină şi organizat, cu autocare! Necazul nu-l întreabă pe Părintele Tadei de sănătate, ci-i egoist. Iar inima a început să-i slăbească. În urmă cu şase ani a avut un atac de cord, apoi un altul. Dacă pe suflet stă o rană, chiar de e străină, trupul pătimeşte.

„Anul trecut, probabil din pricina tensiunii, arterele mele erau împovărate. Atacul de cord era gata. Nu m'am speriat. Omul trebuie să muncească, să lucreze, ca inima să aibă suficient sânge."

De ce vin oamenii, de fapt?

„Nici eu nu ştiu! Să-şi spună necazul, poate să schimbăm gânduri. Multora le e mai bine, după aceea. Iar eu trebuie să vorbesc în fiecare zi. Dacă mi-ar fi plămânii din oţel, şi tot ar avea de suferit. Toate aceste necazuri au înrâurire asupra omului. Mă întreabă de toate, iar eu nu ştiu, nu mă pricep să mă descurc cu oamenii...

Până anul trecut nici nu am simţit bătrâneţea. Nici la urcatul, nici la coborâtul scărilor. Acum mi-am pierdut puterea, nu pot să vorbesc mult. Iar ceea ce vine, se pare că aşa trebuie să fie... În ultimele două luni, însă, am mari suferinţe sufleteşti. Nici în război nu am pătimit aşa. Trebuie, aşadar, să trec şi prin asta..."

„DUMNEZEU RĂSPUNDE, NU EU"

Vin două femei. Îi sărută mâna. Se opresc să vorbească. Apoi pleacă. Un tânăr începe să vorbească, stând ghemuit, rezemat de zidul bisericii. Nu ar vrea să plece.

„Suferinţa? E a gândului, pricinuită de gânduri. Duhurile răutăţii fac tulburare între fraţi. Asta mă doare cel mai mult. Am avut feluriţi fraţi în aproape cincizeci de ani de stăreţie, dar aşa nelinişte lăuntrică între fraţi n'am avut până acum. Se vede că sânt vremurile din urmă! Priveşte ce fac duhurile cele de mai dedesubt ale pământului cu oamenii! În lumea toată, nu numai la noi! Nu ai pace nici în casă..."
Tace. Respiră greu. Şi gândurile, numai, parcă îl dor.
Cândva, acum aproape opt ani, a venit un om cu ochii în lacrimi. „Ce s'a întâmplat, care-ţi e necazul?" Din doi fii, unul, cândva student strălucit la medicină, nu s'a mai dus de doi ani la cursuri. Nu mai are nici o fărâmă de voinţă în el. Nu ştie încotro va merge, ce va face. Pe copil îl doare cel mai mult. „Nu te îngrijora!," îi spune Părintele Tadei. „Cere-i să alerge în fiecare zi până la Avala – mai cu seamă în zilele de lucru, când nu este nimeni prin parcuri. Este vlăguit şi peste măsură de obosit din pricina învăţăturii." „Să-l aduc să vorbiţi cu el?" „Nu e nevoie! Vom vorbi când voi veni la Belgrad." S'au întâlnit lângă biserica Sfântului Gheorghe, pe dealul Banovo. „Ce mai face fiul tău?" „E foarte bine! I-a trecut totul parcă luat cu mâna!" „Nu avea oxigen suficient. Creierul nu putea să lucreze. Era vlăguit. Atunci omul îşi pierde şi voinţa de a trăi." Mai apoi, acest S. a dorit să scrie o carte. „Poţi să o faci, i-am zis. Nu pot să opresc pe nimeni să facă asta, dar am dreptul să-ţi cer ca numele meu şi al mănăstirii să nu fie pomenit în această carte. A găsit, însă, o fotografie de a mea la un profesor şi a pus-o pe coperta cărţii sale. Când s'a aflat despre asta, oamenii au venit să le spun soarta, ca la ghicitoare!"
De ce se spune despre dumneavoastră că sânteţi un om înainte-văzător cu duhul? „Ei, uite aşa, stau la fereastră şi văd totul..."[2]

2 Joc de cuvinte: în limba Sârbă, „văzător cu duhul" se spune *prozorliv*, ce cuprinde cuvântul *prozor* – fereastră. *(n.tr.)*.

Râde din inimă, neprefăcut, ca un copil. Soarele se strecoară timid în spatele zidului, în spatele Părintelui Tadei.

„Oamenii vin la mine cu întrebări nemaiauzite, dar Dumnezeu ştie de ce au trebuinţă. Eu nu. Ei cred că eu le răspund gândurilor lor, dar Dumnezeu le răspunde, nu eu...”

Când se vorbeşte aşa despre viaţă, ne descoperim pe noi înşine...

Iată, au venit fratele S. şi soţia lui, din B. Trebuie să vorbesc şi cu ei.

„Doar un cuvânt!,” strigăm în acelaşi timp.

„Vin oamenii...,” continuă Părintele ca pentru sine. „Iar eu am mai multă trebuinţă de mângâiere decât ei! Ha, ha!... Odată, două rude au adus o femeie care îşi târa picioarele pe pământ. Nu putea să păşească. «A fost,» spun ei, «la doctor şi nu i-au găsit nimic.» «Îi sânt slăbiţi nervii?» «Aşa spun...» «De când?» «De şase ani.» «Păi, eu sânt mai bolnav decât tine! De 50 de ani sânt bolnav! Tu nu eşti bolnavă.» M’am dus să-i «citesc» şi să meargă singură acasă. Mă întorc, nimic! Are bărbat şi doi copii. Bărbatul a părăsit-o. Cum altfel! Cine va pregăti copiii pentru şcoală? Cine îi va găti? «Tu nu eşti bolnavă trupeşte, ci în cuget.» Ea priveşte. «Eşti împovărată peste măsură. Fii, dar, veselă! Cântă! Cântă, şi ţi se va întoarce şi bărbatul acasă.» Ea mă priveşte din nou, şi dintr’odată se odihneşte, şi fuge ca din puşcă către automobil. «Ce s’a întâmplat cu ea?,» strigau ceilalţi doi. «S’a vindecat,» le-am zis, «nu mai este bolnavă».”

„PREASFÂNTA MAICĂ MI-A SPUS…”

Iarăşi i s’a luminat chipul şi din barbă s’a ivit un zâmbet.

„Noi adunăm roadele gândurilor şi dorinţelor noastre. Unii spun că gândurile nu înseamnă nimic. Cum să nu însemne, omule?! Sânt o putere şi o forţă uriaşă. Dacă gândurile şi dorinţele nu sânt bune,

nici rodul lor nu este bun. Nicăieri nu este pace, nici linişte – nici în mănăstire, nici în lume, nici în familia evlavioasă, nicăieri.” Cum ne sânt gândurile cu care ne îndeletnicim, aşa ne este şi viaţa.

Părintele Tadei s’a gândit odată să meargă pentru totdeauna în Sfântul Munte, la Hilandar, însă nu avea binecuvântarea episcopului şi nici a tatălui său, care la vremea aceea, în 1959, trăia încă. Neîndoielnic, nu îi era menit să meargă, căci nici clima de acolo nu îi era prielnică.

„Înainte de asta, eram la Patriarhia din Peci. Mi-a trimis igumenul mănăstirii Jicea un frate. Era bolnav cu nervii. Nu m’am putut înţelege cu el şi l-am trimis acasă... La Hilandar m’am simţit cel mai bine. Mă gândeam la inimă. Într’o noapte, am visat că noi, călugării aghioriţi, mergeam pentru binecuvântare la Preasfânta Maică, igumena Sfântului Munte. Fraţii treceau şi îi sărutau mâna. Când am trecut şi eu, am rugat-o să-L roage pe Fiul ei şi Dumnezeul nostru să mă ierte de păcatele pe care le-am făcut în viaţă. Aşteptam să-mi spună ceva. «Nu-i nimic asta,» răspunde. «Ţie îţi sânt nervii slăbiţi. Foarte mult.» Aşa mi-a spus Preasfânta Maică. Apoi, şi la parohia din Bistriţa doctorii mi-au confirmat asta. Mi-am amintit de acel om sărman… apoi, şi clima acolo este atât de grea. Poate că tocmai de aceea Sfântul Părinte Sava a blagoslovit să se bea câte un pahar de vin sau rachiu. Mie nu mi-au priit. De îndată începea să-mi palpite inima. Nervii nu suportă alcoolul. Şi, din această pricină, a trebuit să mă întorc. Presiunea atmosferică este foarte greu de suportat…”

Întreaga viaţă a bunului şi cuviosului Părinte Tadei este înveşmântată într’un vis, într’o înţelepciune. Aşa stând lucrurile, ne interesează ce crede despre „noii credincioşi,” foştii comunişti, care astăzi, cu mâna pe inimă, sânt majoritatea. De ce se vorbeşte despre ei zeflemisitor? Pentru că este o ruşine să te pocăieşti? Parcă am uitat pilda fiului pierdut şi apoi regăsit.

„Umblă despre ei vorba că ar fi athei, ştiţi – dar, de fapt, athei nu există. Şi vrăjmaşul crede şi tremură, numai să nu facă binele. Nu vrea binele! Nu este om care să nu creadă în Dumnezeu, nu există nici o făptură raţională pe pământ care să nu tânjească din toată inima ei după viaţă. Cu toţii vrem să trăim veşnic, tânjim din toată inima după iubirea absolută. Şi dacă este iubire, să nu se schimbe. Să dăinuie veşnic. Aşadar, tânjim după binele absolut, iar Dumnezeu este viaţă, Dumnezeu este dragoste, Dumnezeu este pace, Dumnezeu este bucurie – după acestea tânjim din inimă. Iar potrivnici sânt, dar nu pot face nimic împotriva Lui. Noi, aşadar, singuri, prin gândurile noastre rele, ne complicăm viaţa!"

CHIAR ŞI ÎN SERBIA SÂNT SATANIŞTI?

Vai! Un zâmbet plin de bunătate se preschimbă deodată în cuvinte aspre: „Se apropie sfârşitul! E vremea ca pământul să-şi încheie misiunea. Cu o iuţeală nemaiîntâlnită, căci nu mai putem să nădăjduim la nimic bun din lumea aceasta. Tineretul nostru este otrăvit. Cu totul. Mai cu seamă copiii intelectualilor. Aceştia au unul sau doi copii. Le fac toate poftele, îi răsfaţă, îi învaţă să se iubească pe sine. Iar caracterul copiilor se clădeşte până la vârsta de 5 ani, şi tocmai la vârsta aceea părinţii le îngăduie totul. Ce se întâmplă, când cresc? Nu vor să semene cu părinţii lor… şi devin satanişti! Încă înainte de destrămarea Iugoslaviei se ştia că la Zagreb şi la Liubliana se găseşte o ramură americană de satanişti. Acum sânt pretutindeni. Mulţi, şi în Serbia. Din această pricină nu putem să nădăjduim la vreun bine. Peste 20 de ani vor fi în guvernele tuturor ţărilor. Nu vor să asculte nici de tată, nici de mamă, o, omule! În zadar le vorbeşti, ei cred că te-ai ramolit. A trecut vremea ta, a venit a lui. Sună înfricoşător, dar

numai omul este vinovat de toate acestea. A venit sfârşitul veacului. Cele zidite nu au fost păzite… Din pricina zavistiei duhurilor răutăţii a căzut neamul omenesc. Şi numai Cel ce ne-a zidit poate să ne mântuiască. A venit, a luat asupra sa omul, ca să preschimbe firea noastră şi să o învieze. Numai El. Nimeni altcineva nu poate face asta. Dar nu l-au primit! Evreii încă îl aşteaptă pe Hristos, să vină, să îi elibereze din robia Romană şi să lărgească domnia lui Israil, căruia îi vor sluji toţi. Dar va fi înainte de sfârşit, când va veni Antihrist! Antihrist va fi preşedintele Naţiunilor Unite, stăpânul lumii. La Geneva, înainte de război, Societatea Naţiunilor nu îşi alegea preşedinte, ci numai secretarul general. Preşedintele va fi primul şi ultimul! Şi de aceea se grăbesc să unească lumea până la anul 2000. Mai cu seamă Americanii. Noi, însă, avem Apocalipsa lui Ioan Theologul… Un American a descris, nu demult, cum se vor distruge, cum se vor nimici Americanii singuri.

EXISTĂ, EXISTĂ MÂNTUIRE!

Nu numai asta îl munceşte pe părintele Tadei. Îl mai doare şi-l arde încă ceva:

- Germanii nu ne rabdă. Nu pot să conceapă Sârbii şi Serbia. Socotesc că noi am distrus Imperiul Austro-Ungar. De aceea au şi sprijinit Croaţia să sfărâme Iugoslavia, le-au promis turnuri şi oraşe. Şi ce s'a întâmplat? S'au războit Sârbi cu Sârbi! Ne războim între noi, om bun! Croaţii, după căderea celui de-al Doilea Imperiu Roman de Apus, s'au împărţit în mici cnezate şi aproape au dispărut. Mai sânt câţiva în Zagorie şi Zagreb. În ţara lor, sânt chiar oameni de-ai noştri! Sârbi! Acei Sârbi care au trecut la Biserica Apuseană, sub apăsare, în istorie. O parte din ei s'au dus şi în Rusia. Alţii au primit Islamul, sub Turci. Sârb cu Sârb se războieşte, pentru binele Germanilor! După nimicirea flotei Spaniole, aceştia au intrat pe scena mondială.

Istoria cunoscută a lumii este de ceva mai mult de 5000 de ani. Despre ceea ce a fost mai înainte, se poate numai presupune. Cunoaştem, însă, că Babilonienii au fost primii pe scena lumii. Au urmat Egiptenii, apoi Grecii, Romanii Greci, de aici au venit Germanii. Şi îşi menţin poziţia cu tărie, căci acum sânt la rând Slovenii. De aceea a şi pornit Hitler la război pentru o domnie de încă 1000 de ani. Uneltesc împotriva noastră. Nu se gândesc oamenii noştri, om bun, nu se gândesc!”

- Optimism, daţi-ne optimism, Părinte… să aşteptăm cu nădejde praznicul ce se apropie.

- Vestiţi-le cititorilor dumneavoastră şi tuturor celorlalţi să fie buni, pentru binele lor! Să se îndeletnicească cu gânduri paşnice, bune şi liniştite. Dacă stăpânul casei este împovărat de gânduri, nici copilul mic nu va avea pace şi linişte de ele. Domnul se osteneşte. Nu ne va lăsa nici flămânzi, nici însetaţi, nici goi, nici bolnavi. Nu-i aşa? Pentru asta trebuie să ne ostenim. Gânduri paşnice, liniştite, pline de bunătate şi dragoste… Noi sântem un aparat cugetător deosebit de precis, o, omule! De aceea, gândurile noastre au înrâurire nu numai asupra sistemului nervos al fiinţelor raţionale, ci şi asupra lumii plantelor şi animalelor. Fiecare dintre noi aşteaptă iubire şi atenţie. Iar acesta este cel mai mărunt lucru, căci noi nu pricepem ce putere uriaşă sânt gândurile noastre. Este nevoie numai de puţină cumpănire ca să vezi dacă aproapele îţi dă gânduri pline de iubire şi bunătate sau altfel de gânduri. Tocmai de aceea trebuie să te rogi.

- Ne apărăm cu dragostea!

- Da, aşa este! Dumnezeu este dragoste. Celui ce foloseşte dragostea, îi dă Dumnezeu şi fericire şi folos.

- Este totuşi mântuire pentru noi?

- Fireşte, dar ar trebui să ne schimbăm din nou. În cuget. Să se înnoiască sufletul şi totul va fi bine. Veţi vedea şi singuri. Slavă lui Dumnezeu!

- Mulţumim, Părinte…

Sărutându-i mâna şi primind blagoslovenie de drum, intrăm înainte de a pleca în Biserica Adormirii Maicii Domnului. În semiîntunericul plin de harul lui Dumnezeu, ne răsună încă în urechi cuvintele Părintelui Tadei… Tadei… Tadei…

O dată clopotul din turnul alb s'a auzit,
În tânăra inimă de trei ori a răsunat;
Cântă liniştit sfinţii călugări…

Olga conducea şi tăcea. Eu, doar tăceam. Sfântul Nicolae, Naşterea Domnului, Anul Nou, Botezul Domnului… ne erau aproape şi în timp şi în inimă.

Zoran Stanişici

CAPITOLUL II

DUMNEZEU VOIEŞTE SĂ FACĂ DIN NOI, OAMENII, DUMNEZEI

DUMNEZEU ESTE LUMINĂ[3]

Avva părinte, doriţi să ne spuneţi ceva despre Sfântul Simeon Noul Theolog?

Părintele Tadei / Dumnezeu atât de tare doreşte să facă bine din noi, oamenii, încât numai pentru aceasta S'a pogorât şi S'a întrupat. Ajunge numai bună-voinţa noastră ca El să ne ridice la o înălţime aşa de mare! Căci unde este bună învoire, acolo nu mai este nici o opreliște (la aşa ceva).

Dumnezeu este Lumină; Lumină fără de hotar, de necuprins. În El este Lumină – una singură în unirea firii dumnezeieşti şi nedespărţită în ipostasurile lui Dumnezeu. Tatăl este Lumină, Fiul este Lumină, Duhul Sfânt este Lumină – trei ipostasuri (persoane) sânt o singură Lumină; simplă, neamestecată, atemporală, atotveşnică, asemenea în cinstire şi în slăvire. Tot ceea ce este de la Dumnezeu este Lumină, căci ni se dăruieşte din Lumină. Viaţa însăşi este Lumină, nesfârşită Lumină. Dragostea, Pacea, Adevărul, Împărăţia Cerurilor sânt Lumină. Raiul, bunătatea, pământul Raiului celor blânzi, cununile vieţii sânt lumină. Însăşi cămaşa sfinţilor este Lumină. Iisus Hristos Mântuitorul şi A-toate-Împăratul este Lumină. Iată cum vorbeşte despre asta Sfântul Simeon Noul Cuvântător-de-Dumnezeu:

3 Convorbire duhovnicească cu Stareţul Tadei, 17.06.1984, Mănăstirea Vitovniţa. Înregistrare audio.

VEDENIA SFÂNTULUI SIMEON NOUL THEOLOG

Într'o zi Tu pre cale m'ai întâlnit; iar atunci, pentru întâiaşi dată, strălucit-ai naintea ochilor mei celor slabi preacinstita lumină a dumnezeieştii feţei Tale; şi eu, în ceasul acela, am pierdut şi puţina lumină pre carea, cum mi se părea, o aveam, neputând a Te cunoaşte. Şi cum am putut a vedea pre Tine şi a cunoaşte Cine eşti, când nici măcar la lumina feţei Tale nu am putut căuta, nici pricepe? De atunci, binevoit-ai cu preamare îngăduinţă adesea a mă cerceta la vremea şederii mele la izvor (adică, la vremea lacrămilor). Şi ai cufundat capul meu în apă şi mi-ai dat a vedea tot mai cu degrab lumina feţei Tale. Şi îndatăşi ai plecat, nevăzut făcându-te şi neînvrednicindu-mă a pricepe Cine eşti, ce faci aici, de unde vii şi unde te duci! Iată, nici acum nu-mi dai a pricepe!

Şi aşa viind la mine, şi plecând, oareşce îndelungă vreme, Tu, puţin câte puţin, arătatu-mi-Te-ai din ce în ce mai limpede, şi spălatu-m'ai cu apele Tale din ce în ce mai vârtos, şi dăruitu-mi-ai a vedea Lumina din ce în ce mai lămurit, din ce în ce mai îmbelşugat! Făcând aceasta pentru mine îndelungată vreme, Tu m'ai învrednicit în cele din urmă a vedea o înfricoşată taină. Odată, când venit-ai spălându-mă, eu am văzut fulgerele care mă acopereau şi razele feţei Tale carile se amestecau cu apa, şi privind spre mine, scăldat de prealuminoasele şi strălucitoarele ape, făcutu-m'am ca văpaia. Cum s'a întâmplat aceasta, de unde, şi cine fost-a dătătorul? Ci nu ştiu, numai spălat eu mă bucuram, sporind în credinţă, întărindu-mă în nădejde şi înălţându-mă la ceruri. Dupre preamultă vreme petrecută aşa, în harul Tău, iarăşi am văzut o înfricoşată taină. Văzut-am că Tu m'ai luat, suind la ceruri şi pre mine luându-mă cu Tine – doar că nu ştiu de m'ai luat cu trup sau fără de trup? Numai Tu ştii, Cela ce ai săvârşit aceasta. Şi apoi am petrecut acolo un răstimp, minunându-mă de mărirea slavei. Şi iarăşi m'am aprins de nemăsurata ei înălţime şi tot m'am cutremurat, iar Tu iarăşi m'ai lăsat singur pre pământul întru carele şedeam mai nainte.

Venind întru sinemi, m'am aflat în locul unde plângeam şi mă minunam că orfan sânt. Pentru aceasta, la scurtă vreme apoi, cum şedeam eu jos, bine ai voit a-mi arăta sus, în cerurile carile se deschideau, faţa Ta cea precum Soarele, neplăsmuită şi neînchipată. Dar nici atunci nu mi-ai dat a cunoaşte Cine eşti. Şi iarăşi mi Te-ai arătat într'acelaşi fel adeseori, şi iarăşi, nimica grăind, Te-ai ascuns. Eu, din nou, cu lacrămi, căutat-am a Te vedea, când la urmă, de mare tristeţe şi mâhnire apăsat, întru totul am uitat de mine însumi şi de lumea întreagă din jur şi toate ce sânt în lume, neţiind în sinemi nimic din tot ce este văzut. Atunci din nou mi Te-ai arătat – Cel nevăzut, Cel neatins, Cel necuprins. Atunci am simţit cum cureţi mintea mea, cum deschizi mai mult ochii sufletului meu şi-mi dai a vedea mai cu desăvârşire slava Ta; şi însuţi Te faci tot mai mare, şi în strălucirea Ta te lărgeşti tot mai mult; şi mi s'a părut că, gonindu-se întunericul, Te apropii din ce în ce mai mult – aşa cum adesea se întâmplă în lumea materialnică. O, Doamne, aşa şi mie arătatu-mi-s'a că Tu, Cel nemişcat, Te mişti; Tu, Cel neschimbat, Te schimbi; Tu, cel fără de chip, iei chip.

ÎMPREUNĂ-CUVÂNTARE CU DOMNUL

Şi când ai curăţat deplin mintea mea, lămurit mi Te-ai arătat în Lumina Duhului; şi câtă vreme mintea mea Te-a privit mai limpede şi mai curat, mi-ai părut că ieşi de undeva; şi îmi dăruieşti a vedea trăsăturile Feţei Tale celei neplăsmuite. Atunci Tu ai făcut de am ieşit din ceastă lumea, iar mie îmi părea că şi din trup (ci nu mi-ai dat limpede a pricepe), dar nemăsurat ai strălucit şi, dupre cum mi s'a părut, arătatu-mi-Te-ai tot întreg mie – carele bine am văzut. Şi când Te-am întrebat: „O, Doamne, cine eşti?," atuncea ai învrednicit pentru întâia oară pre mine, curvariul, a auzi şi preadulcele Tău glas. Şi atât de dulce şi blând grăit-ai cu mine, încât eram ca afară din sinemi, şi mă minu-

nam şi tremuram şi cugetam în mine zicând: „Ce slavă este aceasta şi ce-i această mare strălucire şi din ce pricină şi cum m'am făcut vrednic unor astfel de bunătăţi?" Iar tu mi-ai grăit: „Eu sânt Dumnezeu, Carele din dragoste pentru tine S'a făcut om, şi pentru că M'ai căutat din tot sufletul tău, astăzi fi-vei frate al Meu, şi prieten şi moştenitor al Meu!" Auzind acestea, cu totul m'am cutremurat şi toată vârtutea mea a pierit, şi puţin a lipsit să-mi iasă sufletul. Adunându-mă puţin, am zis: „Cine sânt eu, Doamne, şi ce bine am făcut, eu, lipsitul şi mişelul, a mă învrednici de aşa bunătăţi şi a mă face împreună-părtaş şi împreună-moştenitor al Slavei Tale?" Şi, totodată, am socotit aceasta o slavă şi o bucurie mai presus de toată mintea, iar Tu, Stăpâne al meu şi Hristoase, iarăşi ai zis: „Eu vorbesc ţie ca un prieten unui prieten întru Duhul Sfânt, Carele împreună cu mine grăieşte ţie. Ţi-am dăruit acestea numai pentru buna ta voire şi din pricina credinţei tale, şi încă voiŭ mai da ţie – că tu, pre carele gol am zidit, ce altceva în afară de bună-voire ai al tău bun, sau când ai avut vreodată ceva, ca Eu să primesc dela tine şi în schimbul aceluia să-ţi dăruiesc aceasta? De altfel, până ce nu te vei dezlega de trup întru totul, nu vei vedea ce este desăvârşit, nici nu vei putea să vieţuieşti aici întreg." Iar când eu, la auzul acestora, am zis: „Doamne, ce poate fi mai strălucit şi mai mărit decât acestea? M'aş mulţămi să fiu în slava aceasta şi apoi să mor," mi-ai răspuns: „Preste măsură de mic este sufletul tău, omule, de te mulţămeşti numai cu aceste bunătăţi. Că cele ce s'au gătit a fi se osebesc de cestea aşa cum se osebeşte cerul pre hârtie zugrăvit de cerul adevărat; dar neasemuit mai mult se osebeşte slava viitoare de cestea carile acum priveşti." Grăind acestea, ai tăcut şi încet, încet, ascunsu-Te-ai dela ochii mei, dulce şi minunate Doamne al meu! Nu ştiu de m'am depărtat Eu de Tine sau Tu plecat-ai dela mine. Altminterea, mi s'a părut ca şi cum am venit de undeva şi am intrat în locuinţa de mai nainte, şi cu mintea cu totul m'am întors întru sinemi!

A DOUA ÎMPREUNĂ-CUVÂNTARE CU DOMNUL

Dupre aceasta, pomenind minunată slava Ta şi cuvintele Tale, Doamne, plâns-am; am plâns şi când mergeam, şi când şedeam, şi când mâncam, şi când beam, şi când mă rugam şi aveam negrăită bucurie că am cunoscut pre Tine – Ziditorul a toată zidirea. Şi cum aş putea să nu mă bucur? Şi iarăşi, apoi, aflatu-m'a din nou mâhniciunea, mâhniciunea că de mult nu Te-am mai văzut. Şi, în această puternică dorire ca iarăşi să te văd, o dată m'am apropiat de sfânta icoană a Preasfintei Maicii Tale să o sărut şi i-am căzut înainte, rugându-mă. Iară Tu, ca mai nainte a mă trezi, Te-ai arătat înlăuntrul săracei mele inimi, preschimbându-o toată întru Lumină. Atunci priceput-am că cu adevărat Te am înlăuntrul meu, şi de atunci am început să Te iubesc nu numai din pricina pomenirii, adică nu numai pentru că mi-am amintit de Tine şi de slava Ta, ci pentru că cred cu adevărat că înlăuntrul meu am pre Tine, Dragoste Ipostatnică; că dragostea adevărată Tu eşti, Dumnezeule! Văzând cum această dragoste creşte de la o zi la alta şi grăieşte întotdeauna cu mine sau, mai bine zis, văzând cum Tu, prin ea, mă înveţi şi mă luminezi şi mă înţelepţeşti, mă bucur veselindu-mă ca unul ce a biruit toată nădejdea şi credinţa; precum Sfântul Apostol Pavel spune: „Însă nădejdea carea se vede nu este nădejde; căci ceea ce vede cineva, pentru ce o şi nădăjduieşte?" /Rom. 8:24/ Şi Tu, Doamne, iarăşi mi-ai grăit:„Ascultă în Cine să nădăjduieşti: aşa cum tu uneori, de priveşti Soarele în apă, nu vezi Soarele singur, aşa să înţelegi şi ceea ce este înlăuntrul tău; închide pre tine şi te osteneşte ca totdeauna să Mă vezi curat şi limpede înlăuntrul tău, precum Soarele în apa limpede. De faci aşa, te vei învrednici mai apoi dupre moarte a Mă vedea precum mai nainte am grăit ţie."

Părintele Tadei / Să vedem acum, în limba Rusă ce spune mai departe... Sfântul Simeon Noul Cuvântător-de-Dumnezeu, după aceea, s'a mâhnit şi a simţit cum Domnul

l-a părăsit. Şi când a intrat în biserica Maicii Domnului, dintr’o dată a văzut înlăuntrul său o Lumină negrăită, iar inima i s’a lărgit! Dar nu a înţeles. Şi Domnul i-a spus: „Învaţă să Mă vezi întotdeauna precum priveşti soarele în apa limpede. Şi, de nu te vei osteni a face aşa, şi întru nimic vei stărui, de nici un folos nu-ţi va fi. Mai mult, şi aceste cuvinte îţi vor fi spre osândă. Căci cel ce este în tovărăşia împăratului lumesc, dacă cade din dragostea împăratului, tot vieţuieşte pe pământ în vreun fel. Dar cel ce cade de la dragostea Mea, acela dintr’o dată scăpătează, şi vrăjmaşii Mei îl prind de îndată. Şi, din pricina iubirii lui de mai înainte faţă de Mine, aceştia se poartă nemilos cu dânsul, cât nu se poate spune. Pentru aceasta, necontenit osteneşte-te a Mă vedea.” Şi, de aceea, el a lucrat neîncetat rugăciunea lui Iisus.

SUFLETUL TREBUIE SĂ RESPINGĂ CONŞTIENT RĂUL

Părintele Tadei/ Odată m’am gândit şi eu că Sfinţii Părinţi, când au primit în dar harul, l-au păstrat întreaga viaţă. Însă aici se spune să nu nădăjduim la aceasta. Domnul dă fiecărui credincios râvnitor harul în dar, însă cere sufletului să lepede conştient, în mod absolut, răul şi să se întoarcă cu totul spre bine – înspre Domnul. Să lepede răul în chip conştient! Răul trebuie biruit cu pace şi linişte, cu gânduri liniştite şi paşnice. De aceea ni se şi întâmplă multe necazuri şi suferinţe de-a lungul vieţii. Sfinţii Părinţi spun că, dacă nu ne smerim singuri, Domnul nu va conteni să ne smerească. Adeseori va da peste noi un necaz care ne aduce multe dureri – până ce nu vom învăţa să-l biruim prin pace şi linişte şi să nu îi dăm însemnătate. De aceea, cei ce-L iubesc pe Domnul trec prin multe greutăţi. Mai mult, şi cei mai apropiaţi ai noştri se

întâmplă câteodată să ne dispreţuiască, să ne respingă. Trebuie să îi înţelegem cu pace şi deplină înţelegere, să nu-i osândim niciodată! Pentru că noi toţi sântem aici în luptă, toţi aceşti semeni ai noştri, de un sânge cu noi, apropiaţi şi îndepărtaţi, toţi sântem în aceeaşi luptă! Să înţelegem că, atunci când şi noi am fost în situaţia lor, poate că am fost mai răi în purtarea noastră (decât sânt ei faţă de semeni), de aceea trebuie să ne smerim.

DACĂ AI NECAZURI, ÎNSEAMNĂ CĂ DUMNEZEU TE IUBEŞTE

Părintele Tadei / După aceasta vom şti cât de mult ne iubeşte Domnul: dacă El ne dă încercări grele şi avem multe necazuri în viaţă! Sfinţii Părinţi spun: „Dacă vezi că ai pace netulburată, ai grijă că nu eşti pe calea cea bună!" Îi faci, aşadar, cumva vrăjmaşului pe voie; el nu se atinge de tine pentru că te are în puterea sa. De petreci bine şi n'ai multe ispite, înseamnă că el te ţine, iar tu nici nu înţelegi că eşti în puterea lui. Iată, aşa şi aceşti spiritişti ai noştri sânt în puterea duhurilor căzute, dar n'o înţeleg. Nu vor deloc să-şi vină în fire. Ei nu vor niciodată să asculte, să se lepede de acest rău, căci sânt sub stăpânirea duhurilor vicleniei.

VRĂJMAŞUL CELOR CUCERNICI ADESEORI ATACĂ DE-A DREAPTA ŞI ÎI SUPUNE

Părintele Tadei / Vrăjmaşul îi ispiteşte pe cei evlavioşi de-a dreapta. Nu va lovi dintr'o dată de-a stânga, căci ştie că va fi respins, ci aşa (adică, de-a dreapta). Şi atunci stă într'o parte şi caută să vadă dacă aceia vor primi cele ce li se vor

arăta. El se arată în chip de înger, în chipul Domnului şi-al sfinţilor şi „descoperă” felurite taine şi întâmplări. Toate acestea sânt amăgiri ale lui. Vedeţi că şi oamenii fac trucuri, cu atât mai mult duhurile rele fac trucuri duhovniceşti!

Şi cum pot înţelege oamenii că aceasta nu este un lucru bun?

Părintele Tadei / Oamenii nu pot pricepe de la început. Pot, dar trebuie să pătimească multe. Un har aparte al lui Dumnezeu trebuie să lucreze asupra lor, şi e nevoie de multă rugăciune pentru ei –, dar aceasta e un lucru foarte greu. Dacă ne rugăm pentru cineva care este cu totul stăpânit de duhurile rele, atunci trebuie să purtăm această povară – duhurile de sub văzduhuri se vor îndrepta atunci spre noi, căci dorim şi cerem Domnului să-l smulgă pe cel robit din stăpânirea lor.

Oare un astfel de om a meritat aşa ceva din pricina vieţii lui de mai înainte?

Părintele Tadei / Fiecare om are voie liberă să se hotărască. Ne-a fost dată judecata, ca să vedem ce este bine şi ce este rău. Şi, deoarece nu sântem desăvârşiţi, Domnul lucrează prin Sfânta Sa Biserică. Preotul poate să aibă o purtare rea, o viaţă rea, dar nu-i este îngăduit să propovăduiască nimic în afară de ceea ce propovăduieşte Sfânta Biserică. Sfânta Biserică, călăuzită de Sfântul Duh! Dar spiritiştii noştri nu vor să asculte de ce le spune Biserica, ei ascultă de ce li se spune la şedinţele lor. Ei fac acestea, şi este lucru de foc. Duhurile pun stăpânire pe ei prin faptul că aceştia fac multe fapte bune, privind din afară.

Noi sântem chemaţi să facem fapte bune, dar nu ne mântuim prin fapte. Căci, dacă ne-am mântui prin fapte, nu ar mai fi fost nevoie să vină Domnul Dumnezeu ca să ne mântuiască. Noi ne mântuim

numai prin mila lui Dumnezeu. Harul lui Dumnezeu ne mântuieşte. Domnul ne mântuieşte. Pentru lucrarea virtuţilor primim răsplată, dar mântuirea este a Domnului!

Părinte igumen, aceasta înseamnă că atunci când în om domneşte o oarecare pace, starea asta a lui nu este bună?

Părintele Tadei / Când omul este în puterea diavolilor, atunci în el este o pace îndelungată şi mincinoasă; el n'are ispite şi diavolul nu se atinge de el. Noi, însă, avem pace şi linişte vremelnică, apoi o vreme iar război. Domnul îngăduie aceasta ca să fim luptători puternici şi să ştim cum să biruim acest rău. Căci trebuie să treacă o vreme, până ce dobândim iscusinţa duhovnicească de a respinge, de a birui însuşirea cea rea, care din copilărie s'a înrădăcinat în noi şi se arată foarte des. Avem trebuinţă de oameni iscusiţi, care au trecut ei înşişi prin aceste trepte de curăţire, ca să ne lămurească cum şi în ce fel să biruim, cum să redobândim şi să păstram pacea lăuntrică.

Sfântul Isaac Sirul ne spune: „Păzeşte pacea lăuntrică cu orice chip. Să nu dai pacea ta lăuntrică pentru nimic din lumea aceasta. Împacă-te cu tine însuţi, şi se va împăca cu tine şi cerul, şi pământul."

Dar este greu să ne împăcăm cu noi înşine!

Părintele Tadei / Pacea lăuntrică se găseşte acolo unde nu mai e nici o grijă a lumii acesteia, nici un interes, nici măcar în ceea ce priveşte propria persoană (ne-am slobozit, adică, de noi înşine şi de lumea aceasta).

Mai are atunci omul gânduri?

Părintele Tadei / Atunci este linişte. Nu are gânduri... Cum ne sânt gândurile, aşa ne este şi viaţa. Dacă gândurile ne sânt liniştite,

paşnice, bune, blânde – şi viaţa ne este bună. Dacă gândurile noastre sânt nimicitoare, atunci nu avem nici pace, nici linişte. Dacă cineva ne zice ceva care nu-i după voia noastră, de îndată răbufnim! Aşa se vede întocmai unde ne găsim duhovniceşte. Şi trebuie să învăţăm să fim cu pace. Ce ne priveşte pe noi că cineva, acolo, se ceartă? Acolo unul vatămă pe altul, iar aici noi ne revoltăm, deşi nu participăm acolo, nu sântem părtaşi acolo. Este treaba lor! Vedeţi cât sântem de slabi, cât de greu ne păstrăm pacea lăuntrică?

De ce este nevoie pentru dobândirea şi păstrarea păcii lăuntrice?

Părintele Tadei / Trebuie să avem luare-aminte în toate. Luare-aminte, şi să fie judecată în toate. Căci Domnul I-a spus lui Iisus Navi: „Orice vei lucra, cugetă mai întâi adânc la toate."

Dacă cugetăm mai înainte la ceea ce spunem, de va fi de folos cuiva; dacă judecăm că ceea ce vom spune nu cumva va face decât rău şi nu va aduce nici un folos, atunci este mai bine să tăcem. Totul – cu judecată. Când se judecă, atunci este luare-aminte. Luarea-aminte este de trebuinţă şi pentru rugăciune. Luarea-aminte trebuie să meargă înainte, în faţa rugăciunii. Să ştim ce cerem, pentru ce ne rugăm! Vedeţi, când ne adresăm cu vreo rugăminte unei persoane, spunem: „Ştii, sânt încredinţat că mă vei ajuta, dacă te ocupi de cutare lucru." Ne concentrăm la cuvintele pe care i le spunem aceluia.

Şi dacă unui om ne adresăm astfel, cu deplină luare-aminte, cum ar trebui atunci să ne adresăm Domnului vieţii noastre? Dacă ne-am învăţat să ne abatem cu mintea de la rugăciune, o citim din amintire sau din cărţi, dar nu luăm parte nici cu inima, nici cu simţirea – numai citim, şi nici nu ştim ce am citit.

Părinte, mă interesează această atenţie, dobândirea acestei luări-aminte; oare omul trebuie să lucreze tăcerea înaintea rugăciunii, tăcerea înaintea Domnului? Cum trebuie să „tacă” omul înaintea lui Dumnezeu?

Părintele Tadei/ Sfinţii Părinţi spun că pentru rugăciune este nevoie de o viaţă cu totul fără de griji.[4] Noi ne rugăm împrăştiat. Nu ne-am predat voii Domnului, ci încă mai credem că trebuie să ne îngrijim de toate şi că Domnul are multe alte griji cu lumea întreagă, cu tot cosmosul. Întrebarea: „Oare El se va gândi la noi sau nu?” înseamnă că avem puţină credinţă, că nu avem încredere. Dar Domnul se gândeşte la toate. Vedeţi, noi trebuie să privim în El. Iată, spune El: „Aceasta este viaţa cea véc□nică, să te cunoască pre cel unul adevărat Dumnezeu, şi pre carele ai trimis, Iisus Hristos.” /Io. 17:3/ Aceasta înseamnă că fiecare întâmplare, cea mai măruntă întâmplare ce are loc în jurul nostru şi cu noi arată întotdeauna purtarea de grijă a Domnului şi îngăduinţa Sa. Nimic în cosmos nu se întâmplă fără purtarea de grijă şi îngăduinţa Sa. Tot ce-i nobil şi înalt este pronia lui Dumnezeu. Tot ce vedem că-i haotic, Dumnezeu ştie de ce a îngăduit să fie şi până unde a îngăduit! Trebuie să credem că El este pretutindeni de faţă.

Dacă am trăi aşa, adică pretutindeni şi neîncetat înaintea Domnului, fiecare lucrare a noastră ar fi din inimă! Noi nu lucrăm pentru oameni, lucrăm pentru Dumnezeu! Fiecare lucrare este dumnezeiască, de la Dumnezeu. Atunci nu vom mai fi reţinuţi. Şi, câtă vreme va fi în noi această reţinere, nu ne vom învrednici de Împărăţia Cerurilor. În toate sântem rezervaţi, în fiecare lucrare, în toate parcă nu ne dăm pe noi înşine fără rezerve! Iar Domnul neîncetat se dă pe Sine, fără rezerve, şi vrea ca şi noi să fim la fel. Iar noi sântem întotdeauna re-

4 Lipsită, adică, de îngrijorări lumeşti, de preocupare pentru cele materiale, potrivit cuvântului Liturghiei: „Toată grija cea lumească, acum să lepădăm.” *(n.red.)*

ţinuţi, şi această reţinere ne desparte de Domnul şi de Împărăţia Cerurilor! De aceea, trebuie să deprindem de aici viaţa cerească, să fim pe deplin ascultători şi desăvârşit credincioşi faţă de voia lui Dumnezeu, orice s'ar întâmpla cu noi. Să le primim pe toate ca din mâna Domnului; să nu ne gândim la nimic. Iar cele din jur? El ştie ce putem noi răbda şi ce nu putem; ce va îngădui şi ce nu va îngădui. El ştie dacă vom putea duce o ispită. El îngăduie ispitei să vină asupra noastră ca s'o putem birui în pace şi, mai târziu, când va veni o ispită asemănătoare, ea trebuie să treacă nebăgată în seamă – căci noi nu mai luăm parte, nu ne mai implicăm „aparatul cugetător" în aceste întâmplări.

Întâmplările curg pe făgaşul lor, iar noi ne încâlcim în ele, nu ne păzim pacea lăuntrică, ne amestecăm acolo unde nu trebuie. Când Domnul îngăduie, întâmplarea îşi urmează cursul ei. Dacă am dobândit deja pacea lăuntrică, ea va trece pe lângă noi şi nu ne va atinge. Dacă, însă, participăm la ea, vom suferi.

Cum poate fi cunoscut Dumnezeu? Iată, Sfântului Simeon i S'a arătat vreme îndelungată chiar ca persoană, iar acum nu se mai arată astfel!

Părintele Tadei/ Cu adevărat, Sfântul Simeon Noul Cuvântător-de-Dumnezeu înfăţişa vremea sa ca o vreme în care nu se mai întâmplau cele din vechime, când Domnul se arăta oamenilor şi săvârşea minuni! Unii s'au ridicat foarte tare împotriva Sfântului Simeon. El a zugrăvit nemincinos întâmplările vieţii sale. Şi aceasta tocmai pentru ca să se vadă că Domnul este acelaşi, în toate timpurile. Şi Sfântul Simeon, aşadar, a avut multe necazuri şi a trecut în viaţă prin multe greutăţi.

Vedeţi, şi el povesteşte că, deşi a dobândit mângâiere mare, mai apoi însă s'a abătut asupra sa urâtul (apatia sufletească), şi nepăsarea faţă

de toate, chiar şi faţă de mântuire. Şi a gândit aşa: „Domnul m'a uitat cu totul şi m'a părăsit, şi-a ridicat mâna Sale de la mine," şi apoi: „Dar ce am făcut de m'a părăsit Domnul într'atât?" Astfel, el se smerea pe sine şi Domnul i-a dat să-L vadă într'aşa măsura, încât să Îl caute nemângâiat, să dorească a fi nedespărţit de El. Domnul îngăduie să înotăm puţin spre „adâncuri," iar atunci când vedem că nu avem putere să mai înotăm şi strigăm: „Doamne, mântuieşte-mă!," dar nimic nu se întâmplă, trebuie să mai dăm singuri puţin din mâini în toate părţile. Iar când starea este cea mai critică, atunci ne mântuieşte Domnul, precum pe Sfântul Apostol Petru.

Atunci când omul îşi recunoaşte neputinţa, neputinţa de a se lupta, când simte că este cel mai lepădat dintre toţi?

Părintele Tadei/ Cu adevărat, pentru că se smereşte sufletul. L-au întrebat pe Sfântul Simeon Noul Cuvântător-de-Dumnezeu – pe el, ca şi pe ceilalţi Sfinţi Părinţi: „Cum este cu putinţă ca omul să se simtă cel mai păcătos dintre toţi cei de pe pământ? Cum se poate aşa ceva?" Iar el a răspuns sincer: „Aşa mă simt!" Cu adevărat, harul lui Dumnezeu păzeşte sufletul în smerenie. Şi omul simte cu adevărat că este cel mai mic din toată Zidirea, chiar şi decât duhurile ce au căzut!

HARUL LUI DUMNEZEU ŢINE SUFLETUL ÎN SMERENIE

Părintele Tadei/ Un astfel de simţământ înseamnă că Harul lui Dumnezeu păzeşte sufletul în starea de smerenie. Căci, dacă nu ar fi aşa, noi, cei ce sântem foarte slabi, de îndată am crede că avem ceva – şi ce să avem, că n'am dobândit nimic? Nu avem nimic! Sfântul Apostol Pavel spune că

dacă un Creştin nu s'a întărit în gândul că, atâta vreme cât trăieşte în Hristos, este bine şi tot ce săvârşeşte Hristos este bun; dacă un Creştin nu gândeşte că Hristos Mântuitorul le face, că El le lucrează pe acestea ale sale – zadarnică este credinţa Creştinului! Vedeţi, noi nu avem nimic al nostru. Sântem o armă în mâinile Domnului şi trebuie să-I fim întru totul credincioşi. Şi El, prin sfânta Sa voie, ne va călăuzi.

TREBUIE SĂ FACEM ASCULTARE

Părintele Tadei/ Iată, vedeţi, şi mie ascultarea mi-a fost foarte grea. În 1943, când am fost închis a doua oară de Nemţi, mi s'a spus să nu mă tem de moarte – am crezut că a doua oară nu voi mai ieşi viu din închisoarea Nemţilor. Întâia oară, m'au bănuit că am plecat în Banat pentru a întemeia o celulă comunistă. Şi aşa am fost eu înregistrat la Nemţi. Apoi, când am fost închis a doua oară, am căzut duhovniceşte şi mă gândeam: „Nu mai este viaţă pentru mine. Nu voi mai ieşi viu din închisorile Nemţilor! Gata, s'a sfârşit!" Şi eram atât de deznădăjduit... Atunci mi s'a arătat un tânăr – şi a fost limpede că nu era din lumea aceasta! – care mi-a arătat o hartă şi mi-a zis: „Să nu te temi şi să nu te înspăimânţi, căci trebuie încă pe mulţi să-i îmbărbătezi şi să-i mângâi!" Dar, iarăşi, atunci nu am înţeles. Abia mai târziu am priceput, când Părintele Arsénie mi-a scris să nu zăbovesc, ci să vin de îndată în Sfântul Munte, spunând: „Vlădica va îngădui." Şi văd că vlădicăi nu i-a fost voia să vin, şi nu mi-a îngăduit! Şi când am fost prima oară în Sfântul Munte (1959-1960) a trebuit să mă întorc, căci nici acolo nu i-a fost pe plac (episcopului). Atunci m'am gândit de ce nu mi-e îngăduit să rămân. După aceea, mi-am amintit cele întâmplate în 1943. Trebuia să fac ascultare. Dar, spun asta din inimă, mi-a fost foarte greu! Dacă

Domnul nu ar fi ridicat această povară, eu nu aş fi putut singur, nu aş fi putut să-mi scot acest gând din capul meu – aşa că, vedeţi, trebuie să facem ascultare cât timp ne dă Domnul viaţă şi sănătate. Dar slavă lui Dumnezeu că, totuşi, mi-a ridicat povara aceasta!

Cum să se păzească omul de iubirea de slavă deşartă?

Părintele Tadei / Lucrarea harică, care se dobândeşte în dar, durează câtă vreme atenţia lăuntrică a omului e unită cu Dumnezeu. Omul se osteneşte, lucrează, toate pentru Domnul le face! Toate pentru Domnul! Şi-L caută pe Domnul pretutindeni, în toată zidirea. El este pretutindenea. El este viaţa. Şi pretutindenea este Cel ce pune în mişcare viaţa. El pretutindeni este de faţă. Câtă vreme atenţia omului este îndreptată către Domnul şi Împărăţia Cerurilor, el priveşte lumea ca pe Dumnezeu.

ÎNDATĂ CE LUAREA-AMINTE SE ABATE DE LA DOMNUL, PIERDEM PACEA LĂUNTRICĂ

Părintele Tadei / Vedeţi, în fiecare se odihneşte Domnul, tainic, indiferent dacă omul acela îl cinsteşte sau nu! El este acolo, în centrul vieţii. El mişcă viaţa. El este Dătător de viaţă. Şi câtă vreme această luare-aminte este mai cu seamă aici, în inimă, atunci se păstrează pacea lăuntrică şi bucuria dumnezeiască care se dă în dar începătorilor. Apoi, de îndată ce atenţia noastră se abate puţin de la Domnul şi se lipeşte de vreun lucru din lumea aceasta, fie de cele neînsufleţite, fie de o făptură vie, pierdem de îndată pacea lăuntrică, căci omul nu poate umbla pe două căi. Lucrul căruia i-am dat atenţie intră degrabă înlăuntrul nostru şi ocupă Scaunul Domnului, cucereşte inima. Şi

acesta poate fi orice: slavă, cinste, bogăţie, frumuseţe. De îndată ce ceva (din lumea aceasta) se înalţă pe Scaunul lui Dumnezeu, atunci va şi prinde viaţă înlăuntrul nostru. În funcţie de acest lucru căruia îi dăm toată atenţia, un simţământ corespunzător va trăi înlăuntrul nostru.

Câţi oameni se vor mântui?

Părintele Tadei/ Păi, Domnul ştie! Domnul vrea ca toţi să se mântuiască. Toţi sântem chemaţi. Dar mulţi sânt cei chemaţi, puţini aleşi! Să ne rugăm Domnului să fim în rândul aleşilor Săi. Să nu ne părăsească, căci sântem slabi. Sântem firi atât de iubitoare de lumea aceasta! Nu sântem ca îngerii. Îngerii nu se îndrăgostesc de lucruri. Dar noi, orice vedem că ne ajută şi e după gustul nostru, degrabă am vrea să fie al nostru. Şi de îndată ce-l dobândim, degrabă ne plictisim de lucrul acela. Şi numai pentru puţin timp, şi de îndată trecem la alt lucru. Am dori altceva. Şi niciodată nu sântem mulţumiţi de aceste simţăminte ale noastre. Dacă noi sântem astfel, ce să aşteptăm de la semenii noştri – când noi sântem atât de nestatornici? Acum una, mâine alta, poimâine a treia... Aşadar, trebuie să ne lipim de ceea ce este neclintit. Noi căutăm reazem aici pe pământ, şi fiecare sprijin piere. Nu avem acel sprijin care să fie neschimbător, statornic. Singurul astfel de sprijin este Domnul. El este neschimbător, acelaşi, în veci. Şi cine nădăjduieşte în El nu va fi ruşinat!

De ce căutăm cu încăpăţânare sprijin lumesc, când ştim că acesta nu este constant?

Părintele Tadei/ Pentru că sântem slabi. Noi sântem copii. Şi, fiind copiii Tatălui ceresc, trebuie să căutăm sprijin la Părintele nostru. Da! Sântem născuţi trupeşte din părinţi pământeşti, şi căutăm sprijin de la părinţii trupeşti. Dar ei au griji, nu sânt nici ei neatinşi

de griji. Vin asupra lor necazuri şi greutăţi, şi aşa ei caută spre noi şi noi căutăm spre ei. Spun: „Ai cap, judecă! Acum eşti mare.” Dar Tatăl ceresc niciodată nu se fereşte să ne ajute. El se îngrijeşte întotdeauna de noi, ne călăuzeşte neîncetat, dacă inima noastră este unită cu El. Dar dacă noi căutăm sprijin în lumea aceasta... Copilul caută susţinere, dar, aici în lume, cu greu o va găsi! Este foarte greu să găseşti în viaţă oameni de-un cuget cu tine. Spun Sfinţii Părinţi: „Dacă ai găsit în viaţă un om de un cuget cu tine, ai aflat mântuire.” Şi aşa ceva e foarte greu de găsit!

Eu am găsit în viaţa mea două persoane care întreaga lor viaţă au petrecut-o căsătoriţi, în chipul cel mai desăvârşit şi mai bun... În urmă cu câţiva ani, am mai găsit încă una. V’am mai povestit despre I., acum răposat. Este interesant felul în care Dumnezeu l-a unit cu soţia lui. S’au căsătorit în urmă cu treizeci de ani. Şi zicea el: „Eu şi soţia mea Mira nici măcar o dată nu ne-am spus un cuvânt aspru unul altuia. Ceea ce eu vreau, vrea şi Mira mea. Ce vrea Mira mea, vreau şi eu.” Şi era o fire iute, şi avea o ascultare grea, aici, pe pământ – era miliţian. Venea în contact cu tot felul de caractere şi persoane rele, iar acolo (la serviciu) starea sufletească i se strica, încât ajungea acasă prost dispus, dar Mira ştia întotdeauna să-l aştepte astfel încât el să se liniştească de îndată. Căsuţa lui era rai!

Să ne amintim cum vorbea Sfântul Simeon despre sine: „Eu nu am ţinut îndelungate posturi, nu am petrecut fără de somn nopţi, nu am dormit pe pământul gol, nici alte osteneli nu am săvârşit. Ci numai am căutat la neputinţa mea şi am umilit pre mine însumi, şi Domnul m’a mântuit.”

Aşadar, toate acestea nu sânt de trebuinţă?

Părintele Tadei / Sfântul Simeon spune: „În acea mare zi (a Judecăţii), nu se va întreba sufletul omului dacă s’a rugat, dacă a postit,

dacă a săvârşit în viaţă vreo faptă bună. Ci fieştecare suflet se va cerceta cu de-amăruntul dacă are ceva asemănător cu Mântuitorul Hristos" – adică, dacă omul are trăsăturile de caracter ale lui Hristos, Mântuitorul.

Noi sântem chemaţi să fim rugători, ostenitori, să facem binele, dar dacă nu ne ostenim să ne clădim trăsăturile de caracter, atunci totul este în zadar.

Ziditorul nu are aceeaşi fire cu zidirea. Focul minţii este mult mai tăinuit în minte, decât focul simţitor din simţiri. În alt loc se spune: „Pentru viaţa trupească trebuie să fie treze simţămintele trupeştilor simţuri. Pentru viaţa duhovnicească, de trebuinţă este trezvia inimii. Iar viaţa duhovnicească este viaţa lucrătoare fără luarea-parte a trupeştilor simţuri."

Numai lucrarea minţii, fără simţuri?

Părintele Tadei / Viaţa duhovnicească este o viaţă a minţii, înălţată mai presus de toate simţurile lumii acesteia şi mai presus de toate dorinţele! Monahismul este lepădare de lume şi de tot ce este din lume, lepădare de voile şi de poftele noastre. Sufletul care s'a întovărăşit cu Dumnezeu este blând şi smerit. Când se roagă şi când cugetă, întotdeauna stă înaintea feţei lui Dumnezeu, nu-şi îngăduie să rătăcească ici şi colo.

Despre aceasta am dorit să vă întreb: „Nu este păcat mai mare decât rugăciunea fără frica lui Dumnezeu." Dar ce este frica de Dumnezeu? Nu pot să înţeleg asta, fiindcă eu socotesc că, dacă sânt în dragostea lui Dumnezeu, pentru ce mă voi mai înfricoşa?

Părintele Tadei / Frica de Dumnezeu nu este o frică animalică, din lumea aceasta. Noi ne temem mereu cu o frică animalică, dobitocească. Trebuie să biruim această

frică în noi! Ea este o trăsătură diavolească. Ne temem neîncetat. Viaţa noastră este în frică: frica pentru ziua de mâine, pentru viitor, pentru ce se va întâmpla, pentru ce va fi?... – aceasta este o frică dobitocească. Frica lui Dumnezeu este atunci când Îl iubiţi pe Dumnezeu, când Îl iubiţi cu adevărat, din toată inima; atunci veţi căuta cu întreaga voastră fiinţă să nu-L mâhniţi nu numai prin cuvinte, prin lucrări şi prin viaţă, ci nici prin gânduri. Aşadar, să căutaţi întru toate să faceţi voia Sa, să fie mulţumit. Aceasta este frica lui Dumnezeu: cu nimic să nu-L mâhnim pe Părintele nostru!

Nici prin viaţa noastră, nici prin gândurile noastre – căci mintea noastră vrea să se amestece peste tot, să-şi vâre botul pretutindeni, şi unde trebuie şi unde nu trebuie, apoi îl socotim vinovat pe altul. Numai noi sântem vinovaţi: am devenit delăsători, ne gândim la lucruri în care nu trebuie să intrăm.

Sau sântem între oameni, în colectiv, acolo unde lucrăm. Ei se ceartă, se sfădesc la şedinţe. De aceea, Sfinţii Părinţi spun că în adunare cel mai bun lucru este să taci. Lasă-i pe alţii să facă propuneri, tu taci şi ascultă. Şi, dacă ţi se cere, dacă trebuie să vorbeşti, spune ceva care nu ar vătăma pe nimeni, care nu ar atinge vrednicia nimănui. Bine este să nu ne amestecăm. Ia aminte la lucrul tău şi păzeşte-ţi pacea.

Iată ce se întâmplă cu mine: eu vreau să apăr dreptatea, iar nedreptatea mă biruieşte într'un anume fel! Da, dar vedeţi ce spune Sfântul Apostol Pavel? „Acela este sluga Domnului, care poate răbda nedreptatea."

Bine, nedreptatea faţă de noi, dar nedreptatea faţă de celălalt?

Părintele Tadei / Da, asta ne chinuie pe noi! Noi putem apăra dreptatea, dar fi-va oare ea înţeleasă? Şi, dacă Domnul a îngăduit o nedreptate, ştie de ce a făcut-o. Nu vom putea noi s'o împiedicăm prin puterea cuvintelor. Prin cuvinte putem numai să rănim demnitatea cuiva, şi aşa să se poarte

şi mai înverşunat faţă de acela pe care-l apărăm! Noi apărăm, dar de fapt complicăm lucrurile. Dacă este cineva acolo sub stăpânirea duhurilor răutăţii şi înlăuntrul lui mişună numai răul, vrem noi să înrâurim cu ceva prin cuvintele noastre? Nu, dimpotrivă, chiar dacă spunem ceva apărând pe cineva de nedreptate, încă mai rău îi va fi aceluia. Mai bine să ne adresăm din inimă Celui ce împarte dreptatea. Domnul să rânduiască acestea!

Într'o adunare Creştină, unde erau şi oameni de alte religii, se găsea şi un Chinez. Fiecare şi-a spus părerea sa şi a argumentat-o, răstimp în care el n'a spus nimic. Când întrunirea s'a încheiat cu bine, frumos, slavă lui Dumnezeu!, aceia îl întreabă: „Te rugăm, spune-ne, tu de ce nu ai făcut nici o propunere, de ce ai tăcut tot timpul? Măcar să fi spus ceva." Iar el răspunde: „Eu, în tot timpul acesta, m'am rugat la Dumnezeu pentru această adunare la care ne-am strâns, ca Dumnezeu să rezolve problema noastră în felul cel mai frumos şi mai bun, ca să se ajungă la o hotărâre ce ne va fi de folos tuturor!" Iată cum trebuie să apărăm dreptatea! Dacă se va spune un cuvânt, acesta nu va fi înţeles, ci şi mai mult va răni pe cineva. Trebuie să ne adresăm Celui Preaînalt, trebuie să ne adresăm Puterii ce stăpâneşte minţile tuturor, mintea fiecăruia, şi totul atunci se va linişti.

Eu v'aş mai întreba încă ceva despre această pace duhovnicească. Aţi spus că nu trebuie să avem nici un gând la lucrurile lumeşti. Dar sânt gânduri pe care trebuie să le avem pentru ce vom face în viitor – sau este aceasta numai o stare, o simţire?

Părintele Tadei/ Noi nu ştim nici ce va fi peste un minut-două cu noi. Viitorul nu este în puterea noastră. Trebuie, aşadar, să ne slobozim de aşa ceva. Toate acestea trebuie să le încredinţăm în mâinile Domnului. El este singurul urzitor al planurilor

care ştie ce va fi cu lumea aceasta. Noi, să fim liberi de apăsarea acestor gânduri: „Ce va fi?," „Cum va fi?" – să fim liberi; să fim iubitori de libertatea Domnului.

Oamenii caută pace, libertate. Ei nu ştiu, săracii, ce este libertatea. Ei cred că libertatea (materială) este totul. Dar nu, toate acestea ale lor sânt robie! Ne înrobim neîncetat; dacă avem totul şi orice, această bogăţie ne înrobeşte, şi nu avem pace, linişte...

Putem merge unde vrem, putem face ce vrem, dar, iarăşi, asta nu e libertate! Libertatea este acea slobozenie a Domnului, când omul se slobozeşte din tirania gândurilor, când nu-l mai tiranizează nici un cuget, când trăieşte în pace. El este atunci neîntrerupt în rugăciune, neîncetat ascultă pe Domnul, face toate după conştiinţă şi se nevoieşte. Fiecare lucru îl săvârşeşte din inimă. Întreaga noastră fiinţă trebuie să fie părtaşă şi în rugăciune, şi în muncă, şi în toate. Să nu fim războinici de partea nedreptăţii, să nu ne luptăm cu nimeni. Să nu ne războim în cuget. Să fim împăcaţi cu toţi, să nu primim vătămare în inimă. Lasă-le să treacă! Astăzi ne răneşte unul, mâine cine ştie cine altul. Mereu dăm atenţie acestor jigniri, dar trebuie să le biruim pe toate cu pace. Să nu le primim în inimă! Şi, dacă nu le primim în inimă, atunci vrăjmaşul vrea să ne rănească; dar, dacă îl ignorăm, se depărtează de la noi, nu ne mai tulbură pacea lăuntrică. Şi apoi oamenii văd: ne rănesc, ne jignesc, iar în cele din urmă dau din umeri; apoi se minunează: „Cum ai dobândit, omule, pacea, de nu te afectează viaţa asta? Noi ne enervăm, te jignim, şi tu – nimic! Nu te simţi rănit. Cum reuşeşti asta? Cum poţi să fii aşa? Noi nu avem putere!" Dumnezeu ne păzeşte.

Dar pot eu vieţui fără gânduri?

Părintele Tadei / Da, poţi fi fără gânduri. Vezi ce spun Sfinţii Părinţi: „Când simţirea, mintea şi voia se unesc, atunci aceasta putere se adună în inimă." Pentru o viaţa duhovnicească trebuie o

inimă trează. Iar inima este trează atunci când omul lucrează din inimă, atunci ea se încălzeşte. Întotdeauna neîncetat se încălzeşte, întotdeauna se înflăcărează. Mereu aşa, toate, fiecare lucrare! Faceţi totul din inimă.

Eh, dar când se ivesc pe neaşteptate talazurile luptei, ne copleşesc gândurile cu griji de tot felul! Atunci trebuie să alergăm degrabă acolo, acasă, cum spune Domnul, şi să tăcem. Pentru că nu putem să alungăm de îndată gândurile, să tăcem. Să tăcem. Nu trebuie să ne gândim la acestea. Are Domnul socoteala Sa, ştie ce putem şi ce nu putem. Şi, atunci când tăcem, ne smerim. Atunci trebuie să-i dăm de lucru minţii noastre, căci a învăţat să rătăcească. Să-i dăm minţii de lucru să se roage. Să se roage din inimă! Şi atunci aşa, treptat, să ne deprindem să ne rugăm şi rugăciunea ni se face obicei, ca orice lucrare, pe care o înveţi şi apoi, fără să te mai gândeşti la ea, mâinile lucrează, şi se împlineşte lucrul. Aşa şi rugăciunea, treptat. Apoi ajunge deprindere. Aşa că roagă-te înlăuntrul tău, fără cuvinte, iar când Domnul va vedea osteneala, cum Îl căutăm din inimă şi dorim să fim cu El în veci, nedespărţiţi, atunci El ne dă puterea Harului, şi inima se va ruga apoi neîncetat. Lucrăm şi ascultăm înlăuntrul nostru rugăciunea.

Pe mine mă interesează, la rugăciune, dacă să mă rog având în minte imaginea mea proprie despre Dumnezeu sau lui Dumnezeu însuşi? Căci eu pe Dumnezeu, ca persoană, nu pot să-L înţeleg.

Părintele Tadei / Vedeţi, la rugăciune nu trebuie să ne gândim la nimic: nici o imagine, nici o închipuire.

Nu ca gând, ci mai mult ca o oarecare simţire nedesluşită. Şi, de îndată ce încep o anumită închipuire, atunci chiar încetează totul.

Părintele Tadei / Ştim că Domnul Mântuitorul a fost om. Iar noi îl cunoaştem ca om. Vedeţi cât de mult S'a apropiat El de noi! Să fie ca noi nu numai după duh, ci şi după trup; căci sântem din neamul Lui. Sântem ai Lui. Şi dacă sântem ai Lui, atunci trebuie să ne apropiem de El cu inima. Când ne gândim adesea la cineva, noi îl iubim pe acela. Înţelegeţi? Pentru că este cu neputinţă să iubeşti o persoană, dacă nu-i dai atenţie multă vreme, dacă nu îi închini gândurile.

La fel cugetăm şi la Dumnezeu, neîncetat, ştiind că toată puterea şi tăria sânt în stăpânirea Lui. Numai El pe toate le poate şi toate sânt ale Lui. Atunci, de ce să ne întoarcem către altcineva – şi către cine? Cine este mai puternic decât El ca să ne ajute? Ştiţi, învăţăm să ne apropiem cu inima de El. Şi El este aici, în inimă; nu e departe, este în centrul vieţii şi pune viaţa în mişcare. Iar când ne întoarcem spre Domnul, atunci inima începe să se înflăcăreze, să ardă. Inima se încălzeşte; şi, cu cât se adună puterile cugetului oamenilor într'un punct, cu cât se adună mai puternic, atunci cu atât mai mult se naşte o flacără şi totul se săvârşeşte din inimă. Vei vedea apoi cum cele din jurul nostru se schimbă; şi cugetarea celor împrăştiaţi, până şi aceea se schimbă, căci răspândim pace. Îşi schimbă gândurile lor şi cei ce trăiesc împreună cu noi. Se schimbă! Dacă mai înainte erau împovăraţi, acum le este bine în preajma noastră. La început se războiau cu noi neîncetat, iar acum văd că sântem luminoşi. Nu le răspundem cu aceeaşi măsură, ci avem gânduri paşnice, pline de dragoste şi bunătate faţă de ei. Nu ne vrăjmăşim cu ei. Am încetat războiul, nu ne mai luptăm cu nimeni. Vrem pace. Şi când este război între două părţi, una dintre ele trebuie să cedeze, pentru a se face pace. Iar aceştia sântem noi. Domnul a spus să-i iubim pe vrăjmaşi, să ne rugăm pentru ei. Iată, vedeţi!

Când mă adresez Domnului, am un simţământ nedesluşit. Ca şi cum

Dumnezeu este o persoană. Am sentimentul că e chiar ca o fiinţă, dar fără vreo însuşire precisă, fără ceea ce ştim despre Dumnezeu. Dar mă tem ca nu cumva prin asta diavolul să mă înşele, să nu născocesc înlăuntrul meu ceva ce nu este, de fapt, Dumnezeu?

Părintele Tadei/ Când te rogi, trebuie să fii cu mare luare-aminte la cuvintele pe care le rosteşti. Atenţia să-ţi fie acolo! Mintea este în stare să plăsmuiască orice. În gânduri putem să ne facem orice chip! Şi atunci, parcă ni se arată ceva, sântem cu totul încredinţaţi de ceea ce ni se arată. Nu, asta nu! Atunci sântem cu adevărat împrăştiaţi, zdrobiţi. Iar Sfinţii Părinţi tâlcuiesc să cugetăm numai la patru lucruri în vremea rugăciunii. Nu să ai gânduri, ci să ai conştiinţa acelor lucruri în minte – şi anume, să cugeţi la moarte, la judecată, la Rai şi la iad. Acestea sânt cele patru lucruri.

Moartea. Fiecare să ştie de moartea sa, să aibă înaintea ochilor sfârşitul vieţii, să aibă conştiinţa că viaţa aceasta este foarte scurtă. Viaţa trece iute, bătrâneţea vine ca fulgerul. Iată, parcă ieri s'a sfârşit al Doilea Război Mondial, şi au trecut patruzeci de ani. Da! S'au dus patruzeci de ani, aproape o viaţă de om. Grabnic trece viaţa! Deci, gândul că viaţa trece grabnic este conştiinţa morţii. Trebuie, aşadar, să cugetăm la moarte.

Judecata. Cugetarea la judecată înseamnă să avem conştiinţa că va trebui să dăm răspuns pentru viaţa noastră. Noi, ca fiinţe cugetătoare, vom da răspuns cum am folosit în viaţa această putere din lăuntrul nostru, o putere dumnezeiască – căci noi nu avem viaţă cu de la sine putere, ci ne-a fost dăruită. Ce am făcut bun cu viaţa noastră? Am contribuit la pace şi linişte în lume, sau la haos? Oare n'am contribuit mai mult la starea de haos? De aceea, trebuie să ne ostenim neîncetat să avem gânduri paşnice, liniştite, bune – gânduri dumnezeieşti.

Aceasta înseamnă cugetarea la moarte, la judecată, la rai şi la iad.

Nu să avem gânduri, ci să avem conştiinţa acestor lucruri, până ce se întipăreşte înlăuntrul nostru. Putem să cugetăm şi o jumătate de zi, până ce dobândim această conştiinţă, numai să o avem în noi. Aşadar, cugetarea la moarte, judecată, la rai şi la iad! Şi trebuie să fim cu luare-aminte la cuvinte: ce cerem, pentru ce ne rugăm, ce rostim. Acolo trebuie să fie atenţia!

Dumnezeu ni se arată numai la mare nevoie, căci dacă ni se arată ceva din lumea duhovnicească, noi sântem slabi şi nu putem de îndată să cunoaştem ce este (dacă sânt duhuri căzute sau nu). Sântem capete înfierbântate şi, gata, sufletul se pierde! Sfinţii Părinţi se rugau cel mai mult să nu aibă nici o vedenie, să nu li se arate nimic. Când sufletului îi este de cea mai mare trebuinţă să fie mângâiat, când nu avem mângâiere de la aproapele nostru, atunci Domnul însuşi ne va mângâia. Ne va da aşa ceva la mare nevoie, când nu primim de la nimeni alinare, când nu poate să ne mângâie, nici măcar prin aproapele nostru.

Dar aceste gânduri despre Rai, despre iad, despre înfricoşata judecată şi despre moarte – cum trebuie să aibă omul aceste gânduri? Sânt ele legate de conţinutul rugăciunii?

Părintele Tadei/ Să luăm, de pildă, Crezul. Citim Crezul, care este símvolul (adunarea) credinţei noastre, consfinţit la Sfintele Soboare ca noi să ne întărim în credinţă, să ştim în ce credem. Şi când citim cu luare-aminte tot ce scrie în símvolul credinţei, avem reprezentarea acestuia. De pildă, când citim: „Cred întru Unul Dumnezeu, Tatăl," avem conştiinţa că Dumnezeu este Unul; apoi: „Şi întru Unul Domnul Iisus Hristos... Carele din Tatăl s'au născut mai nainte de toţi vecii, lumină din lumină" – toate acestea le ştim; nu cugetăm la ele, ci avem conştiinţa lor.

Este vorba aici despre credinţă fără cercetare?

Părintele Tadei/ Da, aşa este. Înseamnă că mintea este ocupată cu privirea (lăuntrică). Pentru că vrea să se mişte, dar tu o pui la lucrarea asta; şi, cu luare-aminte, să fii atent la minte ce rosteşte, cum se roagă, ce cere în rugăciune.

Eu sânt, însă, mai conştientă de sfinţia voastră decât de Dumnezeu.

Părintele Tadei/ Când este la rugăciune, omul să nu gândească, ci să fie ca un nimic. Sfinţii Părinţi spun aşa: „Când se roagă, omul trebuie să aibă gândul că în lumea aceasta nu are pe nimeni." E numai el şi Dumnezeu, şi atunci el se adresează lui Dumnezeu, nu mai este nimeni altcineva. Nu mai este nimeni în univers în afară de ei doi, înţelegeţi? Omul nu trebuie să se preocupe la rugăciune de sine, căci, atunci când o facem, ne gândim la nevoile noastre şi aşa ne facem rău nouă înşine cel mai mult. Nu alţii ne împiedică, ci noi singuri ne punem oprelişti. Cea mai mare piedică a noastră sântem noi înşine! Ne gândim aşa: „Răul este acolo, afară, ne dă târcoale!," dar dacă nu am avea deja răul înlăuntru, nici nu s'ar agăţa de noi! Răul este înlăuntrul nostru, dar nu este el vinovat, ci noi sântem vinovaţi că l-am primit şi, aşa, am tulburat pacea. Nu am păzit pacea.

Cineva ne ceartă, ne aţâţă. Fie! Acela are voie liberă. Să îşi împlinească fiecare lucrarea sa. Noi avem lucrarea noastră – să ne păzim pacea lăuntrică!

Doresc să vă întreb dacă duhovnicul sfinţiei voastre, Părintele Amvrósie, a dobândit rugăciunea lui Iisus?

Părintele Tadei/ Da, el era rugător neîncetat. Îşi aştepta mereu sfârşitul vieţii. În vreo discuţie, când spunea ceva, făcea inima omului să se zdrobească. Ştiţi,

răspândea o mare mângâiere... Dădea mărturie despre cum trebuie omul să se apere, despre cum să se roage mintea, cum să se ostenească, cum să ajungă cu adevărat un fiu al lui Dumnezeu. Căci, după cum spun Sfinţii Părinţi: „Dacă se înlătură prilejul (gândul păcătos dintru început), atunci biruinţa se dobândeşte fără luptă.” Dacă se lucrează aşa şi se deprinde aceasta încă din zilele tinereţii, este pentru fiecare de mare folos.

Am un astfel de fiu duhovnicesc, e în lume, dar vieţuieşte mai bine decât un monah. I-am spus să înlăture prilejul. I-am zis: „Vei vedea singur, te vei deprinde, îţi vei spune: «Nu trebuie să mă gândesc la asta!» Vei vedea, vei avea pace şi linişte.” Şi el a împlinit acest cuvânt. A înţeles ceea ce i-am spus atunci – că, dacă se respinge prilejul, biruinţa este câştigată fără luptă. Fără nici o luptă! Şi el respinge prilejul neîncetat. Acum este în pace deplină. Este un om masiv, are aproape o sută de kilograme, de necrezut; nu este gras, ci foarte puternic. Dar plin de pace!

Părinţii îl silesc să se căsătorească, îi zic: „Acum ai terminat stagiul militar şi trebuie să se însori!” Iar el spune: „Nu ştiu, dar parcă-s jugănit!” Eu îi zic: „Nu eşti, omule, jugănit! Păzeşte-te bine, să nu cazi în înşelare şi să primeşti iarăşi prilejul gândurilor.” Căci patimile trupeşti nu se pot aprinde din nou fără „filmul” gândurilor păcătoase, fără privirea acestor „filme,” fără prilejul la care începi apoi să te gândeşti. Trupul este liniştit când nu are aceste gânduri pătimaşe. I-am zis: „Să nu te amăgeşti! Şi, dacă vei primi, vei vedea apoi că nu eşti jugănit.”

Zice el: „Mă silesc să mă căsătoresc, iar eu nu vreau.” Este liniştit, femeile nu au nici o înrâurire asupra lui. Şi, într’o zi, a vrut să primească de încercare „filmul,” gândul. „Ce mă fac acum, părinte, nu mai pot să mi-l scot din minte!?” „Vezi, dar, cât este de primejdios? Acum trebuie să te duci la rugăciune, trebuie să-ţi

juleşti puţin genunchii şi mâinile să se usuce puţin! Trebuie să te rogi Domnului, şi apoi îţi va fi iarăşi bine.” Şi apoi mi-a zis: „A, de-acum nu mai mă joc eu cu încercări, nu-mi mai trebuie!” Vedeţi, a împlinit acestea şi are pace. Acum vrea ca şi prietenii lui, alături de care a trăit întreaga viaţă, să fie neprihăniţi; dacă nu vor, să se căsătorească şi să aibă femeie, dar să nu ducă o astfel de viaţă (în curvie). El le propovăduieşte şi lor, dar i-am zis: „Să nu te avânţi mult, căci apoi nu vei mai putea să ieşi nici tu. Vrăjmaşii atacă după aceea, căci îi smulgi din mâinile lor.” Şi să ştiţi că l-au atacat. A avut multe lupte cu ei, vrăjmaşii l-au lovit; a venit atunci la mine învineţit tot, snopit în bătaie, de parcă era lovit cu ciomege. Mucenic! De necrezut!

Iată cum trebuie să trăim! Iar noi acceptăm totul: ce-i în guşă, şi-n căpuşă. Nu-i bine, vezi? Primeşti gândurile pătimaşe, şi apoi nu ai pace, nu ai linişte. Dacă te deprinzi să respingi prilejul, eşti în pace. Nu îţi închipuieşti nimic şi nu primeşti nici un chip, nici o imagine.

Ar fi bine, părinte, să ne spuneţi ceva despre curăţenia vieţii în căsnicie, precum şi despre puterea bărbatului asupra femeii. Ce spun Sfinţii Părinţi despre asta?

Părintele Tadei/ La înfrânare trupească nu au fost chemaţi numai monahii. Ei fac acest legământ (al fecioriei). Sânt cunoscute cele trei făgăduinţei călugăreşti: ascultarea, curăţia, neagoniseala. Acestea sânt cele trei făgăduinţe de căpătâi.

Nu numai monahul trebuie să fie înfrânat trupeşte, ci toţi! Căsnicia nu este pentru mulţumirea patimilor, ci pentru naşterea de prunci. Dar omul este tulburat! Din pricina Căderii, totul s’a stricat. Vedeţi, în natură toate au curgerea şi rânduiala lor, în timp ce omul nu le mai are. Totul în el este schimonosit, totul este strâmb. Din această pricină, pentru că sântem neascultători, pentru că am călcat porunca Tatălui Ceresc, totul s’a stricat în noi. Toate trebuie să se aşeze din

nou, de aceea trebuie să căutăm să ne împodobim cu înfrânarea. Înfrânarea este pentru toţi, nu numai pentru monahi, ci pentru fiecare! Căci nu se va îndreptăţi nici bărbat, nici femeie, dacă îşi vor mulţumi patimile. Căsnicia este, se spune, pentru naşterea de copii, nu pentru săturarea patimilor. Şi vor da răspuns înaintea lui Dumnezeu, căci nu s'au înfrânat, da!

Se cunoaşte, şi Apostolul spune lămurit ca soţii să nu se înfrâneze peste măsură de mult, ca nu cumva vrăjmaşul să nu-i ispitească. Cei doi trebuie să se înfrâneze cu înţelegere reciprocă. Când şi cum trebuie să se înfrâneze? Se ştie când trebuie să se înfrâneze de la unirea trupească: în vremea posturilor şi în praznicele mari.

Iar ascultarea femeii de bărbat este rânduită din pricina Căderii. Mai întâi a căzut strămoaşa noastră Eva; a intrat păcatul mai întâi în ea şi, apoi, în strămoşul nostru Adam, când a ascultat-o pe Eva. Domnul i-a spus Evei: „Pentru că ai ascultat de şarpe, voia îţi va fi stăpânită de bărbatul tău." /vezi Fac. 3:16/ Voia femeii, din partea Domnului, este supusă puterii bărbatului, indiferent ce fel de bărbat este acela: bun sau nu, beţiv sau stricat. Pentru mamele noastre, cuvântul bărbatului lor trebuie să fie lucru sfânt! Iar acest lucru este anevoie de îndeplinit. Femeile nu sânt de acord cu aceasta; de cele mai multe ori, săvârşesc o astfel de călcare şi mamele noastre, şi prin această încălcare aduc răul asupra lor, asupra bărbatului şi copiilor lor. Aceasta este o neascultare duhovnicească, din pricina căreia apar urmări, mai apoi, viaţa întreagă. De aceea este tulburare în familie, din pricina neascultării.

Am vorbit despre asta cu un Evreu. El m'a surprins mult, ştiţi? În timpul ocupaţiei (germane), în anul 1943, a venit o credincioasă bogomolită din Belgrad. A adus cu ea unele lucruri, un palton de iarnă şi încă ceva, şi m'a rugat să mă rog pentru prietena ei, care lucrează în M. şi are un fiu care lucrează în acelaşi M. Şi mi-a spus

această credincioasă că prietena ei are o fată de nouă ani, paralizată, care nu poate să se descurce singură, este înapoiată mintal, şi ar dori să-l împărtăşească pe copil; şi eu să mă rog stăruitor pentru vindecarea acestui copil. Eu am primit, m'am rugat şi m'am tot rugat. Când am început să mă rog stăruitor, a năvălit asupra mea duhul curviei! O, omule, nu mai puteam! Am alergat atunci la duhovnicul meu şi i-am spus: „Când încetez să mă rog, am pace. De cum încep să mă rog pentru ei, îmi pierd pacea!"

Şi ce aţi făcut? **Părintele Tadei** / Am primit daruri pentru ascultare. Am primit plată. Trebuia acum să lucrez. ...Am mers atunci la duhovnic şi am plâns, iar el mi-a spus: „Să te rogi, să te rogi mai departe!" Şi apoi am văzut că şi Cuviosul Serafim din Sarov a avut necazuri din pricina aceasta. De cum lăsăm rugăciunea pentru ei, aveam pace. De cum începeam să mă rog, iarăşi aceleaşi lupte... A venit din nou credincioasa aceea şi i-am spus: „Te rog ceva, în privinţa acestei prietene... Voi vă cunoaşteţi, sânteţi sincere şi vă ştiţi viaţa una alteia. Vrei să-mi povesteşti ceva despre ea? Ce este cu ea? Am o ispită mare când mă rog pentru ei, ce poate fi?"

Şi am aflat atunci că a fost căsătorită cu un Evreu din Bitola, şi au trăit acolo, au avut copii. Iar mai apoi, când a rămas însărcinată cu această fetiţă, în timp ce lucra în M., s'a hotărât să nu mai trăiască cu Evreul, bărbatul ei. Atunci Evreul a rugat-o: „Iată, vezi, afacerile ne merg bine" (el era negustor), „toate acestea vor rămâne copiilor noştri. Tu eşti Creştină, nu-ţi stau împotrivă; acum eşti însărcinată, şi când vei naşte, să botezi copilul. Numai să rămâi cu mine!" Dar ea nu a primit, voia să plece. Şi a rugat-o el şi a tot rugat-o, dar fără folos. „Rămâi măcar până ce se naşte copilul, să îl creşti, şi apoi, dacă nu mai vrei, poţi să pleci. Unde pleci acum?" Însă ea nu primea. Voia

să plece. Iar el i-a spus la sfârşit: „Dacă eşti atât de încăpăţânată şi nu vrei, ce va fi să naşti vei purta dintr'un loc în altul!" Aşa i-a spus. Iar femeia a născut un copil sănătos, care apoi s'a îmbolnăvit şi a rămas paralizat. Toate cele pe care bărbatul i le-a spus s'au întâmplat întocmai – tot ce i-a spus când l-a întristat. Şi am văzut atunci că bărbatul are mare putere asupra femeii! Ea nu era căsătorită cu el (la biserică), dar se uniseră. Când vă uniţi, acceptaţi aşadar şi căsnicia; aceasta este purtarea de grijă a lui Dumnezeu – sânt uniţi, iar el, bărbatul, are putere asupra ei.

Şi aşa am văzut ce mare putere are bărbatul asupra soţiei sale! Tot aşa cum şi părinţii au o mare putere asupra copiilor lor. Şi părinţii duhovniceşti au aceeaşi putere mare: episcopul asupra întregii sale eparhii, preotul asupra întregii sale parohii.

Ce se poate spune despre felul în care societatea de astăzi caută să emancipeze femeia, în sensul de a se despărţi şi mai mult de bărbat?

Părintele Tadei / Societatea socoteşte că astăzi femeia este foarte supusă. Nu-i aşa! Da, vedeţi, dacă mamele voastre nu ar fi făcut neascultare, să ştiţi că totul ar fi fost altfel – în întregul mediu, în familie, chiar şi în stat. Cu totul altfel ar fi fost! Căci noi călcăm porunca lui Dumnezeu. Şi când este călcată porunca lui Dumnezeu, aceasta are urmări grave. Urmări cumplite!

Iată, de pildă, dacă nu ascultăm pe părinţi în ceva şi aceştia rămân întristaţi din pricina noastră, vom pătimi viaţa întreagă din pricina urmărilor acestei neascultări.

Dar aşa stau lucrurile şi când omul se hotărăşte pentru călugărie? Dacă părinţii nu vor accepta aceasta în vreun fel, căci se întristează sau nu pot s'o înţeleagă? Cât vom purta noi, de-a lungul vieţii, urmările acestei lipse de binecuvântare părintească?

Părintele Tadei/ Vom avea consecinţe de-a lungul întregii vieţi. Vedeţi, dacă părinţii noştri ar fi necredincioşi şi vrăjmaşi neostoiţi ai lui Dumnezeu, atunci ei nu sânt sub ocrotirea Harului lui Dumnezeu. Dar pentru că părinţii noştri nu sânt potrivnici lui Dumnezeu, atunci avem de îndurat urmările neascultării lor. Nu ştiu după ce dorinţe să ne călăuzim. Dacă nu avem binecuvântarea părinţilor, nu merge cum trebuie.

Este bine să asculţi de părinţi, dar ce va fi cu părinţii care fac pruncucidere? Trebuie să ascultăm şi de părinţii care avortează?

Părintele Tadei/ Părintele este părinte. El este sfânt pentru copilul său, oricum ar fi. Dacă copilul îl mâhneşte şi părintele spune: „Fiule, vei avea de tras întreaga ta viaţă, să ştii!," aşa se va şi întâmpla, căci este o putere, putere dumnezeiască, care se dă părinţilor şi nu se ia îndărăt.
În ziua Înfricoşatei Judecăţi, toţi vom da răspuns. Şi părinţii, la rândul lor, vor da răspuns, pentru toate vor răspunde – dar aici au putere asupra copiilor. Când spun ei „Aşa este!", hotărât este! Sânt astfel de pilde printre Sfinţii Părinţi, care, tot aşa, au spus cuvânt şi, gata, s'a hotărât! Cu Sfântul Spiridon al Trimithundei s'a întâmplat aşa.
Un neguţător s'a întors acasă după doi ani şi o găseşte pe soţia lui însărcinată. El îi spune: „Ce ai făcut?" „Nu ştiu, eu..." Îi spune bărbatul: „Să ne înţelegem, eu vreau să rămân căsătorit cu tine mai departe, dar să-mi mărturiseşti cu cine ai rămas grea, căci nu vreau să-l mai primesc pe bărbatul acela!" Dar ea nu a vrut să recunoască. El a tot rugat-o, dar fără folos. A mers atunci la episcop să se jeluiască: „O s'o aduc la tine, Vlădică, să se spovedească şi să-ţi spună, ca să ne urmăm viaţa mai departe." A adus-o neguţătorul pe femeie, dar ea nu vroia nici să audă ce-i cerea episcopul, nimic! O mustră el, se mânie, dar ea nici nici măcar nu voia să audă. Vlădica i-a spus

atunci: „Nu vei naşte, până ce nu vei recunoaşte cu cine ai rămas însărcinată. Soţul tău vrea să trăiască mai departe cu tine, dar să te pocăieşti, să spui şi să mărturiseşti. Altfel nu vei putea naşte!” Şi aşa s’a şi întâmplat: când a venit vremea să nască. Nu a putut!

CAPITOLUL III

CUM SĂ DEPRINDEM ASCULTAREA

ASCULTAREA DE TATĂL CERESC ŞI DE PĂRINŢII TRUPEŞTI

Părinte Tadei, cum să deprindem ascultarea şi cum putem ajunge la Hristos în chipul cel mai nedureros, ferindu-ne de cursele propriei noastre minţi – dacă aşa ceva este cu putinţă?

Părintele Tadei/ Ascultarea se învaţă din sânul familiei, aici se arată ascultarea. În măsura în care nu sântem ascultători faţă de părinţii noştri, în casa noastră, cu greu ne vom închina viaţa noastră lui Hristos.

Din pricina neascultării am fost alungaţi din Rai. Deprindem ascultarea, când vedem ce am făcut prin neascultare... am nimicit viaţa pe pământul nostru şi catastrofa ameninţă totul. Întreaga lume este atât de copleşită, pentru neascultarea noastră. O neascultare faţă de părinţi îi însoţeşte pe copii de-a lungul întregii vieţi. Nici eu nu am ştiut la vremea mea că nu trebuie să-ţi răneşti părinţii, nici cu gândurile, nici să fim supăraţi pe părinţii noştri.

Părinţii noştri pot fi oameni păcătoşi, pot fi părinţi răi, pot fi tâlhari, pot fi în tot felul – dar, pentru noi, ei trebuie să fie sfinţenie; iar pentru ce sânt ei, pentru cum le este caracterul, vor răspunde înaintea lui Dumnezeu, ca şi pentru noi, copiii lor. Nu noi răspundem pentru ei. Ei trebuie să fie pentru noi sfinţenie, ca să putem avea binecuvântarea lui Dumnezeu, să nu ne facem călcători de lege, căci,

dacă nu ne cinstim părinţii, nu putem avea până la sfârşitul vieţii binecuvântarea vieţii şi cale dreaptă.

PRIN GÂNDURILE NOASTRE FĂURIM FIE ARMONIE, FIE TULBURARE – ÎN LĂUNTRUL ŞI ÎN JURUL NOSTRU

Părintele Tadei / Acum culegem roadele poftelor şi gândurilor noastre, din pricina neascultării faţă de Tatăl Ceresc şi faţă de părinţii noştri de pe pământ. Gândurile noastre sânt atât de puternice, atât de pătrunzătoare, încât nu ne putem gândi. Noi, prin gândurile noastre, făurim fie orânduială, fie neorânduială înlăuntrul nostru, în jurul nostru, în lume, în cosmos. Putem fi şi un mare bine, şi un mare rău. Deşi sântem mici, multe din acestea (din lume) ţin de gândurile şi de dorinţele noastre!
Iată, acum culegem roadele gândurilor şi dorinţelor noastre! Rele ne sânt gândurile, rele ne sânt dorinţele, şi nu avem ajutor – toate acestea sânt din pricina neascultării noastre faţă de părinţi şi faţă de cei bătrâni. Aşa curge viaţa noastră! Îi învinuim pe toţi ceilalţi, mereu vrem să îndreptăm toate în jurul nostru, dar niciodată nu începem cu noi înşine. Aceasta este marea noastră greşeală, a tuturor celor ce dorim să îndreptăm totul în jurul nostru, şi nu ne îndreptăm mai întâi pe noi înşine! Dacă fiecare ar începe mai întâi să se îndrepte pe sine, nu ar fi acest rău în lume, căci puţine sânt astfel de pilde de viaţă (de îndreptare a sinelui). Sânt multe lucruri folositoare de citit în cărţi, sânt şi unele pilde personale, dar întrebarea este dacă putem să le punem pe toate în lucrare în viaţa noastră – toate acestea. Viaţa spune mai mult decât cuvintele. Atunci când vedem un suflet smerit şi blând, care nu ştie să se mânie, care nu ştie să cugete răul, nici să

ocărască, nici să osândească, care nu se mânie nici când îl necăjim, atunci acel om ne rămâne ca pildă toată viaţa noastră şi vrem şi noi să fim aşa. Căci băgăm de seamă că omul acela, în inima sa smerită şi blândă, a biruit răul cu ajutorul lui Dumnezeu – asupra sa, răul nu mai are înrâurire. În afară, el este înconjurat de tulburare, dar aceasta nu se atinge de lăuntrul inimii sale, nu îi tulbură pacea.

ASCULTAREA ÎNCEPE DIN CASA PĂRINŢILOR

Părintele Tadei/ Iată de unde începe ascultarea, din casa părinţilor, de mic, din leagăn – şi rămâne cu noi până la sfârşitul vieţii, căci întotdeauna, de-a lungul întregii vieţi, vom avea ceva de învăţat şi spre desăvârşire – căci şi Îngerii şi Sfinţii se desăvârşesc, trec nesfârşit din cunoaştere în cunoaştere, din putere în putere. Aşa şi noi, aici pe pământ, asemenea – ne desăvârşim în bine sau cădem în cugetare mişelească.

TOT BINELE ŞI RĂUL IZVORĂSC DIN GÂNDURI

Părintele Tadei/ Tot binele şi tot răul izvorăsc din gânduri. Gândul este, aşadar, o uriaşă putere şi tărie. Gândul înrâureşte nu numai fiinţele raţionale şi lumea dobitoacelor; gândurile noastre au înrâurire şi asupra lumii plantelor, au înrâurire asupra a tot ceea ce vieţuieşte. Dacă avem gânduri de pace, de linişte, de bunătate şi de blândeţe, ele ne dau pace şi nouă, şi tuturor celor din jurul nostru, ele răzbat din noi. Iar când sântem împovăraţi de multe griji, necazuri, atunci pizmuim mult şi sântem plini de ură faţă de mulţi – acestea sânt gânduri ucigătoare, care nimicesc pacea din lăuntrul nostru şi din jurul nostru, şi de aceea nu avem pace, nici linişte. Noi înşine nu sântem conştienţi de ceea ce facem în sânul

familiei. Prin gândurile noastre, tulburăm adeseori pacea; facem din Rai, iad, prin gândurile noastre. Numai că sânt puţini cei care-şi vin în fire şi care înţeleg că din noi înşine (din gândurile noastre) izvorăşte şi binele, şi răul.

NUMAI DOMNUL ÎL ÎNŢELEGE PE OM, CĂCI A LUAT FIRE OMENEASCĂ

Părintele Tadei / Nimeni altcineva nu ar fi putut să ne mântuiască, în afară de Cel ce ne-a zidit. Domnul ar fi putut să ne mântuiască şi în alt chip, prin puterile şi tăriile Sale. Dar El a luat asupra Sa firea noastră – ca să ne înveţe prin pilda Sa de viaţă, ca să luăm pilduire de la El, ca să îl putem accepta. Dacă ne-ar fi mântuit în alt chip, am fi răspuns de îndată: „Tu eşti un Dumnezeu Atotputernic, la Tine toate sânt cu putinţă – Tu nu ai fost om, aşa cum sânt eu, ca să simţi foamea şi setea, durerea şi întristarea!" De aceea a luat Domnul asupra Sa omul întreg. Şi Apostolii, în Sfintele Scripturi, înfăţişează viaţa Mântuitorului Hristos şi spun că El a avut în viaţă mai multe ceasuri de mâhnire, decât de bucurie. Nimeni nu L-a văzut vreodată să râdă, aşa cum noi râdem când vedem ceva ne aduce bucurie, ci întotdeauna a fost întristat din pricina faptelor noastre şi pe toate le-a luat asupra Sa. Când a luat fire omenească, a luat asupra Sa întreaga povară a neamului omenesc – şi până în ziua de astăzi El duce asupra Sa povara omenirii. Dar iată ce facem noi! Nu L-am înţeles, deşi a fost om ca şi noi – întru toate în afară de păcat, fără îndoială.

„FIULE, DĂ-MI INIMA TA!"

Părintele Tadei / În Domnul putem să ne curăţim, când ne unim în cuget cu El. Încă din Vechiul

Legământ, El spune: „Fiule, dă-mi inima ta!” /Pil. 23:26/ El este în întregime dragoste, iar noi sântem născuţi din iubirea Sa dumnezeiască; ca părinte, El doreşte să-i întoarcem ceea ce ne-a dat – întocmai ca şi părinţii noştri de pe pământ, care ne fac mult bine în viaţă, care ne-au născut, care ne-au purtat de grijă, care au jertfit toate ale lor pentru noi şi, pe bună dreptate, vor să le întoarcem ceea ce ne-au dat şi ne-au dăruit de la ei. Iar noi de multe ori îi rănim, iar ei se întristează – şi apoi ne mirăm de ce ne loveşte ceva în viaţă.

Gândul mâhnit al părintelui împiedică viaţa copiilor, pentru că atunci vrăjmaşul are intrare, pentru că atunci ne-am făcut călcători de lege. Legea lumească ne pedepseşte, de fiecare dată, când săvârşim o fărădelege.

Daţi-mi voie să vă întreb, părinte: atunci când este tulburare în familie, cât poate să ajute rugăciunea la liniştirea acelor persoane?

Părintele Tadei/ Nimeni nu se va înrăi din pricina binelui! O femeie a venit să se plângă de bărbatul ei că se îmbată, că e nervos, iar eu i-am spus: „Sigur nu s’a îmbătat cu apă rece!” Nu, s’a mâhnit dintr’o pricină oarecare şi, ca să alunge de la sine întristarea asta într’un fel, a băut puţin, apoi s’a gândit că aşa s’a mai dus puţin din mâhnire – însă pe urmă s’a preschimbat într’un obicei şi omul de acum nu a mai putut să se lepede. „Cu siguranţă că l-ai mâhnit cu ceva, prin viaţa ta, prin faptele tale, prin purtarea ta; ori, dacă nu prin asta, prin gândurile tale. Nu ai fost mulţumită de ceva sau ai gândit altceva asemenea când pornit în căsătorie cu el, iar căsătoria e lucru sfânt!” Nu trebuie să tulburăm această pace a căsniciei; iar pacea se strică nu numai prin gesturi şi cuvinte, ci şi prin gânduri, căci cuvintele sânt gânduri rostite.

Sânt multe astfel de gânduri. Omul poate să facă din Rai, iad. În

urmă cu câţiva ani a avut loc o întâmplare interesantă. Au venit aici doi oameni căsătoriţi, dăruiţi de Domnul cu frumuseţe trupească – nu am mai întâlnit o astfel de pereche, în care bărbatul şi femeia să fie atât de frumos împodobiţi de Domnul, ceva de negrăit! Era vreme rece şi am slujit în paraclis, apoi, când slujba s'a sfârşit, ei au căutat să mă întrebe: „Am venit să ne plângem de ceva!" „Ce este?," zic. „Ne-am luat din dragoste, am trăit bine, întotdeauna a fost pace, Rai, în familia noastră, mult vreme... desfătare. Dar, de ceva vreme, ne enervăm din orice fleac, nu avem pace şi linişte... Cel mai dureros este că avem un fiu de şase ani – din această pricină am venit. Copilul s'a înstrăinat de ceva vreme de noi cu totul, nu vrea nici să ne mai vorbească – merge la bunici, iar apoi nu vrea nici să vorbească cu noi. Noi vorbim cu el, dar el tace întruna. Îi cumpărăm lucruri scumpe, care-i plac – jucării, haine, mâncare, ciocolată, tot felul de dulciuri, îi dăm de toate. El le ia şi începe să le rupă, să le calce în picioare – şi dulciuri, şi ciocolată, pe toate acestea le loveşte cu piciorul şi pleacă la bunici, iar pe noi ne lasă. Nu ştim ce să facem! Copilul e sănătos... Ce se întâmplă cu el? Nu putem să înţelegem! Asta-i cea mai mare durere a noastră. Nu vrea să vină nici la mine, tatăl lui, nici la mama lui. Ce poate să însemne asta? Copilul e sănătos, nu-i bolnav..." Iar eu le zic: „Copilul nu vrea un astfel de tată şi o astfel de mamă, aşa cum sânteţi voi. Dar din ce cauză, care-i taina? El vrea să aibă tată şi mamă, dar nu are nici tată, nici mamă! Aţi fost vreodată mulţumiţi? Eu întreb întotdeauna, dacă aţi avut binecuvântare de la părinţi (pentru căsătorie). Mi-aţi spus că nu aţi avut probleme din partea părinţilor: «Părinţii noştri, înainte ca noi să ne îndrăgostim, erau prieteni deja şi au hotărât să ne căsătorească.» Aţi avut binecuvântarea părinţilor, v'aţi unit din dragoste şi aţi avut pace, casa v'a fost ca un Rai! Şi iată ce aţi făcut acum: prin gândurile voastre, aţi tulburat totul! Aţi fost, până de curând, fericiţi în căsnicia voastră, nu v'aţi lăsat niciodată pradă închipuirii – iar acum, când

priveşti vreo femeie care-ţi place, de îndată i-ai dat inima, inima ta a plecat cu ea; iar tu, ca femeie, dacă ai privit vreun bărbat pe placul tău, inima ta a plecat după el. Acum sânteţi uniţi doar trupeşte, dar în duh nu: unul preacurveşte într'o parte, celălalt în cealaltă! Slavă Domnului, că totuşi nu aţi călcat cununa căsătoriei! Copilul simte asta şi nu-i trebuie un astfel de tată şi o astfel de mamă, căci nu sânteţi nici împreună, nici cu el, ci despărţiţi şi aţi făcut din Rai, prin gândurile voastre, iad în casă. Nu vedeţi ce faceţi?"

Mai sânt şi alte pilde. Fratele meu cel mai mic lucrează în Austria; e născut în 1929 şi toţi ai lui sânt acolo la muncă – întreaga lui familie. Are o casă în satul Porodina, lângă Jabar. În urmă cu şase ani, au venit cu toţii în vacanţă şi l-au vizitat pe alt frate al meu (născut în 1923, locuieşte în Smederevo şi a ieşit la pensie) şi toţi împreună au plecat spre Jabar. Eu, a doua zi de dimineaţă, am pornit spre Belgrad – căci avem un tractor şi se stricase o piesă, iar piesa aceea nu se putea găsi nici la Petrovaţ, nici la Pojarevaţ şi trebuia să merg la Belgrad. Am găsit piesa aceea şi am cumpărat-o. Iar acum mă întorceam – hai să merg în vizită la frate-meu, să văd ce mai face el şi cumnata! „Au fost la noi ieri," mi se spune, „Dragoliub şi toţi ai lui, au venit în vacanţă. Vrei să mergem să-i vizităm?" „Da!" A pornit maşina, iar fratele meu, nora şi cu mine am plecat spre Jabar. De cum am intrat în casă – o primă încăpere mare, o masă mare; în jurul mesei, în număr mare, veniseră prieteni, neamuri şi vecini; bătrâni şi tineri; bărbaţi şi femei – o masă lungă, la care şedeau toţi. S'au dus să aducă scaune pentru mine, pentru frate-meu şi cumnată-mea; lângă uşă era o canapea şi eu m'am aşezat pe marginea ei. Au adus un scaun să stau şi eu la masă, dar nu am vrut – mie îmi era bine acolo, să îi văd pe toţi. La celălalt capăt şedea o tânără cu copilul ei. După o vreme, ea spuse: „Ce mă enervează copilul ăsta!" Cum poate fi un copil enervant pentru mama lui?! Copilul îi întorcea capul, nu o lăsa să privească într'un

loc anume, tot arăta cu degetul spre uşă: „Mama, mama, afară!" – nu ştia să vorbească bine, era mic. Ea se apăra de mânuţele lui, iar el îi întorcea capul cu mânuţele ca să nu privească într'acolo. „Nu ştiu ce să mă fac cu copilul ăsta, atât de mult mă enervează!," tot spunea ea. Mă uitam, şi copilul în continuare îi întorcea capul cu mâinile, încât nu îi dădea voie mamei să privească, iar ea se apăra – tot voia să iasă afară. M'am gândit că copilul nu făcea asta în zadar, avea cu siguranţă ceva – de fapt, ea se uita la un tânăr de la masă. Îl privea şi inima ei a plecat acolo, iar copilul mic a simţit-o de îndată şi nu-i îngăduia mamei să privească într'acolo, ci o trăgea afară. Apoi copilul nu a mai vrut să mai stea la ea; a venit cumnata mea şi i-a spus: „Vino tu, ferice de mine, la bunica!" Niciodată n'o văzuse copilul pe această bunică! A venit copilul la bunică, nu mai avea nevoie de mamă...

Le-am zis şi eu acelora: „Vedeţi, copilul acela încă nu ştia bine să vorbească, dar de îndată a văzut că mama nu e cu el, nici cu tatăl lui, şi a vrut să plece afară!... Copilul vostru are şase ani, este de multă vreme cu voi, iar voi i-aţi pricinuit durere copilului – aceasta este o mare durere! Măcar să fi avut ori tată, ori mamă, dar el nu are nici tată, nici mamă."

„Întoarceţi-vă," le-am spus, „şi fiţi ceea ce aţi fost cândva – iar copilul va fi iar la locul său, totul va înceta." Iată, vedeţi ce facem noi? Facem iad în familia noastră.

DESPRE POLITICIENI, APĂRAREA CASEI, POCĂINŢĂ, UNIMEA CUGETULUI, PUTEREA LUI DUMNEZEU

Părintele Tadei / La fel, nici politicienii nu pot fi uniţi. Oare a fost vreodată în istoria omenirii un

stat mic, care să aibă aproape o sută de partide? Nu a fost niciodată, nici nu va fi vreodată – mă îndoiesc că va fi! Aşadar, nu sântem uniţi, sântem cu totul dezbinaţi. Dacă oamenii ar lăsa aceste partide... – căci statul are gospodărie, omule, cu multe mădulare, şi această gospodărie trebuie păzită! Dacă membrii acestei gospodării nu sânt într'un cuget, atunci nu poate fi nici propăşire, nici patrie – atunci este zâzanie, tulburare, un iad. Iată, vedeţi ce facem!

Dacă politicienii s'ar uni ca măcar să-şi apere ţara... Însă, politicienii se sfădesc, fiecare trage de partea sa... Trebuie să le lăsăm pe acestea şi să fim într'un cuget în apărarea casei şi a gospodăriilor.

Dacă ne-am uni, ar pieri vrăjmaşii noştri! Întreaga lume s'ar putea ridica împotriva noastră, şi-ar fugi cu toţii de noi – pentru că asta-i o putere uriaşă. Nu sântem conştienţi că în noi este energie dumnezeiască, viaţă dumnezeiască – omule, nu pricepem! Avem pildă istoria poporului Israilitean. Vechiul Legământ este istoria poporului lui Israil. De fiecare dată când Vechiul Israil s'a îndepărtat de Domnul, poporul Filistenilor, puţin la număr, i-a decimat şi i-a supus; de fiecare dată când Vechiul Israil s'a pocăit din adâncul sufletului, Domnul i-a mântuit şi, cu puţini oameni, au biruit duşmani numeroşi.

Aşa şi cu noi: dacă am fi uniţi, dacă am fi într'un cuget ca să ne apărăm casa, ne-am apăra de vrăjmaşi şi aceştia nu ne-ar putea face nimic – căci de aşa ceva, mii şi mii sânt puşi pe fugă. De ce? Pentru că este o uriaşă putere dumnezeiască unită; este tărie şi cuget. Vedeţi, totul izvorăşte din gânduri: şi binele, şi răul. Puterea cugetului în noi, cugetul dumnezeiesc, unit într'una – aceasta este o putere dumnezeiască.

* * *

Părintele Tadei/ Iată, există un computer care are multe informaţii – înghite multe, înghite totul. Se

spune că i se zice „Fiara,” dar computerul care este înlăuntrul nostru este mult mai precis decât cel material.

Computerul nostru nu este curăţit?...

Părintele Tadei/ ...şi ecranul este spart! Nu vedem nimic, totul pare întors invers. Dacă am fi paşnici, liniştiţi, lipsiţi de viclenie, simpli şi neîmprăştiaţi, ecranul nostru ar fi cu totul curat şi nu ne-ar trebui nici o legătură radio, nici telefon, nimic – am putea să vedem la depărtare şi în afara galaxiei, nu numai pe faţa pământului! Omul ne trimite gândul, iar noi de îndată primim „legătura” şi vorbim!

Părinte drag, credeţi că aşa ceva este lesne şi cu putinţă de împlinit într'un mediu urban?

Părintele Tadei/ Multe se pot face, numai că puţine sânt sufletele smerite şi blânde, care vor să ierte totul din inimă şi care se roagă la Dumnezeu să pună stavilă răului! Puţine sânt astfel de suflete... Dacă ar fi îndeajuns de multe suflete smerite şi blânde, răul nu ar birui.

Acum se vrea ca neamul omenesc să se unească în „(noua) ordine mondială.” Dar nici măcar Europa nu se poate uni! Iar ei se miră cum de nu este cu putinţă, deşi slujesc cu atâta credincioşie diavolului. Diavolul însuşi se plânge că nu poate împlini planul şi dorinţele lor drăceşti – şi asta, din pricina ortodocşilor! ...deşi noi, ortodocşii, ne-am îndepărtat foarte mult de la bine şi adeseori sântem mai nelegiuiţi decât politheiştii şi necredincioşii, deşi ne numim Creştini. Aşadar, noi sântem aşa, dar totuşi sânt printre noi suflete smerite şi blânde, care se roagă necurmat lui Dumnezeu, ca Domnul să stăvilească răul. Şi, pentru astfel de suflete dreptslăvitoare (ortodoxe), nu numai din punct de vedere fizic, ci

şi raţional-cugetător, nu se îngăduie împlinirea acestui plan. Aceste suflete sânt smerite şi blânde; neîntrerupt se roagă lui Dumnezeu; nu ştiu să se mânie; nu se jignesc; pe toate le iartă. Noi îi ocărâm, ne supărăm pe ei, îi lovim, iar ei nu se mânie. Iată, din pricina unora ca aceştia şi a copiiilor nevinovaţi, Soarele străluceşte şi Domnul ne binecuvântează!

Şi dacă în fiecare instituţie, în fiecare gospodărie ar fi măcar o persoană care să slujească cu credincioşie lui Dumnezeu, ce înţelegere ar fi atunci în lume! Adeseori, dau pilda surorii I. Ea dorea să-şi părăsească locul de muncă. Încă pe când eram la mănăstirea de maici din Tuman, ea venise cu un grup şi mi se plângea: „Nu se mai poate! Oamenii se rănesc cumplit unii pe alţii! Nu se mai poate, trebuie să-mi caut un alt loc de muncă!" „Să nu faci asta," i-am zis eu, „să nu cauţi un alt loc, toate locurile sânt ocupate, puţini sânt cei ce ies la pensie, mulţi aşteaptă un loc de muncă. Mai bine încetează să te mai războieşti, nu te mai lupta cu ei!" „Dar eu nu mă războiesc cu nimeni!" „Da," i-am răspuns, „nu te războieşti fizic, ci în cuget – şi acesta este acelaşi război. Nu eşti mulţumită cu situaţia în care te afli." „Dar nimeni nu poate să rabde asta!," spunea ea. „Da, de unul singur nu se poate – dar, cu ajutorul lui Dumnezeu, vei putea. Nimeni nu ştie dacă tu te rogi sau nu – acesta este lucrul lăuntric al fiecărui suflet. Când te jignesc, tu să nu-i jigneşti, să nu le întorci jignirea – nu numai cu cuvinte, ci să te osteneşti ca nici în gânduri să nu vatămi! Roagă-te la Domnul să le dea înger bun şi ca nici pe tine să nu te uite Domnul. Nu vei putea să câştigi asta degrabă, dar, dacă te vei ruga astfel neîncetat înlăuntrul tău, vei vedea cu timpul cum gândurile de la locul de muncă se schimbă, vei băga de seamă că oamenii se schimbă, că tu însăţi te vei schimba." Aceasta se întâmpla în 1980, pe când mă aflam la mânăstirea Tuman.

Nu am ştiut dacă ea va pune în lucrare cele spuse în viaţa ei. În 1981, am fost mutat aici, la Vitovniţa. Aveam aici o căsuţă, cu o bucătărie, şi ea a venit, s'a aşezat înaintea mea – eu şedeam aici, lângă acest gutui bătrân. Grupul de oameni sosise înaintea bisericii, iar din rândul lor iese sora I. şi vine direct la mine: „Blagosloviţi, părinte!" „Domnul să te blagoslovească!" „Vai, părinte, nu am ştiut că toţi sânt buni." „S'a întâmplat asta la locul de muncă?," i-am zis eu. „Da, s'au schimbat – o minune, s'au schimbat cu toţii! Acum nu mă mai jignesc, şi bag de seamă că şi eu m'am schimbat." „Te-ai împăcat cu toţi?" „Cu o persoană nu am putut multă vreme să mă împac – m'a jignit mult, şi eu pe ea." „Dar ai pus început bun relaţiilor cu ea?"„Da!," mi-a zis. „Cum ai izbutit?," am întrebat eu. „Am citit Sfânta Scriptură şi am văzut că Domnul ne porunceşte să-i iubim pe vrăjmaşii noştri; mi-am spus în sine-mi: «Trebuie s'o iubeşti cum ştii şi cum poţi, căci Domnul aşa porunceşte!» Şi acum sântem cele mai bune prietene!" mi-a spus ea.

Vedeţi? Din cei mai înverşunaţi duşmani, acum sânt cele mai bune prietene! Dacă în fiecare întreprindere ar fi câte un astfel de suflet care să se roage aşa... Iată, vedeţi cum se făureşte pacea? Este nevoie de o persoană care să fie neîntrerupt în legătură cu Domnul, şi atunci, din acea persoană izvorăşte o aşa pace! – şi în familie, şi în întreprindere, şi în stat, şi pretutindeni. Din sufletele blânde şi smerite, care pe toate le iartă şi care pe toţi îi iubesc, răzbate pacea; şi noi, cu ajutorul lui Dumnezeu, în tovărăşia lor, ne lepădăm gândurile apăsătoare şi depresive.

Părinte Tadei, mă iertaţi. Dacă Dumnezeu este unul, de ce ideea unirii omenirii în dragoste sub un Dumnezeu ar fi diavolească? Oare noi, ca ortodocşi, trebuie să-i jignim pe buddhişti – care, după părerea mea personală, nu sânt deloc răi şi au virtuţi poate şi mai mari decât noi?

Părintele Tadei/ Nu trebuie niciodată să jignim! Noi sântem chemaţi să fim ca îngerii, şi am fost astfel înainte de Cădere – dar am căzut şi acum sântem copiii părinţilor căzuţi. Noi nu trebuie niciodată să jignim. Îngerii niciodată nu vatămă; nici noi, niciodată, nu trebuie să rănim pe cineva – nici prin gânduri, nici prin purtare, nici prin viaţă. Dacă am face aşa, ar fi armonie în lume şi nu ar mai fi neorânduială.[5]

ASCULTAREA ESTE POARTĂ DE INTRARE ÎN RAI

Părintele Tadei/ Din pricina neascultării, am fost alungaţi din Rai. Ne-a fost dat să ne desăvârşim în dragoste, căci Tatăl ne-a zis: „Nu vă atingeţi de aceasta!" Aşadar, în ascultare trebuie să crească dragostea. Ascultarea este acum intrare în Rai. Cuvântul părinţilor noştri este lucru sfânt – şi, dacă este pentru noi sfânt, avem binecuvântarea lui Dumnezeu. Dar, din păcate, sântem neîncetat călcători de lege (în privinţa ascultării).

Îmi cer iertare, aţi putea să-mi răspundeţi: dacă Dumnezeu este unul, e rău ca omenirea să se unească întru una sub Domnul Dumnezeu?

Părintele Tadei/ Aşa ceva nu-i păcat, căci Domnul de aceea a şi venit, să ne unească...[6]

Părinte, vă pot întreba cum şi în ce măsură să îl ajutăm pe un om?

---

5 Răspunsul Stareţul Tadei trebuie înţeles în contextul îndemnului patristic „Urăşte păcatul, dar iubeşte pe păcătos." Astfel, sântem chemaţi să-i iubim pe toţi oamenii, după cuvântul lui Hristos: „Iubeşte pre aproapele tău ca însuţi pre tine"; dar şi să ne ferim de învăţături greşite, care nu duc la mântuire - erezii, păgânism etc.: „Feriţi-vă de prorocii mincinoşi, carii vin la voi în haine de oi, iar pre dinlăuntru sânt lupi răpitori." *(n.red.)*

6 Iar unirea dorită de Dumnezeu, după chipul Sfintei Treimi, este una „în Duh şi adevăr," nu o unire politică, după socoteala omenească. *(n.red.)*

Cum să nu-l slăbim şi să-l abatem de la calea vieţii, rânduită lui prin ajutorul nostru – prin amestecul nostru?

Părintele Tadei/ Prin viaţă se spune mai mult decât prin cuvinte. Când duhul este smerit, blând, neviclean şi simplu, el radiază, nu trebuie să spună nimic. Venim în apropierea lui, iar el izvorăşte căldură. Prin bunătatea sa, omul lărgeşte cercul din jurul său, poartă bunătatea şi aceasta se răspândeşte; de aceea se spune mai mult prin viaţă decât prin cuvinte. Iată ce spune Sfântul Apostol: „Cuvântul ucide, omule, dacă nu-l înţelegem drept!"

DESPRE MIŞCAREA BOGOMOLIŢILOR ŞI VLĂDICA NICOLAE (VELIMIROVICI)

Părintele Tadei/ Iată, vedem ce se întâmplă şi cu noi, Creştinii din lumea întreagă – dar şi în Biserica noastră... Noi sântem vinovaţi, numai preoţii; noi nu am acceptat mişcarea bogomoliţilor. Marea lor parte au fost ostaşi în război. Tatăl meu a fost la război, în anii 1912-1913 cu Turcii şi cu Bulgarii, în anii 1914-1915 cu Austria şi cu Germania. „Mulţi," spunea el, „se rugau la Dumnezeu să-şi vadă vetrele şi casa lor, familia lor, să-i păzească Dumnezeu în viaţă, să aibă o viaţă nouă – şi Domnul i-a păzit în viaţă." Cei care au făcut legământ, cei care au văzut moartea înaintea ochilor, când s'au întors acasă, au început să se roage maitare lui Dumnezeu. Ei au întemeiat comunităţi Creştine, însă Biserica nu i-a acceptat: nici preoţii, nici episcopii! Iar apoi, din Apus, între bogomoliţi a intrat spiritismul. Şi au început să aibă aşa-zise vedenii cu Maica lui Dumnezeu şi cu îngerii, iar ei credeau toate acestea. Când s'a văzut că Sârbii noştri în curând nu vor mai fi ortodocşi, ci

vor deveni cu toţi spiritişti, atunci cei din Soborul Arhieresc s'au dezmeticit şi l-au însărcinat pe Vlădica Nicolae (Velimirovici) să intre între bogomoliţi şi să stăvilească ceea ce se întâmpla, cum ştie şi cum se pricepe. Vlădica Nicolae a intrat în rândurile lor şi, într'adevăr, a organizat mai multe călătorii de pelerinaj la Mănăstirea Hilandar (din Sfântul Munte). Acolo erau monahi iscusiţi şi s'a ţinut un seminar pentru toţi fruntaşii mişcării bogomoliţilor. Fiecare judeţ avea fruntaşul şi comunitatea sa. Toţi aceştia au mers cu Vlădica Nicolae şi el, slavă Domnului!, a izbutit să alunge spiritismul din sânul evlaviosului nostru popor – însă au şi rămas destui dintre spiritişti. În Belgrad sânt foarte mulţi spiritişti, precum şi în Zemun şi Sangeac; sânt dintre ei şi în Voivodina. Nu li se poate dovedi că-s spiritişti, pentru că ei, neştiind, slujesc cu tărie satanei. Ei se socotesc duhovniceşti, lor li se fac „descoperiri" – dar nu ştiu cui slujesc! Abia la sfârşitul vieţii vor vedea...

Ce mesaj puteţi transmite acestui popor Sârb al nostru? Pare-se că are multă răutate şi puţină dragoste, bunătate. Ce mesaj poate să ne dea Părintele Tadei?

Părintele Tadei/ Trebuie să ne smerim, căci smerenia este desăvârşirea vieţii Creştine, dar noi sântem mândri şi din această pricină pătimim. Repet neîncetat cuvintele lui Dostoievski: „Smereşte-te, om mândru!"

Părinte, spunem că sântem un popor ceresc şi că trebuie să ne mântuim, dar mi se pare că se pune prea mult accent pe colectiv. Eu cred că fiecare trebuie să se lupte pentru sufletul său; dacă s'a mântuit pe sine, a contribuit îndeajuns la mântuirea neamului. Puteţi să-mi spuneţi ceva despre aceasta?

Părintele Tadei/ Dacă fiecare ar începe de la sine, nu ar mai fi atâta rău. Dorim fiecare să-l îndreptăm

pe celălalt – tată sau mamă; iar taţii şi mamele sânt de-acum bătrâni, iar gândirea lor nu se mai poate schimba.

Părinte Tadei, aş dori să vă întreb dacă există vreo profeţie veche din Orient despre epoca Kali Yuga, în care este prevestit întocmai tot ce se va întâmpla. Puteţi comenta puţin aceasta?

Părintele Tadei/ De această prorocie nu am auzit şi nu ştiu ce să zic. Există felurite prorocii... aşa avem, de pildă, în poporul nostru, cele de la Ujiţe, Tarabici. Cei din Tarabici au fost oameni simpli, ţărani cucernici, dar nu erau chiar atât de bine îndrumaţi în adâncul înţelegerii vieţii Creştine, nici în înţelegerea luptei gândurilor dintre duhurile rele şi îngeri. Căci, vedeţi, în prorociile lor se vede şi lucrarea duhurilor răutăţii – se vădesc şi ele, ca prorocie. Şi duhurile spun ceea ce ştiu, ce li se îngăduie să cunoască (de către Dumnezeu); ele nu sânt atotştiutoare, dar dobândesc degrabă înştiinţare despre ceea ce se întâmplă în cutare ţinut, într'o vreme sau alta...

* * *

Părintele Tadei/ Tot binele vine de la Izvorul Vieţii, Dumnezeu; iar tot răul, se ştie de unde izvorăşte.

* * *

Părintele Tadei/ Nici îngerii, nici sfinţii, nici oamenii nu săvârşesc minuni, ci numai Dumnezeu săvârşeşte. El este pretutindeni prezent, El săvârşeşte minuni prin noi, prin sfinţi, prin îngeri.

DUPĂ CUM ESTE DE BLÂND ŞI DE SMERIT DUHUL OMULUI, EL SPOREŞTE ÎN CUNOAŞTERE

Părintele Tadei/ Noi sântem taine pentru noi înşine; ne mirăm cum lucrează organismul acesta al nostru fără voia noastră, căci nu există nici o organizaţie pe lume în care fiecare să-şi facă lucrarea cu atâta sârguinţă precum în trupul nostru.

Dumnezeu este o taină pentru toată zidirea; Dumnezeu este şi în noi şi, de aceea, sântem taine pentru noi înşine. Dumnezeu se descoperă numai sufletelor blânde şi smerite. El este pretutindeni prezent; El este taină. Noi cunoaştem puţin despre El – câte ceva ni se descoperă din natură, dar sântem înconjuraţi de taine. După cum este de smerit şi de blând duhul omului, el sporeşte în cunoaştere.

* * *

Părintele Tadei/ Cel în care domneşte dreptatea şi milosârdia, va dobândi viaţă şi se va izbăvi de moarte.

* * *

L-aş ruga pe Părintele Tadei să ne spună câte ceva despre Părintele Amvrosie, despre chipul său duhovnicesc, fiindcă socotesc că putem primi o frumoasă învăţătură.

Părintele Tadei/ De la părintele Arhimandrit Amvrosie am luat aminte cum, de la stareţii săi, a căpătat dreapta înţelegere că Domnul ne cere să ne preschimbăm în dragoste. El însuşi era

cuprins de o astfel de dragoste! Niciodată el nu i-a făcut vreo mustrare vreunui monah, nici vreunui frate. Nu a dojenit niciodată pe nimeni, nu a pedepsit niciodată pe nimeni. Şi erau probleme, fireşte, ca pretutindeni, în fiecare casă – multe astfel de neplăceri. Dar el niciodată nu a spus: „De ce ai făcut aşa şi nu altminteri?" Pe toate acestea le încredinţa Domnului, ca Domnul să le rânduiască. Niciodată, pe nimeni nu a mustrat. Am văzut asta pe mine însumi. Cea dintâi ascultare a fost să păzesc via – şi, bineînţeles, din pricina mea via a fost jefuită. Atunci mi-au dat ascultare să păzesc oile. Aveam o livadă lângă Morava. Mi-au dat să citesc Ceaslovul, dar eu am adormit şi dintr'o dată m'am trezit: oile nu mai erau, toate plecaseră la ţarină. Şi mâncau oile fasolea. Ştiam că va veni stăpânul ţarinei, el era dijmaş de-al nostru, şi se va plânge la stareţ, care mă va mustra că nu am păzit bine. A venit omul acela, s'a plâns la stareţ, dar pe mine nu m'a mustrat nimeni, ci doar a venit iconomul şi mi-a spus: „Batiuşka a blagoslovit altă ascultare pentru tine, să păzeşti vacile."[7] Şi apa Moravei a ridicat mâl peste măsură, şi dijmaşii au făcut acolo grădini. Aveam şase vaci, iar eu citeam din Ceaslov; le număr, toate vacile erau acolo – mi se părea că toate vacile erau acolo! Însă, când am privit din nou, lipsea o vacă bătrână! Ea trecuse într'o grădină, apoi într'alta şi distrusese tot – şi de abia începuseră să dea căpăţânile de varză! Am stat şi m'am gândit: „Acum va veni stăpânul să mă bată cu sapa!" Acesta a venit mai târziu la mănăstire să se plângă de grădina distrusă. A venit mai târziu iconomul şi mi-a spus: „Batiuşka a blagoslovit pentru tine o altă ascultare, vei fi trapezar şi la biserică te vei îngriji de cădelniţă." Nimeni, omule, care să spună: „De ce nu ai păzit vacile, ce-ai făcut?" – nimeni, nimic, nimeni să mă mustre. De necrezut!

Din Arhimandritul Amvrosie se revărsa o dragoste aparte, nemaiîn-

7 „Părintele" – termen afectuos în tradiţia slavonă, dat stareţilor sau preoţilor. *(n.red.)*

tâlnită. Aceasta se vedea în el. Înseamnă că el a înţeles drept viaţa de la stareţii săi din Sihăstria Optinei, a înţeles ceea ce este mai de preţ – dragostea.

Dar pe Sfântul Ioan Maximovici l-aţi cunoscut?

Părintele Tadei/ A fost profesor în Bitola şi în timpul vacanţei, în fiecare vară, venea la Milkovo. Îmi amintesc de o întâmplare cu el. Iconom al mănăstirii era pe atunci Părintele Petru, odinioară guvernator în Rusia, într'o mare gubernie, mai mare decât toată Serbia! El a poruncit obştii şi oaspeţilor să mergem să plivim grădina. Mie mi-a fost încredinţat să merg cu Ieromonahul Ioan, Sfântul episcop Ioan de mai târziu. Eu de-o parte, până la jumătate, iar el de cealaltă parte, până la jumătate! L-am întrebat ceva, iar el a început să-mi povestească ceva din Vieţile Sfinţilor, şi astfel, dintr'una în alta, ne-am luat cu vorba. Părintele Petru a băgat asta de seamă – el controla totul – şi a început să-l mustre pe Părintele Ioan: „De ce vorbeşti cu el? Nu lucrezi şi îi ţii şi pe alţii din lucru, iar treaba trebuie făcută!" La care Părintele Ioan îi răspunde: „Iartă, Batiuşka, iartă! Voi munci." Era foarte evlavios, avea experienţă duhovnicească din viaţa personală; citise mult din Sfinţii Părinţi şi ştia multe lucruri ziditoare; când începea să povestească, eu doar şedeam şi îl ascultam, dar Părintele Petru băga de seamă şi ne mustra de îndată...

Părinte, v'aş ruga să ne vorbiţi despre mâncarea de carne, în măsura în care cunoaşteţi acest subiect, şi despre efectul acesteia asupra sănătăţii omului.

Părintele Tadei/ Iată, vedeţi, organismul omului nu este făcut pentru carne. După potop, Domnul i-a arătat strămoşului Noe că poate să mănânce şi animale, precum şi ierburi.

Obişnuiţi să spuneţi că în mănăstire este lesne să fii bun, dar pe mine mă interesează dacă chiar aşa este – oare calea curăţirii şi îndumnezeirii în mănăstire nu este mai anevoioasă, căci aici se manifestă şi mai mult toate slăbiciunile omeneşti?

Părintele Tadei / În mănăstire este mai uşor. Mulţi sânt sloboziţi de felurite ispite lumeşti, se vine mai puţin în contact cu lumea – aceasta este totuşi o înlesnire. Ţine mult de omul însuşi, de simţămintele cu care intră în mănăstire. Acelaşi lucru care se cere de la călugări şi de la maici, se cere şi de la fiecare Creştin. Sfinţii Părinţi spun că între monahi şi mireni nu sânt deosebiri, în afară de lipsa Cununiei. Ceea ce se cere de la monahi, se cere şi de la mireni. În călugărie este mai uşor, căci monahul nu este împovărat cu viaţa de familie, nu trebuie să se îngrijească de soţie şi de copii, să-i îndrume pe copii pe cale, să-i aşeze la casa lor. Monahul se gândeşte numai la sine şi trebuie să se roage pentru lumea întreagă – şi, în aceasta, el are o mare despovărare. Mireanul poate să dobândească o treaptă duhovnicească mai înaltă înaintea lui Dumnezeu, în smerenie şi blândeţe, decât cel ce a fost monah şi a trăit întreaga viaţă în feciorie, dar nu s'a ostenit să dobândească treapta desăvârşirii care i se cere. Căci celui ce nu se roagă, nu-i ajută nici locul, nici lucrul sfânt.

Ştim că Ortodoxia nu recunoaşte viaţa de apoi şi reîncarcarea, de ce?

Părintele Tadei / Ba viaţa de apoi o recunoaşte, reîncarnarea n'o recunoaşte! Viaţa de dincolo de mormânt există, dar reîncarnarea nu există. Reîncarnarea este o idee filosofică pe care vrăjmaşul a izbutit să le-o bage în cap orientalilor, asiaticilor. Este o filosofie atât de nimicnicească, încât nici nu trebuie să ne gândim la ea, cu atât mai mult să vorbim despre ea. Ea spune că dacă omul nu a trăit în viaţa aceasta nobil şi bine, mai apoi,

într'o nouă viaţă, el se transformă în fiară sau în alte dobitoace, care trebuie să se chinuie – şi tot aşa. Şi ştiţi care se spune că este cel mai desăvârşit chip de reîncarnare pentru femei? Să fie vacă – pentru că ce e vaca pentru indieni? Vaca este animal sfânt.

DESPRE PUTERILE DUMNEZEIEŞTI ALE DUHULUI

Părintele Tadei/ Vedeţi, fiecare om are înlăuntrul său o însuşire dumnezeiască – în timpul odihnei, în timpul somnului, duhul lui despovărează, în mare măsură, trupul; altminteri, trupul nu ar putea să se odihnească niciodată.

Atunci, noi vorbim aici, iar altcineva doarme şi nu este deloc prezent aici. Sânt unii cărora Domnul le dă în somn ca duhul lor să meargă în locuri felurite, iar apoi, după 10-20-30 de ani, vin în locul pe care l-au visat şi văd că totul le este cunoscut, ca şi cum ar fi trăit acolo. Aceasta i s'a întâmplat şi Sfântului Ioan din Kronştadt.

Când era copil, a visat Kronştadtul, dar nu a ştiut că este Kronştadt. Când, mai târziu, a studiat la Academia din Petrograd, a cunoscut o fată a cărei părinţi erau din Kronştad. S'au înţeles să se căsătorească, dar să trăiască ca frate şi soră, apoi el a fost hirotonit. Şi când a venit în Kronştadt, a văzut că totul îi era cunoscut: cunoscută îi era biserica, uliţele, totul, şi nu mai fusese niciodată în Kronştadt. Abia mai târziu şi-a amintit că, pe când era copil, a fost în vis în Kronştadt.

Mai este încă o însuşire dumnezeiască, foarte înaltă, care arareori se vădeşte. Deoarece în noi este o energie dumnezeiască, o viaţă dumnezeiască, dacă ne unim cu Domnul, putem „trăi" viaţa unei persoane din pântecele mamei sale până la sfârşitul vieţii lui – totul se arată cumva în noi, întreaga viaţă a acelei persoane, ca într'un

film. Vedeţi, aceasta este o însuşire dumnezeiască din lăuntrul nostru, dar pentru astfel de însuşiri duhurile rele au izbutit să le bage în cap unora ideea că omul, pesemne, se naşte din nou – ca să creadă în reîncarnare.

* * *

Părintele Tadei / Fiecare om are rostul său şi numai el poate să împlinească acest rost.

NOI SÂNTEM CREŞTINI NUMAI PE HÂRTIE

De ce ne naştem, părinte?

Părintele Tadei / Dacă Domnul, după căderea noastră, nu ar fi îngăduit să ne naştem, neamul omenesc s'ar fi stins. Dar trebuia să se înmulţească neamul omenesc, ca să plinească numărul acelor îngeri care au căzut – şi numărul acesta este uriaş.

Încă din veacul al şaselea a dorit Domnul să nimicească această lume, însă pentru rugăciunile Maicii Sale şi a trei suflete preacurate a prelungit timpul lumii acesteia; dar pe noi nu ne-a lăsat fără vargă! A îngăduit să se ivească Mahomed şi să ne prigonească, pe noi, Noul Israil. Musulmanii sânt un bici pentru Creştini! Domnul a îngăduit ca fiul nelegiuit, Arabii, să-l prigonească pe cel legiuit, Noul Israil. Domnul putea să oprească aceasta. Domnul s'a născut în Palestina; la fel, Preasfânta Maică şi Apostolii. Asia Mică este plină de sfinţi, oameni buni! Acolo este şi Sfântul Grigorie Cuvântătorul-de-Dumnezeu. Dar ei nu au putut să-l înduplece pe Domnul să fie iarăşi Creştini aici (în Asia Mică), aşa cum a fost odinioară – asta-i îngăduinţa lui Dumnezeu. Noi sântem Creştini pe hârtie; după faptă,

ce sântem? Adeseori sântem mai răi decât necredincioşii şi decât politheiştii, de aceea primim încă toiege pe spinare.

CAPITOLUL IV

PUTEREA GÂNDURILOR BUNE

CUM NE SÂNT GÂNDURILE, AŞA NE ESTE ŞI VIAŢA

Părintele Tadei / Din gânduri izvorăşte totul, şi binele şi răul. Gândurile noastre se înfăptuiesc. Vedem cum tot ceea ce este zidit, şi pe faţa pământului, şi în univers, a fost zidit de Gândul lui Dumnezeu în timp şi spaţiu.

Cum ne sânt gândurile, aşa ne este şi viaţa. Oamenii dau puţină atenţie faptului acesta, dar Dumnezeu ne descoperă că gândul este o putere uriaşă. Duhul se manifestă prin trup, trup cugetător. Aceasta putere a gândului pune în mişcare materia. Trupul este, în sine, doar mort, fără duh.

PLANTELE NE ÎNTORC IUBIREA CU IUBIRE

Părintele Tadei / Vedeţi că există o energie de viaţă şi în plante... Şi plantele cugetă, omule! Ne „citesc" gândurile. Aşa cum ne purtăm noi cu ele, aşa se poartă şi ele cu noi. Ne întorc aceeaşi iubire cu iubire. Poporul spune: „Seceri ce-ai semănat."

DOMNUL NU VA PĂRĂSI POPORUL NOSTRU

Părintele Tadei / O, dacă s'ar schimba-la-faţă poporul nostru, cât de bine ar fi! Ar înceta relele, ar

înceta aceste necazuri, această tulburare de acum – nimeni în pace, nimeni mulţumit! Slavă lui Dumnezeu, nădăjduiesc că Domnul nu va lăsa poporul nostru, căci mulţi sânt cei ce se roagă înaintea Scaunului lui Dumnezeu – Maica Preasfântă, îngerii, sfinţii. Şi avem mângâiere de la Domnul şi prin Sfinţii Părinţi.

ÎNSEAMNĂ CĂ SÂNTEM IUBIŢI DE DUMNEZEU, DE S'A RIDICAT LUMEA ÎNTREAGĂ ÎMPOTRIVA NOASTRĂ[8]

Părintele Tadei/ După ce vom cunoaşte că sântem iubiţi de Dumnezeu?

Iată după ce: dacă Domnul ne poartă prin multe necazuri, prin multe pătimiri, multe suferinţe şi multe dureri de inimă, înseamnă că sântem dragi Domnului. Şi El ne ocroteşte. Dacă lumea întreagă s'a ridicat împotriva noastră, înseamnă că-i sântem dragi lui Dumnezeu. Nu s'a mai întâmplat ca lumea întreagă să se ridice împotriva unui popor mic. Înseamnă că-I sântem dragi lui Dumnezeu şi că ne păzeşte, altminteri ne-ar fi înghiţit, nu am mai fi existat. Deşi ca ortodocşi ne-am răcit mult, sânt printre ortodocşi multe suflete smerite şi blânde care se roagă Domnului să stăvilească răul. Pentru aceşti smeriţi şi blânzi nu se poate înfăptui noul plan (instaurarea noii ordini mondiale).[9] Pentru că globaliştii slujesc cu credincioşie satanei, i se plâng că nu pot să-şi înfăptuiască planul din pricina ortodocşilor. De aceea pătimesc ortodocşii. Dar ei (globaliştii) nu ştiu din ce pricină nu pot să-şi înfăptuiască planul. Din pricina acestor suflete smerite şi blânde, care se roagă lui Dumnezeu, nu pot ei să-şi înfăptuiască planul...

8 Probabil o referinţă la campania NATO din 1999 împotriva Serbiei. *(n.tr.)*
9 Pe care organizaţia mondială doreşte să o instaureze. *(n.tr.)*

NE SÂNTEM NOUĂ ÎNŞINE CEI MAI MARI VRĂJMAŞI, DIN PRICINA GÂNDURILOR ŞI DORINŢELOR RELE

Părintele Tadei/ Dumnezeu este pretutindenea; bineînţeles că este şi când ne rugăm Lui din inimă în fiecare zi. Atunci să înmulţim rugăciunile, să ne rugăm Domnului din inimă ca poporul nostru să se pocăiască, să se întoarcă către bine, pentru binele său. Atunci vom vedea cum se schimbă situaţia! Se schimbă cu totul situaţia în jurul nostru. Treptat, încetează vrăjmăşiile. Căci noi singuri ne sântem cei mai mari vrăjmaşi, din pricina gândurilor şi dorinţelor rele. Acestea ne năruiesc din lăuntru şi din afară; au o înrâurire negativă pretutindeni, şi asupra celor dimprejur, şi asupra vecinilor noştri. Gândurile pătrund, omule! Pătrund în veşnicie, nu numai aici, pe faţa pământului.

DIN PRICINA CĂDERII OMULUI, TOTUL SUFERĂ

Părintele Tadei/ Sântem o fiinţă ciudată. Cu multe sântem răsplătiţi de Domnul, iar noi nu pricepem asta. Am căzut şi, din pricina căderii omului, totul pătimeşte – natura toată, căci omul a fost zidit cel din urmă, ca să fie stăpânul întregii lumi materiale. Strămoşii noştri trăiau ca îngerii, ca duhurile, materia era plină de duh, şi nu aşa grosolană ca astăzi.

După călcarea poruncii lui Dumnezeu, de îndată s'a ivit grosolănia. De aceea Apostolul Pavel spune: „Toată zidirea împreună suspină şi împreună are durere până acum.” /Rom. 8:22/ Natura aşteaptă să fim izbăviţi, ca să fie şi ea slobozită de stricăciune, căci acum este

stricăcioasă şi schimbătoare. Iar în noi, în organismul nostru, sânt toate mineralele cu putinţă care există în cosmos. Am fost stăpâni, iar acum totul s'a ridicat împotriva noastră, căci sântem vinovaţi pentru căderea tuturor. Trebuie să ne îndreptăm, ca totul în jurul nostru să se înnoiască.

TOTUL SE ÎNTÂMPLĂ FIE DUPĂ PRONIA, FIE DUPĂ ÎNGĂDUINŢA LUI DUMNEZEU

Părintele Tadei/ Nimic nu se întâmplă pe faţa pământului, nici în univers, fără pronia sau fără îngăduinţa lui Dumnezeu. Tot ce este nobil şi înalt e purtarea de grijă a lui Dumnezeu, iar tot ce este negativ e îngăduinţă de la Domnul; El ştie de ce a îngăduit lucrul acela şi până când va dura. Dacă puterile cugetătoare netrupeşti şi puterile gândurilor ar avea trup, iar noi, oamenii, am putea face ce vrem, ar fi un haos îngrozitor nu numai pe faţa pământului, ci şi în cosmos. Dumnezeu este pretutindenea şi este Lumină de neatins, energie care cuprinde totul.

La Dumnezeu nu este trecut, viitor sau prezent. Pentru El este întotdeauna astăzi, veşnicie. Totul prin El se ţine. El ştie de ce a îngăduit să se întâmple ceva. Iar noi, oamenii, prin gândurile şi dorinţele noastre adeseori numai complicăm lucrurile. Numai noi, oamenii, putem să ne împotrivim voii lui Dumnezeu, în timp ce îngerii şi sfinţii se supun întru totul voii lui Dumnezeu. Iar noi, copiii lui Adam şi ai Evei, ne împotrivim. Domnul are mai multe probleme cu noi, cei credincioşi, decât cu aceia care sânt întru totul înstrăinaţi de Dumnezeu.

DOMNUL NE-A PORUNCIT SĂ NE IUBIM VRĂJMAŞII NU PENTRU EI, CI PENTRU NOI

Părintele Tadei / Dumnezeu poate să ne izbăvească de tot răul, dar noi singuri ne ţinem cu tărie de rău. De ce a poruncit Domnul să ne iubim vrăjmaşii? Nu pentru ei, ci pentru noi. Căci atâta timp cât ţinem în noi gândul despre vătămarea pe care ne-au adus-o vrăjmaşii, prietenii sau cei de un neam cu noi, nu avem pace şi nici linişte. Trebuie să ne lepădăm de asta. Cum? Trebuie să iertăm din inimă. Dacă se iartă din inimă, e ca şi cum nu a fost nimic. Apoi nu mai avem aceste munci lăuntrice, care nu ne dau pace şi linişte. Iertat este – atunci pacea a pus stăpânire.

NU TREBUIE SĂ NE GÂNDIM LA RĂU SUB NICI UN CHIP

Părintele Tadei / Omul bun şi desăvârşit nu ştie să-şi urască vrăjmaşul, ci îi doreşte binele. Această bunătate îl scapă de neorânduială şi pe el şi pe vrăjmaş. Duşmanul nu mai are putere să atace. Iar dacă cugetăm răul, adăugăm un rău uriaş, dăm putere răului. Nu trebuie să ne gândim la rău deloc.

BUNĂTATEA – PUTERE URIAŞĂ

Părintele Tadei / Dacă toţi ar dori să se unească în bunătate, ar vedea ce putere uriaşă şi nemaiîntâlnită este. Armonia ar fi pretutindeni şi în tot locul!

ÎNCETEAZĂ SĂ TE RĂZBOIEŞTI CU GÂNDURILE

Părintele Tadei/ În anii 1980, când eram la Mănăstirea Tuman, a venit la mine o femeie care lucra la „Galenic,” care mi s'a plâns că trebuie să-şi părăsească locul de muncă, fiindcă nu mai poate să lucreze acolo din pricina marilor jigniri pe care le rabdă. I-am spus: „Să nu-ţi părăseşti locul de muncă, locurile de muncă sânt ocupate, este greu să găseşti să te angajezi, şi încetează să te mai războieşti.” „Dar nu mă războiesc cu nimeni,” mi-a spus ea. „Fizic nu,” îi spun eu, „dar te războieşti în cuget. Nu eşti mulţumită cu situaţia în care te afli, cu locul de muncă, cu cei din comunitatea de la serviciu.” „Dar asta nu se poate niciodată” spuse ea. „Nu se poate, dar cu ajutorul lui Dumnezeu o să se poată. Roagă-te lui Dumnezeu să dea înger bun tuturor, şi pe tine să nu te uite. Şi vei vedea, cu timpul, cum cercul gândurilor de la locul de muncă se schimbă.”

Apoi, cam prin 1984, a venit la mine la mănăstire, la Vitovniţa; a ieşit dintr'un grup şi mi-a spus: „Blagosloviţi, părinte! Eu, părinte, n'am ştiut că toţi oamenii sânt buni, acolo, la locul de muncă. Aşa este! Este o minune că toţi oamenii s'au schimbat, nu mă mai jignesc. Numai cu o persoană n'am putut să mă împac multă vreme. Mă jignea foarte mult.” „Dar ai restabilit înţelegerea cu ea?” „Da.” „Cum?” „Citesc în Sfânta Scriptură şi văd că Domnul a poruncit să-i iubim şi pe vrăjmaşii noştri. Îmi spun mie însămi: «Să o iubeşti cum ştii, căci aşa a poruncit Domnul!» Acum sântem cele mai bune prietene.” Dacă am avea astfel de oameni pretutindeni, iată armonia în ţară, omule!

DESPRE DUMNEZEU ŞI DESPRE NOI

Părintele Tadei / Domnul a spus că dragostea este desăvârşirea şi El doreşte ca noi, ca fii ai Săi, să avem această însuşire dumnezeiască.

Domnul ne-a dat totul, dar noi primim greu. Domnul ne va îndruma, când ne dă harul şi puterea Sa. Atunci putem fi cu El pretutindeni.

RĂUL NU ESTE ZIDIT, CI ESTE REAUA ÎNTREBUINŢARE A BINELUI DE CĂTRE FIINŢELE RAŢIONALE

Părintele Tadei / Noima vieţii noastre este să ne întoarcem în sânul lui Dumnezeu şi să dobândim harul Duhului Sfânt, să fim călăuziţi de Duhul Sfânt. Să ne întoarcem la starea cea dintru început. Să fim întotdeauna bucuroşi, întotdeauna paşnici, liniştiţi, să nu fie rău în noi şi atunci nici în jurul nostru nu va fi rău, căci gândurile ne sânt întotdeauna bune. Căci răul nu este zidit, ci este reaua întrebuinţare a binelui de către fiinţele raţionale.

Ce este răul în duhurile căzute? Cugetarea lor. Căci ele nu au trupuri fizice (materiale) ca să păcătuiască cu ceva, ci păcătuiesc în cuget. Iar noi sântem la fel, mai întâi săvârşim răul în cuget, şi abia apoi şi fizic.

SĂ NE PRESCHIMBĂM, SĂ FIM BUNI PENTRU BINELE NOSTRU

Părintele Tadei / Să ne dea Dumnezeu putere şi tărie să ne preschimbăm duhovniceşte – şi poporul nostru şi lumea întreagă. Vedem că mai este puţin timp, şi duhurile

răutăţii văd că vremea este scurtă, şi doresc ca nimeni să nu se slobozească de gândurile lor diavoleşti. Astfel, chiar şi copiii mici învaţă să se împotrivească părinţilor, ca apoi, când cresc, să-şi bată joc de ei. Vedeţi ce fac duhurile răutăţii cu tineretul nostru: tinerii îşi jignesc părinţii, jignesc totul, nu au pace, nu au linişte.

Dar se poate săvârşi binele: fiecare să înceapă cu sine, să se schimbe duhovniceşte; să fim buni pentru binele nostru. Să avem gânduri bune, paşnice, liniştite. Dacă vom avea astfel de gânduri, ele vor răzbate din noi. Oriunde am merge, ele vor ieşi la iveală. Vedeţi, sufletul smerit şi blând este atât de plăcut, din aceste suflete parcă răzbate o căldură! Nu trebuie nici măcar să ne spună ceva, şi ne este atât de plăcut când sântem cu ele. Aşadar, dacă fiecare ar începe cu sine, atunci va fi înnoirea noastră! Înnoirea binelui, înlăuntrul nostru, în jurul nostru şi pretutindeni! În stat şi în afara statului. În ţară şi în afara ţării. Ne-am face şi noi pildă de viaţă, aşa cum era odinioară.

Am auzit bătrânii povestind cum era poporul nostru până la 1912, până la războiul cu Turcii. Toţi cei vârstnici purtau mătănii şi se rugau lui Dumnezeu. După aceea, însă, a fost mai puţină bunătate, şi după Primul Război Mondial aproape s'a pierdut cu totul. Cei bătrâni, care ştiu cum era viaţa între Primul şi al Doilea Război Mondial şi cum este acum viaţa, după al Doilea Război Mondial, văd o mare diferenţă, cumplită. De necrezut, mie mi se pare ca şi cum lumea aceasta a ieşit din iad, omule!

SÂNTEM ÎNTR'O NEÎNCETATĂ LUPTĂ A GÂNDURILOR

Părintele Tadei/ Sântem într'o neîncetată luptă a gândurilor. Războiul gândurilor nu conteneşte în

noi. Numai prin rugăciunea către Dumnezeu putem lupta împotriva acestui război. Domnul este luptător, ostaş pentru noi. Când ne încredinţăm Lui – iată mântuirea noastră!

SÂNTEM O MARE TAINĂ PENTRU NOI ÎNŞINE

Părintele Tadei/ Sântem fiinţe minunate şi ne mirăm neîncetat câte taine sânt în jurul nostru, de neînţeles pentru noi. Tot ceea ce am înţeles până acum este foarte puţin.

Sântem o mare taină, îndeosebi pentru noi înşine. Ce sântem? – cugetăm la asta, dar nu ştim. Nimeni nu ne-a întrebat când ne vom naşte, nimeni nu ne-a întrebat când trebuie să părăsim această planetă. Viaţa noastră este foarte scurtă. Dar şi pentru această vreme scurtă a vieţii ne sânt date multe posibilităţi să ne desăvârşim în bine. Să ne întoarcem spre Binele desăvârşit. Abia atunci ni se va lărgi orizontul şi lucrurile ni se vor limpezi: de ce există această lume şi pentru ce este aşa. Vom înţelege că sântem călcători de lege. Că neîncetat tulburăm dragostea, pacea şi bucuria. Şi, dacă ne unim cu Izvorul Vieţii, totul se limpezeşte. Noi, Creştinii, sântem chemaţi să răspândim pacea dumnezeiască, să lărgim atmosfera cerurilor, care este pacea şi bucuria îngerească. Puţini la număr sânt cei ce pot pricepe că oamenii trebuie să fie aşa – izvor al binelui, păcii şi liniştii.

Cu rugăciunile Preasfintei Maici, ale îngerilor şi sfinţilor, Dumnezeu ne va mântui şi feri de mari necazuri. Dacă ne-am uni în cuget, ar fi mare putere şi nimeni nu ar putea să se împotrivească. Este putere dumnezeiască unită.

CAPITOLUL V

SLAVĂ LUI DUMNEZEU PENTRU TOATE

Cuvânt de învăţătură rostit de Stareţul Tadei în Joia Mare a anului 1997.

TREBUIE SĂ PRACTICĂM NEÎNCETAT O RESPIRAŢIE CORECTĂ

Părintele Tadei / Creierul nostru consumă mult oxigen, aproximativ 80% din oxigenul pe care-l purtăm în noi, şi trebuie ca întregul organism să primească din acest oxigen al său. Dacă nu este îndeajuns oxigen, nu avem voinţă să muncim, nu avem prospeţime – nici fizică, nici psihică, şi atunci ne mirăm: ce se întâmplă cu noi? Iată, muncim şi respirăm cu numai o pătrime din plămâni, ceea ce este puţin – de aceea se recomandă şi bătrânilor şi tinerilor să alerge, căci atunci când alergi, vrei, nu vrei, trebuie să respiri adânc! De aceea, trebuie să ne exersăm permanent, ca toate încheieturile să se pună în mişcare, să nu ne înţepenim. Căci artroza începe din tinereţe, nu am ajuns încă la treizeci de ani şi ea deja a început! Tuturor ne place să mâncăm până ne săturăm şi asta e o mare problemă. Organismul primeşte atâta cât are trebuinţă şi respinge ce poate, iar ceea ce nu poate mistui se depune pe oase şi pe muşchi. Şi iată, artrita este mai primejdioasă decât reumatismul! Artrita poate paraliza întregul om.

Părinte, puteţi să ne spuneţi câteva cuvinte despre rugăciune? Ce rugăciune recomandaţi, care este prima?

Părintele Tadei / Orice rugăciune este bună. Rugăciunea înseamnă gânduri bune; atunci rugăciunea dă rod bun. Când omul lucrează

ceva, trebuie să lucreze în linişte şi să-şi adune gândurile, să nu le îngăduie să rătăcească ici-colo. Omul trebuie să lucreze aici, în viaţa aceasta, ca viaţa să îi fie mişcată (de rugăciune) – şi toate aceste din centru, din inimă! Cinurile îngereşti nu se roagă ca noi. Ei tânjesc cu toată inima după Dumnezeu şi cunosc că au în ei energie dumnezeiască şi că Dumnezeu pune în mişcare această energie a Sa în ei, aşa cum o pune în mişcare şi în noi. Ei tânjesc cu întreaga lor fiinţă după Dumnezeu. Pentru că sânt legaţi cu întreaga lor fiinţă de Domnul, ei tânjesc cu inima după Dumnezeu. Aceasta este cea mai puternică rugăciune, şi pentru o astfel de rugăciune trebuie să exersăm aici.

TOT CEEA CE SE ÎNTÂMPLĂ, SE ÎNTÂMPLĂ DUPĂ VOIA MÂNTUITOARE A LUI DUMNEZEU

Părintele Tadei/ Nici aici, pe pământ, nici în ceruri – nimic nu se întâmplă fără Pronia şi fără îngăduinţa lui Dumnezeu. Tot ceea ce este desăvârşit şi înalt, totul este din Pronia lui Dumnezeu. Dar, de asemenea, şi tot ceea ce este haotic este îngăduit de Domnul. El ştie de ce este îngăduit şi până când va dura. Dacă noi am fi fiinţe raţionale fără trup, duhuri, şi am putea să facem ce vrem şi cum vrem, s'ar stârni un haos cumplit – şi aceasta nu numai pe pământ, ci oriunde se află duhuri. Ar fi înfricoşător pretutindeni!

DUMNEZEU A LUAT FIREA NOASTRĂ CA SĂ NE MÂNTUIASCĂ

Părintele Tadei/ Noi sântem fiinţe mărginite, iar o fiinţă mărginită nu poate să dea la nesfârşit

de la sine. Dar, deşi sântem limitaţi, noi dorim să realizăm totul – însă, sântem mici şi copii ai părinţilor căzuţi, şi din această cauză pătimim neîncetat. Căci strămoşii noştri au căzut din ascultare şi, din această pricină, s'a tulburat întreaga noastră rânduială. De aceea, trebuie să ne întoarcem la starea cea dintru început – dar cine ne va întoarce? Numai Dumnezeu poate face asta! Dumnezeu ar fi putut să ne mântuiască şi în alt chip, dar cum am fi putut noi, atunci, să-L înţelegem? El a luat asupra Sa firea noastră, ca să o aducă în starea ei cea dintru început. Dumnezeu este numai dragoste, este tot iubire. A venit, a luat firea noastră asupra Sa, S'a schimbat la faţă şi a înviat – şi a adus-o la starea cea dintru început, cum era atunci când a fost zidită. Dar, iată, nu L-am înţeles cu inima! Însă El aşteaptă neîncetat să ne venim în fire – noi ne venim anevoie în sine!

HRANA DUHOVNICEASCĂ ŞI HRANA TRUPEASCĂ

Părintele Tadei/ Toată hrana îngerească este mulţumire, laudă, mărire a Slavei lui Dumnezeu. Îngerii se hrănesc în cuget. Noi, de asemenea, ne hrănim duhovniceşte şi în cuget, iar trupul material caută hrană materială.

OMUL ESTE O MARE TAINĂ!

Părintele Tadei/ Da, omul este o mare taină! Strămoşii au fost nemuritori şi materia în întregul cosmos a fost plină de materie înduhovnicită. Strămoşii noştri au avut trup din materie înduhovnicită şi se mişcau cu o viteză nemaipomenită, mai iute decât gândul!

Adam era stăpânul lumii materiale, a cosmosului. Dumnezeu i-a poruncit: „Creşteţi şi vă înmulţiţi şi stăpâniţi pământul" – aşadar,

materia. Naşterea, aşa cum are loc acum pe pământ, a îngăduit-o Domnul după Cădere – căci, dacă nu ar fi îngăduit aceasta, neamul omenesc s'ar fi stins.

Trebuie ca neamul omenesc să umple întregul cosmos, pentru că nu toate făpturile dintru început şi-au păstrat starea lor - întâiul între cei asemenea, satana, a căzut, căci Dumnezeu era taină şi pentru el. Căderea oamenilor a fost din pricina pizmei duhurilor răutăţii şi, dintr'o dată, totul s'a năruit şi s'a schimbat. Duhurile răutăţii se străduiesc ca nici un suflet să nu se slobozească, cu nici un preţ, din legăturile gândurilor lor, pentru ca toţi oamenii să devină răi – căci iadul este stare de cuget a sufletului.

Când a fost zdrobit stăpânul întregii lumi materiale, cosmosul, strămoşii noştri, tot ce le era supus, lumea materială, a fost şi ea zdrobită, şi-a pierdut starea cea dintru început. De aceea spune Apostolul Pavel: „Toată zidirea împreună suspină, aşteptând izbăvirea fiilor lui Dumnezeu." /cf. Rom. 8:19-23/ Aceşti fii a lui Dumnezeu sântem noi, şi toată firea aşteaptă să se slobozească de nestatornicie şi stricăciune. Acum este stricăcioasă şi schimbătoare, dar ea a fost neschimbătoare şi veşnică. De aceea aşteptăm a Doua Venire a Domnului. Toate acestea trebuie să treacă şi totul trebuie să fie zidit din nou, cum spune Domnul: „Iată toate trec, şi toate noi trebuie să vie, cer nou şi pământ nou." Ne gândim cum va fi asta – iată, Domnul ne descoperă taina, cum se va întâmpla. De demult, ne-a descoperit Domnul că, dacă materia atinge viteza luminii, ea încetează să mai existe. Se preschimbă în energie nevăzută – acest lucru este confirmat în mod experimental. Până de curând am ştiut numai despre viteza luminii, dar acum se cunosc şi alte viteze – şi, cine ştie, poate vom afla şi de altele. Dar Domnul le-a descoperit oamenilor că viteza luminii este foarte lentă, de numai trei sute de mii de kilometri pe secundă. Este mai lentă decât viteza unei particule

de energie care o numesc tahion, care străbate într'o clipă distanţe uriaşe, galaxii de-ale noastre, ale căror diametru este de cincizeci de milioane de ani-lumină. Vedeţi ce mare este această viteză?!

DESPRE DUMNEZEU, DESPRE ENERGIILE DUMNEZEIEŞTI, DESPRE COSMOS

Părintele Tadei / Dumnezeu este pretutindenea, peste tot se găseşte energia Sa. Vedem că şi gândurile noastre se înfăptuiesc; ştim atunci că şi gândurile dumnezeieşti s'au împlinit. Vedem multe din cele ce sânt pe pământ, dar şi-n univers, în sistemul solar...

Nu le putem vedea pe acestea cu ochii, dar le putem vedea cu telescopul. Cu telescoape puternice au fost descoperite multe galaxii, care au dimensiuni şi forme diferite. Unele sânt fusiforme, altele au formă de disc, iar galaxia noastră are trei braţe, în spirală. Calea Lactee – aceasta este zona din galaxia unde sânt stelele cele mai aglomerate – o vedem cu ochiul liber. Venus – şase luni o vedem la răsărit, şase luni o vedem la apus. Când stă după Soare, o vedem ca luceafăr de seară, iar când stă în faţa Soarelui ca luceafăr de noapte...

SE APROPIE A DOUA VENIRE, IAR OAMENII NU VOR SĂ-ŞI VINĂ ÎN FIRE

Părintele Tadei / Multe ne-a descoperit Domnul din acestea, şi neîncetat ne descoperă, dar tuturor acestor taine pe care ni le-a descoperit Domnul noi le dăm o întrebuinţare rea. Şi acum, slavă lui Dumnezeu, vedem din

împrejurările în care trăim că planeta noastră se apropie de sfârşitul misiunii ei – se apropie a Doua Venire a Domnului, când Domnul va zidi toate din nou; dar este foarte trist că oamenii nu-şi vin deloc în fire, că duhurile nu-şi vin în sine – asta e foarte trist.
Iată, vedeţi numai ce facem noi cu ţara noastră (Serbia), oameni buni! Avem de toate, dar n'avem pace şi linişte. Am făcut din Rai, iad. Aici, orice semeni, creşte... dacă ne-am vedea pe ale noastre; dacă ni s'ar lua şi această grădină, şi de-am fi în vreun ţinut unde nu creşte nimic.

SLAVĂ LUI DUMNEZEU PENTRU TOATE

Părintele Tadei / Slavă lui Dumnezeu pentru toate! Trebuie să ne ostenim să fim buni, căci ne ducem în veşnicie cu trăsăturile noastre de caracter. Gândurile bune şi dorinţele bune ne dau binele încă de aici. Aici se câştigă Raiul, aici trebuie să biruim tot gândul rău – să stăpânească duhul peste materie, să se înalţe duhul mai presus de toate mărunţişurile lumii acesteia!

CAPITOLUL VI

PRIN GÂNDURILE NOASTRE, FACEM ARMONIE SAU NEORÂNDUIALĂ ÎN ÎNTREAGA ZIDIRE

Cuvânt de învăţătură rostit de
Stareţul Tadei la 18 Mai 1997,
în Mănăstirea Vitovniţa.
Înregistrare audio.

GÂNDURILE NOASTRE RELE SÂNT VINOVATE DE TOATE

Părintele Tadei / Multe probleme sânt astăzi, în secolul al 20-lea, în familie. Mai cu seamă, este o oarecare nemulţumire şi nerăbdare. Oamenii sânt nemulţumiţi şi nici ei nu ştiu de ce; îşi răspund grosolan şi cu nemulţumire unii altora.

Vedeţi, aici, pe pământ, şi în întregul cosmos se împlineşte gândul lui Dumnezeu despre timp şi spaţiu. Şi, vedeţi, gândurile noastre sânt o putere şi-o forţă uriaşă. Însă noi nu luăm aminte la aceasta, la gândurile noastre, nici la faptul că ele se împlinesc. Avem atât de puţină luare aminte (duhovnicească) la noi înşine, la gândurile şi la dorinţele noastre! Putem să-i învinovăţim pe toţi şi pe fiecare, dar pentru ce se întâmplă în familia noastră, cu cei din jurul nostru şi la locul de muncă, cel mai mult noi sântem vinovaţi – asta pentru că nu dăm atenţie gândurilor şi dorinţelor noastre.

Situaţia este grea nu numai la noi, ci şi în lume. De ce? Gândurile, dorinţele ne sânt rele, nu există pace nici în noi, nici în jurul nostru, nici în semenii noştri. Gândurile noastre călătoresc pe pământ. Este tulburare în întregul univers. Omul este mic, dar poate face şi mare bine, şi mare rău – după cum îi sânt gândurile şi dorinţele.

DESPRE CĂDEREA OMULUI

Părintele Tadei / Dumnezeu a zidit lumea din dragostea Sa dumnezeiască şi vrea ca fiii Săi să aibă

însuşirile Lui de caracter. Noi sântem o revărsare a iubirii dumnezeieşti – adâncurile lui Dumnezeu, căci toate acestea sânt aşa cum sânt, nimeni nu le poate atinge. Mai întâi a fost zidită lumea duhovnicească, Cerurile, iar apoi Domnul a zidit lumea materială şi pe om. Omul este, aşadar, zidit la sfârşit, spre a fi stăpân al lumii materiale. Pământul lui Dumnezeu şi universul – toate sânt bunuri ale omului.

Şi când Satana a auzit că această nouă zidire trebuie să se înmulţească şi să umple pământul, a ştiut că el, ca potrivnic al binelui, va fi izolat în chipul acesta – de aceea trebuia să împingă această nouă făptură, care se ivise, spre a călca porunca lui Dumnezeu, cu urmări catastrofale pentru om. Este taina lui Dumnezeu de ce a îngăduit asta. El singur ştie. Aşa s'a întâmplat! Cea dintâi a căzut strămoaşa Eva, apoi şi Adam, căci cei căsătoriţi trebuie să fie într'un cuget. Eu n'am ştiut asta. Am ştiut numai că părinţii au mare putere asupra copiilor lor, şi orice doresc şi cugetă despre copiii lor se împlineşte. De aceea, părintele trebuie să chibzuiască bine ce gândeşte despre copiii săi. Părinţii trebuie să îndure multe şi pe toate să le ierte.

NOI SÂNTEM VINOVAŢI, PRIN CUGET, DE STAREA DIN ŢARA NOASTRĂ

Părintele Tadei / Îi certăm pentru starea de acum, de aici, de la noi din ţară, pe cei ce conduc acum statul. Spunem că ei sânt vinovaţi, am dori să îi schimbăm. Dar cine sânt ei? Nu-s copiii noştri? Toţi sânt copiii noştri. Şi dorim să îi schimbăm! „Haide să-i schimbăm! Să vină alţii, pe care noi îi dorim!” Dar nu sânt oare şi aceştia copii noştri? Sânt. Ei, şi pot fi mai răi decât aceştia care sânt acum. Iar vinovaţi sântem noi toţi!

Noi, cei bătrâni, sântem cei mai vinovaţi pentru toate. Nu le-am dat copiilor noştri pildă de viaţă. Iar dacă nu avem proprii noştri copii, tot sântem vinovaţi de toate. Vinovaţi de toată această situaţie din ţara noastră, din Biserica noastră, din univers! Noi, prin gândurile noastre, facem haos şi în cosmos. Căci gândurile noastre se pun în lucrare ca fapte ale noastre. Prin cuget se înfăptuieşte, aşa cum cugetul lui Dumnezeu se face faptă. Sântem lumina iubirii dumnezeieşti şi în noi este energie dumnezeiască a cugetului, viaţă dumnezeiască şi gând dumnezeiesc care se înfăptuiesc, iar noi nu sântem conştienţi de asta...

OMUL ÎNRÂUREŞTE PRIN CUGET TOATĂ FĂPTURA

Părintele Tadei / Gândurile noastre se împlinesc. Gândurile noastre sânt o mare putere. De aceea, ele trebuie să fie desăvârşite şi curate, căci noi răspândim, sântem o centrală nespus de puternică (a gândurilor), o centrală de recepţie şi emisie. Gândurile noastre au o înrâurire de necrezut. Oamenii de ştiinţă au descoperit că gândurile noastre au înrâurire nu numai asupra fiinţelor şi asupra lumii animalelor, ci şi asupra lumii plantelor. Şi lumea plantelor are sistemul său nervos.

Cum ne sânt gândurile cu care ne îndeletnicim, aşa ne este şi viaţa. Dacă gândurile noastre sânt paşnice, liniştite, bune, blânde şi smerite, este pace în noi. Ea răzbate din noi şi atunci lucrează asupra sistemului nervos al tuturor fiinţelor, fie înţelegătoare, fie animale, fie din lumea plantelor. Şi toţi aşteaptă de la noi dragoste, atenţie şi cinstire. Iar noi dăm cel mai puţin din acestea, pentru că nu ţinem cont de aparatul nostru cugetător. Numai puţini o fac...

DESPRE LUPTA CUGETULUI PENTRU PACEA ŞI LINIŞTEA MINŢII

Părintele Tadei / Şi Sfinţii Părinţi au avut mari probleme cu ei înşişi. Unii dintre Sfinţii Părinţi spun: „Mintea noastră este rătăcitoare. Rătăceşte neîncetat şi nu poate în nici un chip să se smerească până nu vine Cel ce singur este puternic să o smerească.” Dacă Sfinţii Părinţi au avut această luptă, înseamnă că toţi trebuie să ţinem minte asta – şi anume, că trebuie să ne ostenim să fim buni. Aşadar, mintea omului nu poate să se smerească până ce nu vine Cel puternic, Duhul Sfânt, până ce Duhul Sfânt nu-l luminează pe om. Omul îşi vine atunci în fire şi începe să cugete drept, şi pricepe că gândurile paşnice şi liniştite sânt pline de dragoste, bunătate, iertare, pace şi linişte. De ce ne-a poruncit Domnul să-i iubim pe vrăjmaşi, să ne rugăm pentru ei? Nu pentru ei, om bun, ci pentru noi! Câtă vreme ţinem în noi gânduri în privinţa vătămării pe care ne-au adus-o duşmanii, prietenii, rudele, semenii, nu avem pace şi nici linişte.

Dacă stăpânul familiei este foarte împovărat cu griji pentru traiul şi asigurarea hranei familiei, săracul, nu are pace! Toţi din casă sânt atunci tulburaţi şi le este greu. Simt greutatea, dar nu ştiu ce-i la mijloc. Vedeţi cum gândurile noastre au înrâurire peste toate? Şi, fireşte, din pricina acestor gânduri ale noastre adeseori se întâmplă şi neînţelegeri în familie.

RĂZBOIUL GÂNDURILOR ÎNTRE SOACRĂ ŞI NORĂ

Părintele Tadei / Mulţi de asta vin. Iată, azi dimineaţă a venit o mamă cu fiul ei. A venit de mai multe ori şi s’a plâns că îi este greu, că nu-şi iubeşte nora. Iar eu

i-am spus: „Nora e tânără şi nu poate să înţeleagă că trebuie să îşi iubească soacra ca pe mama ei, dar tu eşti deja în vârstă – tu, atunci, trebuie să te gândeşti la toate. Este după cele ale firii ca aici, pe pământ, în lumea aceasta, mama, după ce îşi căsătoreşte fiul, să înceapă să nu-şi suporte nora, chiar de ar fi aceasta şi înger. Pe dinafară totul este frumos, nimic nu se vede, dar nemulţumirea ei este lăuntrică. Nora nu ştie această taină a vieţii: că trebuie să se roage Domnului ca Să-i dea înger bun soacrei sale, iar ei Să-i dea putere să o iubească pe soacră ca pe mama ei – abia atunci bagă de seamă acest război lăuntric (al soacrei). Vedeţi, fiecare război fizic începe mai întâi în cuget. Mai întâi oamenii nu se rabdă în cuget, mai apoi încep să se nimicească unul pe celălalt. Tot ceea ce se întâmplă, se întâmplă pe baza cugetului... În mare măsură, această mamă nu putea deloc să înţeleagă ce-i spuneam. Vedeam că este foarte rănită, foarte întristată, şi a trebuit să vorbesc a doua zi mai mult cu ea. Şi i-am spus: „Înţelege, pricepe, nu încerca nimic mai mult! Dacă nora nu este bună, roagă-te Domnului să-i dea înger bun norei tale, şi pe tine Domnul să nu te uite, şi roagă-L să-ţi ia această povară a cugetului de pe inimă – tot ce ai împotriva norei tale, şi nu numai împotriva norei, ci şi împotriva oricui te-a vătămat – ca Domnul să-ţi dea putere să-i iubeşti pe toţi! Dacă vei avea faţă de toţi gânduri de pace, de linişte, pline de dragoste şi bunătate, în scurt timp vei vedea cum se vor schimba cei din jurul tău. Şi nora se va schimba. Ştii că tu o baţi în chip cumplit şi neîncetat? Nu o baţi fizic, dar tu nu poţi s'o rabzi cu gândul, şi atunci nu este pace şi linişte în casă. Şi nici bărbatul ei, fiul tău, nu are pace din pricina asta. Osteneşte-te să o iubeşti. Anevoie este, da... Dar ştii de ce n'o iubeşti pe nora ta?" „Nu ştiu, spune ea." „Pentru că ţi-a luat fiul. Fiul nu mai este la tatăl şi la mama lui, ca atunci când era mic. Stă în cele ale firii ca omul să se unească cu

soţia sa. Mama doreşte să-şi căsătorească fiul şi se bucură că s'a căsătorit. Dar apoi suferă cel mai mult. De acum fiul se întoarce mai mult spre soţie, nu o mai întreabă pe mamă dacă-i este sete, dacă-i este foame, şi astfel începe războiul gândurilor la mamă. Poţi să faci asta la nesfârşit, şi la sfârşitul sfârşiturilor vei vedea că nu ai realizat nimic. Încearcă ceea ce ţi-am zis să faci şi vei vedea că, în scurt timp, totul se va schimba."

SĂ FIM LINIŞTIŢI ŞI CU PACE, ŞI SĂ IERTĂM TOATE

Părintele Tadei / Iar noi, aşa cum sântem, de îndată ce ne indispune ceva, nu ştim să răspundem cu bunătate, ci întotdeauna tăios. Şi numai înrăutăţim starea: dacă nu sântem mulţumiţi înlăuntrul nostru, fraţii toţi sânt posomorâţi. Nu numai aşa, ci şi între noi ne rănim. Aşadar, trebuie să fiu liniştit, cu pace şi să iert totul. Dar ce să fac altceva? Trebuie să iert totul, să-i iubesc, să nu ţin răul în mine.

LUPTA GÂNDURILOR ÎN MĂNĂSTIRE

Părintele Tadei / Noi ne-am adunat în mănăstire din toate părţile, sântem educaţi în diferite regiuni. Unul este peste măsură de simţitor, altul este nesimţitor şi vatămă pe celălalt – toată obştea trebuie să răbdăm şi să ajungem cumva, treptat, să fim uniţi într'un cuget, ca toţi să fim într'o direcţie. Iar stareţul mânăstirii este acela care trebuie să ne dea pildă de viaţă. Şi dacă el este mulţumit (în cuget), atunci nimeni nu este nemulţumit.

DACĂ AVEM PACE ÎNLĂUNTRUL NOSTRU, O VOM RĂSPÂNDI ŞI CELORLALŢI

Părintele Tadei/ De aceea, trebuie să vă osteniţi să fie pace în casa voastră. Din fiecare dintre noi izvorăşte pacea. Mai întâi trebuie să avem pacea în noi, şi apoi o vom răspândi şi celorlalţi. Vedeţi că sânt foarte puţini aici pe pământ cei smeriţi şi blânzi, dar sânt fericiţi. Nu se vatămă, chiar dacă-i răneşti. Oricum te-ai purta cu ei, sânt în pace şi liniştiţi, te plâng doar pe tine că te chinui atât.

ENERGIA CUGETULUI MÂNIOS ESTE URIAŞĂ

Părintele Tadei/ Când ai gânduri de nemulţumire, ele lucrează cumplit de distrugător în tine. Mi-a spus asta cineva sau am citit pe undeva: omul, când este foarte mânios, consumă atâta energie, încât cu acea energie ar putea să tragă o mare garnitură de tren, de nu ştiu câte vagoane, nu ştiu câţi kilometri...

FIECARE TREBUIE SĂ ÎNCEAPĂ CU SINE

Părintele Tadei/ De necrezut în ce măsură ne chinuim singuri! Iar pe omul smerit poţi să-l şi loveşti, el doar te căinează pe tine pentru că te chinui singur! Aceştia sânt puţini la număr pe pământ, dar pentru ei străluceşte Soarele. Este binecuvântare de la Dumnezeu şi pentru copiii mici. De aceea osteniţi-vă să aveţi gânduri şi doriri bune. Vedeţi că noi, acum, adunăm roadele dorinţelor şi gândurilor noastre. Nimeni altul nu

este vinovat, decât noi singuri. Întotdeauna începem dinafară, vrem să îndreptăm pe ceilalţi, dar niciodată nu începem de la noi. Fiecare trebuie să înceapă de la sine, căci prin viaţă se spun mai multe decât prin cuvinte.

FIECARE DOREŞTE SĂ SE APROPIE DE SUFLETUL SMERIT

Părintele Tadei/ Putem auzi multe lucruri ziditoare, dar întrebarea este dacă vom pune în lucrare toate acestea în viaţa noastră. Însă, când vedem vreun suflet smerit şi blând, care nu se vatămă nici dacă-l răneşti, care-i întotdeauna în pace, liniştit, bun, atunci vine asupra noastră, cum se spune, ca o căldură după un îngheţ. Gândurile lui sânt întotdeauna pline de bucurie, pretutindeni în jurul lui, în toate părţile, se revarsă pacea. El întotdeauna are pace, gânduri paşnice, întotdeauna linişte, harul lui Dumnezeu. Şi toţi doresc să se apropie de acest suflet. De ce? Pentru că are gânduri paşnice, iar pacea are înrâurire asupra sistemului nervos al tuturor fiinţelor vii. Vedeţi, mulţi se minunează cum se apropiau fiarele de sfinţi, asemeni animalelor domesticite. Fiarele nu-i atacau pe sfinţi. Iar acesta-i un lucru simplu, nu este vreo înţelepciune! Sfinţii nu aveau frică, nici măcar de moarte, şi mai întâi în cuget – şi atunci îi iubeau toţi, nu numai oamenii, ci şi animalele. Vedeţi, atunci când câinele atacă, el de fapt se apără. Dacă aveţi înlăuntrul vostru frică de animale, el latră şi vă atacă. Aceasta este pentru că frica noastră înrâureşte în chip rău asupra sistemului lui nervos, şi el se apără. Dar dacă avem dragoste faţă de animale, el nu ne va ataca. Se va apropia de noi ca unul îmblânzit. Asemenea este şi cu sfinţii.

NOI, PRIN GÂNDURILE NOASTRE, SĂVÂRŞIM ARMONIE SAU NEORÂNDUIALĂ ÎN ZIDIRE

Părintele Tadei/ La noi, la Petrovaţ, era un părinte B. Era un om puţin cam aspru, răspundea aspru, dorea disciplină, dar iubea foarte mult animalele. Întotdeauna erau o mulţime în jurul lui, fie câini şi pisici, fie altele din lumea animalelor. Şi într'o zi, toamna, a intrat să sfinţească cu aghiasmă casa unuia dintre enoriaşi, care avea un câine ciobănesc german, mare cât un viţel. Probabil că stăpânul a venit la poartă şi a răspuns, iar câinele s'a smucit dintr'o dată şi a sărit de-a dreptul pe părinte. Am crezut că va rămâne din părinte numai mantia. Dar el şi-a întins mâinile: „Hai să ne luăm la trântă." Câinele doar şi-a pus labele pe umerii părintelui şi a început să-l lingă. S'au minunat toţi, dar părintele le-a spus: „El ştie că iubesc animalele, ştie că-l iubesc." Şi a trecut câinele pe lângă el. Iată, vedeţi ce înseamnă gândurile bune, pline de dragoste şi bunătate?! Dacă animalele se alipesc de noi, de ce, atunci, nu ar face asta şi oamenii, fiinţe raţionale? Căci, prin gândurile noastre, noi facem armonie sau neorânduială.

TOT CEEA CE DUMNEZEU NE-A DESCOPERIT, NOI AM ÎNTREBUINŢAT RĂU

Părintele Tadei/ Tot ceea ce Dumnezeu ne-a descoperit, noi am întrebuinţat rău. Această rea întrebuinţare produce pretutindeni în lume multă otravă... Iată, încă se experimentează cu energia atomică, iar aceasta răspândeşte o radiaţie uriaşă. Tot globul pământesc este plin de radiaţie, iar despre asta nici nu se îndrăzneşte să se vorbească, ca să nu se facă panică

în lume. Vedeţi şi voi, sânteţi sănătoşi, nu sânteţi bolnavi, nu aveţi nimic, dar sânteţi oarecum moleşiţi. Vă este somn tot timpul, aţi dormi tot timpul, n'aveţi voinţă de muncă – toate acestea sânt din pricina radiaţiei!
Anul trecut (1996) am avut un atac de cord şi m'am dus la Băile Vreoci, dar nu era locul potrivit pentru mine. Apa e caldă acolo, iar mie îmi trebuie apă rece. Mi-au recomandat o staţiune balneară de la graniţa cu Bulgaria. M'am dus acolo şi am înnoptat la mănăstirea Sfântului Ioan Theologul. Eu uitasem că acolo, de cealaltă parte a graniţei, cu câţiva ani în urmă explodase un reactor la centrala nucleară Bulgară. De cum am ajuns seara la mănăstire, am simţit cum mă strânge ceva în gât. Văd că aerul este bun, apa curată, îmi prieşte, e bună, dar nu am putut să mănânc din mâncarea pe care o găteau acolo. Am gustat câte ceva, că şi ei gătesc mai cu seamă carne, pe care din copilărie nu am putut s'o mănânc. Dar o bătrână bună, binefăcătoare a mănăstirii, care trăieşte mai jos de hotelul staţiunii balneare, s'a hotărât să-mi gătească de post. Şi îmi aducea în fiecare zi micul dejun. Într'o zi mi-a spus: „Vă place laptele bătut?" „Îmi place," îi spun eu. „Şi mie îmi place mult," zise ea. „Voi lua dimineaţa de la săteni lapte bătut şi când vă voi aduce micul dejun, voi aduce şi lapte bătut." A venit cu micul dejun. Eu am luat lapte bătut cu lingura şi simţeam că iarăşi mă strânge gâtul. Era din pricina radiaţiei. Animalele, acolo, pasc şi când, uneori, un val de radiaţii (praf poluat) este adus de vânt, atunci animalele mănâncă şi laptele lor se iradiază. Iar bătrâna, pentru că îi plăcea laptele bătut, l-a băut şi de îndată i s'a făcut rău. A fost dusă degrabă la spital şi a supravieţuit. Dimineaţa următoare, bătrâna n'a mai venit să-mi aducă micul dejun. M'am dus eu la ea, acolo unde zăcea, şi am întrebat-o: „Ce ai?" „Păi, era să mor, Părinte Tadei." Eu i-am spus: „Ai mâncat mult lapte bătut?" „Da, am mâncat!," răspunse ea.

„Eu am încercat o linguriţă, şi a doua, şi a treia – dar mai mult nu am mai vrut să iau. Iată, asta e!” „Dar eu n’am ştiut...” Iată ce înseamnă radiaţia. Pe cât mi-a folosit acolo, pe atât m’am păgubit.

DESPRE EDUCAŢIA COPIILOR

Părintele Tadei / Vedeţi, tineretul nostru – şi nu numai al nostru, ci din întreaga lume – este nimicit. Mai cu seamă copiii de intelectuali. Ei au mult timp să îl dedice copiilor lor, şi… se deprind copiii să facă după voia lor.

Ştiu şi eu asta, pentru că am fost copil născut înainte de vreme, subdezvoltat, şi nu am putut mânca – am supt până la trei ani. Nu puteam să mănânc mâncăruri prăjite. Nici în ziua de astăzi nu doresc să beau lapte sau să mănânc ouă. De aceea, însă, părinţii au avut probleme să mă oprească de la dulciuri. Am încetat să mănânc din acestea pe la vârsta de 22-23 de ani, căci depăşisem măsura! Acum pot să mănânc puţin dulce, dar nu mă mai atrage ca înainte. Deci: problema este când fiul vrea asta, vrea aialaltă, şi toate i se fac după voie. Acum am îmbătrânit şi încă mai aştept pe cineva care să-mi facă pe voie. Dar cum se întâmplă asta? Nici regii, nici împăraţii nu fac după cum voiesc.

Asta e o problema a copiilor, iar trăsăturile de caracter se formează până la vârsta de cinci ani. Copilul plânge când e lăsat singur, iar părinţii, iubitori faţă de copil, îi fac toate poftele. Câtă vreme copiii sânt mici, şi problemele sânt mici, dar când copiii cresc şi se fac oameni mari, şi problemele se fac mari, căci nu mai pot fi mulţumiţi.

A fost aici o doctoriţă din Bitola. Avea un fiu. Bărbatul ei este doctor. Fiul ei s’a înscris la facultate, dar nu vrea să înveţe. A distrus deja trei maşini. Slavă lui Dumnezeu că a rămas viu! Şi acum vrea iarăşi să i se cumpere o maşină nouă. Ea îmi spune: „Când vin de la serviciu,

văd că se năpusteşte asupra tatălui lui, îl prinde de gât şi îi cere bani! Şi apoi vine la mine şi face la fel!" Mă întreba, săraca, ce să facă. Eu i-am zis: „Pe nimeni nu puteţi învinui pentru asta, în afară de voi. Un singur fiu aţi avut, i-aţi făcut toate după voia lui când era mic. Acum a crescut, şi nu mai aveţi posibilitatea... Dar el nu vrea să ştie de asta! Vrea numai să i se facă pe plac, căci voi aşa l-aţi deprins. Din pricina asta, copiii noştri vor totul după voia lor. Nu sânt în stare să se îngrijească de viaţa lor, de sine, cu atât mai puţin de alţii!"

Copiii de intelectuali (şi de la noi, şi din întreaga lume), ai căror părinţi le-au dat totul, care le-au făcut tot ce au dorit, acum nu mai ştiu ce să mai facă – şi se fac satanişti, omule! Au încercat de toate, şi acum slujesc pe faţă Satanei. Mulţi se sinucid. Cumplit, cumplit… Dacă nu sânt în stare să aibă grijă de viaţa lor, cum îi vor ajuta pe alţii? Din această pricină, nu putem să nădăjduim că viitorul va fi mai bun.

NU MAI ESTE POCĂINŢĂ ÎN LUME

Părintele Tadei / Nu mai este pocăinţă în lume! Nu numai la aceia care nu sânt îndrumaţi, cei necredincioşi, ci nu mai este, om bun!, pocăinţă, nici măcar la cei credincioşi, care de mici au fost învăţaţi în credinţă.

DOMNUL ESTE CEL CE SPOVEDEŞTE PRIN PREOT

Părintele Tadei / Omul a depăşit măsura în multe lucruri, şi nu mai are pace, şi trebuie să se ducă să se plângă cuiva. Când te plângi unui prieten, de îndată îţi este mai uşor. Vine atunci la preot, căci preotul are har de la Dumnezeu ca să-ţi dea ajutor. De fapt, Domnul este Cel ce spovedeşte, Domnul slujeşte Liturghia, Domnul pe toate le rânduieşte, El slujeşte, El

împărtăşeşte, El le împlineşte pe toate prin noi… Şi oamenii se gândesc prea puţin la acestea.

SE GRĂBEŞTE VREMEA – CEI CE SLUJESC SATANEI SE GRĂBESC SĂ UNEASCĂ LUMEA

Părintele Tadei / Se zice că Naţiunile Unite slujesc în chip deschis Satanei. Pe mine m'a mirat asta. „Cum se poate, om bun, asta?" „Da, se poate!," mi s'a zis, „au chiar şi un ritual." Satana vrea ca lumea să se unească, să se instaleze noua ordine până în 2000. El vrea asta de la ei, căci este putere cugetătoare şi se osteneşte să influenţeze oamenii, să se abată cu toţii în direcţia pe care o doreşte. Dar asta nu se poate, spun ei, „din pricina ortodocşilor." Ortodocşii nu stânjenesc atât din punct de vedere fizic, cât în cuget. Cu toate că şi noi, ortodocşii, ne-am depărtat mult de bine, totuşi între dreptslăvitori mai sânt multe suflete smerite şi blânde, care se roagă din inimă lui Dumnezeu să mântuiască lumea. De aceea, Satana nu poate să înrâurească fără reţinere asupra gândurilor oamenilor.

S'a iuţit timpul! Când lumea se va uni definitiv, abia atunci va fi ales preşedintele Naţiunilor Unite, stăpânul lumii. El va fi primul şi ultimul preşedinte (al Naţiunilor Unite).

Înaintea celui de-al Doilea Război Mondial, era Societatea Naţiunilor. Nici atunci nu se alegea preşedinte, ci numai secretar. După al Doilea Război Mondial, iarăşi, nu se alegea preşedinte, ci numai secretar. Şi acum oamenii vor ca lumea să se unească cât mai repede. Iar Domnul va îngădui asta.

Domnul a vrut în veacul al şaselea să nimicească lumea aceasta. L-a mâniat pe Domnul acea luptă lăuntrică din Biserică. Erau mulţi eretici… Şi care erau ereticii cei mai însemnaţi? Cei mai importanţi

aveau educaţie înaltă, creştini ortodocşi. Mai mult, adeseori erau şi preoţi, slujitori, precum a fost odinioară Arie – primul care a iscat o schismă, şi după el şi mulţi alţii. Şi Dumnezeu s'a mâniat pentru toate acestea. Şi a vrut să nimicească lumea. Dar, pentru rugăciunea Preasfintei Maici şi a trei suflete care se rugau pentru pământul nostru, Domnul a prelungit viaţa acestei lumi. Eu însumi, în tinereţe, am citit asta, în Rusă, în cartea cu întrebări şi răspunsuri a Cuviosului Varsanufie. M'am gândit că voi reţine numele celor care s'au rugat. Unul era în Corinth, altul în Roma, al treilea în Patriarhia din Ierusalim. Apoi le-am uitat. Când vestitul nostru Părinte Iustin (Popovici) a tradus „Vieţile Sfinţilor," a tradus fragmente şi din cartea „Întrebări şi răspunsuri" a Sfântului Varsanufie, şi aşa am aflat că în Corinth era Cuviosul Ilie, iar în Roma Cuviosul Ioan. Înseamnă că pentru rugăciunile Preasfintei Maici, ale Sfinţilor Varsanufie, Ilie şi Ioan, Domnul a prelungit viaţa lumii.

Dar nu am rămas fără pedeapsă, căci Creştinii au fost, adeseori, mai desfrânaţi în faptele şi viaţa lor chiar decât păgânii. De aceea, Domnul a îngăduit ca fiul nelegitim să-l prigonească pe cel legitim. Noi, Creştinii, sântem Noul Israil, copiii legiuiţi. Arabii sânt de obârşie Israiliteană, sânt copiii fiului roabei Agar, Ismail. Domnul a îngăduit să se ivească Mahomed, şi el este biciul Creştinilor. Domnul nu vrea să ridice acest bici până în ziua de astăzi, căci nu sântem aşa cum ar trebui să fim.

ACUM, PENTRU TINERET, NOAPTEA ESTE ZI ŞI ZIUA NOAPTE – ŞI ATUNCI LA CE PUTEM NĂDĂJDUI BUN?

Părintele Tadei / Cei mai bătrâni ştiu cum era poporul nostru înainte de război, şi cum este acum,

după război. Se deosebeşte mult, necrezut de mult! Şi înainte de război erau jocuri în toate oraşele, în toate satele, tinerii se adunau la joc, dar acesta începea imediat după micul dejun şi de îndată ce Soarele era la apus, toţi mergeau la casele lor. Dar acum tineretul nostru iese la 10-11 seara, iar acum noaptea este zi şi ziua noapte. La ce putem să nădăjduim bun de aici? Vedeţi ce vreme grea a venit?!

Văd că este foarte importantă dragostea faţă de aproapele nostru. Însă, pe mine mă interesează ce credeţi despre atitudinea Ortodoxiei faţă de aceste noi religii, secte care au năpădit Belgradul – precum, de pildă, Adventiştii?

Părintele Tadei / Se apropie vremea când planeta noastră îşi va încheia rostul. Toţi aceştia trebuie să vină. Ei sânt prorocii mincinoşi despre care Însuşi Domnul, dar şi Apostolii, au vorbit: înainte de sfârşitul lumii vor ieşi mulţi proroci mincinoşi. Unii vor spune: „Iată-L pe Hristos la noi," alţii vor spune: „Iată-L la noi!" Domnul ne spune, ca şi Apostolul: „Să nu ieşiţi, să nu mergeţi la ei!" Aceasta înseamnă să nu se iasă din Biserică! Toţi aceia sânt proroci mincinoşi.

Iată, noi am pierdut timpul între Primul şi al Doilea Război Mondial. Nu am primit Mişcarea Bogomoliţilor. Aceasta a început să se dezvolte imediat după Primul Război Mondial. Au fost bogomoliţi şi mai înainte, dar în massă au început să se roage lui Dumnezeu ostaşii noştri care au fost pe frontul din Thessalonic.

Cei ce au văzut multe suferinţe au întemeiat mişcarea Bogomoliţilor, şi se rugau împreună, lui Dumnezeu (pe front). Mulţi aveau familii şi copiii erau rămaşi acasă, în Serbia. De aceea, se rugau cu osârdie lui Dumnezeu să le păzească viaţa, ca să-şi revadă familiile.

De aceea, când aceştia s'au întors vii şi şi-au văzut familiile, au adus mulţumire printr'o viaţă nouă. Cei ce s'au întors vii şi-au crescut urmaşii după cum i-au făgăduit lui Dumnezeu.

DIAVOLUL DUCE RĂZBOI ÎMPOTRIVA EPISCOPILOR ŞI PREOŢILOR

Părintele Tadei/ Diavolul caută să-i năruiască pe episcopi şi preoţi, căci apoi îi este lesne să îi înşele pe toţi ceilalţi!

SUFERINŢA ŞI CURĂŢIA CREDINŢEI

Oare se poate spune că cu cât este mai puternic binele, cu atât este mai tare şi răul care atacă acest bine, şi că comunismul a venit asupra ţărilor ortodoxe tocmai pentru că Ortodoxia a păzit cel mai bine credinţa în Hristos?

Părintele Tadei/ Da, dar Rusia a trebuit să pătimească mult.

Dar Ortodoxia a fost foarte puternică în Rusia, înainte de Revoluţie?

Părintele Tadei/Da, dar nu aşa ca acum. În Mănăstirea Sfântului Panteleimon din Sfântul Munte, în schiturile ei, erau câteva mii de monahi din Rusia. Un călugăr se ruga mult şi se tânguia: „Pentru ce ai îngăduit, Doamne, să pătimească atât Biserica şi să cadă într'atât poporul?" Se tânguia neîncetat. Şi Domnul Însuşi i S'a arătat şi i-a spus: „Oare plângi tu mai mult decât Mine pentru acest popor Rus? Eu l-am născut. Eu i-am dat totul. Tu nici nu l-ai născut, nici nu te-ai îngrijit de el, dar te jeleşti. Când aveau de toate, rar intra cineva în Sfânta Biserică. Şi, iată, acum vin cu miile"…

Slavă lui Dumnezeu, poporul Rus are acum evlavie adevărată!

ÎN LUME STĂPÂNEŞTE DUHUL JAFULUI

Părintele Tadei/ Vedem cum în lumea aceasta, mai cu seamă în Apus, dar şi la noi, pretutindeni, stăpâneşte duhul materialist – altfel spus, numai jaf. Omului nu-i pasă de nimic. Nu-şi mai cinsteşte nici tatăl, nici mama, nici fratele, nici sora – numai banii-gheaţă ai săi şi planurile să nu i se strice. Îi va ucide şi pe tată şi pe mamă – vedeţi ce face…

OMUL TREBUIE SĂ-ŞI PĂZEASCĂ PACEA GÂNDURILOR

Părintele Tadei/ Omul îşi face singur această tulburare a gândurilor. Îşi este sieşi fie prieten, fie vrăjmaş. Nu trebuie să dăm atenţie împrejurărilor în care trăim. Omul trebuie să-şi păzească pacea. Unul dintre Sfinţii Părinţi, un psiholog neasemuit, Sfântul Isaac Sirul, spunea: „Să nu îţi dai pacea lăuntrică pentru nimic din lumea aceasta. Păzeşte-ţi cu orice preţ pacea lăuntrică. Împacă-te cu tine însuţi, iar atunci şi cerul şi pământul se vor împăca cu tine."

PRIN LUMEA ACEASTA TREC MAI BINE CEI CE NU LUCREAZĂ

Părintele Tadei/ Acum, după cum vedem, şi în societate şi în lumea bisericească, lucrurile stau aşa: cel ce munceşte, pe toate le poartă; cel ce nu munceşte, care nu face nimic, trece mai bine şi are plată mai bună. Iar asupra celui ce munceşte, toate se adună.

TREBUIE SĂ FACEŢI DIN INIMĂ FIECARE LUCRARE

Părintele Tadei / Fiecare lucrare, pe lumea asta, este o lucrare dumnezeiască. Fiecare muncă trebuie făcută din inimă, nu ca pentru oameni, ci ca pentru Dumnezeu. Căci Dumnezeu este prezent pretutindeni. Aceasta este planeta, universul lui Dumnezeu. Indiferent cine se află la conducerea fabricii, a întreprinderii, dacă e un director conştient de îndatoririle pe care le are sau nu, dacă munceşte corect sau nu, va răspunde pentru asta. Trebuie să lucrăm nu ca pentru oameni, ci ca pentru Dumnezeu. Căci, atunci când nu muncim ca pentru Dumnezeu, când sântem rezervaţi şi zicem de îndată: „Nu mai vreau să lucrez pentru trântorul ăsta, care nu face nimic, şi îmi opreşte din salariu!," atunci nu muncim din inimă, ci rezervat, adică nici bine, nici rău. Iar Domnul zice: „Dacă nu vei fi nici fierbinte, nici rece, te voi scuipa din gura mea." Fii fie rece, fie fierbinte!

LUPTA GÂNDURILOR ŞI BOALA TRUPEASCĂ

Părintele Tadei / Nu lua aminte ce îţi zice careva, dacă te jigneşte. Tu osteneşte-te, roagă-te lui Dumnezeu să-i iubeşti pe toţi.

Roagă-te Domnului să le dea tuturor Înger bun, ca tu să ai pace înlăuntrul tău. Şi, dacă te împaci cu toţi, dacă doreşti binele tuturor, nu va mai fi nimeni care să te muncească. Singuri ne muncim pe noi înşine cu gândurile.

De aceea a şi spus Domnul să-i iubim pe vrăjmaşi, să ne lepădăm (de gânduri). Dacă ne lepădăm din inimă, atunci va fi ca şi cum nimic nu s'ar fi întâmplat – nimic nu ne mai munceşte. Şi atunci sântem paşnici. Altfel, ne necăjim la nesfârşit pe noi înşine şi ne tulburăm cu totul – nu

numai fizic, ci adeseori şi psihic, ne tulburăm pe noi înşine. Atunci îţi este mult mai greu să-ţi vii în fire şi multe sânt bolile trupeşti de care numai noi sântem vinovaţi, pentru că nu avem gânduri bune.

AM AVUT UN TATĂ BUN

Părintele Tadei / Am avut un tată foarte bun. Era un om paşnic şi liniştit, blând, bun, smerit. Nu l-am văzut niciodată supărat, nici să ţipe. Adesea, dacă îl jignea cineva sau era grosolan cu el, tata se purta ca şi cum nu s'ar fi întâmplat nimic. Dar cum poţi, om bun, să fii aşa? Zicea: „Va trece şi asta. Totul trece, şi iarăşi va fi pace." Dar, vedeţi, mulţumită păcii pe care o avea, el nu a fost bolnav niciodată în viaţă – până la sfârşitul vieţii a văzut să citească literele mărunte, ca un copil! Însă noi, bărbaţii, sântem mai apropiaţi de mame, iar fetele de taţi. Şi mama mea a fost o fire foarte simţitoare, de aceea eu am suferit. Mi-aş fi dorit să moştenesc trăsăturile de caracter ale tatălui meu, dar, vedeţi, nu le-am moştenit...

FIRILE SIMŢITOARE SUFERĂ MULT

Cum putem să-l ajutăm pe un om grav bolnav, care spune în fiecare zi că vrea să moară?

Părintele Tadei / Soţia poate să-l ajute cel mai mult.

Nu, este vorba de o femeie!

Părintele Tadei / Bărbatul poate să o ajute.

Nu e căsătorită!

Părintele Tadei / Bine, atunci pot rudele, cei apropiaţi, care sânt împreună cu ea.

În ce fel? **Părintele Tadei**/ Este o fire prea simţitoare şi toate firile de felul acesta, foarte sensibile, suferă mult. Şi eu am păţit la fel, dar am învăţat să-mi odihnesc uşor cugetul. Trebuie să i se arate multă atenţie, multă dragoste, trebuie să i se liniştească gândurile, ca să scape de gânduri şi să iasă din depresie, să capete dorinţă de viaţă. Trebuie să iasă la aer. Oxigenul insuficient ne vatămă mult. Nici eu nu am ştiut asta. Mai apoi am auzit că creierul consumă 80% din oxigenul pe care îl avem în noi. Insuficienţa oxigenului în creier ne face să pierdem dorinţa de viaţă, de muncă, de tot.

NEAJUNSUL DE OXIGEN ESTE PRIMEJDIOS PENTRU SĂNĂTATEA TRUPEASCĂ ŞI SUFLETEASCĂ

Părintele Tadei/ Z. S., care a scris o carte (iar eu l-am rugat să nu scrie nimic…), a găsit fotografia mea şi a pus-o pe coperta. Şi, omule, m'a făcut în cartea aceea să par ca un ghicitor – au ajuns să vină oameni la mine ca să le ghicesc soarta. Prima oară când a venit era iarnă, în Postul Crăciunului; era deja frig. Zi de lucru, nu era nimeni, când văd un bărbat, cu capul plecat, că vine şi se apropie de biserică. Îl văd că e trist şi lăcrimează. Îl întreb: „Ce greutăţi te apasă, omule, de eşti atât de trist?" El îmi zice: „Am doi fii. Cel mai mare studiază medicina. De doi ani nu a mai fost la cursuri, doar stă; nu se întâlneşte cu nimeni, nu iese nicăieri, nu citeşte nimic. M'am gândit de mai multe ori să-l duc la psihiatru, dar poate că asta îl va tulbura şi mai mult. Nu ştiu ce să fac! Trebuie să-l aduc aici, să vorbiţi puţin cu el." Eu i-am zis: „Iarna, fratele meu mă cheamă tot timpul să-l vizitez la Belgrad, aşa că voi veni după Crăciun, când voi avea timp. Iar când voi fi la Belgrad,

să-l aduci la mine (i-am dat adresa) şi, când voi fi acolo, ne vom întâlni." L-am întrebat dacă este un elev bun. Mi-a zis că este printre primii. Eu i-am zis: „S'a vlăguit pe sine cu totul. Studiul medicinii nu este pentru oricine. Mai cu seamă la autopsii. Asta îl munceşte, probabil. Îţi trebuie nervi tari pentru aşa ceva. El este foarte sensibil, e vlăguit cu totul. Ascultaţi-mă şi să îi spuneţi să se ducă în fiecare zi la Aval, şi nu trebuie să vorbească cu nimeni. Să alerge acolo. Atunci când omul aleargă, vrea-nu vrea, trebuie să respire adânc – şi aşa va inspira oxigen. Să exerseze să respire adânc. Te va asculta."

M-am dus la Belgrad abia după praznicul Sfântului Sava şi l-am sunat: „Am ajuns," i-am zis, „Iată, sânt aici, la fratele meu, să împlinesc ce ţi-am promis." „Să trimit o maşină?" „Nu e nevoie. Pentru că mâine e duminică, eu voi fi la biserica Sfântului Gheorghe de pe dealul Banovo. Iar dimineaţa, cum te trezeşti, voi fi acolo, în apropiere, şi ne vom întâlni la biserică." L-am întrebat ce-i mai face fiul şi el mi-a zis că este ca şi cum nimic nu s'ar fi întâmplat. Iată ce înseamnă neajunsul de oxigen!

STUDENŢII TREBUIE SĂ SE ROAGE PENTRU PROFESORII LOR

Părintele Tadei/ A venit mai demult la mine o studentă; mama ei era doctor, tatăl profesor. Mi s'a plâns despre o profesoară a ei. Nu voia cu nici un chip să îi dea notă la o materie din primul an. Eu i-am zis: „De ce te războieşti cu profesoara ta? Trebuie să o respecţi ca pe părinţii tăi. Ea se osteneşte pentru binele tău." „Dar e aşa şi pe dincolo! Eu răspund la toate întrebările bine, şi ea îmi zice: «Rămâne pe altă dată!»" I-am zis: „Ea e neatentă, iar tu te lupţi în gândurile tale, nu o rabzi. Roagă-te lui Dumnezeu să îi dea profesoarei tale Îngerul cel bun şi să îţi dea şi

ţie putere să o iubeşti ca pe părintele tău. Îţi va pune o întrebare uşoară şi imediat îţi va da notă. Nu te îngriji de nimic, vei vedea!" Iar fata a crezut că îi spun poveşti! A trecut un an, prietenii care trebuiau să intervină pentru ea au plecat în străinătate, pentru un timp mai îndelungat, şi studenta şi-a pierdut nădejdea. A început să se roage la Dumnezeu pentru profesoara ei şi, bineînţeles, după aceea, când s'a dus la examen, a primit într'adevăr o întrebare uşoară şi a luat examenul.

Părinte Tadei, la sfinţia voastră vin mulţi oameni cu probleme psihologice, oameni care au fost la psihiatru şi la psiholog. Prin aceste convorbiri aţi pătruns în munca psihiatrilor şi psihologilor. Ne-aţi putea spune unde greşesc aceştia?

Părintele Tadei/ Psihiatrii vin necontenit în contact cu oameni aşa-zis dezechilibraţi. Toate acestea îl influenţează pe om, de aceea psihiatrii sânt împovăraţi. Psihiatrii sânt foarte încărcaţi. Dacă ar veni în contact şi cu oameni cu o cugetare normală, lucrurile ar sta altfel…

Este interesant cazul Părintelui N. de la isposniţa Sfântului Sava.[10] De la el am auzit multe. Fusese în obştea Mănăstirii N., la un stareţ care era atât de imoral încât chema tot timpul cântăreţe de la Belgrad, cu care nu avea o purtare cuviincioasă. Iar pe Părintele N. îl mâhneau toate acestea, căci era evlavios. „Şi, într'o zi," zice el, „m'am întins pe prag, la ieşirea din trapeză. S'au împiedicat toţi de mine, iar stareţul mi-a îngăduit să plec la azil (spitalul psihiatric). Iar eu mă gândeam: «Slavă Domnului! Bine este, Domnul lucrează!»" Când am ajuns acolo, şi am văzut eu, omule, cum toţi în jurul meu aiurau, am început şi eu să aiurez!" Atunci, slavă lui Dumnezeu, un părinte de la Mănăstirea Studeniţa care îl cunoştea bine pe Pă-

10 Chilie unde s'a nevoit Sfântul Sava Nemania. *(n.tr.)*

rintele N. amers şi a dat garanţie pentru el, şi s'a întors acela. „Îi sânt recunoscător," zicea el, „altminteri aş fi rămas mult timp acolo şi aş fi ajuns ca aceia!"

CUM SE POATE LĂSA OMUL DE FUMAT?

Părintele Tadei / Este nevoie de voinţă puternică pentru a lăsa ţigara din mână. Şi eu am fumat puţin când aveam vreo douăzeci şi ceva de ani. Eram pe atunci frate la Patriarhia din Peci. Aveam acolo o bătrână, Baba Iovaniţa, muntenegreancă, care ne gătea. Fuma şi bea câte puţin. Eu locuiam într'o încăpere, chiar lângă biserică. Era o clădire din lemn, care fusese ridicată înainte de război ca trapeză. La parter era bucătăria. Din ea, stareţul a făcut afumătorie. Nu s'a avut grijă, au făcut foc înăuntru şi odată a luat foc. Stareţul era plecat; la fel, cel ce purta grijă de bucătărie era plecat la Peci. Înaintea mea au văzut sătenii din Peci că arde clădirea.

A ars totul. Şi lucrurile mele, şi ale Babei Iovaniţa. Ea mi-a zis: „Hai să luăm o ţigară…" şi mie mi-a ars totul! Cel mai rău îmi pare de fotografia cu familia. Am pierdut toată familia, am numai un fiu, care, copil fiind, a plecat în America. Nici măcar nu ştiu dacă mai este viu. Nu îmi pare rău nici de bani, nici de altceva, decât de fotografie. Baba îmi povestea în fiecare zi şi fuma. Apoi am început şi eu să fumez şi să cumpăr ţigări. Erau „Morava." Dar am văzut că nu-mi plac. Mai încolo, „Morava" a început să mi se pară slabă şi am început să fumez „Zeta." Când am fost a doua oară la închisoare (în 1943) am înţeles că nu mai am mult de trăit, nu ştiam dacă voi mai ieşi viu din închisoare şi, dintr'odată, am încetat să mai fumez. Toţi cei ce mă cunoşteau m'au întrebat: „Cum te-ai lăsat de fumat? Cum ai izbutit?" „Slavă lui Dumnezeu, le-am lăsat!"

Mai târziu, când m'au pus Stareţ la Patriarhia din Peci, aveam în obşte doi monahi care fumau. Am mers la oraş şi ei mi-au zis: „Niciodată nu-ţi aminteşti să ne cumperi ţigări!" Eu le-am răspuns: „Eu nu fumez, de aia nu-mi amintesc." După ce am cumpărat tot ce trebuia, m'am întors la tutungerie, am luat câteva ţigări şi, pentru că nu aveau bani mărunţi, mi-au dat o ţigară rest. Şi le-am adus pe acestea. Ei au comandat cafea şi şi-au aprins ţigările, de-a dreptul: „Haide să vezi cum este tutunul acesta, doar ştii cât e de bun! Ştim că ai fumat, haide!" Atunci le-am zis: „Nu mă voi apuca iar de fumat!" „Dar cum să te apuci de fumat de la o singură ţigară?" Aşa că iau şi eu una… şi… am început iar să fumez. Dar m'au lăsat nervii, nicotina îmi făcea rău. M'am lăsat într'o lună-două. Apoi a venit cineva la mine şi mi-a zis: „Ştiu că ai fumat. Haide, ia o ţigară." Şi iarăşi am fumat. Când fumam, când nu fumam – şi atunci mi-am zis: „Cât o să dureze asta? Doar văd că îmi face rău!"
Atunci am hotărât cu tărie: nu voi mai lua niciodată o ţigară în mâini, orice s'ar întâmpla! Aşa a şi fost. Şi, de atunci, nu mai fumez.

CAPITOLUL VII

TREBUIE SĂ ÎNCHINĂM DOMNULUI FIECARE CLIPĂ A VIEŢII NOASTRE

SMERENIA ÎNSEAMNĂ MÂNTUIRE

Părintele Tadei/ Dumnezeu îi va descoperi treptat omului multe taine, căci orice lucru cere omul cu credinţă, Dumnezeu îl împlineşte. Trebuie numai să ne smerim. Smerenia deplină este desăvârşirea vieţii Creştine. Desăvârşirea vieţii Creştine nu stă în învierea morţilor, nici în facerea de minuni, nici în vindecarea bolnavilor şi a celor neputincioşi – puterea deplină a credinţei stă în smerenia desăvârşită. Domnul spune: „Încotro voi privi, fără numai peste cei blânzi şi smeriţi?” Numai cei smeriţi şi blânzi vor intra în Împărăţia cerurilor. Smerenia şi blândeţea sânt însuşiri dumnezeieşti, iar Dumnezeu vrea ca fiii Săi să fie răsplătiţi (cu însuşirile Sale). Şi de aceea trebuie, pentru binele nostru, să fim paşnici, liniştiţi, blânzi, trebuie să îndurăm multe dureri ale inimii.

SĂ NU AŞTEPTĂM DE LA NIMENI PREA MULTE

Părintele Tadei/ Nu trebuie să aşteptăm de la semenii noştri mai mult decât ne pot da, căci vom fi nemulţumiţi; ne facem iluzii şi ne tulburăm singuri.

FĂRĂ DUMNEZEU, NICI PE NOI ÎNŞINE NU NE PUTEM IUBI

Părintele Tadei / Numai împreună cu Dumnezeu putem ierta, căci sântem fiinţe mărginite. Iar dragostea este fără de margine şi singur Dumnezeu (Cel Nemărginit) o poate împlini. Toţi căutăm dragostea nesfârşită – dar şi Îngerii şi noi sântem fiinţe limitate, ne mişcăm în spaţiu şi timp; le putem face numai pe cele ce au sfârşit, nu şi pe cele fără de sfârşit. Numai Dumnezeu este fără de sfârşit; El este singurul care dă plinătate şi Îngerilor şi Sfinţilor şi nouă. Fără Dumnezeu, nu ne putem iubi nici pe noi înşine, cu atât mai puţin pe semenii noştri. Când cade în depresie, omul îşi ia adeseori viaţa – asta înseamnă că în el este o lipsă de dragoste dumnezeiască. Fără Dumnezeu nu ne putem iubi nici pe noi înşine.

DESPRE ÎNTINAREA ZIDIRII

Părintele Tadei / Se apropie deja vremea ca planeta noastră să-şi sfârşească menirea. Viaţa pe planetă este în primejdie, căci noi murdărim tot mai mult şi atmosfera şi viaţa noastră. Oamenii întinează Zidirea, iar Dumnezeu o aduce iarăşi la viaţă. Domnul dă ploaie des, zile cu vânt, care curăţă murdăria…

CĂDEREA APUSULUI[11]

Părintele Tadei / Nu se ştie asta, sânt numai părerile noastre. Al Treilea Război Mondial a început. Şi acum, în lume se vor ucide între ei. Ei (Apusul) s-au compromis. Acum se vor certa între ei (în Apus), iar pe noi ne vor uita. S-au compromis înaintea propriilor popoare şi înaintea întregii lumi. O aşa

11 Cuvânt rostit în timpul bombardamentelor NATO asupra Serbiei din 1999.

putere s-a ridicat împotriva unui stat mic (Serbia) şi n-au realizat nimic! Au crezut că totul se va sfârşi în trei zile… şi n'au putut face nimic nici în trei luni! O cădere de închipuit – cumplită cădere a Apusului...

STAREA DUHOVNICEASCĂ A LUMII DE ASTĂZI

Părintele Tadei/ Tineretul este distrus, iar omenirea se sprijină pe tineret. Şi nu e nici o nădejde că va fi mai bine. În lume nimic nu se întâmplă spre bine, ci numai spre rău. Priviţi cât de duşmănoşi sânt copiii noştri cu părinţii lor...

Un om care a trăit mult timp în America, s-a aflat cândva într'o împrejurare în care se vorbea că a venit vremea despre care prorocise Cuviosul Nil Athonitul: cum va fi înaintea sfârşitului lumii. Atunci va fi o situaţie atât de cumplită încât nu va mai fi cinstită legătura căsătoriei, nici nu se va mai şti cine cu cine trăieşte – frate cu soră şi mamă cu fiu, fiul îşi va ucide tatăl ca să trăiască cu mama lui, şi altele la fel. În Apus, acestea sânt deja un lucru obişnuit, acolo nu se mai ştie cine cu cine trăieşte... A venit o vreme în care nu mai este deloc bine. Oamenii îşi varsă sângele unii altora. Va fi canonadă de proiectile, şi atunci – s'a sfârşit cu viaţa! Am văzut că în Bosnia şi Kráina au folosit lucrurile astea cumplite (bombe radioactive).[12] Au suferit copii şi animale…

Părinte, vedem cum războiul acesta a unit puţin familiile!

Părintele Tadei/ Pe noi numai necazul poate să ne unească; când este pace, nu mai este unitate.

12 Părintele vorbeşte de bombele cu material radioactiv sărăcit (uraniu), folosite de trupele NATO atât în Bosnia, Kraina (provincie majoritar sârbă din Croaţia), cât şi în bombardamentele asupra Serbiei din 1999.

Cum să-i deprindem pe copii ascultarea?

Părintele Tadei / E târziu; neascultarea s-a întins... Copiii nu vor să asculte de părinţi, socotesc că sântem bătrâni şi senili.

Dar ce facem cu cei nebotezaţi? Sânt încă mulţi nebotezaţi![13]

Părintele Tadei / Dacă au milosârdie, atunci este nădejde că va fi bine.

Dar cu cei care nu vor să se boteze?

Părintele Tadei / Dacă cineva nu vrea, nu-l puteţi băga cu sila în Rai. Trebuie să fim buni ca să ne fie bine. Cum sânt gândurile cu care ne îndeletnicim, aşa ne este şi viaţa. Acela care are gânduri bune, acela are simţirea lăuntrică a păcii şi liniştii; pe cel neliniştit poţi să-l pui şi în Rai, şi tot i se va părea că nici acolo nu îi este bine – va căuta să fie şi acolo cel dintâi, iar acolo nu este nimeni nici cel dintâi, nici cel din urmă, ci toţi sânt la fel.

Părinte, oare smerenia se dobândeşte numai prin rugăciunea lui Iisus?

Părintele Tadei / Da, trebuie să ne rugăm neîncetat!

IUBIREA LUI DUMNEZEU SE ROAGĂ PENTRU TOŢI

Părintele Tadei / Cel ce a dobândit dragostea lui Dumnezeu se roagă pentru toţi, nu face deosebire

13 Este vorba de oamenii nebotezaţi în perioada comunismului din Iugoslavia, când foarte mulţi s'au îndepărtat de frică sau au fost lipsiţi din neştiinţă de lucrările sfinţitoare ale Bisericii. *(n.red.)*

între oameni. Sfinţii Părinţi au ajuns la o măsură atât de înaltă a dragostei dumnezeieşti, încât să se roage şi pentru duhurile căzute.

ALUNGAŢI RĂUL DIN VOI

Părintele Tadei/ Trebuie să ne schimbăm-la-faţă, să alungăm răul din noi. Câtă vreme avem gânduri şi dorinţe rele, în noi domneşte răul. Trebuie să ne lepădăm de el înainte de sfârşitul vieţii noastre, dacă vrem să stăm în rând cu Îngerii şi Sfinţii.

Citesc în Scriptură: „Roagă-te pentru vrăjmaşul tău, este ca şi cum ai aduna cărbuni aprinşi peste capul său."

Părintele Tadei/ Aceasta se întâmplă deoarece potrivnicii sânt împovăraţi de răutate. Acest rău este focul iadului care arde în om. Şi, când vine rugăciunea noastră, ei se împotrivesc, căci este lucru cumplit pentru ei. Dacă ne rugăm pentru vrăjmaşii noştri, fie vor pieri, fie se vor slobozi de rău. Domnul ne cere să ne rugăm pentru toţi vrăjmaşii noştri. Aşadar, când ne rugăm, să ne lepădăm de răutate şi să dorim binele vrăjmaşilor noştri, oricât ar fi de răi – atunci fie se vor slobozi de răutate, fie vor pieri.

DESPRE SUFERINŢA DIN TIMPUL BOMBARDAMENTELOR

Părintele Tadei/ La cum s'au ridicat toţi împotriva noastră, suferinţa noastră este încă mică faţă de ceea ce au sperat ei! Domnul nu a îngăduit să fie multă suferinţă. Dar este cumplit că mulţi copii au suferit, asta este greu! Materialiceşte ne vom reveni, dar vieţile pierdute nu se pot recupera.

* * *

Părintele Tadei / Să fie toate cum îngăduie Domnul. Va trebui să răbdăm până la capăt. Am îngăduit Naţiunilor Unite să se amestece în treburile noastre. Naţiunile Unite ar trebui să dispară. Nu sânt în stare să menţină pacea.

* * *

Părintele Tadei / Vom vedea dacă Domnul se va milostivi să ne cruţe, pentru rugăciunile Sfinţilor. Dar, deşi am pătimit atât de cumplit, oamenii nu au pocăinţă. Pocăinţă nu înseamnă numai să te spovedeşti, ci şi să-ţi schimbi viaţa din temelii, iar aşa ceva nici cei credincioşi nu au, ce să mai vorbim de ceilalţi...

* * *

Părintele Tadei / Va da Domnul să fie bine. Va fi mai bine decât credem noi. Trebuie să fim buni, să avem gânduri bune, pentru binele nostru.

ROADELE LACRIMILOR

Părintele Tadei / Înlăuntrul inimii este pecetea Duhului Sfânt, din care se nasc toate roadele vieţii. Din lacrimi dă Hristos, ca roadă, blândeţea, pacea, inima milostivă, bunătatea, credinţa şi cumpătarea. Din lacrimi izvorăşte iubirea faţă de vrăjmaşi şi rugăciunea către Dumnezeu pentru ei. Din lacrimi omul se bucură în ispite şi mulţumeşte în suferinţe, socoteşte păcatele străine ca fiind ale sale şi plânge pentru ele, şi cu bucurie îşi dă viaţa pentru fratele său.

MINTEA ÎNDUMNEZEITĂ SE MIŞCĂ ÎN DOMNUL CA PEŞTELE ÎN APĂ

Părintele Tadei/ Nu ne putem câştiga mântuirea decât dacă ne schimbăm mintea şi dacă o primenim, prin lucrarea minunată a puterii lui Dumnezeu. Astfel, mintea se îndumnezeieşte, adică se face nepătimitoare şi sfântă. Îndumnezeită se face acea minte care are înlăuntru pe Dumnezeu şi pomenirea neîncetată a Domnului. Ştiind că El este în noi şi noi sântem în El, ne mişcăm în Domnul ca peştii în apă. El este pretutindenea şi astfel plutim în El, iar de îndată ce ieşim din El murim duhovniceşte. Sfântul Ioan din Kronstadt spunea: „Dacă nu slujesc Sfânta Liturghie, mor!"

SUFLETUL MOARE CÂND SE DESPARTE DE DUHUL SFÂNT

Părintele Tadei/ Aşa cum trupul moare când sufletul se desparte de el, asemenea şi sufletul moare când Duhul Sfânt se desparte de el. Tristeţea morţii este păcat, căci moartea şi stricăciunea sânt rodul păcatului în suflet, iar sufletul moare prin păcat pentru viaţa veşnică, despărţindu-se de Duhul Sfânt şi Împărăţia Sa. Sufletul care s'a însoţit cu Dumnezeu este blând şi smerit când se roagă, cugetă că stă înaintea Feţei lui Dumnezeu şi nu îngăduie la nimic să-l facă să rătăcească ici-colo.

CUM SĂ BIRUIM NEDREPTATEA

Părintele Tadei/ Luaţi aminte ce spune Sfântul Apostol Pavel: „Acela este sluga Domnului, care poate răbda nedreptatea."

NU NI SE CADE SĂ JUDECĂM

Părintele Tadei / Nu este de căderea noastră să judecăm de ce un om face asta, de ce altul face alta. Această judecată este a Domnului. Unuia îi trebuie o palmă puternică ca să se trezească, altuia una mai slabă.

PREASFÂNTA NĂSCĂTOARE -DE-DUMNEZEU A MÂNTUIT UN OM DIN MÂINILE DIAVOLULUI

Părintele Tadei / Pe când eram în Vlaşko Dol a venit un om oarecare cu treabă. Mi-a zis că era la ţarină şi căra ceva cu căruţa. Obosit, s'a aşezat pe scară să se odihnească, când, dintr'odată, cineva a intrat în vorbă cu el. A crezut că este vreun călător, când, dintr'odată, necunoscutul i-a cerut să meargă cu el. Şi a plecat cu acesta. Au mers aşa, au mers, neştiind încotro. „După o vreme," zice el, „am văzut o femeie, toată în lumină, şi aceasta îi spune celui care mă conducea: «Unde îl duci?» - şi el a dispărut! Iar pe mine m'a întrebat: «Ştii unde te afli?» Eu m'am întors şi i-am zis: «Nu ştiu!» Ea mă loveşte şi mă întreabă din nou: «Dar acum?» Mă întorc şi zic iarăşi: «Nu ştiu!» Mă loveşte din nou şi iarăşi mă întreabă: «Şi acum?» Eu m'am întors şi mi-am văzut ţarina, casa, iar ea mi-a zis să mă duc acasă. Am vrut să-i mulţumesc, dar a dispărut. Ajuns aşa acasă, soţia mă întreabă unde am fost şi s'a mirat văzând o frânghie în jurul gâtului meu şi m'a întrebat: «Ce e cu frânghia asta în jurul gâtului tău?» «Ce frânghie?» am întrebat eu." Însă ce era? Necunoscutul acela l-a dus, de fapt, să-l spânzure.

Mai târziu, acest om a venit la mine şi m'a întrebat dacă am să-i dau o icoană a Preasfintei Născătoare-de-Dumnezeu, căci ea fusese cea care l-a mântuit.
Putem trage şi noi o învăţătură din această întâmplare: îngăduinţa să ni se arate Maica Preasfântă şi să ne izbăvească.

DESPRE REÎNCARNARE

Mă interesează părerea sfinţiei voastre despre reîncarnare. În ce constă înşelarea ei diavolească, adică cum de li se întâmplă unor persoane să îşi amintească unele întâmplări dintr'o aşa-zisă viaţă anterioară?

Părintele Tadei / Învăţătura despre reîncarnare este o învăţătură filosofică din Orient. Oamenii au îmbrăţişat-o în India şi China, însă este o învăţătură cu totul greşită. Toate religiile orientale sânt sub stăpânirea duhurilor rele şi toate se îndeletnicesc cu vrăjitoria. Duhurile rele au izbutit să convingă omul că reîncarnarea se întâmplă cu adevărat – naşterea din nou a oamenilor şi a dobitoacelor. Această învăţătură este greşită.
Aşa i-au spus înţelepţii mincinoşi Împăratului Davíd, însuflaţi de diavol, că va domni veşnic pe pământ, că împărăţia sa nu va avea sfârşit. Dar este cu neputinţă ca un om să domnească veşnic pe pământ. Diavolul a izbutit, în intenţia sa, să-i convingă pe Israiliţi că urmaşii lui Davíd trebuie să fie pregătiţi pentru domnia viitoare, şi lucrurile au mers aşa din seminţie în seminţie, şi ei cred că va veni vremea să stăpânească lumea. Astfel a apărut acea organizaţie pentru pregătirea venirii mântuitorului mincinos al lumii (antihristul).
Hristos Mântuitorul a venit, dar ei nu L-au recunoscut, căci au crezut că mai întâi El trebuie să îi slobozească de jugul Roman. Nu au putut să creadă, căci L-au văzut în trup. Au cunoscut minunile Domnului

precum învierea morţilor, întoarcerea vederii orbilor... dar totuşi nu L-au primit. Ei îl aşteaptă şi acum pe Mesia...

Cu fiecare se întâmplă că în timpul somnului duhul nostru, într'o anumită măsură, se slobozeşte de trupul fizic. Şi, dacă te trezeşti brusc, simţi ca şi cum o putere vrea să iasă din tine. Duhul este netrupesc şi în neîncetată mişcare; astfel ajungem de îndată în atingere cu lumea gândurilor, cu oamenii, fie că sânt ei în trup fizic, fie în trup duhovnicesc, depăşim hotarele... Gândul este viteza medie a duhului. Când creştem mari şi ajungem în vreun oraş pe care l-am visat în copilărie, dar nu am fost niciodată în el, ne sânt cunoscute, de pildă, străzile acelui oraş, ca şi cum am fi trăit acolo de veacuri. Asta s'a întâmplat aproape cu orice om, dar ei (în Orient) socotesc că aceasta este reîncarnare, că omul ar fi trăit cu adevărat cândva acolo.

Odată, un scriitor din Belgrad a luat un taxi şi a venit să mă vadă, căci auzise că sânt văzător cu duhul. A venit să afle dacă va avea succes în munca sa, în scrierea unei cărţi. Eu i-am spus că nu sânt ghicitor şi m'a întrebat ce cred despre reîncarnare. Eu i-am spus că este o filosofie neadevărată din Orient. El s'a enervat şi mi-a zis că cunoaşte pe cineva care l-a văzut pe tatăl său odinioară când trăia, ceea ce era imposibil, căci el însuşi era deja bătrân (aşa cum era şi tatăl său când era în viaţă).

La sfârşit, scriitorul acesta a plecat, zicându-mi că a greşit venind la mine. El a venit din interese pur materiale, să ştie dacă va avea succes şi câştig material din lucrurile pe care le scrie.

CREŞTINISMUL NU ESTE O RELIGIE, CI DESCOPERIREA VEŞNICIEI ŞI A VIEŢII

Părintele Tadei / Despre Creştinism nu se poate spune că este religie. Creştinismul este descoperirea

veşniciei şi a vieţii. Mare este bucuria îngerilor că Dumnezeu în chip tainic, din veşnicie, i-a făcut descoperire zidirii Sale (omul) – şi îngerii sânt foarte bucuroşi din pricina aceasta! Firea noastră omenească a pătruns în taina Sfintei Treimi; este un dar nemăsurat, iar noi îl preţuim atât de puţin şi ne-am lipit de acest pământ. Aici ne este dat să ne pregătim pentru veşnicie, să biruim răul, ca niciodată să nu cădem din dragostea Părintelui Ceresc.

DACĂ PENTRU NOI CUVÂNTUL PĂRINŢILOR ESTE SFÂNT, ATUNCI SÂNTEM COPII BUNI

Părintele Tadei/ După ce vor cunoaşte părinţii că sântem cu adevărat copii buni ai lor şi avem dragoste faţă de ei? Dacă pentru noi cuvântul lor este sfânt – după aceasta o vor cunoaşte!

CE TREBUIE ŞI CE NU TREBUIE SĂ SPUNEM?

Părintele Tadei/ Domnul ne-a dat raţiune ca să cugetăm ce trebuie şi ce nu trebuie să spunem.

FIII LUMINII SÂNT CHEMAŢI SĂ LUMINEZE ŞI MAI MULT PRIN VIAŢA LOR

Părintele Tadei/ Omul trupesc nu-l poate înţelege pe omul duhovnicesc. Pentru omul trupesc tot ce vorbeşte şi spune omul duhovnicesc este plăsmuire, căci logica cerească este cu totul diferită de cea lumească. Dar, când vorbeşti cu un om trupesc, el poate ajunge treptat la concluzia că totuşi

ceva mişcă lumea, că în cosmos este ordine şi pe pământ dezordine şi că nimic de pe pământ nu se poate întocmi cum trebuie.

De aceea, fiii Luminii sânt chemaţi să lumineze şi mai mult prin viaţa lor, ca această Lumină să se răspândească pretutindeni, după cum spune Domnul: „Foc am venit să arunc pre pământ, şi ce voiesc dacă s'a şi aprins!" Focul acesta este, adică, dragostea dumnezeiască – „şi cât aş vrea ca acest foc să fie acum aprins!"

Noi, Creştinii, sântem chemaţi să sporim pe pământ duhul Cerului, veşnicia, dragostea, dreptatea, pacea, adevărul şi liniştea. Dar ce vom face, dacă din copilărie sântem învăţaţi să ne împotrivim, să ne mâniem, să nu ascultăm şi să ne apropiem cu neîncredere şi îndoială? Multă viclenie a pătruns în noi, şi pe aceasta toată trebuie să o lepădăm.

Părinţii îşi ceartă copiii pentru un lucru mărunt. Nu ştiu să-şi lecuiască copiii prin cuvinte blânde şi paşnice. Atunci când este nevoie de un cuvânt aspru, copilul trebuie să ţină minte că şi acela este din dragoste. De aceea, şi părintele greşeşte să pedepsească copilul când greşeşte, căci în felul acesta nu se atinge ţelul. Ci, dacă ne smerim, copilul trebuie să spună cu dragoste curată că a greşit şi că trebuie să primească o pedeapsă. Dacă se repetă, atunci trebuie să primească o pedeapsă mai aspră – şi aşa copilul se vindecă.

DESPRE PRIMIREA SFINTEI ÎMPĂRTĂŞANII

Părintele Tadei / Trebuie să ne pregătim pentru Sfânta Împărtăşanie: cu duhul şi inima să ne unim cu Domnul, căci noi sântem neamul Lui nu numai după duh, ci şi după trup văzut. El a luat asupra Sa omul întreg, pe noi toţi, şi toate grijile, nevoile, necazurile, pătimirile şi suferinţele noastre. El este singurul care poate purta această povară, El vrea să ne apropiem cu

toată inima şi simţirea, cu întreaga noastră fiinţă – şi niciodată să nu cădem din dragostea Lui.

DESPRE POST ŞI ADUNAREA MINŢII

Părintele Tadei/ Sfinţii Părinţi au scris mult despre cum se posteşte. Cei slabi trupeşte şi bolnavi nu ţin post, ei se pot împărtăşi întotdeauna. Noi, cei ce sântem fizic sănătoşi, să ne pregătim pentru post, astfel încât să mâncăm mai puţină mâncare (de post) – aşa potolim şi trupul şi gândurile. Când trupul se linişteşte, atunci şi gândurile ne sânt mai liniştite. De aceea este recomandat postul, ca să se întărească în lăuntrul omului adunarea minţii. Căci Dumnezeu se odihneşte tainic în fiecare fiinţă, pretutindeni, şi mai cu seamă în centrul vieţii – în inimă. Este cu neputinţă să ne unim cu El cu stomacul plin; de acolo ne vin grijile, iar gândurile noastre, simţirile şi voinţa trebuie să fie unite. În noi, toate acestea sânt sfâşiate; din această pricina nu avem pace şi linişte.

ŞCOALA VIEŢII

Părintele Tadei/ Tot ceea ce ni se întâmplă ne este spre folos, iar noi ne îngreunăm singuri cu întrebări: de ce-i asta aşa, căci poate fi mai bine, se poate şi mai uşor? Trebuie să trecem prin felurite zguduiri ale vieţii, prin biruirea tuturor necazurilor cu pace şi atunci este linişte – şcoala vieţii.

PACEA ÎN CASĂ TREBUIE PĂSTRATĂ CU ORICE PREŢ

Părintele Tadei/ O bunică pe nume M., în vârstă de 80 de ani, a venit la mine. Se plângea că fiul

şi nora ei sânt deranjaţi de faptul că merge la biserică. Ea ar fi dorit să-şi boteze nepotul şi mă întreba ce să facă. „Trebuie să păzeşti pacea în casă cu orice preţ,” i-am zis eu. „Pe Domnul nu poate să ţi-L scoată nimeni din inimă. El este acolo, în inimă.” Omul poate să aibă înrâurire şi să vorbească mult mai mult prin viaţa sa, decât prin cuvinte.

DE CE SE NAŞTE UN FIU ASCULTĂTOR ŞI ALTUL NEASCULTĂTOR?

Părintele Tadei / Pentru că Domnul a dăruit fiecăruia voie slobodă. Domnul le cunoaşte pe toate. De ce le cunoaşte pe toate? Pentru că înaintea lui Dumnezeu nu există timp, El este veşnic şi pentru El toată veşnicia este întotdeauna astăzi. Acest lucru este de neînţeles pentru noi, căci noi sântem mărginiţi. Fiecare om care se naşte este deosebit şi îi este dată putinţa să-şi vină în sine. Deoarece ne este dat să lucrăm după voia noastră slobodă, adeseori călcăm această libertate. Iată, de pildă, când mâncăm – unii oameni sânt cumpătaţi, alţii nu sânt. Cei ce sânt cumpătaţi în hrană sânt mai sănătoşi şi trăiesc mai mult. La fel, şi duhovniceşte – unii se folosesc de gândurile liniştite, paşnice şi blânde, iar alţii nu sânt mulţumiţi de acestea, şi încalcă şi se izbesc cu putere de zid, îşi sparg capul, şi apoi tot pe calea asta o ţin.

LEGEA ASCULTĂRII ESTE DATĂ CA SĂ SE ÎNDREPTE VOIA NOASTRĂ SLOBODĂ

Părintele Tadei / Domnul cunoaște totul, chiar înainte ca noi să fim zămisliţi. De aceea a fost dată legea ascultării, chiar pe Sinai. A fost dată din pricina noastră, a celor

neascultători; celor ce sânt smeriţi şi blânzi nu le este de trebuinţă. Legea ascultării este dată pentru îndreptarea voii noastre slobode, ca să fie îndreptată înspre dreptate, adevăr, bine şi dragoste. Ascultarea este de trebuinţă pentru armonie. Îngerii au ascultare desăvârşită, armonia şi dragostea lor sânt desăvârşite. Aşa trebuie să fim şi noi faţă de părinţi, întru totul ascultători, ca să nu îi mâhnim. Sfinţii Părinţi spun: „Ascultarea este mai mare decât postul şi rugăciunea." În anii tinereţii nu am înţeles aceste cuvinte.

Dacă nu este ascultare, în zadar postim.

Ştim că toate sânt daruri ale Duhului Sfânt. Sfinţii Părinţi au dobândit aceste daruri prin post şi rugăciune, dar au avut înainte de toate ascultare.

CUM SĂ LUCRĂM CA SĂ AVEM ASCULTARE?

Părintele Tadei/ Să nu fie voia noastră, ci să ne supunem voii lui Dumnezeu. Voia Domnului se împlineşte prin cei mai bătrâni, prin părinţi, prin conducători, învăţători, profesori... Dacă sântem ascultători întru totul, atunci vom şi înţelege ce ni se cere. Iată dacă ne mâhnim părinţii, de orice lucru ne-am apuca nu ne reuşeşte. Ne supărăm pe ei, dar ei vor răspunde înaintea lui Dumnezeu, nu tu!

ASCULTAREA FEMEII DE BĂRBAT – LEGEA DOMNULUI

Părintele Tadei/ Îi spuneam unei femei cum trebuie să fie soţia – ascultătoare de bărbat, căci, după cădere, Domnul i-a dat mare putere bărbatului asupra femeii. Aceasta este legea, precum şi Domnul grăieşte: „Spre bărbatul tău

va fi întoarcerea ta; şi el te va stăpâni." /Fac. 3:16/ Mamele noastre, în cea mai mare parte, încalcă această lege. Călcarea acestor legi (duhovniceşti) cade sub pedeapsă. De aceea suferim, este iad înlăuntrul nostru şi toţi cei ce trăiesc în jurul nostru nu au pace.
Această lege nu ne-a fost dată ca femeia să fie supusă, ci ca să nu fie dezbinare în cuget între soţi. Ei trebuie să vieţuiască în unime de cuget, să fie într'un cuget. Strămoaşa noastră ar fi trebuit să-l aştepte pe Adam şi să se povăţuiască cu el atunci când şarpele a îndemnat-o să ia din rodul pomului oprit.

RUGĂCIUNEA ESTE RĂSUFLAREA DE POCĂINŢĂ A SUFLETULUI

Părintele Tadei/ De îndată ce încălcăm ceva, cugetul nu ne dă pace. Când se întâmplă aşa, trebuie să ne rugăm Domnului să ne înveţe cum să ne lipim cu toată inima şi fiinţa noastră de El. Uităm că vieţuim aici vremelnic, că trebuie să fim în neîntreruptă rugăciune, iar rugăciunea este respiraţia sufletului. Rugăciunea este adăpare cu energie de la izvorul vieţii, din Domnul, iar Domnul este şi mamă şi tată, Domnul pe toate le ocroteşte şi le păzeşte.

TOT CE REALIZEAZĂ OMUL, TOT NU ESTE ÎNDEAJUNS

Părintele Tadei/ Ne închipuim că ştim multe, când de fapt noi ştim mult mai puţin. Şi cei ce s'au ostenit toată viaţa să contribuie cu ceva bun la neamul omenesc, cei ce au o educaţie înaltă, văd că tot ce au ştiut este puţină cunoştinţă faţă de ceea ce pot încă cunoaşte. Tot ceea ce realizează omul, nu este îndeajuns.

DESPRE CUM SÂNTEM NEMULŢUMITORI, DESPRE CUM NE-AM LIPIT DE ACEASTĂ STRICĂCIUNE

Părintele Tadei/ Noi, neamul omenesc, am fost un întreg, şi de când păcatul ne-a dezbinat şi ne-a destrămat nu mai avem unitate. De aceea a venit Domnul, să adune cele destrămate. Îngerii şi Împărăţia cerurilor sânt uniţi într'un cuget, vieţuiesc în unire, în negrăită apropiere, iar noi oamenii, aici pe pământ, sântem cu toţii dezbinaţi.

Trăim în familie, cu părinţi, fraţi şi surori, şi tot nu sântem mulţumiţi, ne simţim singuri, căci fiecare este împovărat. Vrem să ne despărţim de familie, să fim cu cineva şi să ne dedicăm pe sine cuiva, să-i închinăm şi inima şi întreaga noastră fiinţă. Asta vrea inima omului. De aceea Domnul, când l-a zidit pe Adam, a zis că nu e bine să fie omul singur, de aceea i-a făcut tovarăşă de viaţă. Pentru Dumnezeu, ei (Adam şi Eva) erau una, nu era parte femeiască şi bărbătească. Dar, după Cădere, totul s'a tulburat. Dumnezeu a zis: „Creşteţi şi vă înmulţiţi şi umpleţi pământul." /Fac. 1:28/ Cum era această creştere, adică naştere, înainte de Cădere e pentru noi ceva de neînţeles. Trebuia să se umple pământul, dar nu pământul ca un punct în univers, ci trebuia ca tot universul să se umple cu oameni.

Protopărinţii noştri nu aveau atunci acest trup stricăcios, muritor, nu trebuiau să mănânce ca să-şi întreţină trupul fizic; acesta era din materie înduhovnicită.

După Cădere, Însuşi Dumnezeu a trebuit să vină în firea căzută pe care El a zidit-o, ca să o preschimbe şi să o învieze, să o aducă în starea dintru început. În ziua Înfricoşatei Judecăţi, când Domnul ne va chema la judecată, atunci vom dobândi cu toţii din nou trupul înduhovnicit.

În protopărinţii noştri, care erau cununa Zidirii, a fost închisă întreaga lume materială şi duhovnicească. După Cădere, totul s'a tulburat, nici materia nu mai este aceeaşi. Domnul a dorit să preschimbe iarăşi şi să aducă la starea dintru început nu numai neamul omenesc, ci şi întreaga lume materială din cosmos – să fie iarăşi materie înduhovnicită. Apostolul Pavel spune într'un loc că tot ce există în univers trebuie adus în starea de nestricăciune, cele stricăcioase la nestricăciune.

În ziua Înfricoşatei Judecăţi, Domnul va pune în mişcare toate stihiile lumii materiale, le va mişca cu o viteză mai mare decât viteza luminii. Va porunci şi aşa se va face. Şi toate cele vechi vor trece, se va naşte cer nou şi pământ nou, unde timpul nu va mai exista, nu va mai fi nici soarele acesta, ci va lumina Dumnezeu!

Ce bucurie mare şi ce mare descoperire, şi pentru îngeri mare descoperire! Apostolul spune că îngerii ar voi să pătrundă în tainele Sfintei Biserici, în adâncurile ei.

O, cât de puţin recunoscători şi prea nemulţumitori sântem, cum ne-am lipit de această stricăciune!

TREBUIE SĂ NE ÎMPLINIM UNII PE ALŢII

Părintele Tadei / Când ne împărtăşim părerile cu cei de-un cuget cu noi, de îndată ne este mai uşor să trecem prin lumea aceasta. Trebuie să fim smeriţi şi blânzi, şi unii pe alţii să ne împlinim, să fim un întreg.

DOMNUL ŞTIE CE VA FI CU NOI

Părintele Tadei / Domnul ştie ce va fi cu noi. Noi ne ivim la timpul nostru, cu scopul nostru: o, câtă

măreţie, câtă fericire, sântem în mintea lui Dumnezeu din veşnicie! Sântem copiii Lui, sântem ai Lui nu numai după duh, dar şi după trup, iar noi ne înstrăinăm de El... De aceea El ne conduce, şi nu putem înţelege întotdeauna scopurile Lui cu noi. Adeseori călcăm legea şi primim pedeapsă pe cap.

NU POATE FI PACE-N LUME FĂRĂ PACE LĂUNTRICĂ

Părintele Tadei/ Noi săvârşim neîncetat aceste călcări ale legilor duhovniceşti. Vedeţi, autorităţile statului pedepsesc infracţiunile civile, iar călcările legilor duhovniceşti au urmări asupra minţii şi a vieţii. De aceea şi în lume merge totul pe dos. Se vorbeşte neîncetat de pace, dar ea nu este cu putinţă fără pacea lăuntrică.

ÎMPĂRĂŢIA CERURILOR – PACE ŞI BUCURIE ÎN DUHUL SFÂNT

Părintele Tadei/ Sfinţii Apostoli şi Sfinţii Părinţi au spus că Împărăţia Cerurilor este dreptate, pace şi bucurie în Duhul Sfânt. De aceea, pacea şi bucuria sânt cele mai mari bogăţii în lumea aceasta şi-n cealaltă.

NU SE POATE SLUJI ŞI BOGĂŢIEI, ŞI LUI DUMNEZEU

Părintele Tadei/ Noi ne legăm foarte mult de lucrurile lumeşti şi sărăcim duhovniceşte, căci nu se poate cu amândouă. Se spune în Evanghelie că nu putem bea din

potirul Mântuitorului şi din potirul celui potrivnic. Trebuie să ne hotărâm: sau pentru Dumnezeu, sau pentru lucrurile lumeşti. Nu se poate sluji şi bogăţiei, şi lui Dumnezeu.

LUMEA ACEASTA NE ESTE DATĂ CA SĂ DEPRINDEM VIAŢA CEREASCĂ

Părintele Tadei/ Viaţa aici pe pământ este aşa cum este deoarece ne înrobim de cele materiale, iar îngerii nu se înrobesc de acestea. Viaţa aceasta ne este dată ca să deprindem viaţa cerească, să fim liberi, să ne mişcăm liber şi cu cugetul curat, cu gânduri curate. Fiind sloboziţi de Domnul, nu mai este luptă şi război (al gândurilor), biruinţa este dobândită, căci ne-am predat Domnului, râvnim la El din inimă, ne-am unit cu El şi nu ne mai gândim la lume. El rânduieşte cum trebuie să fie viaţa noastră, iar noi primim totul din mâinile Domnului.

ISPITIRILE - MUSTRAREA DOMNULUI

Părintele Tadei/ De cum se iveşte vreo dorinţă, vreun gând lumesc, de îndată vine dintr'o parte mustrarea, iar noi, în loc să ne tragem înapoi şi să alungăm astfel de gânduri, tânjim după ele şi ne mirăm cum de s'a abătut aşa ceva asupra noastră. Aceste mustrări vin sub forma ispitirilor: sufletul merge din cădere în cădere şi nu poate să-şi vină în fire.

ÎNGERUL PEDEPSIT

Părinte, vreţi să ne istorisiţi ceva despre acel înger pe care Domnul l-a pedepsit şi l-a alungat în pustie pentru că (îngerul) a pedepsit poporul?

Părintele Tadei/ În Egipt, într'o mănăstire aveau un nevoitor de-al lor, care se afla la vreo trei ceasuri depărtate, în pustie. Călugării au auzit că el vorbeşte cu îngerul şi l-au rugat pe igumen să îi lase să-l viziteze, să meargă la el şi să-l întrebe ce vorbeşte cu îngerul, ce-i spune îngerul, căci îi interesează. Pe când erau în apropierea chiliei lui, au văzut un monah pe stânci. El i-a întrebat unde se duc. Aceia i-au răspuns că merg la un frate de-al lor. „Salutaţi-l din partea mea şi spuneţi-i că l-am rugat mult să facă rugăciune pentru ceea ce l-am rugat." Când au ajuns la monah, nu i-au transmis numaidecât salutările şi rugămintea, ci l-au întrebat dacă mai este în apropiere vreun nevoitor, căci ar dori să-l cerceteze şi pe acela. El le-a spus că nu este nici un suflet viu prin apropiere. „Bine," au spus ei, „îţi vom istorisi ceva şi apoi să ne adevereşti. Acolo, la dealul acela înalt, am văzut un călugăr pe stânci care ne-a întrebat unde mergem, iar noi i-am spus că venim la tine. Ne-a cerut să-ţi spunem să te rogi cu osârdie pentru ceea ce te-a rugat el. Iată, vezi că aici mai vieţuieşte încă cineva, iar tu ascunzi asta de noi!" Bătrânul a tăcut. Ei au stăruit să le spună şi, în cele din urmă, Stareţul a consimţit. „Bine," spuse, „vă zic dacă îmi făgăduiţi că nu veţi spune nimănui nimic cât sânt eu viu; după ce voi muri, puteţi povesti. Ce aţi văzut nu este monah, ci înger." „Tocmai de asta am şi venit" au spus ei, „am venit, căci am auzit că vorbeşti cu un înger."
„Într'o zi mă rugam în chilia mea când văd că lângă mine se roagă cineva; mă închin eu, se închină şi el, şi drept. Când am sfârşit rugăciunea, îl întreb: «Cine eşti tu, de unde eşti, nu cumva eşti pustnic?» «Nu,» zice el . «Eu am venit la tine cu o rugăminte. Nu sânt om, ci înger.» «Dar cum de eşti înger şi-ai venit la mine?,» l-am întrebat eu. «Iată, îţi voi spune. Domnul m'a trimis într'un oarecare ţinut pe pământ să pedepsesc cu blândeţe acel popor din pricina păcatelor lui. Eu am mers, am cercetat tot, şi când am văzut cât de

cumplit Îl defaimă pe Domnul, m'am aprins de râvnă şi i-am pedepsit cu asprime. După ce am făcut asta, Domnul m'a întrebat de ce nu i-am pedepsit cu pedeapsă blândă – aşa cum mi-a spus El – şi din această pricină, că nu L-am ascultat, am fost alungat din ascultare. Şi iată, rătăcesc de foarte multă vreme (căci pentru îngeri anii nu există), şi am venit la tine să-L rogi pe Domnul să mă întoarcă în ascultarea în care am fost.» «Dar cum să mă rog eu, om muritor, pentru tine?,» am întrebat. Iar el mi-a spus: «Dacă n'aş şti că Domnul ascultă fiecare suflet al Lui care i se adresează cu osârdie şi îi slujeşte cu credincioşie, nici n'aş fi venit la tine să te rog, dar ştiu că Domnul ascultă!».”
Vedeţi, îngerul a călcat porunca lui Dumnezeu pe care acesta i-a dat-o şi a primit pedeapsă, iar acum rătăceşte!

DUMNEZEU NU NE DĂ PUTEREA SA PÂNĂ CE NU NE CURĂŢIM DE RĂU

Părintele Tadei/ Domnul are mari greutăţi cu noi în a ne curăţi de rău. El doreşte să ne dea putere dumnezeiască, dar această putere dumnezeiască pe care Domnul ne-ar da-o în plinătate, din pricină că încă nu sântem curăţiţi de rău, s'ar preschimba în noi, aşa cum sântem acum, în magie neagră – aşa cum a fost şi cu îngerii căzuţi.

OAMENII SE APĂRĂ DE DUHURILE CĂZUTE CU PUTEREA LUI DUMNEZEU

Părintele Tadei/ Şi pentru că Dumnezeu este pretutindenea, îngerii căzuţi nu pot să facă ce vor, ci pot să săvârşească rău numai prin oameni. Noi ne apărăm de ei cu puterea lui Dumnezeu. Noi, oamenii, avem o putere uriaşă, şi dacă

am fi adunaţi în gânduri, duhurile căzute nu ar putea să ne facă rău, nici ceea ce nu-i este plăcut lui Dumnezeu. Acolo unde se slujeşte rugăciunea, îngerii care săvârşesc rău nu au putere.

Ce putere are un om asupra altui om?

Părintele Tadei/ Noi primim gânduri în preajma celui care ni le trimite, iar acestea sânt mai iuţi decât undele radio; de cum te-ai gândit, îndată se intră în contact. Dacă nu avem rugăciune, ni se iveşte în gând o persoană care are sentimente faţă de noi, şi în cazul în care şi noi avem sentimente faţă de acea persoană, atunci sântem întru totul robiţi de gânduri, căci dragostea trupească te chinuieşte. Şi ce este atunci această dragoste?

* * *

Părintele Tadei/ Duhurile rele ne robesc în felurite chipuri. Noi credem că cutare lucru pe care-l facem este bun, iar apoi iese la iveală că ar fi fost mai bine dacă nici nu ne-am fi gândit la lucrul acela.

* * *

Părintele Tadei/ Pare-se că a venit deja vremea ca planeta noastră să îşi încheie menirea. Acum oameni deştepţi şi intelectuali se pregătesc să-l poată primi pe Antihrist. Intelectualii sânt o nucă tare, nu pot fi lesne stăpâniţi: vorbeşte poporului simplu, şi de îndată va înţelege ce i se spune.

Au distrus intelectualii temelia societăţii, familia?

Părintele Tadei/ Asta nu stă încă în puterea intelectualilor.

TOATE RELIGIILE ORIENTALE SÂNT SUB STĂPÂNIREA DUHURILOR RĂUTĂŢII

Părintele Tadei / Pretutindeni, şi în Răsărit şi în Apus, s'au răspândit diferite filosofii precum, de pildă, cea Indiană cu toate învăţăturile ei. Sub chipul unei pretinse eliberări de ritmul tot mai rapid de viaţă, oamenii îşi antrenează sistemul nervos, dar acesta este cult Indian pur.[14] Toate religiile orientale sânt sub stăpânirea duhurilor răutăţii, toată aceasta este magie, şi oamenii ajung să nu se mai poată lepăda de ea.

De ce este această religie răspândită în Orient?

Părintele Tadei / Neamul omenesc a pierdut dreapta cunoaştere a lui Dumnezeu. Este cunoscut în istoria omenirii că şi la Asiro-babilonieni au intrat duhurile răutăţii, le-au dat filosofia lor în felurite chipuri şi aşa i-au luat în stăpânire. Apoi au intrat pe scenă Egiptenii. Şi lor le-au descoperit felurite direcţii de gândire, amăgindu-i şi ţinându-i în stăpânire. La fel şi Grecii, Romanii şi aşa mai departe. Şi pe noi, Creştinii, ne amăgesc. Mic este numărul celor ce slujesc drept şi cu credincioşie Domnului. Sfântul Isaac Sirul spunea la vremea sa: „Abia dacă se află într'o mie de oameni un om care să fie credincios lui Dumnezeu. Vedem că este plinirea vremii. Practicarea yogăi s'a răspândit în întreaga lume. Au îndepărtat religia din instituţiile de educaţie şi au introdus exerciţiile yoga ca practică. Când va veni vremea, intelectualii vor primi tot ceea ce li se va cere.

14 Părintele Tadei se referă la yoga, practicată adesea ca un simplu exerciţiu psiho-somatic, fără implicaţii duhovniceşti. *(n.red.)*

DARURILE HARULUI LE DOBÂNDESC DOAR CEI CE AU LUCRARE LĂUNTRICĂ ŞI STAU DE STRAJĂ ASUPRA SUFLETELOR LOR

Părintele Tadei/ După cuvintele Sfântului Serafim din Sarov, ca să ne păzim sufletul şi să avem pace sufletească trebuie să pătrundem cât mai des înlăuntrul nostru şi să ne întrebăm: „Unde sânt eu?”

Pe lângă aceasta, trebuie să fim cu luare-aminte ca simţurile trupeşti, simţirea şi mai cu seamă văzul să slujească în folosul omului lăuntric, şi nu să târască trupul către felurite obiecte şi închipuiri. Căci daruri ale Duhului dobândesc numai cei ce au lucrare lăuntrică şi veghează asupra sufletelor lor.

ÎNVĂŢĂTURI DESPRE SMERENIE ŞI CURĂŢIRE[15]

Părintele Tadei/ Ca să se păzească pacea sufletească trebuie să alungăm de la noi negrijania (akedia), trebuie să ne ostenim a avea duh de bucurie şi nu de tristeţe, trebuie să ne păzim pacea sufletească prin neosândire şi tăcere. Când omul se află într’o astfel de stare, atunci dobândeşte descoperire dumnezeiască.

Monahul trist nu ridică mintea către contemplare şi niciodată nu poate săvârşi rugăciune curată.

Cel ce a biruit patimile, acela a biruit şi mâhnirea, iar cel ce s’a biruit de patimi nu poate scăpa din lanţurile întristării. Celui ce iubeşte lumea îi este cu neputinţă să nu se întristeze, iar cel ce a dispreţuit

15 În această înregistrare transcrisă, Stareţul Tadei cel mai probabil citeşte din scrierile vreunuia din Sfinţii Părinţi, aflată la îndemână. *(n.tr.)*

lumea totdeauna este bucuros. Cel ocupat a se cunoaşte pe sine nu are când să privească la ceilalţi. Osândeşte-te pe tine însuţi şi vei înceta să osândeşti pe ceilalţi. Ca să te izbăveşti de osândire trebuie să te păzeşti pe tine însuţi, şi de la nimeni să nu primeşti gânduri, şi să fii mort faţă de toţi.

Când oamenii ne laudă, trebuie să fim sinceri că nu sântem vrednici de laude. Trebuie întotdeauna să ne umilim pe sine înaintea tuturor, precum spune Sfântul Isaac Sirul: „Umileşte pre sineţi şi vei vedea slava lui Dumnezeu în lăuntrul tău."

La rugăciunea Sfântului Paisie cel Mare să fie slobozit de mânie, Domnul i-a zis: „De vrei să biruieşti mânia şi ura, să nu doreşti nimic rău, nici să urăşti pe cineva, şi pre nimenea să umileşti."

SUFLETUL CARE S'A ÎNCREDINŢAT VOII LUI DUMNEZEU NU SE TEME DE NIMENI

Părintele Tadei / Cum vom cunoaşte dacă vieţuim sau nu după voia lui Dumnezeu? Iată cum! Dacă eşti mâhnit pentru ceva anume, înseamnă că nu ţi-ai predat întru totul voia lui Dumnezeu, chiar dacă, privind din afară, ai făcut-o. Cel ce vieţuieşte după voia lui Dumnezeu, acela nu se îngrijorează pentru nimic. Când are trebuinţă de ceva, Îl roagă pe Dumnezeu să îi dea acel lucru. Dacă nu dobândeşte ce cere, rămâne liniştit, ca şi cum ar fi primit.

Sufletul care s'a încredinţat voii lui Dumnezeu de nimic nu se teme, nici de primejdii, nici de ameninţări, nici de tâlhari, de nimic, şi despre tot ceea ce-l loveşte spune: „Aşa voit-a Dumnezeu!" De e vorba de boală, de gânduri – „boala îmi este de vreun folos, altminteri Dumnezeu nu mi-ar fi trimis-o." Aşa se păzeşte pacea în suflet şi trup.

CUMPĂRĂM VIAŢA VEŞNICĂ PRIN MOARTEA NOASTRĂ DE BUNĂ VOIE

Părintele Tadei/ Cine simte pe Unul Dumnezeu, acela simte şi tot ceea ce este al lui Dumnezeu, căci, fiind în Dumnezeu, în El le vede pe toate – şi sine şi pe ceilalţi. Cel ce are simţurile duhovniceşti deschise ştie să vadă, să tacă şi să simtă duhovniceşte, acela înţelege despre ce se vorbeşte aici. Iar cel ce nu înţelege are simţurile sufleteşti vătămate.

Cel ce nu se dă pe sine ca un miel la tăiere pentru orice, fie şi pentru cea mai mică virtute, cel ce nu varsă sângele său pentru aceea, acela nu o va dobândi niciodată. Aşa Dumnezeu, în iconomia Sa, a rânduit să ne cumpărăm viaţa veşnică prin moartea noastră de bunăvoie. Dacă nu vrei să mori cu moarte de bunăvoie, nu poţi dobândi viaţa veşnică şi mort vei fi. Dacă nu vei muri cu moarte desăvârşită prin omorârea voii tale, niciodată nu vei intra în Împărăţie, nici nu o vei câştiga.

Iar tu, cel ce te-ai învrednicit să fii un astfel de purtător de Dumnezeu şi să ai înlăuntrul tău pe Dumnezeul tău, păzeşte-te bine, ca nu cumva să faci ceva nevrednic de dragostea Sa sfântă, altminteri în clipa aceea El se va depărta de la tine şi vei pierde comoara cea ascunsă înlăuntrul tău. Cinsteşte-L cât poţi, nu lăsa să intre în lăcaşul Său nimic care să nu fie după voia Sa, ca El să nu se mânie faţă de tine şi să te părăsească. Să nu vorbeşti înaintea Lui şi să nu-I înalţi rugăciune fără adunare evlavioasă. Nu cugeta în sinea ta şi nu spune: „Am să-I dovedesc căldură peste măsură de fierbinte şi râvna dragostei, ca El să primească buna mea aşezare, ca să cunoască cât de mult Îl iubesc şi Îl cinstesc," căci mai înainte chiar să cugeţi la acestea, El cunoaşte gândurile tale, pentru că nimic nu este ascuns de El.

Dacă vei îndrăzni să-L ţii la tine, de îndată vei simţi deşertăciunea din

tine, căci El este de necuprins. În clipa aceea se va îndepărta de la tine şi se va face de nesimţit pentru tine. Dacă în clipa aceea te vei zdrobi lăuntric şi te vei ridica, căindu-te şi plângând, nu vei avea din asta nici un folos. Într'adevăr aşa este, căci El este bucurie şi nu încuviinţează să intre în casa plângerii şi a întristării, aşa precum albina iubitoare de trudă nu rabdă locurile unde este mult fum. Dar dacă te pui în rânduială pe tine, încredinţându-te fără griji şi cu credincioşie voii Sale, El iarăşi se va afla înlăuntrul tău… Şi nu spune în sinea ta: „Dacă nu voi plânge, atunci El se va depărta de la mine ca de la un leneş." Dacă Dumnezeu ar fi dorit ca tu să ajungi la desăvârşire prin plâns, aşa cum plânge cel ce se află pe treapta pocăinţei, atunci El te-ar privi de departe şi S'ar ascunde cu totul de tine… şi, în felul acesta, ar stârni în tine plânsul pentru curăţirea şi bună-rânduiala casei tale. Dar acum, după pocăinţa şi curăţirea la care ai ajuns, după lacrimi, El a venit la tine ca să-ţi dea odihnă de ostenelile şi suspinele tale, să te umple cu bucurie şi veselie în locul întristării.

Stai drept, îndreptat nu trupeşte, ci în mişcările şi năzuinţele sufletului tău… Rânduieşte în lăuntrul tău tăcere, ca şi cum în casa ta vine Împăratul Împăraţilor. Spune cu asprime tuturor casnicilor casei tale, adică simţirilor tale: „Vine Împăratul, staţi bine la porţi, staţi cu pace şi cu frică, păziţi ca nu cumva să vină cineva şi să bată la porţi, şi să nu pătrundă glasul nimănui înăuntru, nici din apropiere, nici din depărtare. Păziţi bine, ca nu cumva să vă amăgească cineva şi să se strecoare într'ascuns înăuntru, şi atunci Împăratul să se depărteze şi să ne părăsească!"

Minunează-te, veseleşte-te şi saltă duhovniceşte, fii cu luare-aminte la El, ca să auzi ce va binevoi El să-ţi spună să faci. Ia aminte bine la asta. El nu are trebuinţă să ceară nimic de la sluga Sa, pentru plinirea lucrării Sale, aşa cum au trebuinţă împăraţii lumii, deoarece El nu are lipsă de nimic.

Sfântul Isaac Sirul vorbeşte despre treapta a patra a rugăciunii, pe care o folosesc numai Îngerii, unde încetează tot gândul şi tot cuvântul. Îngerii doresc cu toată inima după Dumnezeu.

Este acest dor al Îngerilor necontenit, necurmat?

Părintele Tadei / Apropierea dintre Îngeri este într'un fel cum nu este pe pământ. Aşa şi sufletul, când părăseşte trupul şi ajunge în atingere cu Îngerii, uită de toate. Simţim că trăim într'o altă lume. O astfel de apropiere nu poate fi rostită în cuvinte.

Nimeni nu cunoaşte măsura gândurilor şi darul harului la care a ajuns un suflet, căci dacă s'ar putea vedea că un suflet are har preabogat acest lucru ar fi întristare pentru celelalte suflete.

Cât de păgubitor este pentru cei ce vieţuiesc în tăcere să privească chipurile oamenilor şi să vorbească cu ei, precum o grindină puternică care cade peste roadele plantelor, şi le nimiceşte şi le usucă! Asemenea şi întâlnirea cu oamenii – chiar şi pentru scurt timp îngăduită, sub chipul unui ţel bun – usucă florile virtuţilor care au înflorit în tăcere, care împodobesc cu delicateţe şi bogăţie tulpina sufletului său.

Şi precum o brumă groasă pârjoleşte prin gheaţa ei verdeaţa care a răsărit din pământ, aşa şi întâlnirea cu oamenii pârjoleşte rădăcina minţii în care a început să odrăslească mugurii virtuţilor.

DESPRE UIMIREA MINŢII ÎNAINTEA LUI DUMNEZEU

Părintele Tadei / Viaţa duhovnicească este sârguinţa fără participarea simţurilor, descrisă de Sfinţii Părinţi. Minţile Sfinţilor se înalţă deasupra celor materiale şi deasupra grosolăniei trupului, şi încep să vadă, minunându-se de Dumnezeu. Aceasta este starea desfătării de bunurile viitoare, care

se dau în libertatea vieţii fără de moarte, în viaţa după Înviere, când firea omenească nu va înceta a se minuna veşnic de Dumnezeu… Şi cum poate atunci mintea să se îndepărteze de frumuseţea lui Dumnezeu? Şi oare pe unul ca acesta îl va necăji moartea, sau nevoia trupească, sau sărăcia, sau piedicile, sau nedesăvârşirea firii, sau stihiile ce-l împresoară, sau întâlnirea cu alţii, sau negrijania (akedia), sau greutatea ostenelii trupeşti?… Căci nu este sfârşit al acestei virtuţi.

FIECARE OM ESTE ZIDIT DUPĂ PLANUL OSEBIT AL LUI DUMNEZEU

Părintele Tadei / Domnul a zidit pe toţi şi pe toate cu un rost şi ţel anume, care trebuie să se împlinească. Fiecare, şi cea mai mică ierbuşoară, are rostul său – cu atât mai mult fiinţele cugetătoare, care sânt zidite după planul lui Dumnezeu. Dar noi de multe ori în viaţă, din pricina neascultării, stricăm planul lui Dumnezeu. Avem libertatea să ne împotrivim Lui, iar Dumnezeu este numai iubire şi este atât de iubitor încât nu vrea să ne tulbure deloc voia slobodă. Ne-a fost dată libertatea deplină de a alege singuri, iar noi adeseori alegem ceea ce dorim, în loc să ne supunem.

* * *

Părintele Tadei / Voia lui Dumnezeu se împlineşte prin părinţii noştri.

* * *

Părintele Tadei / Cineva are o dorinţă bună de a se călugări. Dacă este după pronia lui Dumnezeu ca

acela să fie monah, Dumnezeu îi va deschide calea şi va găsi chipul în care acesta să se călugărească fără piedici. Şi dacă nu este după pronia lui Dumnezeu, acela se va ruga şi nu va asculta, se va duce să se călugărească – şi prin aceasta nu va câştiga nimic.

PATIMILE ÎL CĂLĂRESC PE OM CA PE UN CAL

Părintele Tadei/ Sfinţii Părinţi spun: „Am întrebat odată pe un bătrân: «Cum trăieşti, părinte?» «Păi, iată cum – sânt ca un cal fără stăpân. Mă călăreşte fiecare cum vrea, după pofta inimii; unul descalecă, iar altul încalecă».” Este vorba de patimi.

TREBUIE SĂ ÎNCHINĂM DOMNULUI FIECARE CLIPĂ A VIEŢII

Părintele Tadei/ Domnul ne iubeşte cel mai mult atunci când Îi dăm fără rezerve dragostea noastră, ca un copil nevinovat. Dorinţa Lui este să îi închinăm fiecare clipă a vieţii. Asta înseamnă să fim întru totul şi în veci nedespărţiţi de El; abia atunci putem fi părtaşi la bucuria şi pacea dumnezeiască; atunci putem fi cu El pretutindeni. Domnul spune: „Dacă nu vă veţi lepăda de toate şi de sine, şi de sufletele voastre, şi dacă nu vă urâţi sufletul vostru, nu puteţi intra în Împărăţia cerurilor.”

Cum să ne urâm sufletul, asta nu îmi este foarte limpede?

Părintele Tadei/ Toată atenţia întregii noastre vieţi trebuie să fie îndreptată către Domnul, Izvorul vieţii; El este Părintele nostru. Trebuie să ne încredinţăm Lui întru totul, şi toată osteneala noastră este pentru El; ai Lui sântem şi

ale Lui sânt toate. Aşadar, astfel am dispreţuit şi am uitat şi de sine şi de lumea aceasta, şi nu ne mai gândim la noi înşine. Cea mai mare piedică pentru noi înşine este că ne gândim la sine.

COPILUL TREBUIE ÎNVĂŢAT DE MIC SĂ FIE SUPUS ŞI ASCULTĂTOR

Am un copil în clasa a cincea; se mai întâmplă să-i dau o palmă şi după o jumătate de oră uită. Mă iubeşte ca şi cum nu l-aş fi pălmuit, iar cel din clasa a opta, dacă întâmplător îi dau vreo palmă, ţine minte ani buni şi îmi reaminteşte de asta!

Părintele Tadei/ Copiii trebuie învăţaţi de mici să fie supuşi şi ascultători; vor fi aşa şi mai târziu, când vor creşte, şi nu va fi nevoie de bătaie. Copilul care vrea ca toate să se facă după voia lui trebuie pedepsit. Trebuie bătut nu cu mânie, ci din dragoste, ca să fie bun. Şi când acest gând lăuntric se simte în tine, copilul te va respecta; dar dacă îl baţi cu mânie nu va fi de folos nici lui, nici ţie. Copiii trebuie pedepsiţi cu dragoste.

TREBUIE SĂ NE RUGĂM CU POCĂINŢĂ STĂRUITOARE

Părintele Tadei/ Ca fiecare călugăr, şi eu mă ostenesc şi mă rog la Dumnezeu; am făcut multe metanii şi multe rugăciuni, şi neîncetat mi-a fost frică ca nu cumva diavolul să mi se arate în chip de înger şi sfânt –, dar Domnul a îngăduit ca diavolul să mi se arate. Odată voiam să mă rog înaintea sfintelor icoane, iar el s'a arătat înaintea mea, ca să mă închin lui. Eu mi-am făcut semnul sfintei cruci şi l-am chemat pe Domnul, iar el mi-a zis: „Nu mă tem de cruce.” Am citit rugăciuni, iar el iarăşi îmi

zice: „Nu mă tem nici de rugăciuni.” Mă ocăra neîncetat. M’am dus la Stareţ şi el mi-a zis că, probabil, nu mă rog stăruitor la Dumnezeu. „Ba mă rog,” i-am zis eu, „şi nu pot să scap nici noaptea, nici atunci nu-mi dă pace, rânjeşte la mine. Ce să fac?” Se părea totuşi că eu nu mă rugam cu stăruinţă. „Doamne, nu am la cine să mă întorc, nu ştiu cum să scap, nu am pace, nici linişte!” „Dar importantă este şi pocăinţa, să te rogi cu căinţă. Dacă nu te rogi din inimă, cu stăruinţă, va veni iarăşi,” mi-a spus Stareţul.

Avem nevoie de multă credinţă! Sfinţii Părinţi spun: „Orice doreşti cu credinţă, Domnul împlineşte. Învierea morţilor şi vindecarea bolnavilor nu este desăvârşirea vieţii, dar puterea credinţei este, căci şi păcătoşii pot face minuni; însă desăvârşirea vieţii Creştine este smerenia desăvârşită.”

Cum să ne rugăm pentru o anumită persoană, pentru ca problemele ei să se rezolve?

Părintele Tadei / Sântem datori să ne rugăm unii pentru alţii, dar dacă vrem cu dinadinsul să ne rugăm pentru cineva, atunci luăm asupra noastră şi povara aceluia. Cuviosul Serafim din Sarov se ruga pentru o fecioară care i-a adus o lumânare ca să poată citi, căci vieţuia în pustie, dar din pricina aceasta s’a luptat mult cu vrăjmaşul – de aceea a purtat o rană deschisă pe spate întreaga lui viaţă. Unul este Domnul, Cel ce poate să le poarte pe toate, El este purtătorul tuturor poverilor noastre.

Mie mi s’a întâmplat de două ori în viaţă să mă rog aşa pentru cineva şi la fel am pătimit, dar totuşi Domnul m’a păzit.

CE ESTE SMERENIA

Părintele Tadei / Smerenia este virtute dumnezeiască, este desăvârşirea vieţii Creştine care se

dobândeşte pe calea ascultării. Cel ce nu are ascultare nu poate nici câştiga, nici dobândi smerenia. Puţini sânt pe pământ aceia care au ascultare. Smerenia noastră este după măsura ascultării noastre.

Fizic, smerenia exterioară se dobândeşte mai lesne decât smerita-cugetare, căci smerita-cugetare este un dar deosebit de la Dumnezeu. Sfântul Părintele nostru Simeon spune: „Cel înţelept este aşa încât nimic de pe pământ nu l-ar putea urni.” Orice s’ar întâmpla, el este smerit în cugetare, şi aceasta este desăvârşire, virtute dumnezeiască.

Şi mândria are treptele sale, ca şi smerenia. Mândria vieţii se tămăduieşte mai uşor, pe când mândria minţii este grea şi cu neputinţă de vindecat. Nu are cine să îi arate unui om ca acesta că nu este pe calea cea dreaptă. Iar mândria vieţii este vindecabilă, căci din bogat de îndată se face sărac şi atunci trebuie să se smerească, vrea – nu vrea.

CE ESTE IUBIREA DE SLAVĂ DEŞARTĂ

Părintele Tadei / Iubirea de slavă este o treaptă a mândriei. O dată, un filosof Grec a văzut pe cineva care avea o haină frumoasă. El i-a povestit şi i-a zis că o astfel de haină a purtat înaintea lui unul şi altul, şi i-a înşirat pe toţi cei ce o purtaseră – în felul acesta l-a smerit, căci acela se mândrea cu haina sa frumoasă, gândindu-se că numai el o are. Iubirea de slavă este atunci când ţi-este drag ca toţi să gândească frumos despre tine.

CE ESTE BLÂNDEŢEA

Părintele Tadei / Blândeţea înseamnă inimă paşnică şi smerită. Copiii sânt blânzi şi de aceea spune Domnul: „Dacă nu veţi fi blânzi precum copiii, nu veţi intra

în Împărăţia cerurilor." Celui mândru nu îi este nimeni, niciodată, pe plac – toate îl supără şi le judecă pe toate după bunul său plac. Trebuie să ascultăm de Domnul şi să ne vindecăm pentru a putea dobândi blândeţea şi smerenia câtă vreme sântem încă aici, pe pământ, cât încă mai avem timp. Inima plină de iubire este jertfelnică, nu se gândeşte la sine, ci se roagă nu numai pentru făpturile vii, ci şi pentru tot ceea ce există.

Veselia mea se preface uneori în uşurătate?

Părintele Tadei / Sântem adeseori uşuratici – şi bătrâni, şi copii sântem uneori pe aceeaşi treaptă. Deşi omul crede că este înţelept şi raţional, nu a ajuns prea departe de purtarea copiilor. A pierdut numai ceea ce a avut în copilărie (curăţia), iar apoi s'a încărcat cu răutate.

BUCURIA ESTE CEA MAI MARE MULŢUMIRE ADUSĂ LUI DUMNEZEU

Părintele Tadei / Părinţii noştri vor să fie copiii lor totdeauna mulţumiţi, bucuroşi, recunoscători şi mulţumitori pentru toată osteneala şi jertfa lor. Şi când văd că copiii lor sânt trişti, nemulţumitori şi supăraţi, atunci le este greu. Asemenea şi Tatăl nostru cel ceresc: ne-a dat totul, iar noi sântem veşnic mâhniţi de ceva. Este ca atunci când o mamă îi face copilului toată voia, iar el este mereu nemulţumit şi îi reproşează.

Aşa şi Domnul are necazuri cu noi. În loc să fim recunoscători şi mulţumitori Domnului, noi adeseori arătăm mulţumirea în cuvinte, iar inima ne este goală. Bucuria este cea mai mare mulţumire adusă lui Dumnezeu, căci El ne-a smuls din mâhniri şi păcate.

CE ESTE LUCRAREA MINŢII

Părintele Tadei/ În noi se formează lăuntric totul: fiecare gest, fiecare lucrare, fiecare plan. Fără un plan lăuntric, este cu neputinţă să săvârşeşti ceva în afară. Totul se încheagă mai întâi în mintea omului, toată energia omului se manifestă mai întâi în gânduri. Gândul este acea putere care încheagă toate în centrul fiinţei raţionale (în inimă), şi când sântem uniţi cu izvorul vieţii (Domnul) ca şi cu o centrală, atunci avem toată cunoaşterea şi totul ni se descoperă.

Omul este cununa Zidirii, în noi este reprezentată întreaga lume materială şi duhovnicească. Strămoşii noştri nu au avut acest trup fizic stricăcios şi muritor, aşa cum avem noi acum. A devenit aşa după Cădere. În noi stăpâneşte neorânduiala şi nu rânduiala, căci ne-am rupt de Izvorul vieţii.

OMUL NU POATE SĂ TRĂIASCĂ FĂRĂ DRAGOSTEA LUI DUMNEZEU

Părintele Tadei/ Viaţa nu poate fi trăită fără dragoste, iar unde nu este dragoste, este chin. Noi sântem fiinţe care trebuie să-şi închine inima cuiva: dacă o închinăm cuiva aici pe pământ, vom fi totdeauna întristaţi şi nu vom agonisi, în schimb, ceea ce îi dăm. Ne trebuie un sprijin statornic. Dacă ne închinăm inima naturii vii sau moarte, aceasta iarăşi nu ne va dărui ceea ce căutăm, căci în toate acestea vedem neajunsuri şi domneşte oarecare deşertăciune.

Ne-am despărţit de Izvorul vieţii, Domnul, şi ne-am întors spre noi înşine. Dacă sântem uniţi cu Izvorul Vieţii, avem toate: pace, bucurie, mângâiere şi negrăită iubire.

Aşa şi părinţii noştri, care ne-au dăruit iubire, ne cer cu îndreptăţire să le întoarcem dragostea. Dacă le întoarcem iubirea pe care ne-au dăruit-o, atunci nimic nu ne poate dezbina. Sântem atunci una, uniţi într'un cuget. Ceea ce ei doresc, doresc şi eu, şi invers. Este totdeauna armonie; pacea şi liniştea domnesc. Dar pentru că sântem în arena de luptă, atunci sântem totdeauna în nelinişte şi în conflicte.
Şi Tatăl nostru cel ceresc vrea de la noi acelaşi lucru pe care îl doresc şi părinţii noştri pământeşti: copiii să fie mulţumiţi, în pace, liniştiţi şi buni. Dar Tatăl Ceresc aşteaptă şi mai mult: să fim părtaşi la bogăţia Lui – iubirea, căci El asta vrea.
Aşa ne înălţăm mai presus de ocară şi jignirile nu ne mai afectează. Şi oricum am fi jigniţi, iertăm totul.

DUMNEZEU A DAT PRILEJ TUTUROR SĂ-ŞI VINĂ ÎN FIRE

Părintele Tadei/ Adam şi Eva, strămoşii noştri, au fost uniţi întru una. De îndată ce au păcătuit, călcând porunca lui Dumnezeu, totul s'a stricat, s'a tulburat echilibrul în toate, a pătruns stricăciunea şi moartea – nu numai în noi şi în materia firii, ci şi în întregul cosmos. Şi universul a trebuit umplut, căci Domnul a ştiut că toate fiinţele raţionale nu îşi vor păstra starea lor şi de aceea a dat vreme din ziua Zidirii până în ziua Înfricoşatei Judecăţi ca dreptatea să se plinească. Dumnezeu a dat prilej tuturor să-şi vină în fire (să se pocăiască); nu să creadă că le va da biruinţe şi că vor ajunge să stăpânească – trebuie să ştie că nu vor dobândi asta, căci cugetarea aceasta este duhurilor căzute.

SINGUR DUMNEZEU ÎNTRUPAT A PUTUT SĂ NE MÂNTUIASCĂ

Părintele Tadei/ Pe Dumnezeu nimeni, niciodată nu L-a văzut; El este taină. Din pricina căderii noastre a trebuit să vină Însuşi Dumnezeu, să schimbe firea noastră şi să o învieze, căci le-a făgăduit strămoşilor trimiterea unui Izbăvitor. Şi când l-au dobândit pe fiul lor Cain, aceştia au crezut că au dobândit mântuitorul. Dar au trecut multe veacuri până când a venit.

Numai Dumnezeu ne poate întoarce la starea dintru început, aşa cum am fost. Cel ce ne-a zidit a luat asupra Sa firea noastră, a schimbat-o (a transfigurat-o) şi a înviat-o.

În ziua Înfricoşatei Judecăţi, când dreptatea va trebui să se împlinească, omul va primi din nou trup din materie înduhovnicită, aşa cum a avut înainte de cădere. Noi tânjim după ce am pierdut, dorim în univers – dar cu aceste trupuri fizice nu putem, pentru că avem nevoie de mâncare şi apă ca să trăim, însă duhul poate să plece. De aceea trebuie să aşteptăm să se apropie vremea sfârşitului acestei vieţi pământeşti şi a cosmosului (lumii).

NU PUTEM TRĂI FĂRĂ DOMNUL

Părintele Tadei/ Foarte puţini sânt oamenii care îşi vin în fire, puţini sânt şi aceia care înţeleg ce este viaţa. Ne rugăm lui Dumnezeu numai fizic, cu buzele, îndeplinim aceasta formal şi atunci pierdem Duhul. Mijloace precum rugăciunea şi postul ne slujesc la înălţarea sufletului, la întoarcerea lui către starea cea dintru început. Trebuie să ne ostenim, cu ajutorul lui Dumnezeu, ca în noi să se împlinească însuşirile de caracter ale Mântuitorului Hristos. Ştim că El a fost blând, paşnic şi bun – şi noi trebuie să ne

ostenim să fim aşa; dar nu avem putere pentru a face asta şi de aceea trebuie să o cerem de la Dumnezeu. Aşa cum este cu neputinţă ca becul să lumineze fără curent electric, aşa nici noi nu putem fără Dumnezeu, precum spune Domnul: „Fără de mine nu puteţi face nimic.”

AVEM ÎNLĂUNTRUL NOSTRU JUDECATA LUI DUMNEZEU – CONŞTIINŢA

Părintele Tadei / Viaţa pe care o avem nu este a noastră, ci ne-a fost dăruită; nu avem putere asupra vieţii. Ca persoane, ne este dată libertatea de decizie. Dacă nu am avea voie liberă, atunci am fi ca animalele – nu am fi răspunzători pentru faptele noastre. Trebuie să trăim aşa cum ne-a rânduit Dumnezeu dându-ne voie liberă, pentru că sântem fiinţe vii. Noi singuri trebuie să judecăm ce facem şi cum facem, dacă este bine sau nu ce facem… Avem judecata în lăuntrul nostru, avem judecata lui Dumnezeu – este conştiinţa. Fiecare judecată pământească poate fi mituită, dar conştiinţa, judecata lui Dumnezeu înlăuntrul nostru, nu poate fi mituită cu nimic, ci poate fi numai primenită prin pocăinţă.

POCĂINŢA – ÎNNOIREA VIEŢII

Părintele Tadei / Pocăinţa înseamnă înnoirea vieţii. Ne spovedim şi scăpăm din uneltirile gândurilor care ne muncesc, şi prin pocăinţă ne întoarcem către Binele deplin. Atunci se nasc în noi gânduri pline de pace şi linişte, nobile, pline de dragoste şi bunătate. Aceste gânduri ne dau pace şi linişte, şi atunci această pace lăuntrică răzbate din lăuntrul nostru şi în jurul nostru. Atunci se înnoieşte şi sufletul. Prin viaţă se vorbeşte mai mult decât prin cuvinte.

BLÂND DUPĂ NAŞTERE ŞI BLÂND DUPĂ SMERENIE

Părintele Tadei / Sfinţii Părinţi spun că cel ce s'a născut paşnic, blând şi smerit îşi are deja răsplata, dar nu primeşte aceeaşi răsplată ca şi cel ce este iute din fire şi se smereşte. Unul ca acesta dobândeşte mare răsplată.

DESPRE POCĂINŢA CELOR CE S'AU ÎNTORS DIN NECREDINŢĂ

Părintele Tadei / Adeseori putem găsi multe pilde de credinţă puternică tocmai la aceia care nu au fost credincioşi, decât la cei ce spun că au fost credincioşi toată viaţa. Aceia care nu au fost credincioşi, când îşi vin în fire şi încep să se roage la Dumnezeu, ştiu ce au fost şi cui sânt datori pentru sporirea lor, căci s'au întors către Izvorul vieţii, singura ieşire din această viaţă căzută.

GÂNDURILE NOASTRE SĂVÂRŞESC MINUNI

Părintele Tadei / Gândurile noastre săvârşesc minuni. Gândurile pline de linişte şi blândeţe îi schimbă şi pe ceilalţi oameni din jurul nostru.

* * *

Părintele Tadei / Neîncetat căutăm în viaţă un reazem neclintit. La sfârşit, înţelegem unde este acest Sprijin şi după Cine trebuie să dorim.

* * *

Părintele Tadei / Când am răsfoit cărţile Sfinţilor Părinţi, am văzut că ei spun că sânt puţini aceia care au putut să-şi păstreze darul harului lui Dumnezeu până la sfârşitul vieţii.

ÎMPACĂ-TE CU TINE ÎNSUŢI

Părintele Tadei / Sufletul trebuie să lepede răul conştient, să se întoarcă conştient spre bine, să se ostenească ca în el să nu apară niciodată săgeţile gândurilor iadului. Sfinţii Părinţi tâlcuiesc că orice gând care tulbură pacea lăuntrică este de la diavol; trebuie să ne păzim pacea lăuntrică cu orice preţ. Împacă-te cu tine însuţi şi atunci cerul şi pământul se vor împăca cu tine. Trebuie să fii recunoscător lui Dumnezeu pentru situaţia pe care ţi-a dat-o.

FIECARE ARE MENIREA SA, DATĂ DE DUMNEZEU

Părintele Tadei / Fiecare om se naşte cu o menire pe pământ. Fiecare ierbuşoară are menirea ei pe pământ. Fiecare făptură, cu atât mai mult cea raţională, are rostul său de la Dumnezeu.

Sântem lucrători pe acest pământ, iar Dumnezeu poartă de grijă la ce se va întâmpla în vieţile noastre. Dacă sântem mulţumitori şi recunoscători pentru starea în care sântem, atunci ne va merge bine.

TREBUIE SĂ NE ÎMPĂCĂM CU TOŢI

Părintele Tadei / Trebuie să avem pace cu toată lumea.

ASCULTARE ŞI IERTARE

Părintele Tadei / Binecuvântarea lui Dumnezeu se dobândeşte mai întâi în casa părinţilor, apoi prin învăţători şi profesori; omul trebuie să fie întru totul ascultător, să ştie ce e bine şi să făptuiască binele.

Ascultarea desăvârşită înseamnă împăcare, înseamnă să ne împăcăm cu toţi, să avem cuget curat înaintea tuturor. Dacă am păcătuit cu ceva faţă de cineva, trebuie de îndată să ne pocăim din inimă, să-i iertăm în inimă pe toţi. Trebuie să ne împăcăm şi cu cei ce sânt departe – şi asta mai întâi înlăuntru, în sine. Dacă am întristat pe cineva în viaţa aceasta – de pildă, dacă am jignit un om, cu voie sau fără voie – trebuie, mai întâi, să ne împăcăm cu el înăuntrul nostru.

CREŞTINILOR NU LE ESTE ÎNGĂDUIT SĂ GÂNDEASCĂ RĂU DESPRE NIMENI

Părintele Tadei / Uciderea nu poate fi numai fizică, ci şi în cuget, iar ucidere în cuget săvârşim adeseori, dacă nu ne lepădăm de astfel de gânduri şi fapte faţă de ceilalţi, aici, pe pământ, şi adesea dorim moartea cuiva (din pricina vreunei nedreptăţi); şi aceasta se socoteşte înaintea lui Dumnezeu ca o faptă rea săvârşită. De aceea, nouă, Creştinilor, nu ne este îngăduit să cugetăm rău despre nimeni.

Unul dintre Sfinţii Părinţi spune: „Dacă dorim să săvârşim ceva bun în viaţa aceasta şi nu avem putinţă să împlinim din pricina împrejurărilor, înaintea lui Dumnezeu şi aceasta se socoteşte ca o faptă bună săvârşită.”

TREBUIE SĂ NE RUGĂM ŞI PENTRU VII ŞI PENTRU ADORMIŢI CA DOMNUL SĂ LE DEA PACE

Părintele Tadei/ Trebuie să ne rugăm lui Dumnezeu să dea fiecărui suflet pace şi bucurie, mângâiere şi mântuire, dar mai cu seamă tuturor acelor cărora le-am făcut rău; dacă le ştim numele, să-i pomenim ca Dumnezeu să le dea Împărăţia Cerurilor dacă sânt răposaţi, iar celor ce nu au adormit să le dea Dumnezeu pace, bucurie şi mântuire. Trebuie să ne rugăm pentru cei ce ne prigonesc şi ne fac rău, să le dea Dumnezeu înger bun, să ne împăcăm. Atunci sântem uniţi cu Izvorul vieţii, Dumnezeu, care este dragoste şi care pretutindenea este.

DUMNEZEU SE DESCOPERĂ NUMAI SUFLETELOR BLÂNDE ŞI SMERITE

Părintele Tadei/ Sântem fiinţe mărginite, iar în jurul nostru sânt multe taine; şi noi înşine sântem o taină uriaşă, căci ne-a fost descoperită numai o mică parte din ceea ce trebuie să ştim despre adâncurile lumii.

De ce este aceasta o taină? Pentru că Dumnezeu este taină pentru toată zidirea, chiar şi pentru îngeri. Iar Dumnezeu se descoperă numai sufletelor blânde şi smerite. Când sufletul îşi vine în fire, când se împacă cu toţi, atunci se naşte în el pacea şi liniştea; şi dacă doreşte să afle ceva, i se descoperă. Adâncurile tainei vieţii nu pot fi grăite de nici o limbă, nici de cuvinte, şi dacă dorim să lămurim ceva despre acestea, totul pare o născocire. De aceea spune Apostolul că cei duhovniceşti îi înţeleg pe toţi, iar omul neduhovnicesc nu-l poate înţelege pe cel duhovnicesc.

VIAŢA DUHOVNICEASCĂ

Părintele Tadei / Viaţa duhovnicească este o viaţă a minţii, a cugetului; o astfel de viaţă este una nobilă, liniştită, bună şi plină de blândeţe.

* * *

Părintele Tadei / Deosebirea dintre oamenii buni şi cei răi stă numai în gânduri.

VIAŢA ESTE ŞCOALA SMERENIEI

Părintele Tadei / Şi oamenii buni şi cei răi suferă. Pace din afară au şi unii şi alţii. Dar toate acestea sânt schimbătoare aici, pe pământ. Viaţa aceasta trebuie să ne fie şcoală, pentru a învăţa ca totdeauna să fim paşnici şi liniştiţi, buni şi blânzi, pentru a învăţa să biruim toate necazurile, piedicile şi greutăţile cu pace şi linişte lăuntrică. Singuri nu avem putere să împlinim asta şi de aceea trebuie să-L chemăm neîncetat pe Domnul în ajutor; El este aici în centrul vieţii, în inimă; El nu se desparte niciodată de noi, căci e Cel ce pune în mişcare viaţa noastră.

CÂND NE UNIM CU DUMNEZEU, NI SE DESCOPERĂ TAINE

Părintele Tadei / Dumnezeu este taină; de aceea şi noi ne sântem nouă înşine taină. Am vrea să înţelegem cum lucrează inima noastră, dar nu putem. Acest lucru este cu putinţă numai când ne unim cu Dumnezeu; atunci ni se descoperă această taină. Nu am studiat nici medicina, nici fizica, dar

ni s’a lămurit – aceasta este minunat. Şi lucrurile sânt aşa pentru că la Dumnezeu este toată cunoaşterea.

CÂND SE UNEŞTE CU ÎNGERII ÎN ÎMPĂRĂŢIA CERURILOR, SUFLETUL UITĂ TOATE CELE PĂMÂNTEŞTI

Părintele Tadei/ În Împărăţia cerurilor, când venim în atingere cu îngerii, simţim o apropiere negrăită, vedem că trăim unul în celălalt, că sântem una – este o apropiere care aici pe pământ nu poate fi simţită. De aceea uită sufletul totul când trece în veşnicie, căci atunci când vine în atingere cu îngerii, care răspândesc dragoste şi bunătate, dobândeşte o uşurime cerească.

DUMNEZEU NE CONDUCE PRIN PĂTIMIRI, GREUTĂŢI ŞI NECAZURI, CA PRIN ELE SĂ DOBÂNDIM PACEA

Părintele Tadei/ Pe pământ ne este dat ca prin pace şi linişte să biruim tot răul. Putem fi paşnici şi liniştiţi într’un mediu paşnic şi liniştit, dar această pace nu este atât de trainică şi statornică precum aceea care se dobândeşte într’un mediu plin de tulburare. Atunci când pleci dintr’un mediu liniştit într’unul plin de tulburare, de îndată îţi schimbi starea sufletească, nu poţi să rabzi nedreptatea şi se porneşte iadul, roiesc gândurile ucigaşe, şi atunci s’a isprăvit cu pacea noastră. De aceea Domnul ne duce prin pătimiri, greutăţi şi necazuri, ca prin ele să dobândim pacea. Noi nu avem putere să le biruim pe toate acestea singuri, fără Dânsul. Avem pilda Sfintei Muceniţe Ecaterina, care, fiind tânără de 18 ani, a pătimit.

Rănită şi istovită, a fost aruncată de vrăjmaşi în temniţă şi Domnul i S'a arătat acolo. Ea L-a întrebat: „Doamne, unde ai fost până acum?" „Aici am fost, în inima ta." „Cum ai fost în inima mea, când ea este rea, necurată şi plină de trufie?" „Da, aşa-i," i-a spus El, „însă ai lăsat loc şi pentru Mine, şi dacă nu aş fi fost cu tine nu ai fi putut duce această pătimire. Căci îţi voi da putere să poţi răbda până la capăt!" Sfinţii Părinţi spun: „Prin aceasta vom şti că sântem dragi Domnului, dacă ne duce prin mari necazuri, pătimiri şi suferinţe." „Pace las vouă, pacea mea dau vouă; nu precum dă lumea dau eu vouă. Să nu se turbure inima voastră, nici să se spăimânteze," /Io. 14:27/ spune Domnul, Cel ce este Adevărul, Calea şi Viaţa.

TOATĂ ZIDIREA DOREŞTE DUPĂ DUMNEZEU

Părintele Tadei/ Toţi caută dragostea: şi omul, şi lumea animalelor – toţi Îl caută pe Dumnezeu şi toţi tânjesc după El, indiferent dacă sântem credincioşi sau nu. Unul spune despre sine că este atheist şi nu ştie că în inima sa tânjeşte după Dumnezeu, căci dacă tânjeşte cu adevărat după dreptate şi iubire frăţească, lui îi este dor chiar de Dumnezeu. Toţi năzuiesc după iubirea adevărată: dacă este iubire, să nu se schimbe cu adevărat niciodată; dacă este dreptate, să fie împlinită şi niciodată să nu se schimbe. Toate făpturile doresc din inimă după Dumnezeu. Deosebirea stă numai în aceea că unii se împotrivesc lui Dumnezeu, iar alţii nu se împotrivesc; unii conştient doresc după Dumnezeu, iar alţii inconştient.

IATĂ, NOUĂ PACE!

Părintele Tadei/ Dacă am fi numai conştienţi de puterile (gândurilor) pe care le-am dobândit să le folosim spre bine, iată, nouă pace!

DESPRE FELURITELE DARURI ALE GÂNDURILOR ŞI ENERGIILOR

Părintele Tadei / Noi tânjim după cei pe care i-am pierdut. Pe pământ ne naştem cu felurite daruri. Adeseori se întâmplă ca şi copiii să se nască cu daruri harice deosebite. Domnul a dat şi odinioară astfel de daruri ale harului. Astfel de oameni răspândesc energie şi putere. De pildă, un doctor psihiatru care are o mare putere de concentrare radiază bunătate şi dragoste, ce se transmit şi pacienţilor. Pacientul are încredere în el şi, în felul acesta, îşi linişteşte sistemul nervos.

MAGIA NU LUCREAZĂ ASUPRA OMULUI CARE ESTE UNIT CU DUMNEZEU ÎN RUGĂCIUNE

Părintele Tadei / Avem şi pilda unui tânăr student la Drept, care a venit însoţit de cineva şi era cu totul împovărat în cuget. Însoţitorul mi-a povestit că prietenul său s'a căsătorit cu o femeie mai în vârstă decât el, care se ocupa cu vrăjitoria. Mi-a cerut să-i citesc rugăciuni de dezlegare; Domnul l-a dezlegat şi de îndată i-a fost mai uşor, ca şi când i s'ar fi luat o mare povară. Vedem, aşadar, că şi intelectualii sânt expuşi la vrăjitorie. Magia este, în fapt, filosofia duhurilor din văzduhuri, căci magia lucrează numai unde nu este unire puternică cu Dumnezeu, unde nu este rugăciune, unde oamenii sânt împrăştiţi şi tulburaţi. Asupra celui ce este unit cu Dumnezeu în rugăciune, magia nu lucrează.

DACĂ NE ÎNTOARCEM CĂTRE DOMNUL DIN INIMĂ, DUHURILE RĂUTĂŢII SE ÎNDEPĂRTEAZĂ DE ÎNDATĂ

Părintele Tadei/ Duhurile din văzduhuri nu doresc niciodată binele omului, şi dacă uneori fac şi ceva bun, o fac după un plan – astfel omul cade în cursă, doar cu o mângâiere de scurtă durată, şi se face robul lor. Dacă ne întoarcem către Domnul din inimă, duhurile rele de îndată se îndepărtează. Trebuie să ne preschimbăm în dragoste, să fim paşnici, liniştiţi şi buni. Ce a fost până acum, a fost; de-acum să mergem pe calea cea dreaptă.

PĂCATUL ESTE O CURSĂ A GÂNDURILOR ÎN CARE DIAVOLUL ÎL ŢINE PE OM

Părintele Tadei/ Sfinţii Părinţi spun: „Păcatul nu este nimic; păcatul este cursa gândurilor în care diavolul îl ţine pe om – îl ţine în starea de iad, unde nu are pace şi linişte."

TREBUIE SĂ AVEM DISCIPLINĂ, CĂCI FĂRĂ EA NU VOM DOBÂNDI NICI CELE MATERIALE, NICI CELE DUHOVNICEŞTI

Părintele Tadei/ Este deosebit de important să se dobândească pacea şi liniştea lăuntrice în sânul

familiei. Trebuie să avem disciplină, căci fără ea nu vom dobândi nici cele materiale, nici cele duhovniceşti. Omul trebuie să ştie ce vrea să facă. Dar este important să nu se pripească, ca această disciplină să nu fie iute, peste măsură de aspră, căci dacă este aşa, atunci este şi diavolească – şi prin aceasta nu am realizat nimic. Disciplina dreaptă este când facem ceva din inimă, când ne supunem din dragoste. Astăzi oamenii, din pricina iuţelii ritmului vieţii, devin nervoşi, sistemul nervos le este împovărat; de aceea sânt tot mai mulţi bolnavi.

ŞI COPIII SE ÎMBOLNĂVESC DE NERVI DIN PRICINA ÎNCĂRCĂRII PESTE MĂSURĂ DE LA ŞCOALĂ

Părintele Tadei/ Şi copiii se îmbolnăvesc de nervi, căci programa şcolară este tot mai grea. Au ucis bucuria în copii... Ce fac acei funcţionari din învăţământ? Încă din şcoală, copiii sânt tot mai plictisiţi şi când cresc mai mari nu mai sânt capabili de viaţă. Nu toţi copiii au aceleaşi capacităţi ca să poată trece uşor peste acestea.

VREMURILE DIN URMĂ

Părintele Tadei/ Au venit vremurile din urmă! În veacul al XX-lea au fost înregistrate cele mai mari cutremure. Însuşi Domnul a spus că înainte de sfârşitul vremurilor pământul se va cutremura, că se vor ivi multe semne pe pământ, că se va da oamenilor să vadă şi să înţeleagă.

TOŢI VOM DA RĂSPUNS ÎN ZIUA JUDECĂŢII PENTRU GÂNDURILE CU CARE NE-AM ÎNDELETNICIT

Părintele Tadei / Oamenii de ştiinţă fac felurite cercetări şi se îngreuiază cu anii; se întâmplă ca atunci când se culcă visează formula şi rezolvarea problemei. Noi toţi, ca fiinţe înţelegătoare, vom da răspuns pentru cum am întrebuinţat puterea pe care Dumnezeu ne-a dat-o în viaţa aceasta şi cu ce gânduri ne-am îndeletnicit.

VENIREA LA MĂNĂSTIRE, PRIMELE ZILE DE CĂLUGĂRIE

Părintele Tadei / Eu din copilărie, de mic, am băgat de seamă că există slujire. Părinţii slujesc copiilor, copiii slujesc părinţilor şi mie atunci mi-a venit gândul: „Dacă fiecare slujeşte cuiva, vreau şi eu să-I slujesc lui Dumnezeu, căci El este mai presus de toţi." Iată, aşa cheamă Domnul, din copilărie... Când eram mai tânăr, am scris la o mănăstire să mă primească. Am aşteptat răspuns şase luni încheiate. Am cumpănit în acest răstimp: „Dacă mă căsătoresc, voi avea o familie de care trebuie să mă îngrijesc – şi la sfârşit am hotărât să nu mă căsătoresc. După două luni m'am îmbolnăvit, am făcut pneumonie şi am zăcut în spitalul din Dédin□e patruzeci şi şapte de zile. Un consiliu de doctori a hotărât să inhalez aer comprimat, dar eu nu am vrut asta. I-am întrebat cât voi trăi fără asta şi mi-au spus că în jur de cinci ani. Am ieşit singur din spital şi nu m'am dus nici la dispensar, nici tatălui meu nu i-am spus nimic. Am mers la Mănăstirea Gorniak şi am vorbit cu Stareţul mănăstirii. Aici se afla şi un bătrân stareţ Rus din Mănăstirea Valaam, care m'a

întrebat cum văd eu călugăria. I-am explicat, iar el mi-a spus că o călugărie, aşa cum înţeleg eu, nu voi putea afla nicăieri în mănăstirile noastre, decât numai în mănăstirea Rusească din Milkovo, lângă Svilainiţa. M'am dus acolo şi l-am căutat pe stareţul mănăstirii, Părintele Amvrosie.

Aveam în mâini o mantie, pantaloni şi o bucată de pâine, şi călcam în noroi. „Iată," spuse Părintele Amvrosie, „eu aici calc în pleavă, fac saună şi fraţii au alte treburi." I-a spus unui frate să mă ducă într'o cameră ca să mă întăresc şi să mă odihnesc, căci nu eram obişnuit cu slujbele lungi.

Aceasta se întâmpla sâmbăta, iar luni m'a întrebat dacă doresc să rămân la ei. Eu i-am spus că vreau. Am vorbit atunci cu Părintele Pavel, care m'a rânduit la paza viei. Aceasta a fost prima mea ascultare.

M'au învăţat Rugăciunea lui Iisus. Mă rugam neîncetat şi mi se întâmpla că, deşi vorbeam cu cineva, auzeam neîncetat Rugăciunea lui Iisus care venea din inimă şi fără voia mea – eu simţeam bucurie negrăită şi nu era nimic care să mă vatăme. Gândurile lumii acesteia nu mai au loc în inima noastră atunci când sântem sub har. Înţelegem în ce stare se afla Preasfânta Maică, căci ea întreaga viaţă n'a pierdut harul Duhului Sfânt.

Din copilărie am iubit muzica, dar când eram sub har m'am ostenit să-mi amintesc vreun cântec sau vreo melodie, şi nu am putut să-mi amintesc absolut nimic. Rugăciunea curgea liniştit şi cu bucurie. Şi de îndată ce luarea-aminte se abătea spre ceva lumesc, râvna se pierdea.

Îmi amintesc când a răposat Părintele Stareţ Amvrosie – trebuia să îi urmeze un Stareţ care fusese împreună cu el frate în pustia Optinei. Toţi se agitau pentru Părintele Antonie. Şi a venit într'o zi Părintele Antonie la mine şi m'a întrebat pe cine vor alege fraţii stareţ, iar eu îl întreb: „De ce mă întrebi pe mine, părinte Amvrosie, eu sânt

frate?” A mai venit de încă câteva ori la mine şi aşa am început să mă gândesc la asta. Luarea-aminte la rugăciune m’a părăsit.

Eu am crezut că starea de har rămâne neîncetat. Însă puţini sânt aceia care au izbutit să-şi păstreze starea de har întreaga viaţă. Când se pierde această stare, Dumnezeu ne trimite din nou, din când în când, harul ca o mângâiere.

TREBUIE SĂ ÎNCREDINŢĂM TOTUL LUI DUMNEZEU, IAR NOI SĂ NE OSTENIM DUPĂ CONŞTIINŢĂ

Părintele Tadei / Trebuie să încredinţăm totul lui Dumnezeu, să avem încredinţare că El ne călăuzeşte, iar noi să ne ostenim după conştiinţă, căci Dumnezeu nu Îi iubeşte pe cei trândavi – El este râvnitor spre binele tuturor. El ştie de ce îngăduie nedreptatea, iar noi, prin viaţa noastră, trebuie să adeverim că sântem fiii lui Dumnezeu.

***

Părintele Tadei / Fiecare suflet născut este Creştin prin naştere[16] şi tânjeşte după Viaţă – iar viaţa este Dumnezeu, căci El dă viaţă.

Dacă împrejurările în care trăim sânt paşnice şi liniştite, noi înşine primim, prin aceasta, astfel de trăsături; atunci sufletul însuşi tânjeşte după veşnicie.

16 Părintele Tadei se referă aici la chipul lui Dumnezeu din om, firea cea dintru început; astfel, fiecare om este al lui Hristos-Dumnezeu, Cel ce dă viaţă. Acelaşi lucru l-a exprimat şi Părintele Rafail (Noica) în cunoscuta sa formulă: „Ortodoxia (dreapta-slăvire) este însăşi firea omului.” *(n.red.)*

ESTE NEVOIE DE O VIAŢĂ ÎNTREAGĂ PENTRU A DOBÂNDI EXPERIENŢA LEPĂDĂRII DE RĂU

Părintele Tadei/ Cât timp sânt mici, copiii se roagă de obicei Domnului pentru părinţii lor, ca Domnul să le dea părinţilor să fie bine – astfel copiii dobândesc darul fără de plată al harului, căci sânt mici. Iar când cresc, dacă dă Dumnezeu, vor simţi şi darul harului, vor simţi bucuria, starea de fericire, care este realitatea vieţii veşnice în care viiază îngerii şi sfinţii. Această primă trezire duhovnicească, ce se dobândeşte fără osteneală, Domnul o dă pentru ca mai târziu sufletul să dorească după această fericire veşnică – căci în starea aceasta sufletul, deşi este în lume, nu mai este din lumea aceasta; atunci nu mai sânt în el nici gânduri, nici dorinţe şi tânjiri din lumea aceasta.

Sufletul este liniştit şi blând, nu ştie să se mânie în această stare, căci este sub har şi nu e chip să se mânie cumva. Mai târziu, când sufletul dobândeşte darul fără plată al harului, a dobândit Harul, de la el se aşteaptă să respingă conştient tot răul. Trebuie să biruim toţi vrăjmaşii aici, pe pământ. Vrăjmaşii noştri nu sânt trupeşti, căci de aceştia te poţi ascunde şi poţi fugi; vrăjmaşii cugetători sânt pretutindeni în jurul nostru.

Acestea sânt puterile cugetătoare, sânt gândurile care nu sânt întemeiate pe dragoste, adevăr, curăţie, nobleţe şi bunătate. Neîncetat, duhurile cugetătoare (persoane diferite, aşa cum şi noi, oamenii, sântem persoane diferite) ne silesc să primim unele gânduri: să ne desfătăm în patimile trupeşti, în furturi, în mânie, în pizmă, în răutate. Dacă săvârşim astfel de lucruri ani de-a rândul, atunci acestea devin o a doua fire.

Precum spune Sfântul Apostol Pavel: „Că nu fac binele carele voiesc,

ci răul carele nu-l voiesc, acela fac. Iar de fac aceasta carea nu voiesc eu, iată nu fac eu aceasta, ci păcatul cel ce lăcuieşte în mine." / Rom 7:19-20/ Aceasta este puterea rea a cugetului, care s'a ancorat în noi şi trăieşte în noi, în trupul acesta. Este nevoie de o viaţă întreagă pentru a dobândi experienţa lepădării de rău şi să ne întoarcem desăvârşit către bine, încât nimic de pe lumea aceasta să nu ne poată tulbura. De aceea, Sfântul Isaac Sirul spune: „Păzeşte-ţi cu orice preţ pacea lăuntrică, să nu o dai pentru nimic în lume." El a trăit în veacul al VI-lea; a vieţuit mulţi ani pentru bunătatea şi viaţa pe care a dus-o.

CREŞTINII TREBUIE SĂ-ŞI REZOLVE NEÎNŢELEGERILE DINTRE EI ÎNAINTEA PREOTULUI SAU A EPISCOPULUI

Părintele Tadei/ În vechime, când Creştinii aveau vreo dispută, mergeau de obicei la preot să o rezolve, căci judecătorii la vremea aceea erau politheişti. Dacă nici preoţii nu rezolvau problema, atunci Creştinii mergeau la episcop. Avem pilda unui om care era dator altuia şi nu a înapoiat datoria la vreme, atunci când a făgăduit. Când omul acela i-a cerut să-i înapoieze datoria, preoţii nu au putut face nimic şi au mers la episcop. Acela care cerea achitarea datoriei de bani nu primea sfaturi, ci voia banii; datornicul să se descurce cum o şti şi s'o pricepe. Datornicul dorea să înapoieze datoria, dar avea multe necazuri şi nu putea să înapoieze banii; a făgăduit că îşi va plăti datoria cu primul prilej. Episcopul îi spune omului care cerea înapoierea datoriei de bani: „Iată, vezi, el vrea să ţi-i înapoieze, aşteaptă-l încă puţin." Dar acela nu renunţa, ci voia pe loc banii – nimic nu-l interesa. „Dar sânteţi amândoi Creştini," spuse episcopul, „şi însuşi Domnul spune:

«Dacă dai cuiva ceva, nu cere să-ţi înapoieze».” „Pleacă de aici cu Evanghelia ta,” i-a spus acela, „mie îmi trebuie banii!” Episcopul zise atunci: „Creştini sânteţi amândoi, dar dacă nu vreţi să ascultaţi de Domnul, cine sânt eu să ascultaţi de mine?” – şi aşa a plecat.

DESPRE PAZA INIMII ÎN PUSTIE

Părintele Tadei / Un monah avea un prieten de şcoală care ajunsese ministru al Afacerilor Externe. Ministrul acesta i-a scris odată: „Tu trăieşti în pustie, iar eu sânt prins aici, sânt mereu în mişcare, pe drumuri; doresc însă să vorbesc cu tine. Vino la mine, voi fi foarte bucuros şi mulţumit.”
Bătrânul, însă, i-a răspuns: „Tu nu pricepi ce pagubă duhovnicească aş îndura, ca monah care vieţuieşte în pustie şi care s’a rupt de lumea asta, dacă aş veni la tine. În drumul spre tine, câte lucruri nu aş vedea! Şi când m’aş întoarce în pustie, mi-ar trebui mult timp să uit toate acestea.” Astfel îşi păzeau monahii inima în pustie.

DACĂ AI AFLAT PE UNUL DE-UN CUGET CU TINE, AI AFLAT MÂNTUIRE

Părintele Tadei / Sfinţii Părinţi spun: „De ai aflat pe cineva de-un cuget cu tine, ai aflat mântuire.” Anume la mănăstire, dar mai cu seamă în căsnicie. Pătimim cu cugetul, şi tot răul izvorăşte din gânduri, căci oamenii se războiesc în gânduri. Dacă aveţi în viaţa voastră pe cineva de-un cuget cu voi, apoi aceasta este o bună înţelegere de negrăit, căci şi Domnul Însuşi spune: „Unde sânt doi sau trei adunaţi întru numele meu, acolo sânt şi eu în mijlocul lor.” /Mat. 18:23/ Pildă de unire în cuget sânt soţul I. şi soţia lui M., despre care am vorbit mai demult.

ŞI ÎN CĂSNICIE ŞI ÎN MĂNĂSTIRE, PESTE TOT ESTE LUPTĂ

Părintele Tadei / Când oamenii intră în căsnicie, cred că totul va fi bine, dar nu sânt toate aşa, căci viaţa este luptă. La fel este şi în mănăstire. Mergi la mănăstire şi crezi că acolo totul este paşnic şi liniştit, dar te înşeli: şi acolo este luptă!

CEI CE-ŞI FAC VOIA LOR NU SÂNT PRIMIŢI NICI ÎN CER, NICI PE PĂMÂNT

Părintele Tadei / Trebuie să fim pregătiţi să primim voia lui Dumnezeu. Domnul îngăduie să vină multe asupra noastră, ca să nu fie voia noastră, căci dacă ni se face voia, atunci nu sântem vrednici de Împărăţia Cerească – pe cei ce fac voia lor nu îi primeşte nici cerul, nici pământul. Dumnezeu are un plan dumnezeiesc cu noi şi trebuie să ne supunem. Trebuie să primim viaţa aşa cum ni se dă, şi nu trebuie să cugetăm ce şi cum, ştiind că nimic, nici în cer, nici pe pământ nu se întâmplă fără purtarea de grijă şi îngăduinţa lui Dumnezeu. Nu trebuie să dăm atenţie feluritelor greutăţi materiale, ci trebuie să ne păzim pacea lăuntrică. Chiar şi când ne rugăm lui Dumnezeu pentru ceva, noi ne impunem voia proprie şi ne rugăm Domnului să fie aşa cum dorim. Toate aceste necazuri şi căderi sânt de trebuinţă, iar în tinereţe nu înţelegem asta, dar la anii bătrâneţii pricepem că aşa sântem iubiţi de Domnul.

DACĂ NU SE SMEREŞTE, SUFLETUL NU POATE PRIMI HARUL LUI DUMNEZEU

Părintele Tadei/ În viaţă am avut multe căderi, nenorociri şi greutăţi, dar nu se putea altfel. Sfinţii Părinţi spun: „Cum vom şti că sântem iubiţi de Domnul, dacă nu după aceea că ne poartă prin multe greutăţi, căderi şi lepădări, dispreţuiri şi dureri de inimă?"

Sânt situaţii în care omul cade în deznădejde şi mâhnire – şi aceasta este o formă de mândrie. Dacă omul primeşte desfătările lumii acesteia, atunci urmează iarăşi deznădejdea, căci aici nu este Dumnezeu şi omul caută mângâiere în lucruri. Fiecare om se simte însingurat, chiar dacă aici sânt şi părinţii, până ce nu se slobozeşte de lumea aceasta – abia atunci dobândeşte mângâiere de la Dumnezeu.

Sufletul se simte singur pentru că puterea harului a scăzut, din pricina întoarcerii lui către lumea aceasta şi către sine. Şi nu se poate în amândouă părţile! Dacă nu se smereşte, sufletul nu poate să aibă harul deplin, pentru că ar întrebuinţa rău puterea dumnezeiască a harului şi s'ar preschimba în magie neagră – la fel cum puterea harului îngerilor care au căzut s'a preschimbat în rău.

HARUL SE DĂ NUMAI SUFLETULUI LOVIT

Părintele Tadei/ Sfinţii Părinţi spun că puterea harică nu o poate primi sufletul care nu a trecut prin multe pătimiri şi necazuri. De ce? Pentru că atunci sufletul l-ar întrebuinţa spre rău, căci nu ar şti să preţuiască acest dar, şi în plinătatea harului gândul nostru este nespus de puternic – pentru că în noi lucrează puterea lui Dumnezeu. Dar dacă ne-

am îndepărtat cu inima şi simţămintele de Domnul, atunci gândul poate fi cumplit şi ucigător pentru aproapele. Dacă sântem legaţi de Domnul din inimă, cu credinţă deplină, puterea Harului lucrează în noi. Dacă încă nu ne-am curăţat de rău şi încă sântem răniţi, jigniţi când cineva ne înjoseşte, atunci puterea lui Dumnezeu în noi slăbeşte. Trebuie să ne ostenim să dobândim însuşirile lui Hristos Mântuitorul.

„CHIRIAŞII" CUGETULUI

Părintele Tadei / Odată, o maică tunsă în monahism de un părinte înduhovnicit, răposat în anul 1976, a venit la mine şi m'a întrebat: „Părinte, l-am visat pe duhovnicul meu; în jurul lui era mulţime de copii, care îl necăjeau neîncetat şi nu-i dădeau pace. Iar el îmi spunea să alung mulţimea aceea de copii." I-am spus: „Vrea să te rogi pentru el, căci copiii aceştia sânt «chiriaşii», puterile necurate. Sânt însuşirile noastre rele la care nu luăm aminte în viaţă."

* * *

Părintele Tadei / Domnul ne dă putinţa să ne aducem mângâiere unii altora.

* * *

Părintele Tadei / Dumnezeu este putere de neatins, el ne dă gânduri liniştite şi cu pace, dar noi adeseori nu putem primi aceste gânduri pentru că sântem sub înrâurirea mediului în care trăim.

* * *

Părintele Tadei/ Trebuie să ne rugăm Domnului să nu ne uite, să fim neîncetat uniţi cu El în gânduri şi inimă.

SCĂPAREA DE ÎMPRĂŞTIEREA GÂNDURILOR ESTE RUGĂCIUNEA

Părintele Tadei/ Tot ceea ce vedem am vrea de îndată să avem; ne legăm imediat cu inima, simţirea şi întreaga fiinţă de lucrul acela; ne plictisim repede şi atunci ne legăm de altul, şi aşa mai departe. În nimic nu sântem statornici, de aceea Domnul a venit să ne adune la un loc, să fim o turmă şi un păstor. Când ne adună la Sine, atunci ne este mai uşor. Gândurile noastre sânt acum împrăştiate – una facem şi alta gândim. Scăparea este în rugăciune. Pentru fiecare lucrare este de nevoie de concentrare; şi în rugăciune ne trebuie luare-aminte şi concentrare.

Trebuie să ne ostenim din inimă să punem în lucrare tot ceea ce Sfinţii Părinţi spun despre rugăciunea minţii. Sânt multe pravile despre cum trebuie făcută Rugăciunea lui Iisus şi cum trebuie adusă mintea în inimă, dar totuşi trebuie să avem un îndrumător iscusit şi în viaţa duhovnicească, ca să le poată înţelege drept inima pe toate acestea.

FIECARE ASCULTARE DATĂ TREBUIE ÎMPLINITĂ CU DRAGOSTE DEPLINĂ

Părintele Tadei/ Trebuie ştiut că fiecare lucrare pe pământ este lucrarea lui Dumnezeu, indiferent

cine ne dă această lucrare, cine conduce, dacă omul acela este bun sau rău, dacă este credincios sau nu. Trebuie să împlinim fiecare lucrare a noastră ca pentru Dumnezeu. Eu însumi am fost mustrat odată pentru aceasta de Domnul.

Când l-am necăjit a cincea oară pe episcop, rugându-l să mă slobozească din slujba stăreţiei (trebuia a şasea oară să fiu pus stareţ la Mănăstirea Pocainiţa, iar eu ştiam că voi avea necazuri mari la Pocainiţa, iar atunci mă aflam în parohia din Vlaşko Dol), am visat că stăteam înaintea Domnului.

Văd un epitrahil peste Domnul, peste epitrahil un omofor lat, şi peste acel omofor încă un epitrahil. Şi-mi spune Domnul: „Pentru ce te războieşti, dacă nu ai ascultare?" Atunci mi-a spus în ce constă neascultarea mea pe pământ. Peste tot pe unde am fost pus stareţ, mereu am necăjit, am rugat să fiu slobozit, căci întotdeauna mi-a fost grea această îndatorire a stăreţiei – fraţii nu puteau să trăiască în bună înţelegere între ei şi atunci stăreţia mi-era foarte anevoioasă. (De două ori am fost pus stareţ la Patriarhia din Peci). „Fiecare ascultare trebuie împlinită cu dragoste deplină, râvnă şi credincioşie. Nu trebuie să luăm aminte la pizma şi răutatea care ne înconjoară şi ne loveşte." Şi, spunându-mi toate acestea, Domnul a făcut cruce asupra mea, de la cap până la picioare. A luat epitrahilul, pe care-l avea peste El, şi mi l-a pus pe cap.

FIECARE LUCRARE TREBUIE FĂCUTĂ DIN INIMĂ, PENTRU DUMNEZEU ŞI NU PENTRU OAMENI

Părintele Tadei / Pretutindeni este nedreptate pe pământ, fie că este vorba de ordinea socială sau

de cea bisericească. Toate cad asupra celui ce lucrează, iar cel ce nu lucrează întotdeauna câştigă. Omul trebuie să lucreze şi pentru acele iscoade ale directorului general sau ale şefului de personal, care nu fac nimic şi au un salariu mai mare. Însă, omul nu trebuie să ia aminte la lucrul acesta, căci cineva poate să aibă un salariu mai mare şi să nu-i folosească la nimic, iar dacă lucrează după binecuvântare, este pe placul lui Dumnezeu şi nu al oamenilor. Dacă salariul este mic, Dumnezeu îi va da să aibă şi să strângă; dacă omul lucrează cu gândul, să ştie că totul izvorăşte din inimă. Şi atunci când se roagă se deprinde aşa, şi fiecare lucru îl face din inimă. Trebuie să facem fiecare lucru din inimă, ca pentru Dumnezeu şi nu ca pentru oameni.

Cum să lucrăm, părinte, din inimă?

Părintele Tadei/ Cu inima se simte, nu cu capul. Nu poţi simţi cu capul, cu el gândeşti; cu inima se simte. Când lucrezi cu voinţa, atunci nu lucrezi cu gândurile, ci cu inima. Trebuie să te antrenezi să faci din inimă fiecare lucru.

Când te rogi, roagă-te din inimă; când vorbeşti, vorbeşte din inimă; tot ce faci, fă din inimă. Trebuie să ai îndrumători duhovniceşti în această lucrare, căci spun Sfinţii Părinţi: inima şi mintea trebuie unite, simţirea inimii şi voinţa să fie una în inimă. Atunci se naşte rugăciunea în inimă.

Dar mintea noastră este rătăcitoare... Când eşti la serviciu, greutăţile şi nedreptatea sânt pretutindeni, iar tu iei aminte la asta şi nu ai pace lăuntrică. Când omul se deprinde să lucreze din inimă, să îi izvorască toate din inimă, atunci nu mai trebuie să se îmboldească, căci totul se săvârşeşte din inimă; voia şi simţirea sânt unite în inimă.

DESPRE POGORÂREA MINŢII ÎN INIMĂ – SĂ NU VĂ ÎNDELETNICIŢI CU ACEASTA, FĂRĂ UN DUHOVNIC ISCUSIT

Părinte, încerc să-mi pogor mintea în inimă prin respiraţie, precum învaţă Părinţii duhovniceşti. Se întâmplă ca în inima mea să nu fie loc, simt o oarecare apăsare uşoară, o neplăcere în trup. Ce să fac atunci?

Părintele Tadei / Aceasta se întâmplă pentru că tu nu ai pogorât nicidecum cu mintea în inimă, ci ai cugetat cu mintea, iar lucru acesta este primejdios, căci omul poate să înnebunească. Aşa şi elevii înnebunesc uneori, datorită vaselor de sânge prea încărcate din creier. Acest lucru este primejdios, deoarece omul trebuie să se deprindă să săvârşească totul din inimă, să se roage din inimă; trebuie să aibă un îndrumător duhovnicesc, care să ştie să-i explice în ce chip trebuie să coboare mintea în inimă. Astăzi este anevoie să afli un om încercat în viaţa duhovnicească, care să te călăuzească.

De bună seamă, trebuie să te deprinzi să ştii că fiecare lucrare pe pământ este a lui Dumnezeu şi că nu muncim pentru oameni, ci pentru Dumnezeu. Când te deprinzi să faci totul din inimă, atunci nu îţi mai trebuie să exersezi ca să-ţi pogori mintea în inimă.

Căci tu cugeţi că ţi-ai pogorât mintea în inimă, dar de fapt mintea ta este mai departe în cap, apoi nu mai poţi să prinzi gândul, aluneci de la calea cea dreaptă... Mulţi au greşit aşa.

CUM ÎI ÎNŞEALĂ DUHURILE RĂUTĂŢII PE OAMENI PRIN VISE

Adeseori mi se întâmplă ca ceea ce visez să mi se întâmple în realitate. Cu mintea mea slabă, izbutesc să înţeleg că asta nu este de la Dumnezeu, ci lucrarea celui rău Dar mi se întâmplă ca după un timp să visez un lucru, şi mă sperii ca nu cumva acel lucru să se întâmple, ţinând seama că unele din lucrurile pe care le-am visat s'au întâmplat...

Părintele Tadei/ Duhurile rele caută să vadă dacă omul dă atenţie viselor. Ele ştiu ce fel de înrâurire are asupra omului ceea ce visează şi ştiu ce se poate face prin intermediul acestora: să pricinuiască, de pildă, necazuri familiei lui – atunci ele văd că omul acela a început să creadă în vise. Apoi îl nădădesc şi acele întâmplări (din vis), iar omul ajunge visător şi incapabil de viaţă, şi aşteaptă neîncetat să viseze ce va fi în viitor.

TOŢI VOR ATENŢIA ŞI DRAGOSTEA NOASTRĂ

Părintele Tadei/ Trebuie să petrecem neîncetat în rugăciune, căci sântem aparat cugetător. Aparatele cugetătoare au înrâurire unul asupra celuilalt – şi asta nu numai la oameni, ci şi la dobitoace, şi la plante. Toţi vor atenţia şi dragostea noastră.

DUHURILE RĂUTĂŢII ÎI STĂPÂNESC PE CEI CE SE PREDAU LOR

Părintele Tadei/ Satana este putere cugetătoare fără trup, iar noi sântem puteri cugetătoare

cu trup. El nu are putere mai presus de fire asupra omului, nu are dreptul să săvârşească silnicii asupra omului; poate numai să sugereze. Dar, dacă omul i se predă, atunci diavolul îl ţine în puterea sa, făcându-i multe lucruri după voie. Sânt mulţi astfel de oameni, care se îndeletnicesc cu magia. Se predau duhurilor răutăţii şi acestea îi stăpânesc.

STAREA DIN FAMILIE DEPINDE DE FAPTUL DACĂ ESTE SAU NU BUNĂ-ÎNŢELEGERE ÎN CUGET, ÎN SÂNUL EI

Părintele Tadei/ Dacă trăieşti împreună cu părinţii, atunci trebuie să te supui lor. Iată, în sat e o familie foarte credincioasă, merg des la biserică, se împărtăşesc – dar nu este pace, nici spor în acea familie. Altă familie nu este atât de credincioasă, merge rar la biserică, dar are spor; în tot ce face, creşte – şi ne mirăm de ce. Aceasta înseamnă că în cea de-a doua familie este bună-înţelegere în gânduri.

NU ESTE POCĂINŢĂ ÎN NOI, DE ACEEA NU ESTE PACE ÎN ŢARĂ

Părintele Tadei/ Oamenii nu cugetă şi nu ştiu de ce toate sânt aşa, dar totul porneşte de la gândurile şi dorinţele noastre. Şi iată, acum, în ţara noastră, adunăm roadele gândurilor şi dorinţelor noastre. Ce este ţara? Este o mare familie, cu mulţi membri. Şi, în loc să ne păzim, noi nu ne gândim suficient la ea – nu are cum să ne fie bine! Nu este pocăinţă, nu este întoarcere către Binele desăvârşit! Dacă ne vom osteni să lepădăm toate însuşirile

noastre rele şi să mergem către Binele desăvârşit, către Dumnezeu, atunci vom avea binecuvântarea lui Dumnezeu şi toate vor merge cum trebuie.

SĂ NU VĂ RĂZBOIŢI ÎN GÂNDURI CU VECINII!

Părintele Tadei / O bătrână mi s'a plâns că nu are pace din partea unei vecine. Aceasta îi aruncă tot felul de lucruri în curte şi găseşte fel de fel de lucruri pe poteci, şi nu ştie ce să facă. Eu i-am zis: „De ce intri în contact mereu şi te cerţi necontenit cu ea?" Ea îmi spune că nici nu vorbeşte cu cealaltă, iar eu îi spun din nou că, totuşi, se ceartă în fiecare zi. „Te gândeşti neîncetat că ea îţi face rău. Las'o să-şi facă treaba ei, iar tu întoarce-te spre Domnul – şi vei vedea că nu-i va fi de nici un folos ceea ce face."

DESPRE RUGĂCIUNE

Părintele Tadei / Rugăciunea tre-trebuie lucrată neîntrerupt; fiecare mişcare să fie din inimă, să fim necontenit în rugăciune. Sfinţii Părinţi spun că, aşa cum cel mai mic fir de praf stinghereşte vederea, aşa şi cea mai mică grijă tulbură rugăciunea. Pentru o rugăciune curată, este trebuinţă de o viaţă absolut fără griji.

COPIII SÂNT ÎNCĂRCAŢI DE PĂCATELE PĂRINTEŞTI

Fiul meu are epilepsie, iar eu sânt necăjit din pricina asta, se mai întâmplă să mă şi îmbăt. Cum să fiu fără grijă, când ştiu că fiul meu boleşte aşa? Am citit în Biblie că această boală se tămăduieşte prin post şi rugăciune, iar eu aşa cum sânt, nu ştiu cum s'o scot la capăt...

Părintele Tadei/ Să te osteneşti ca fiecare rugăciune a ta să vină din inimă. Dacă viaţa părinţilor se îndreaptă, atunci şi copiilor le va fi bine, căci copiii sânt împovăraţi de păcatele părinţilor. Când te rogi, roagă-te din inimă şi cu mintea adunată; atunci totul ţi se va face rugăciune, şi munca va merge bine.

* * *

Părintele Tadei/ Nu trebuie să dăm vina niciodată pe alţii pentru problemele care apar în familia noastră: trebuie să ne îndreptăm pe noi înşine.

* * *

Părintele Tadei/ Un sfânt spunea: dacă omul nu-şi face sieşi rău, nimeni nu-l poate vătăma – nici măcar diavolul.

ISCUSINŢA DUHOVNICEASCĂ

Părintele Tadei/ Oricine dorește binele, va suferi mult în viaţă ca să dobândească iscusinţa duhovnicească de mare preţ.

* * *

Părintele Tadei/ Trebuie să ne schimbăm pe noi înşine, şi totul se va preschimba în jurul nostru pe temelia gândurilor.

* * *

Părintele Tadei/ Trebuie să ne rugăm Domnului ca să ne dea răbdare desăvârşită şi să iertăm toate; de îndată ce avem aceasta înlăuntru, vine şi armonia înlăuntrul nostru şi în jurul nostru.

* * *

Părintele Tadei/ Adeseori, cei cu care vorbim ne strică dispoziţia sufletească. Nu trebuie să ne spună dacă ne respectă sau nu, dacă ne iubesc sau nu, această trăsătură o poartă fiecare persoană în cuget şi noi o simţim.

* * *

Părintele Tadei/ Nu trebuie să ne îndeletnicim cu telepatia (citirea gândurilor străine).
Gândurile sânt o putere şi o forţă uriaşă. Vedeţi ce fac gândurile nu numai în statul nostru, ci în lumea întreagă!

NUMĂRUL 666 - NUMELE ANTIHRISTULUI

Părintele Tadei/ Numărul sau codul 666 este cu adevărat numele antihristului, aşa precum numele lui Iisus Hristos Mântuitorul este numărul 888. Toţi vor trebui să fie înscrişi cu numărul acesta (al lui Antihrist), în cărţile de identitate.

FII PAŞNIC, BLÂND ŞI BUN, ŞI VEI AVEA PACE ÎN FAMILIA TA

Dumnezeu a dat omului o soţie, dar musulmanii au mai multe femei!

Părintele Tadei / Dacă cineva a trăit aşa cum a vrut, acesta a fost Împăratul Solomon, fiul lui Davíd. Pe el, Domnul l-a răsplătit cu înţelepciune şi toţi veneau să-i asculte cuvintele înţelepte; însuşi spune: „Tot ce mi-a dorit inima, am avut. Am vrut să văd dacă este pe pământ vreo mulţumire desăvârşită. Am avut vii, palate, aur, femei, am dus o viaţă în toate felurile aici, pe pământ, numai să văd de este vreo mângâiere deplină; şi am văzut că aici, pe pământ, totul este deşertăciunea deşertăciunilor şi mare chin!"

Iată, a avut de toate, dar totul este vremelnic şi trecător! De aceea, fii paşnic, blând şi bun, şi vei avea pace în familia ta. Sufletul blând nu ştie să cugete rău şi de aceea ne simţim atât de bine în preajma lui.

* * *

Părintele Tadei / Trebuie să căutăm centrul vieţii.

* * *

Părintele Tadei / Trebuie să dăm pildă de viaţă copiilor noştri, iar noi nu facem asta – şi atunci degeaba nădăjduim ceva bun, copiii noştri pot fi încă şi mai rău decât noi. Tineretul din lumea întreagă este aproape distrus, iar lumea rămâne a celor tineri. Din părinţi Creştini evlavioşi, copiii au ajuns satanişti...

* * *

Părintele Tadei/ Pocăinţa nu înseamnă numai să mergi la preot să spovedeşti păcatele. Este necesară o lepădare de toate gândurile şi relele şi de toată depresia, căci pocăinţa este înnoirea vieţii, întoarcerea către Binele desăvârşit.

* * *

Părintele Tadei/ Pentru cei blânzi şi smeriţi, Dumnezeu a blagoslovit să avem pâine şi şi să ne hrănim cu ea.

* * *

Părintele Tadei/ Nu există fiinţă raţională care nu crede în Dumnezeu şi nu tânjeşte cu inima după El. Nu există necredincioşi, ci numai potrivnici lui Dumnezeu. Diavolul crede şi se cutremură, dar se împotriveşte – aşa şi oamenii.

ŢARA NOASTRĂ A FOST ÎNTEMEIATĂ DE OAMENI SFINŢI, IAR NOI NE-AM ABĂTUT NECONTENIT DE LA CALE

Părintele Tadei/ Poporul nostru este popor ales, de aceea şi pătimim mult. Sfinţii Părinţi spun: „Cum vom şti dacă sântem iubiţi de Dumnezeu? După aceea, că El ne duce prin multe suferinţe, pătimiri şi multe dureri de inimă."
Statul nostru a fost întemeiat de oameni sfinţi, iar noi, ca urmaşi ai lor,

ar fi trebuit să luăm pildă de la ei; noi însă ne-am abătut necontenit de la cale. Iar noi, preoţii, sântem foarte vinovaţi, căci între Primul şi al Doilea Război Mondial nu am lucrat îndeajuns.

CAPITOLUL VIII

TREBUIE SĂ PURTĂM CRUCEA CE NE ESTE DATĂ

Convorbire cu Stareţul Tadei
purtată la Mănăstirea Kovili,
cu prilejul praznicului Sfinţilor
Chiril şi Methodie, la 11/24 Mai 1998.
Textul a fost publicat iniţial în „Istina,”
nr. 5-6/2001, pag.189-200.

Părintele Tadei/ Când am început să mă gândesc pe cine să punem la stăreţia mănăstirii,[17] de îndată am simţit cum inima mi s'a oprit din rugăciune. Mai rămăsese bucurie, linişte, dar în lăuntru nu mai era acea bucurie şi acea pace de odinioară. Am înţeles ce se întâmplase – dar ce să fac? Nu îmi puteam reveni! Voiam, dar nu puteam. Şi au pornit grijile – cine va fi stareţ?

CRUCEA CE NE ESTE DATĂ TREBUIE PURTATĂ

Părintele Tadei/ Gândeam că acea bucurie şi pace a Rugăciunii inimii mă va însoţi până la sfârşitul vieţii, dar a durat puţin, poate şapte-opt luni. Mai târziu a venit bucuria, dar mângâierea ei a fost tot de scurtă durată. Inima se ruga, dar puţin, căci au început grijile. De aceea, dintotdeauna mi-a fost grea stăreţia, ca o povară. De nu aş fi fost simţitor la aceste griji, nu mi-ar fi fost grea stăreţia: fraţilor le rânduiam ascultările din inimă... dar mie întotdeauna mi-a fost grea această slujire.

Şi mi-a venit mustrare de la Domnul, dar iarăşi nu am fost în stare să fiu cum s'ar fi cuvenit. Am cerut de cinci ori să mă dezlege de ascultarea stăreţiei, iar când au trebuit să mă pună a şasea oară stareţ, am visat că mă aflu înaintea Domnului, iar Domnul mi-a spus: „De

17 Referire la Mănăstirea Milkovo, în vremea când, după adormirea Stareţului Amvrosie din 1933, s'a ajuns la tulburări între fraţi în privinţa urmaşului acestuia. *(n.tr.)*

ce te războieşti, cât timp nu vei mai face ascultare?” Aşa mi s’a arătat în vis unde îmi era neascultarea.

Oriunde am fost pus igumen, întotdeauna m-am necăjit cu cereri să fiu dezlegat de aceasta, iar Domnul mi-a spus: „Fiecare ascultare primită trebuie împlinită cu multă dragoste, râvnă şi însufleţire.” Apoi, m’a însemnat de trei ori cu semnul crucii, din cap până în picioare. El purta epitrahilul, peste epitrahil omoforul, iar peste omofor paramanul şi încă un epitrahil. Şi-a scos epitrahilul de pe El şi mi l-a dat mie. Adică acea cruce pe care trebuie să o purtăm, trebuie să o purtăm. Ea ne este dată. Şi, bineînţeles, de atunci mă străduiesc să-mi fie plăcută ascultarea stăreţiei – dar, în orice caz, tot grea mi-a fost.

Şi apoi, după mustrarea aceea, încă de trei ori am mai cerut să fiu slobozit din stăreţie, iar acum nu ştiu ce să mă fac, tare mi-e frică! Dumnezeu mă ajută pentru că El este bun, dar într’o zi îmi va spune: „Mă întristezi, omule, mergi în pace!”

Asta e, nu-i uşor să trăieşti pe pământ... Şi mi-e tare greu, fiindcă nu sânt plin de dragoste, plin de bucurie pentru slujbele mănăstirii – deşi lucrez pentru Dumnezeu, nu pentru altcineva, dar, vezi, întotdeauna mi-e greu!

CÂND TE LUPŢI NEÎNCETAT, DOMNUL NU TRECE CU VEDEREA

Părintele Tadei/ Vedeţi, nu e lesne să te întorci. Întotdeauna doresc să mă întorc la acea stare în care mă aflam ca ucenic şi niciodată nu reuşesc. Mă trudesc din inimă, mă lupt, dar vine câte o zi, vine câte un gând – şi iar griji, şi iar de la capăt, luptă neîncetată. Dar când te lupţi neîncetat, Domnul nu trece cu vederea. Într’o zi îţi va da putere şi te vei putea slobozi de

grijile tale. Lasă grijile tale lui Dumnezeu, lasă-te şi pe tine, şi pe cei apropiaţi ţie, lasă toate în seama lui Dumnezeu!

ŞI CREŞTINII DIN LUME SE POT ÎNDELETNICI CU RUGĂCIUNEA LUI IISUS

Părintele Tadei/ Uite, de pildă, la mine venea des un tânăr din Bania Luka. El se îndeletnicea cu Rugăciunea lui Iisus, se ruga tot timpul cu Rugăciunea lui Iisus. Şi avea un prieten, care era căsătorit şi avea copii – nu era prea credincios, dar era om bun. Într'o zi, îi spune: „Omule, de ce nu te rogi şi tu puţin cu Rugăciunea lui Iisus, cu rugăciunea minţii?" „Dar cum?" „Păi, aşa: «Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pre mine, păcătosul!» – şi repet-o întotdeauna, neîncetat." „Dar cum?" „Din inimă."

Acela a deprins Rugăciunea lui Iisus, cu inima, deşi are femeie şi copii. A lăsat totul – pe el, femeia, copiii şi munca în seama lui Dumnezeu. Şi a lucrat Rugăciunea cu o râvnă de necrezut.

Şi cel ce se ruga de mai mulţi ani cu Rugăciunea lui Iisus, nu luase încă har fără plată – iar celălalt de îndată dobândise Rugăciunea! Veni acesta şi îmi spuse: „Părinte, vreau să vă spun ceva: prietenul meu mi-a spus cum să mă rog cu Rugăciunea lui Iisus, iar eu am dobândit-o şi văd cum inima se roagă neîncetat, o bucurie mă luminează, am dragoste pentru toţi şi nimic nu mă poate răni..."

„Păi," i-am spus, „bine este! Asta va dura până ce nu se va prinde de tine vreun gând ori vreo grijă. Tu te-ai lăsat pe tine, şi familia, şi munca în grija lui Dumnezeu, şi lucrezi din inimă. Iar acestea vor dura câtă vreme grija îţi va fi îndreptată spre Dumnezeu şi spre Rugăciunea lui Iisus, cât vei lucra Rugăciunea din inimă şi cât te vei putea apăra, cu ajutorul lui Dumnezeu, de grijile acestei lumi. Până

la sfârşitul vieţii va fi aşa. Iată, acum e binecuvântare!" Iar el îmi spuse: „Părinte, acum mă simt foarte bine!"

DORINŢELE NOASTRE NE DĂRÂMĂ, DIN PRICINA LOR ÎMBĂTRÂNIM DUHOVNICEŞTE

Părintele Tadei / Vedeţi, acel om din lume a dobândit Rugăciunea lui Iisus, de îndată, din inimă, dând totul lui Dumnezeu, iar Domnul i-a dat harul fără plată. Mai cu seamă noi, monahii, aşa trebuie să lucrăm rugăciunea – dar, iată, grijile noastre, dorinţele noastre ne împiedică. Se spune în popor: „Nu-i bătrân omul de la mulţi ani, ci de la multe dorinţe." Dorinţele noastre ne dărâmă. Iată, osteneşte-te, nu e vreo mare greutate a se ruga omul la Dumnezeu, dar trebuie să se deprindă din inimă. Din inimă trebuie să se facă tot lucrul, atunci e Dumnezeu prezent – şi, când vă veţi fi lăsat cu totul în grija Domnului, veţi vedea cum Domnul vă va răsplăti. Dintr'o dată veţi auzi în lăuntru – rugăciunea va merge de la sine, îşi va urma cursul, şi va aduce bucurie şi pace de negrăit....

Mi-aş dori mult ca Domnul să-mi întoarcă ce mi-a dat în copilărie, să mă elibereze de griji, să mă elibereze de greutăţi – dar acum am îmbătrânit cu grijile, acum trebuie multă osârdie!

TOT CE SE FACE PE PĂMÂNT ESTE LUCRUL LUI DUMNEZEU

Când vorbim de harul lui Dumnezeu, ne-aţi putea spune dacă bucuria simţită înainte de începerea unei lucrări este vestirea că ea se va sfârşi

cu bine? Se poate oare simţi aceasta înaintea lucrării pe care vrem să o săvârşim, astfel încât inima să se tresalte de bucurie?

Părintele Tadei / Se cade să întărim gândul că toată lucrarea de pe faţa pământului este lucrare dumnezeiască. Se cuvine ca, mai întâi, să întărim în noi acest gând, căci, de ne va fi lămurit acest gând, poate vom dobândi puţină bucurie de pe urma lucrării noastre, o bucurie mai mult în plan material – care îţi foloseşte pentru a îndepărta alte griji, pentru că îţi va acoperi nevoile vieţii tale şi ale familiei. Trebuie să întărim gândul că toată lucrarea de pe faţa pământului este lucrare dumnezeiască, fără a ţine seama de cine dă ascultările şi cine le împlineşte. Totul se trage de la gând, şi binele şi răul. Şi lucrul este tot gând – fiece lucru se închipuie mai întâi gândit în noi, apoi, cu ajutorul materiei, se săvârşeşte, bunăoară, un obiect ori un mecanism.

Înseamnă că ce gândim noi şi ce gândeşte Dumnezeu se împlineşte în timp şi în spaţiu. Şi vedem pe faţa pământului, ba şi în cosmos ce mult ne-a dat Dumnezeu, fiindcă putem vedea de aici cu telescopul măreţia acestuia. Totul este împlinirea gândului dumnezeiesc în timp şi în spaţiu – aşa lucrează şi gândurile noastre, de vreme ce în noi sălăşluieşte o putere dumnezeiască şi o viaţă dumnezeiască, dar nu ne dăm seama de acestea. Puterea dumnezeiască ce se află în noi lucrează, şi vedem cum se împlineşte gândul nostru. Multe ni se descoperă, însă adesea dăm o rea folosinţă celor dăruite nouă de Domnul. Vedem cât de grele sânt vremurile, din pricină că am întrebuinţat rău gândurile ce ar fi trebuit să le folosim spre bine: unii împotriva celorlalţi. Aşadar, se cade să avem bucurie în ceea ce lucrăm şi gândul întărit în faptul că toată lucrarea este a Domnului; să cunoaştem că lucrăm Lui şi nu oamenilor. Ale Sale sânt toate; noi sântem lucrul mâinilor Sale şi întru noi este puterea Sa,

putere lucrătoare. Dar noi întrebuinţăm nechibzuit această putere dumnezeiască ce sălăşluieşte în noi, precum odinioară duhurile căzute din pricina zavistiei, care-au pizmuit pe Dumnezeu.

SÂNTEM MICI, DAR PUTEM AJUNGE FOARTE BUNI ORI FOARTE RĂI – TOTUL ŢINE DE GÂNDURILE NOASTRE

Părintele Tadei / Fiinţa limitată nu este nesfârşită, ea e mărginită; mărginite sânt şi gândurile noastre, totul este mărginit; şi îngerii şi sfinţii sânt fiinţe mărginite – singur Dumnezeu este fără de sfârşit; singur Dumnezeu este atotputernic şi harul Lui, care ocroteşte îngerii şi sfinţii de lucrarea duhurilor rele. Vedeţi, gândurile noastre au o putere uriaşă, dar noi nu pricepem asta! Gândurile noastre sânt o uriaşă putere, ce înrâureşte toate, nu numai cele ce se află pe faţa pământului, ci şi tot cosmosul! Sântem fiinţe mici, dar putem ajunge să fim foarte buni ori foarte răi – totul ţine de gândurile şi voile noastre. Vedeţi ce au făcut gândurile şi dorinţele noastre pe faţa pământului? Atât de greu este, încât nimeni nu află pace şi tihnă, nici în familiile lor nu află pace... Prin gândurile şi vrerile noastre rele am adus această stare de neîndurat pe faţa pământului. Această stare trebuie schimbată acum, deoarece avem în noi putere dumnezeiască – trebuie să ne schimbăm, să ne slobozim de gândurile rele, de voinţele rele, să se răspândească din noi binele. Iată, totul se schimbă în jurul nostru, însăşi natura se schimbă, nu numai oamenii (prin gândurile noastre), este de necrezut...

CINE ESTE CU DUMNEZEU, ŞI DUMNEZEU ESTE CU EL

Părintele Tadei / Vedeţi, aflăm în istoria poporului Israilitean din Vechiul Testament cum Domnul a biruit cu puţin norod oştiri covârşitoare. Au fost douăzeci şi cinci de mii oşteni ce s’au ridicat împotriva Egiptului, dar au trecut prin Israíl. Iar când Israilitenii se pregăteau să se împotrivească acestora şi strânseseră destulă oştire, Domnul îi spune lui Samuíl: „Pre mulţi aţi strâns. Dupre ce vor mânca, trimite-i să bea apă; cei ce vor bea apă din căuşul palmelor, osebiţi-i, iar cei ce vor bea apă, aplecându-se asemenea dobitoacelor, nu-i luaţi în seamă.” Astfel, au rămas abia trei sute. Şi Domnul a spus: „Cu aceştia mergeţi la luptă!” „Dar cum ne vom putea împotrivi cu trei sute celor douăzeci şi cinci de mii?” „Cu uşurinţă, doar mergeţi...”

Şi, deşi doar au fost trei sute de ostaşi, au biruit.

La fel a fost şi cu Israilitenii care luptau: ori de câte ori se depărtau de Dumnezeu, erau nimiciţi de Filisteni. Filistenii au fost întotdeauna ca biciul pentru ei. Când Domnul i-a scos din Egipt spre Pământul Făgăduinţei, le-a poruncit să prigonească toate neamurile, să nu se unească cu ei şi să nu se întoarcă la slujirea idolilor – dar Domnul nu a lăsat să se piardă Filistenii! Însă Filistenii nu sânt neam de Arabi, ci sânt din Caucaz.

MUSULMANII SÂNT BICIUL LUI DUMNEZEU PENTRU CREŞTINI

Părintele Tadei / Arabii sânt din neamul Israilitenilor. Ei sânt copiii lui Isáv, fratele lui Iacóv. Copiii lui Lót sânt nepoţii strămoşului Avraám. Agár i-a născut fiu strămoşului Avraám pe Ismaíl – de aceea îi numim Ismailiţi (sau Agareni). În

veacul al VI-lea, Domnului i-a ajuns nevolnicia Creştinilor şi a vrut să scurteze vremea, ca tot ce e scris să se întâmple în scurt timp şi să vină Înfricoşata Judecată, dar, pentru rugăciunile Preasfintei Maici şi a trei suflete curate ce vieţuiau în acea vreme, Domnul a prelungit veacul acestei lumi. Dar pe noi nu ne-a lăsat fără pedeapsă: a îngăduit ca fiul nelegiuit să-l prigonească pe cel legiuit. Noi, Creştinii, sântem Noul Israíl, iar vechii Israiliteni sânt Vechiul Israíl – adică sântem toţi fii legiuiţi. Arabii sânt fiii nelegiuiţi ai Agarei, cei din seminţia lui Ismaíl.

Domnul a îngăduit ca tocmai în secolul al VI-lea să se ivească Mohamed. Şi acum musulmanii sânt un bici împotriva Creştinilor, precum sânt Filistenii până astăzi bici împotriva Evreilor. Yasser Arafat nu e Arab, ci Filistean – dar Filistenii de multă vreme şi-au pierdut limba şi azi vorbesc Araba. Mic este acest neam, dar au aceleaşi drepturi cu Israilitenii! Încă înainte să fie chemat strămoşul Avraám, ei se aflau în Palestina...

TREBUIE SĂ NE OSTENIM A FI ÎNDUHOVNICIŢI ŞI LUCRĂTORI AI FAPTELOR BUNE

Părintele Tadei / Slavă Domnului că Dumnezeul nostru dragoste este, desăvârşită dragoste, nehotărnicită dragoste! Noi, toţi cei de pe pământ, vedem că fără dragoste nu e viaţă; toţi aşteptăm de la semenii noştri să ne arate atenţie şi dragoste, dar ne purtăm cu răutate chiar şi cu cei mai apropiaţi ai noştri. Trebuie să cugetăm, pentru că viaţa e prea scurtă; trebuie să ne ostenim ca însuşirea caracteristică să ne fie înălţimea duhovnicească şi lucrarea faptelor bune.

GÂNDURILE NOASTRE SÂNT O MARE PUTERE

Părintele Tadei/ Desăvârşirea vieţii creştineşti, după cum glăsuiesc toţi Sfinţii Părinţi, este nemărginita smerenie. Smerenia nemărginită înseamnă desăvârşirea vieţii Creştineşti. Fiecare suflet smerit şi supus are gânduri paşnice şi liniştite, blânde şi pline de dragoste şi bunătate; el luminează nu numai făpturile vii, ci şi lucrurile. Gândurile noastre sânt o mare putere ce se află în noi – de aceea, cu ce gânduri petrecem, astfel ne este viaţa!

Gândurile noastre înrâuresc nu numai asupra noastră, ci asupra tuturor: dacă avem gânduri de pace şi de linişte, ele sânt binefăcătoare sistemului nervos al tuturor vieţuitoarelor înţelegătoare, dar şi al animalelor şi plantelor. Şi lumea plantelor simte gândurile noastre! Eu m'am minunat că acum mulţi au descoperit acest fapt, că şi plantele simt gândurile noastre şi aşteaptă de la noi purtare de grijă şi dragoste..

Dar dragostea e Dumnezeul nostru! Dacă ne folosim cu dragoste în viaţă, ne folosim de însuşi Domnul. El este putere şi tărie; numai El hrăneşte simţirile îngerilor, sfinţilor şi ale noastre, ale tuturor celor de pe pământ care-L căutăm din inimă. Numai El hrăneşte dragostea noastră. Fără Dumnezeu – iar El este dragostea – nu am putea trăi!

SINGUR DUMNEZEU, CE HRĂNEŞTE INIMILE ÎNGERILOR ŞI ALE SFINŢILOR, HRĂNEŞTE ŞI SIMŢIRILE INIMII NOASTRE

Părintele Tadei/ Priviţi cum arată viaţa noastră pe pământ! Dacă nu ne unim cu Izvorul Vieţii, nu

putem avea viaţă, măcar de am avea mângâierea lumii acesteia, măcar de am avea condiţii de viaţă prielnice – toate acestea sânt chin pentru suflet! Numai dragostea împărtăşeşte bucurie şi mângâiere tuturor. Trebuie să oferim cuiva inima noastră, pentru că fără dragoste nu există viaţă. Dar oricui vom oferi viaţa noastră aici pe pământ, fie tatălui după trup, fie mamei, fratelui, soţiei, soţului – toţi ne pot dispreţui şi părăsi. De ce? Pentru că toţi sânt mărginiţi de timp şi spaţiu. Cel ce este mărginit de timp şi de spaţiu nu poate da ce este fără de sfârşit, ci numai ce este mărginit. Dar noi căutăm nesfârşitul – dacă e dragoste, să nu se schimbe, ci întotdeauna să dăinuiască! Iar aşa ceva nu putem dobândi de la făpturi mărginite, ci numai de la Dumnezeu. Singur Dumnezeu este nemărginit şi cuprinde toate; numai El are puterea şi forţa să ne dea ceea ce îi este de trebuinţă şi nevoie sufletului nostru. Noi toţi căutăm viaţa, adică dragostea – căutăm dragostea, iar dragostea pământească, dragostea ce se află pe pământ e mărginită. Tot ce e mărginit nu ne poate hrăni, dar noi, chiar de sântem făpturi mărunte, căutăm ce-i fără sfârşit şi fără schimbare. Singur Dumnezeu, ce hrăneşte inimile Îngerilor şi ale Sfinţilor, hrăneşte şi simţirile inimii noastre. Nu contează dacă Îl cinstim sau nu, El nu se depărtează de viaţă; El este întemeietorul vieţii şi trăieşte în lăuntrul fiecărei făpturi, în inimă.

AICI, PE PĂMÂNT, NE PUTEM SCHIMBA, DACĂ NE POCĂIM DE TOATE FAPTELE ŞI GÂNDURILE RELE

Părintele Tadei / Vom avea de dat răspuns pentru cum ne purtăm şi cum sânt gândurile noastre aici, pe pământ, de vreme ce Însuşi Dumnezeu a spus că fiecare

se va îndreptăţi după cuvintele lui. Cuvântul nostru este gândul nostru. Înainte, când eram mai tânăr, nu ştiam că nu se vorbeşte cu îngerii şi cu sfinţii în acelaşi fel cum vorbim unii cu alţii. Îngerii sânt puteri cugetătoare şi ei ne vorbesc prin gânduri. Nouă ne pare că ei ne vorbesc în acelaşi fel cum ne vorbesc oamenii, dar noi nu-i auzim cu urechile trupeşti, ci gândurile îngerilor şi sfinţilor ce ne îndrumă răsună în mintea noastră. Ne este limpede ce ne zic, deoarece sântem şi făpturi gânditoare, nu numai trupeşti – de aceea trebuie să fim cu luare-aminte la gânduri, la „aparatul nostru cugetător," ca întotdeauna să răspândim pace, linişte, dragoste şi bine.

„SĂ ÎNDREPTĂM TOT, CÂT MAI E VREME DE POCĂINŢĂ"

Părintele Tadei / Vedeţi, noi, aici pe pământ, culegem roadele gândurilor şi dorinţelor noastre. Dorinţele noastre sânt rele şi gândurile noastre sânt gânduri rele – bineînţeles, nu pot fi roade bune din asemenea gânduri. Iată, tot neamul omenesc culege roadele gândurilor şi dorinţelor. Domnul a spus despre a Doua Sa Venire: „Afla-voiŭ oare credinţă?" De aceea se cuvine, pentru că viaţa pe pământ este scurtă, să ne ostenim a ne înnobila trăsătura caracterului, deoarece cu trăsătura caracterului vom trece în veşnicie.

Aici ne putem schimba, dacă ne pocăim de toate faptele rele, de gândurile rele – dar, din clipa trecerii la cele veşnice, sufletul nu se mai poate îndreptăţi a se ruga pentru sine. Nici eu nu am ştiut aceasta, dar mi s'a întâmplat odată că am simţit apropierea sfârşitului vieţii şi vedem că nu mă mai pot îndreptăţi a mă ruga pentru mine; alţii se pot ruga pentru mine, dar eu pentru mine nu mai am îndreptăţire a mă ruga, pentru că s'a sfârşit vremea de a aduce pocăinţă.

Vedeţi cât de grea e trecerea la cele veşnice... Când se trece la cele veşnice, ne rugăm fără încetare, dar în veşnicie nu mai putem face nimic pentru noi, doar semenii noştri mai pot face ceva pentru noi. Când sântem aproape de sfârşitul vieţii şi când trecem la cele veşnice, rugăciunile noastre, chiar dacă sânt făcute pe pământ, sânt primite de Dumnezeu. Dacă dorim binele semenilor şi ne rugăm, ele se primesc – dar pentru mine nu mai am vreme, s'a sfârşit vremea de a aduce pocăinţă. Şi în ce stare m'a găsit Dumnezeu, în aceea voi fi judecat!

De aceea, cei dragi ai noştri care trec la cele veşnice aşteaptă neîncetat de la noi milostenie, aşteaptă să ne rugăm pentru ei – pentru că Dumnezeu ascultă rugăciunile noastre, când ne rugăm Lui din inimă, deşi sântem oameni păcătoşi, foarte păcătoşi. Domnul caută la inimă, iar dacă ne rugăm din inimă, căci El e Dumnezeul inimii, El este acolo. Şi, de bună seamă, voieşte să asculte fiecare rugăciune, chiar dacă sântem păcătoşi – dar El aşteaptă să ne îndreptăm în vremea ce ne este dată spre pocăinţă.

CÂT SÂNTEM AICI, ÎN VIAŢĂ, TREBUIE SĂ NE RUGĂM DOMNULUI CA SĂ NE UNIM CU INIMA DE DÂNSUL

Părintele Tadei / De aceea, vai mie!, trebuie să fim bucuroşi că Domnul nostru este Dumnezeul dragostei. Însă, numai cel ce a dobândit harul lui Dumnezeu în dar încă de pe pământ poate simţi dragostea adevărată. Cel ce a primit milostenie fără de plată de la Dumnezeu poate înţelege starea îngerilor şi a sfinţilor – pentru că pe cel ce a primit harul fără de plată de la Domnul, Duhul Sfânt îl conduce, precum îi conduce pe

îngeri şi pe sfinţi. Acel om dobândeşte milostenie negrăită şi bucurie negrăită. Ce mare bucurie se face sufletului! Nu mai sânt gândurile şi dorinţele lumii acesteia, minunată e această stare a omului – pace de necrezut, bucurie mare de necrezut şi dragoste de negrăit, nu se află pe faţa pământului om care să te rănească. Vedeţi în ce chip e această stare, stare de har, marea milă a Domului către noi...

Drept aceea, cât mai sântem în viaţă, trebuie să ne rugăm Domnului ca să ne unim cu inima de Dânsul, să-L căutăm neîncetat cu inima. Mulţi Sfinţi Părinţi au învăţat cum trebuie să ne rugăm, cum se cade să ne sârguim –, dar noi avem nevoie de pildă de vieţuire, pentru a vedea cum se roagă altul, ca să căpătăm îndrumare, pentru că pilda de vieţuire este mai grăitoare decât cuvintele.

TOATE SÂNT ALE LUI DUMNEZEU, DE ACEEA TREBUIE SĂ NE ÎNCREDINŢĂM CU TOTUL LUI DUMNEZEU

Părintele Tadei / Orice lucru pe faţa pământului şi în veşnicie e lucru dumnezeiesc, lucrare dumnezeiască, dar noi îndeobşte nu ne apucăm cu toată inima de lucru. Însă îndată ce ne apucăm de lucru şovăitori, înseamnă că nu ne-am încredinţat întru totul lui Dumnezeu, pentru a-I sluji ca şi îngerii şi sfinţii.

Devreme ce sântem mărginiţi, înseamnă că nu ne-am unit cu veşnicia, care e nehotărnicită, şi bineînţeles că nu ne simţim bine – dar trebuie să ne ostenim şi să cunoaştem că orice lucru aici, pe faţa pământului, şi în veşnicie e lucru dumnezeiesc.

Dar omul care ne încredinţează lucrul acela şi îl conduce va da singur răspuns în faţa lui Dumnezeu, dacă a fost cu luare-aminte

la îndatorirea sa. Trebuie să ascultăm ce ne spune el şi acel lucru să-l facem cum trebuie şi din inimă, ca şi cum am săvârşi lucrul Domnului. Astfel ne deprindem ca fiecare lucru să-l facem din inimă. Fiecare lucrare trebuie să fie din inimă, fiecare gând din inimă, fiecare cuvânt din inimă! Atunci când se lucrează din inimă, înseamnă că lucrăm Domnului, că nu sântem şovăitori faţă de nimic – căci ştim că Dumnezeu este pretutindeni, şi înlăuntrul nostru. Toate sânt ale Lui, de aceea e potrivit să ne încredinţăm Lui întru totul, din inimă.

Când ne deprindem a lucra din inimă, atunci nu avem nevoie a ne deprinde cum să ne rugăm – pentru că atunci facem lucrurile din inimă, şi gândurile sânt din inimă, şi rugăciunea este din inimă. Iată, vedeţi cum fiecare dintre noi poate să ajungă la aceste măsuri şi să dea de la sine! Nu avem trebuinţă de nici o nevoinţă: doar să ne deprindem cu gândul că Dumnezeu este pretutindenea şi în inima noastră, pentru că e Dumnezeul inimii, Dătător-de-viaţă, Se sălăşluieşte întotdeauna în mijlocul vieţii şi trebuie să-L căutăm din inimă.

Când ne deprindem astfel, gândurile noastre vor fi întotdeauna paşnice, liniştite, blânde, smerite, binefăcătoare sistemului nervos al tuturor vieţuitoarelor înţelegătoare, al animalelor şi plantelor. Gândurile de pace şi liniştite sânt totdeauna pline de dragoste şi bunătate.

Iată, vedeţi, astfel trebuie să ne ostenim, pentru că Dumnezeul nostru este Domnul dragostei – să ne unim cu inima de El şi atunci El va fi Cel ce ne va împărtăşi dragoste, şi nouă şi semenilor noştri. Aşadar, cu Dumnezeu vom răspândi pace, linişte, dragoste şi bunătate şi toţi ne vor îndrăgi. De ce? Pentru că gândurile noastre sânt pline de dragoste. Acele raze gânditoare sânt la toţi binefăcătoare.

Nimic altceva nu mai trebuie spus sau afirmat, pentru că simţim

cât ne este de plăcut în prezenţa unei astfel de făpturi înţelegătoare – smerită, blândă, plină de dragoste şi de bunătate. Nici măcar un cuvânt nu trebuie rostit, căci întotdeauna ea radiază ceva; e ca şi cum am tremura de frig şi am ajunge într'un loc cald care răspândeşte căldură şi ne încălzeşte.

Iată, vedeţi ce înseamnă gândurile bune, dorinţele bune, pline de dragoste şi bunătate! Pentru aceea, vă doresc tuturor pace şi bucurie de la Dumnezeu. Eu mi-am dat silinţa, şi acum altcineva va vorbi mai mult...

CÂND SUFLETUL SE SMEREŞTE...

Părintele Tadei / Socoteam în tinereţe că Sfinţii Părinţi, o dată ce dobândesc darul harului, îl păstrează întreaga lor viaţă. Însă, după ce am răsfoit lucrările Sfinţilor Părinţi, am văzut că acolo scrie să nu ne aşteptăm ca acest lucru să se întâmple, pentru că puţini sânt cei ce au păstrat harul întreaga lor viaţă – bunăoară, Sfântul Apostol Pável şi Cuvioasa María Eghiptéanca, care mult au păcătuit în viaţa lor. Când şi-au dat seama cât de mult păcătuiseră Domnului, au socotit că nu se află om pe faţa pământului care să fi păcătuit mai mult ca ei.

Astfel ajunge omul la starea de smerenie. Sfinţii Părinţi spun adesea că se consideră mai păcătoşi şi decât duhurile căzute. Aceasta este nemărginita smerenie, iar smerenia nemărginită este desăvârşirea vieţii Creştineşti. Când sufletul se smereşte, când se încredinţează întru totul Domnului, se slobozeşte de grijile pământeşti, deoarece rugăciunea are nevoie de o viaţă cu totul lipsită de griji. Când omul se slobozeşte cu totul din grijile pământeşti şi se încredinţează pe deplin lui Dumnezeu, abia atunci Domnul dă harul fără de plată. Dar, fără acestea, nu este cu putinţă!

STAREA CELOR CE DOBÂNDESC HARUL ÎN DAR ESTE STAREA ÎNGERILOR ŞI A SFINŢILOR

Părintele Tadei/ În anul 1932, am plecat la mănăstire, pentru că am crezut că nu voi trăi mai mult de cinci ani, cum îmi spuseseră doctorii. Slavă Domnului, am fost îndrumat spre Mănăstirea Milkovo, unde se aflau 30 de Ruşi.

Erau multe suflete evlavioase acolo şi m'au deprins cum să mă rog cu Rugăciunea lui Iisus. Mi-au dat mătănii şi m'au îndrumat să spun: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pre mine, păcătosul!"

Pentru că am crezut că nu voi trăi mai mult de cinci ani, m'am rugat neîncetat. Şi, într'o bună zi, am auzit în lăuntrul meu cum se rosteşte de la sine rugăciunea neîncetată, Rugăciunea lui Iisus – lucrez, mănânc şi aud în lăuntru neîncetat rugăciunea! Şi o bucurie m'a luminat, o bucurie negrăită şi o pace de necrezut! M'am minunat cum am ajuns un alt om. Nu ştiam ce mi se întâmplase. Totul era paşnic, liniştit, bine, cu o bucurie de necrezut. Şi vedeam că nimeni nu mă putea jigni, iar mai înainte, îndată ce mi se făcea un reproş, pe dată mă tulburam. Acum vedeam că nimeni nu mă putea jigni, nici măcar stârni să-i spun: „Mi-a ajuns, am să te încing acum!" Ce stare aleasă, pe care numai Domnul o poate dărui! Aşa e starea îngerilor şi a sfinţilor.

Starea celor ce dobândesc harul fără de plată este starea îngerilor şi a sfinţilor, pentru că atunci sufletul e călăuzit prin Duhul Sfânt şi nu mai are gânduri lumeşti. Dar nici nu poţi să gândeşti – ştii cum se gândeşte, tot ce trebuie, dar nu poţi; vrei, dar nu se poate, de-a dreptul cu neputinţă! Adică Duhul Sfânt luminează atunci şi nu mai sânt în el lucruri rele.

MINUNATUL PĂRINTE AMVROSIE ERA ÎNTRU TOTUL DRAGOSTE, ASEMENEA DOMNULUI SĂU

Părintele Tadei / Totul a ţinut aşa până la fericita adormire a Părintelui Arhimandrit (Amvrosie). Fiind noi 36, treizeci de Ruşi şi şase Sârbi, în obşte s'a iscat întrebarea cine va fi pus la stăreţie. Trebuia să fie Părintele Isáchie. Părintele Isáchie şi Părintele Arhimandrit Amvrosie erau ucenici ai Sihăstriei Optinei din Rusia, şi pe atunci Părintele Arhimandrit Amvrosie a primit de la stareţii Sihăstriei Optinei cel mai de seamă lucru. Era atât de plin de dragoste, de bunătate şi de pace, dar avea şi greutăţi, pentru că era igumen – deoarece erau şi caractere necioplite, care adesea îl defăimau. Observam că uneori, câte două săptămâni întregi, venea la biserică plin de pace, liniştit, dar foarte întristat – amarnic de întristat, nu putea scăpa de tristeţe. Abia mai apoi a început să mai scape de tristeţe – pentru că Domnul este întru totul dragoste şi bunătate, şi el (Părintele Arhimandrit) era de o necrezută bunătate. Niciodată nu am văzut în mănăstire să fi pedepsit pe cineva; ierta orice, măcar că erau şi unii cărora ar fi trebuit să li se spună ceva, chiar şi să li dea o pedeapsă – dar el, nimic, ca şi cum nimic nu s'ar fi întâmplat.

Părintele Maxim, care a murit, ce venea de la Ravaniţa, era şi el un astfel de suflet bun, deosebit de bun – l-a visat pe Părintele Arhimandrit (Amvrosie) după moartea acestuia. El ne-a povestit: „L-am văzut într'o poiană minunată şezând pe un tron. Am venit către dânsul şi i-am spus: «Părinte, blagosloveşte!,» iar el mi-a spus: «Vezi tu, Părinte Maxim, în acest loc vin cei ce au pătimit mult în viaţă – multe necazuri, multe nevoinţe, multe suferinţe şi strângeri de inimă. Nevoieşte-te şi tu!”

Părintele Maxim a trecut la Domnul cu câţiva ani în urmă. Făcea parte din mişcarea bogomoliţilor; avea întotdeauna duh de pace, era liniştit, se vedea pe chipul lui că primise harul fără plată. Întotdeauna avea duh de pace, chiar dacă de multe ori avea parte de răutăţi dinspre alţii; nicicând nu se mâhnea, harul acoperea toate aceste neajunsuri.
Care va să zică, foarte puţine sânt acele sufletele ce primesc harul fără de plată – pentru că mai întâi e nevoie să scăpăm de grijile noastre şi de toate greutăţile ce le avem, toate să le încredinţăm Domnului, ca să le cureţe şi pe cele ale noastre. Abia atunci, când am lăsat toate, putem nădăjdui că Domnul ne va milui, ne va ţine şi ne va da harul Său fără de plată şi îndrumarea Sfântului Duh. Şi atunci vine pace şi bucuria de negrăit...
Asta s-a întâmplat cu mine, până când am început şi eu să gândesc ca obştea (cine va fi noul stareţ)!
Pe Părintele Antonie l-am cunoscut pe când era călugăr la Milkovo – era necrezut de râvnitor; părintele Luca, apoi bătrânul Marcu, cel cu schima mare; Theofan, care era iconom, şi Părinţii Serafim şi Roman.
Peste puţină vreme, toată obştea s'a risipit! Din 35-36 de călugări, doar noi cinci am mai rămas şi încă şase Ruşi.

CAPITOLUL IX

DUMNEZEU NE VA IZBĂVI

Prima publicare a textului în revista
Svetigora, nr. 85-86,
Pogorârea Sfântului Duh 1999,
pag. 54-55. Convorbire
cu Jelico Simonovici.

Preacuvioase Părinte, pentru început, blagosloviţi convorbirea noastră spre a fi de povaţă şi întărire duhovnicească tuturor celor ce vor asculta în aceste vremuri groaznice, de război. Cum percepeţi ce se petrece pe pământul nostru de aproape două luni încoace?

Părintele Tadei / Dumnezeu să ne blagoslovească pe toţi! În aceste vremi, noi, întregul nostru popor, culegem roadele gândurilor şi dorinţelor noastre. În aceşti 50 de ani din urmă am pătimit mai multe rele decât în 500 de ani sub Turci, pentru că ne-am pus spre făptuirea celor rele. Toţi se îndreaptă mai degrabă spre reaua lucrare a gândurilor şi dorinţelor lor. Şi, acum, iată rodul răutăţii, pe care toţi trebuie să-l rabde! Nu putem învinovăţi pe nimeni în afară de noi înşine. Nu ne-am gândit la ce am lucrat, la ce am gândit, la ce am făptuit – şi, iată!

Gândurile noastre au nemăsurată putere şi tărie. Dar oamenii la asta nu se gândesc. Toate îşi au obârşia, cele bune şi cele rele, în gânduri. Cum ne sânt gândurile, aşa ne este şi viaţa. Neamul ce s'a ridicat împotriva noastră a făcut-o cu îngăduinţa Domnului. Pentru că nimic nu se întâmplă, nici pe pământ, nici în ceruri, în veşnicie, fără Pronia şi fără îngăduinţa Domnului. Pentru toate necazurile, mai degrabă noi înşine sântem vinovaţi. Toţi întâmpină greutăţi, toate popoarele lumii, şi mai cu seamă Americanii...

Un American, care a murit cu mai bine de 50 de ani în urmă, a făcut nişte prevestiri. El avea o sănătate şubredă şi deseori cădea în transă;

atunci vorbea ceva şi cei apropiaţi notau cele spuse. Când îşi revenea, vedea în note ce a vorbit. Puţin înainte de moarte, tot aşa i s'a întâmplat – să cadă în transă şi, în această stare, să înceapă a vorbi. Când şi-a revenit, apropiaţii săi i-au arătat ce spusese. Acesta a hotărât, prin testament, ca aceste lucruri din urmă să nu fie dezvăluite înainte de moartea lui, ci abia după 50 de ani. Acum doi ani s'au deschis acele scrieri şi s'a văzut că prevestirile se împliniseră. Au văzut că el vorbise, chiar dacă nu era conştient, despre cum Americanii înşişi se vor ruina şi se vor distruge în plan economic. Aceste scrieri au încăput pe mâinile unui ziarist, care a început să le publice. Apoi Americanii au muşamalizat repede chestiunea, ca să nu izbucnească revoltă în popor, dar poporul e conştient şi vede lucrurile acestea. Şi, chiar dacă ne aflăm într'o situaţie grea, Americanii sânt într'o situaţie şi mai grea decât noi. Iar acum preşedintele Americii vrea să rezolve aici, la noi, situaţia.

Există o veche scriere, unde se spune că în ţara noastră, în Kosovo, a căzut un meteorit din material de preţ ce s'a îngropat în pământ – aşa că pe Americani nu îi interesează nici de Sârbi, nici de Albanezi, ci Kosovo-ul, pentru a folosi bogăţiile ce se află într'însul. Cei de dinaintea noastră, din vechiul Regat al Iugoslaviei, nu s'au putut folosi de aceste bogăţii. Şi tot aşa nici în vremea Comunismului, din cauza înţelegerilor internaţionale. Doar industria Americanilor poate exploata aceste resurse. Şi acum ei au nevoie de resursele acestea, pentru a scăpa de problemele lor de acasă, căci se află într'o situaţie foarte dificilă. Aşa au început să ne bombardeze şi se gândesc că ne pot împresura şi pe uscat pentru a ne ocupa. Dar s'au înspăimântat, au crezut că în trei zile vor termina totul. Au trecut 40 de zile şi nimic – chiar dacă toate marile puteri ale lumii s'au ridicat împotriva unui stat mic, noi, Sârbii şi Muntenegrenii, o mică parte din ce a fost Iugoslavia. Poate că Domnul ne va mântui şi

dintr'acestea... Chiar dacă ne-am îndepărtat mult de Domnul, totuşi avem mulţime de sfinţi lângă Dumnezeu care mijlocesc pentru noi şi se roagă neîncetat Domnului să ne mântuiască din aceste grele încercări. Pentru că toată lumea s'a ridicat împotriva noastră şi nu avem prieteni în lume, atunci Dumnezeu ne este prieten şi ajutător. După cum băgăm de seamă, nu avem prieteni în lume. Rusia, de când mă ştiu – nici puterea Ţaristă, nici cea Comunistă -, nu a fost alături, Serbia, niciodată. În vremea lui Obrenovici, când Serbia Mică s'a eliberat de sub Turci, nu aveam şcoli, nici oameni care să rânduiască administraţia statului şi a Bisericii. Ne aşteptam ca Rusia să ne vină în ajutor, fiind o ţară ortodoxă. Miloş Obrenovici a trimis o delegaţie, Biserica – alta. Aceste delegaţii au plecat cu intenţia de a cere ca tineretul nostru să fie primit spre a-şi desăvârşi studiile militare şi administrative, precum şi cele theologice, ca să avem preoţi învăţaţi. Când au ajuns acolo, nici măcar nu au fost luaţi în seamă – nimeni nu i-a primit, nimeni nu a vrut să vorbească cu ei. Iar statul a împiedicat Biserica să primească delegaţia şi ai noştri s'au întors plini de tristeţe. De la Miloş Obrenovici încoace, niciodată nu am avut ajutor de la Ruşii ortodocşi.

Atunci ne-am întors spre Apus. Şi pentru că cel mai aproape ne era Budapesta, am trimis tineretul nostru la Academia Militară din Pesta. Ungurii sânt cunoscuţi ca peste măsură de suduitori. Astfel, tineretul nostru s'a învăţat să înjure, dar în limba noastră nu se aflau înjurături! Şi prima înjurătură şi-a aflat obârşia în garnizoană. Şi iată că, în mai puţin de 100 de ani, îi întrecem şi pe maghiari la înjurături. Inteligheţia noastră, omule, nu poate scoate un cuvânt fără să înjure – înjură şi de cele sfinte! Acum au ajuns oamenii să fie fără de minte, nu ştiu ce vorbesc. Dacă le atragi atenţia, ei îţi spun că nu înjură, nu recunosc. Din această pricină pătimim noi acum.

Aşadar, să ne venim în fire, să ne înţelepţim, să ne întoarcem la

vechea noastră tradiţie. Acest pământ, această ţară a fost întemeiată de oameni sfinţi. Pentru că noi sântem urmaşii lor, se cuvine să-i avem drept pildă pe bătrânii noştri. Să ne întoarcem la drumul drept şi adevărat, şi Dumnezeu ne va ocroti. Şi Dumnezeu ne poate ocroti. Dumnezeu poate face ca acele mari puteri să se să certe între ele şi să aibă probleme, şi apoi nu se vor mai interesa de noi. Astfel ne va izbăvi Domnul.

Părinte Arhimandrit, credeţi că ce ne apasă acum - cu tot iadul acesta din lume şi cu aceste crize economice – este în acelaşi timp şi lupta duhovnicească de care vorbea Sfântul Apostol Pavel, că noi, Creştinii, ne luptăm cu duhurile din văzduh?...

Părintele Tadei/ Organizaţia mondială secretă plănuieşte ca, până în anul 2000, să se unească lumea. Ţelul e ca omul lor să ajungă în fruntea tuturor statelor lumii şi să le conducă. Organizaţia secretă gândeşte şi lucrează neîncetat la acest plan. Eu m'am minunat cum Statele Unite, cu adevărat, slujesc satanei. Adică şi ei se roagă – au o întreagă rânduială – lui satan, şi slujesc lui. Satana are putere şi îşi dă silinţa ca lumea să se unească. Dar se plânge că nu poate îndeplini planul din pricina ortodocşilor! Asta e pricina pentru care sânt prigoniţi ortodocşii. Pravoslavnicii nu împiedică prin puterea fizică, ci prin mintea, gândurile şi duhovnicia lor. Chiar dacă ne-am îndepărtat de lucrarea binelui, cu toate acestea avem printre dreptslăvitori suflete smerite şi blânde, care se roagă Domnului neîncetat să oprească răul. De aceea duhurile de sub ceruri nu pot reuşi să facă lumea a se uni. Ele socotesc că, atunci când lumea se va uni, vor înscăuna pe domnul lor, de fapt pe antihrist.

Înainte de război a existat Societatea Naţiunilor la Geneva, după al Doilea Război Mondial s-au mutat în America. Şi înainte de război,

aici, în Geneva, şi după război, acolo în America, nu se alege un preşedinte al O.N.U., ci un secretar general. Locul preşedintelui e liber, ca să fie ales primul şi ultimul. El va fi ales când va veni vremea pentru a fi domn al întregii lumi.

Pentru aceasta se întâmplă toate; de aceea e prigoană împotriva ortodocşilor şi Ortodoxiei. Sufletele dreptslăvitoare smerite şi blânde se roagă neîncetat lui Dumnezeu, ca Dumnezeu să stăvilească răul. De aceea e prigonită Ortodoxia, iar noi nu sântem conştienţi de asta.

Care e viitorul ortodocşilor şi al Ortodoxiei în lume?

Părintele Tadei / Slavă Domnului că El va păstra Ortodoxia până în vremurile cele din urmă. Ea va fi mult prigonită, dar Domnul ne va izbăvi. Domnul Însuşi spune că porţile iadului nu vor birui Sfânta Sa Biserică. Biserica e cârmuită de Domnul, Duhul Sfânt, dar noi credem că oamenii o conduc. Fără de vlagă şi de nimic este această cugetare a noastră! Dumnezeu e Cel ce îndrumă Sfânta Sa Biserică. Dacă ar fi condus-o oamenii, nimic n'ar mai fi rămas din Sfânta Sa Biserică – pentru că toţi am păcătuit, toţi sântem păcătoşi, toţi rătăcim pe o cale greşită.

Vedem cum, în Biserică, dintotdeauna au fost greutăţi din partea oamenilor învăţaţi, şcoliţi, care au condus Biserica şi au rătăcit de la calea cea dreaptă; pentru acesta s'au strâns Soboarele A-toată-lumea, ca să îndrepte gândurile rătăcite ale theologilor cărturari, înalt-cugetători. Cel dintâi care a rătăcit calea cea dreaptă a fost un preot, mare cărturar, din Alexandria – Arie. În cele din urmă, a fost nevoie de un Sobor A-toată-lumea ca să îndrepte părerea sa greşită. Au fost multe astfel de cazuri în Biserică.

În veacul al şaselea, Domnul, nemaisuferind această sfadă şi neorânduială în Biserică, a vrut să scurteze veacul acestei lumi. Dar,

pentru rugăciunile Preasfintei Maici şi a trei suflete curate ce vieţuiau în acea vreme, Domnul a prelungit veacul acestei lumi. Dar nu ne-a lăsat fără pedeapsă – a îngăduit ca în veacul al şaselea să se ivească Mohamed, ca fiul nelegiuit să-l prigonească pe fiul legiuit. Noi sântem Creştini, Noul Israil. Arabii sânt şi ei neam Israilitean. Ei sânt urmaşii lui Agar, fiii lui Ismail şi nepoţii sfântului strămoş Avraám; sânt neîncetat în război cu Israilitenii. Şi Domnul a îngăduit ca ei să fie precum un bici, întotdeauna, până în zilele noastre. Palestinienii – ei nu sânt neam arab. Palestinienii sânt de fel din Caucaz. Au venit în Europa cu Ginghis Han, în secolul al XIII-lea, prin nordul Indiei.

Când i-a scos Dumnezeu pe Israiliteni din Egipt, le-a poruncit să alunge toate neamurile din Palestina, să nu se împreuneze cu vechii locuitori şi să ajungă astfel închinători la idoli. Dar Dumnezeu nu a îngăduit Israilitenilor să-i nimicească pe Filisteni. Filistenii sânt, până în ziua de azi, ca un bici pentru Israiliteni. Noi, Creştinii, îi avem ca bici pe musulmani. Ne războim între noi înşine – marile puteri s'au ridicat, ca să ne vrăjmăşim între noi. Noi ne luptăm cu cei ce au primit Islamul – Sârbi cu Sârbi, ne luptăm în Kosovo. Şi în Croaţia tot cu Sârbii ne luptăm... ne luptăm între noi, cu Sârbii ne luptăm. Nici un Croat nu a fost călău, numai Sârbi au fost – Sârbii pe care Austro-Ungarii i-au alipit bisericii Apusene (Catolice). În vremea migraţiei, o mare massă de Sârbi a fugit în Austro-Ungaria iar ei, sub apăsarea Austro-Ungariei şi sub dictatul Papei, au trebuit să recunoască biserica Apuseană. Poporul nostru s'a împotrivit cu tărie, şi mulţi au plecat în Rusia şi au devenit Ruşi.

Aşa şi Sfântul Ioan Maximovici. Eu îl ştiu îndeaproape. A fost monah în Milkovo, apoi a fost la Seminarul din Bitolia. Era Sârb de neam. Ştia că e Sârb de neam. Austro-Ungaria a plănuit, după multe încercări şi nereuşite, ca statul să răscumpere toate produsele agricole ale antreprizelor firmelor şi ale ţăranilor – şi astfel statul a

început să împartă mâncarea. În acest chip au silit poporul nostru, prin înfometare, să primească biserica Apuseană. Hrana a fost dată numai celor ce îl recunoşteau pe Papă. Şi aşa s'a arătat că Turcitul e mai rău decât Turcul – uite, cu Sârbii, îi recunoşti după nume şi după prenume. Şi până în ziua de azi sânt Croaţi în Croaţia ce prăznuiesc Slava. Şi e cunoscut în lume că numai Sârbii prăznuiesc Slava!

Părinte, ce credeţi, cum va fi sfârşitul acestui război şi când se va încheia?

Părintele Tadei / Vlădica Nicolae (Velimirovici) spune că în cel de-al Treilea Război Mondial nimeni nu va fi învingător, afară de un mic stat. Poate că Vlădica Nicolae vorbeşte despre noi... Tesla a lăsat multe însemnări ştiinţifice. El a ajuns la o descoperire şi a văzut că e o armă groaznică, pe care a spus că o va lăsa ţării sale, adică Serbiei, pentru a se putea apăra de întreaga lume. Unul dintre oamenii noştri de ştiinţă, un anume S., profesor la facultate, a venit la mine în mai multe rânduri. Tesla nu a vrut să ducă la capăt această descoperire pentru că a văzut că e o armă groaznică şi a lăsat-o aşa. Acest profesor a continuat cercetarea încă 20 de ani. A ajuns la concluzia că se poate folosi acea energie de care vorbea Tesla. Dacă vom folosi acea energie în scopuri paşnice, nu vom avea nevoie de mijloace de transport – nici pe pământ, nici în aer. E vorba de o viteză neînchipuită. Dacă ar fi folosită în cantităţi mici, totul ar fi bine. Dar acel domn S. a fost atenţionat să nu facă aceste lucruri cunoscute oamenilor, pentru că experţii militari vor lua invenţia şi o vor folosi în interes militar – este o energie nemaipomenită. Acest profesor a fost atenţionat să nu spună nimănui despre ea.

CAPITOLUL X

CUM SĂ SE MÂNTUIASCĂ CREŞTINUL ÎN VEACUL AL XXI-LEA

Prima apariţia a textului sub titlul *Creştinii – războinicii cugetători ai veacului XXI*, în Revista Crkveni Zivot, nr.2/2002, pag. 25. Convorbire de Vesna Nikcevici şi Miroslav Paripovici în Bacika Palanka.

Părinte Stareţ, cum să se mântuiască Creştinul în veacul al douăzeci şi unulea?

Părintele Tadei/ Omul, când e la anii tinereţii, doreşte să vadă şi să audă multe lucruri, dar când îmbătrâneşte nu mai e atât de interesat ca atunci când era tânăr. În anii tinereţii, omul trăieşte căutând să afle cât mai multe, dar când îmbătrâneşte vede că toată această căutare e obositoare. Cel mai bine e ca omul să se păzească din tinereţile sale ca să nu supere pe nimeni, dacă e cu putinţă – pentru că atunci când supără pe cineva nu mai are linişte din pricina gândurilor. Mai bine este a trăi în pace decât a trăi zbuciumat!

De aceea, toţi Sfinţii Părinţi, care au avut viaţă îmbunătăţită, cu pace şi linişte, toţi spun că desăvârşirea vieţii Creştine este nemărginita smerenie. Înseamnă că răbdarea ne este cel mai de trebuinţă lucru în viaţă: a răbda şi a ierta tot, a nu primi nici o jignire în inimă... Dacă cineva a jignit pe cineva, a spus un cuvânt tăios cuiva, trebuie să aducă pocăinţă în faţa lui Dumnezeu şi să se împace. Când se împacă, în inimă i se vor sălăşlui gânduri de pace şi nu va mai fi luptat de gânduri. Şi, atunci când omul are gânduri de pace, însăşi mintea sa se păzeşte a nu fi luptată de nici un fel de gânduri faţă de nimeni în această viaţă, pentru că întotdeauna împărtăşeşte altora gânduri de pace. Când nimeni nu e supărat pe mine, atunci simt şi eu pace...

...Ce mică a ajuns să fie pentru oameni faţa pământului! Odinioară, pe când nu erau mijloace de transport atât de rapide, era mare faţa

pământului! Acum e mică, şi veştile se aud de la un capăt la altul al lumii. În curând şi cosmosul va ajunge mic pentru oameni! Da, da, şi asta pentru că omul este fiinţă gânditoare, cugetătoare. El nu ştie asta, dar, în timpul somnului, noi petrecem în multe locuri, spaţii – nu numai de pe faţa pământului, ci trecem şi prin cele ale veşniciei; doar că nu putem fi atât de cu luare-aminte ca, atunci când ne trezim, să ne aducem aminte pe unde am petrecut. Dar Domnul le dă putere şi tărie sufletelor alese ca să vadă şi lucruri minunate în vremea somnului – şi, când se trezesc, pur şi simplu le pare rău că s'au trezit, pentru că au văzut lucruri foarte frumoase, iar viaţa le pare strâmtă! În vremea somnului, Dumnezeu îi descoperă omului veşnicia, fericirea veşnică – de aceea, trebuie să fim bucuroşi pentru că de fapt moartea nu există. Domnul a biruit moartea şi ne-a dăruit viaţă veşnică! Trecem din această viaţă trecătoare, vremelnică, la viaţa veşnică, în veşnicia cea fără de sfârşit. De aceea, trebuie ca din viaţa aceasta, de pe pământ, să trecem în veşnicie cu trăsătura noastră de caracter înduhovnicită şi lucrătoare de fapte bune, pentru că numai cu trăsătura de caracter trecem în veşnicie. Şi se cuvine a avea o trăsătură de caracter plină de pace, linişte, blândeţe, plină de dragoste şi bunătate – să strălucească din noi! Pentru că ştim că aici pe pământ astfel de gânduri ne dau pace, linişte şi blândeţe, dar când sântem împovăraţi de gânduri nu avem pace în această viaţă.
De aceea se cade să ne ostenim, cu ajutorul Domnului, să-L rugăm pe Dumnezeu să ne curăţească de rele, de gândurile rele – căci cu ce gânduri ne îndeletnicim, aşa ne este viaţa. Vedem cu oamenii de aici, din lume, că precum cum le sânt gândurile, aşa le este viaţa: de sânt cu pace, linişte, blândeţe, duioşie – înseamnă că astfel le este şi caracterul. Ei întotdeauna au într'înşii gânduri bune, dorinţe bune, şi din ei răzbat astfel de gânduri, omul fiind o fiinţă cu putere cugetătoare. Noi nu pătrundem cu mintea faptul că trăim

prin energiile dumnezeieşti, că Dumnezeu este pretutindeni şi că El dă viaţă la toţi şi la toate. De aceea, cât ne aflăm în această viaţă, să ne ostenim să fim liniştiţi, cu pace, blânzi, plini de dragoste şi bunătate; să ne ostenim a păstra în noi mereu gânduri bune, dorinţe bune, pentru că ele ne dau pace şi linişte. Cu aceste gânduri, cu acest caracteristici intrăm în cele veşnice... şi vom rămâne cu ele: trecem din putere în putere, din cunoaştere în cunoaştere, în acelaşi fel cum şi îngerii şi sfinţii trec din putere în putere şi se desăvârşesc în bine. Dar, legat de trăsătura de caracter, unii pot, din păcate, să se desăvârşească şi în rău... pentru că omul e fiinţă ce niciodată nu rămâne pe loc: întotdeauna e aşa – ori ne îmbunătăţim ori ne înrăutăţim, în funcţie de trăsătura de caracter pe care o desăvârşim.

Părinte Stareţ, cum pot creştinii îndura toate greutăţile ispitelor în viaţa de zi cu zi?

Părintele Tadei / Oricât de mare ar fi necazul ce ne cuprinde, să nu deznădăjduim: totul va trece, Slavă Domnului...

Vremurile de azi sânt din ce în ce mai grele, iar oamenii nu se îndreaptă, nu se îmbunează, le e din ce în ce mai greu – pentru că nu ştiu că noi, oamenii, sântem fiinţe cu putere cugetătoare şi, prin gândurile cu care ne îndeletnicim pe pământ, în fapt stârnim neorânduială; din aceste gânduri rele, nu avem pace nici noi, nici ceilalţi. Pe această lume pot trăi încă pe atâţi oameni câţi trăiesc acum, dar oamenii nu au pace, pentru că prin gândurile lor stârnesc neorânduială, care nu este bună – toţi o simţim, şi nu avem pace...

De ne îndeletnicim cu gânduri şi dorinţe bune, aceste gânduri ne dau pace şi bucurie, încă din această viaţă, dar mai cu seamă în veşnicie; înţelegem că moartea nu este, că moartea e biruită. Domnul a biruit moartea şi ne-a dăruit viaţa cea veşnică.

CAPITOLUL XI

SĂ NE ADUNĂM GÂNDURILE ÎN PACE ŞI LINIŞTE

„Totul, în viaţa noastră pământească, de aici, ţine de gânduri – fiecare lucrare, fiecare trudă, fiecare mişcare. Omul vorbeşte prin gânduri, nu prin cuvinte, şi noi sântem neîncetat într’o luptă a gândurilor," spune Igumenul Tadei, marele duhovnic şi stareţ al Mănăstirii Vitovniţa din răsăritul Serbiei. El mai adaugă: „Cum ne sânt gândurile cu care ne îndeletnicim, aşa ne este viaţa."

LA POALELE DEALULUI HOMOLIA

Nu este uşor de ajuns la Mănăstirea Vitovniţa de la poalele dealului Homolia. În unele cazuri este o nevoinţă chiar şi în ziua de astăzi. Mănăstirea se află la 12 kilometri depărtare de Petrovaţ pe Mlava, în direcţia localităţii Kucevo şi, chiar dacă drumul e bun, nu sânt legături. Autobuzul circulă de trei ori pe zi, în zilele lucrătoare, până la satul ce poartă acelaşi nume, pentru a duce copiii la şcoală şi înapoi. Ţinutul este locuit mai cu seamă de Vlahi.

Popasul la mănăstire reprezintă astăzi un prilej rar de a simţi pacea dintru începuturi a monahismului ortodox. Ţinutul pitoresc este bogat în păduri şi ape, şi totul respiră pace şi linişte!

Ziua începe în această ctitorie domnească din veacurile XI-XII a Craiului Milutin cu Sfânta Liturghie, săvârşită în zori de Părintele Ştefan şi Părintele Dosithei, împreună-slujitori. Şi tămâia are aici o

mireasmă specifică, pentru că igumenul pune în ea uleiuri eterice. Părintele Tadei amână dialogul cu oaspeţii până după micul dejun, pregătit cu râvnă de fraţii S. şi T. În timpul prânzului se citesc pasaje din cărţile sfinte. Când este vreme frumoasă, Stareţului – cum îl numesc, cu dragoste, fraţii pe Igumenul Tadei, de loc chiar din acel sat – îi place să se aşeze sub via de lângă biserica mănăstirii, ce poartă hramul Adormirii Maicii Domnului. Despre istoria încercată şi furtunoasă a mănăstirii, de altminteri, în afară de părinte, mai vorbeşte şi scrie Ioakim Vuici, la începutul veacului trecut, al XX-lea... Dacă vremea se răceşte, cuvântul se ţine la căldura trapezei.
Încă de la prima întâlnire, la întrebarea cum se simte, acest bătrân de 80 de ani cu mişcări agere şi minte ascuţită răspunde: „Bătrânii sânt întotdeauna osteniţi.” Fiecare cuvânt al său este scânteie, fiecare gând – putere. Pur şi simplu, omul, după ce vorbeşte cu el, nu mai este acelaşi.

„TOTUL ESTE GÂND”

În cei 60 de ani ai săi de viaţă călugărească, Părintele Tadei îşi aminteşte că a slujit în două rânduri la Patriarhia din Peci. Întâia dată a fost înainte de cel de al Doilea Război Mondial, iar a doua oară s’a întors acolo în anul 1949, la dorinţa patriarhului Gavriíl Dojici, rămânând acolo vicar până în 1955.
„Totul este gând, şi simţirea e gând,” învaţă igumenul în cuvântul său. „Noi sântem neîncetat în gânduri. Gândurile noastre, totuşi, nu sânt ascunse. Sânt vădite. Ele se arată prin viaţa noastră. De îndată ce se gândeşte cineva la noi, vedem ce gândeşte, ce doreşte, ce gânduri are faţă de noi. Înţelegem singuri, nu trebuie să ne spună nimeni dacă cineva ne iubeşte şi ne respectă sau nu. Acest lucru se simte, răzbate din om. Aşadar, şi trăsăturile de caracter ale

omului se construiesc pe calea gândurilor. Sântem aşa precum ne sânt gândurile cu care ne îndeletnicim.

Pentru aceasta, să ne ostenim ca în această viaţă scurtă, cu ajutorul lui Dumnezeu, să ne clădim trăsăturile de caracter spre desăvârşire. Domnul spune: «Împărăţia cerurilor nu se va arăta aici sau acolo. Ea este în lăuntrul vostru şi în mijlocul vostru, şi aceasta este dreptatea, pacea şi bucuria.»

Norodul Vechiului Legământ nu a putut înţelege dragostea nemărginită a lui Dumnezeu. De aceea nu a putut să primească nici poruncile Lui, de unde a izvorât şi răul obştesc: «Dinte pentru dinte, ochi pentru ochi.» Chiar şi astăzi, în Creştinism, ca să nu mai vorbim de celelalte religii, se ţine această pravilă a Vechiului Legământ, din pricina căreia sântem în continuare înconjuraţi de rău. Sântem împrejmuiţi de mulţimea necazurilor vieţii, care ne năruiesc pacea lăuntrică. Nu putem să-l iertăm nici pe fratele nostru de sânge, cu atât mai puţin pe ceilalţi!

Iată, vedeţi ce facem noi? De îndată ce ne îndeletnicim cu gânduri rele, noi înşine devenim răi. Nu ne este de nici un folos că ne socotim buni, dacă în noi rămâne răul. Iar noi, Creştinii, nu avem dreptul să cugetăm răul nici măcar în lăuntrul nostru – cu atât mai puţin să-l prefacem în faptă. Asta înseamnă că nu avem putere să i ne împotrivim!

În noi, însă, sălăşluieşte puterea lui Dumnezeu, viaţă şi energie dumnezeiască. În ziua Înfricoşatei Judecăţi, înaintea lui Dumnezeu, va trebui să dăm socoteală şi de felul în care am folosit această putere, energie şi viaţă care ne-au fost dăruite – dacă am contribuit la înţelegerea sau la neorânduiala din univers.

Gândurile pe care le avem au înrâurire nu numai asupra noastră şi asupra făpturilor înţelegătoare, asupra lumii animalelor şi plantelor, ci şi în veşnicie. Prin gândurile noastre, nu numai că

tulburăm pacea pe faţa pământului, ci înmulţim răul şi în univers. Întregul neam omenesc culege roada gândurilor şi dorinţelor sale. Astfel, neamul omenesc a trebuit dintru început să fie înecat în apă, din pricina dorinţelor şi gândurilor sale rele. Dar iată că şi noi sântem iarăşi atât de cufundaţi în rău şi nu ne putem slobozi, căci se apropie iarăşi vremea aceea!

Singura scăpare, cu ajutorul lui Dumnezeu, este schimbarea lăuntrică, din inimă.

Deoarece în lăuntrul nostru este energie dumnezeiască, trebuie să ne legăm cu întreaga noastră fiinţă la Centrala Vieţii, la Domnul, pentru ca această energie să dobândească putere dumnezeiască - nu să ne legăm la rău. Să ne îndreptăm către acest Bine, ca şi în noi şi în jurul nostru să fie bine. Dacă avem gânduri bune, dumnezeieşti, vom avea pace lăuntrică. Această pace va răzbate apoi din noi şi împrejurul nostru – şi aşa apar schimbările. Tot cel ce nu este conectat la rău, la vreo ambiţie lumească care-i tulbură viaţa şi-l împovărează, va simţi această pace.

Un singur suflet, în orice mediu, poate să contribuie mult prin asta – mai cu seamă stăpânul casei. Lui i se cuvine să se străduiască să-şi concentreze gândurile sale spre pace, spre linişte; grijile şi necazurile trebuie să i le încredinţeze Domnului.

Domnul a luat asupra Sa toate grijile şi necazurile noastre şi ne-a spus că se va îngriji de ce vom mânca, ce vom bea şi ce vom încălţa, iar noi, în schimb, ne ţinem atât de înverşunaţi şi facem tulburare înlăuntrul nostru, în familia noastră şi printre cei din jurul nostru.”

„SĂ AŞEZĂM MAI ÎNTÂI PACEA ÎN NOI ÎNŞINE”

„Când sânt împovărat de griji şi vreau să duc singur grijile mănăstirii, ale casei, şi nu le încredinţez

Domnului, vin necazuri asupra mea şi asupra obştii – cea mai lesne treabă merge greu. Dar când Îi încredinţez Domnului toate grijile mele şi ale obştii, chiar şi cea mai anevoioasă lucrare se face lesne. Nu este împovărare, iar obştea este liniştită şi în pace.

Vedeţi ce putere înfricoşătoare au gândurile noastre, o putere care tulbură sau dă pace? Dacă este aşa, să ne străduim atunci să punem mai întâi pace în casa, în familia, în ţara noastră – căci ţara este o familie.

Trebuie mai întâi să punem pace în lăuntrul nostru şi apoi vom putea fi în pace şi-n afară. Cât timp nu instaurăm pacea în noi înşine, nu va fi pace nici în preajma noastră. Dacă stăpânul nu are pace, nici familia nu are pace – şi toate acestea din pricina gândurilor stăpânului. Din această pricină, atunci, trebuie să ne încredinţăm pe sine şi pe semenii noştri lui Dumnezeu şi să ne rugăm neîncetat. Dumnezeu este energie, tărie şi putere, bucurie şi mângâiere; atunci când Îl căutăm, El ne dă pacea Sa dumnezeiască. Prin rugăciune ne adăpăm din puterea lui Dumnezeu.

Domnul este pretutindeni, şi fără Pronia şi îngăduinţa Sa nu se întâmplă nimic – nici pe faţa pământului, nici în veşnicie. Dacă întărim acest gând în lăuntrul nostru, atunci ne va fi uşor. Dacă Dumnezeu ne-ar îngădui să facem ce vrem şi cum vrem, s'ar întâmpla o catastrofă. Ar fi un haos atât de înfricoşător în cosmos, încât nici nu ne-am putea închipui. El ne atrage atenţia la prezenţa Sa în felurite chipuri. Noi, însă, uităm atât de grabnic de El, mai cu seamă dacă ne este bine! Uităm că sântem aici vremelnic, credem că vom fi veşnic aici, şi abia când vin necazurile strigăm: „Doamne, mântuieşte!" De aceea, să ne străduim a ne schimba însuşirile noastre de caracter în bine. Ni s'a poruncit să ne rugăm şi pentru vrăjmaşul nostru; şi asta nu-i în folosul lui, ci în folosul nostru.

Atâta timp cât păstrăm gânduri despre jignirea adusă nouă de

vrăjmaşi, de prieteni, de cei de-un neam cu noi, nu vom avea niciodată pace şi linişte. Şi dacă nu le avem pe acestea, stăpâni ai casei fiind, nici cei din familia noastră nu le vor avea. Prin aceste gânduri ale noastre, ne tiranizăm pe noi înşine. De aceea, să învăţăm şi noi şi ceilalţi să fie pretutindeni pacea lui Dumnezeu. Toate din jurul nostru, nu doar oamenii, ci şi animalele şi plantele, cer de la noi atenţie şi dragoste. Toate în lume sânt legate între ele. Nici noi nu putem vieţui fără lumea plantelor, nici lumea plantelor fără noi, din moment ce noi toţi sântem un neam (o zidire).

Să ne rugăm pentru aceasta Domnului, să ne dea putere şi tărie să fim buni, plini de virtuţi, plini de pace, liniştiţi, plini de dragoste şi bunătate. Vă doresc pace şi bucurie de la Domnul, în casa voastră, în ţara noastră şi tuturor oamenilor din lume!," a încheiat Părintele Tadei de la Mănăstirea Vitovniţa.

CAPITOLUL XII

SCURTĂ ISTORISIRE DESPRE VIAȚA STAREȚULUI TADEI DE LA MĂNĂSTIREA VITOVNIȚA

Părintele Tadei s'a născut în anul 1914, în satul Vitovnița,[18] din părinți evlavioși, țărani, de praznicul Sfântului Apostol Toma, și a primit numele de Toma.

După ce a terminat școala primară, tânărul Toma a urmat și absolvit Școala de Comerț și Meserii din Petrovaț pe Mlava.

Deoarece s'a îmbolnăvit grav, a hotărât ca ultimii ani din viață să îi închine slujirii lui Dumnezeu.

Începuturile vieții sale călugărești sânt legate de Mănăstirea Milkovo[19] de lângă Svilaința și de Părintele Amvrosie de la Milkovo,[20] ucenic al Cuviosului Amvrosie de la Optina, care, după cuvintele Starețului Tadei, avea nemărginită dragoste și iertare.

A fost închinoviat în 1935 la mănăstirea Gorniak,[21] pe 10 Martie,[22] spre a fi tuns în cinul monahicesc la 14 Iulie, același an, ca frate în obștea mănăstirii Gorniak. Îndată după închinoviere, în 1935, a fost îndrumat spre Școala de Iconografie de la Mănăstirea Rakovița.[23]

---

18 Sat Românesc din partea răsăriteană a Serbiei.

19 Mănăstire ridicată înainte de jumătatea secolului al XV-lea. Nu se cunosc ctitorii.

20 Arhimandritul Amvrosie (Kurganov) - s-a născut la 1 Ianuarie 1894 în gubernia Rusă Riazan din neam de preoți. L-a tuns în monahism pe Arhiepiscopul Antonie (Medvedev) al San Francisco-ului.

21 Ctitorie a Sfântului țar Lazăr, ridicată în 1378. Poartă hramul Intrarea Maicii Domnului în Biserică. Într'o nișă din peretele de apus al bisericii se află o raclă cu moaștele Sfântului Grigorie Sinaitul (cel Tânăr), numit și Grigorie din Gorniak și ale Sfântului Grigorie cel Tăcut.

22 Toate datele sânt pe stil vechi, potrivit calendarului Bisericii Ortodoxe Sârbe

23 Biserica Sfinții Mihail și Gavriil, construită de Radu I, domnul țării Românești (cca. 1377 - 1383). Mănăstirea a fost ajutată de domni ai țării Românești, între care și Sfântul Constantin Brâncoveanu (†1714).

La dorința Patriarhului Bisericii Ortodoxe Sârbe de la acea vreme, Varnava, Episcopul Veniamin i-a dat monahului Tadei dezlegare canonică să meargă în eparhia Belgradului și Karlovițului, iar acesta a intrat în obștea mănăstirii de la Rakovița.

A fost hirotonit în cinul de ieromonah la 3 Februarie 1938, la Mănăstirea Rakovița, de către Episcopul Mitrofan al Harkovului.[24] A fost ridicat la treapta de egumen în 1949, în catedrala din Belgrad, de către vicarul patriarhal Visarion, fost episcop al Banatului. În Octombrie 1938 ieromonahul Tadei a fost mutat, pentru nevoile slujirii, la Patriarhia din Peci.[25] După încheierea celui de-al Doilea Război Mondial, ieromonahul Tadei a părăsit Peciul și s'a întors la Mănăstirea Rakovița. În Aprilie 1947, ieromonahul Tadei s'a reîntors în eparhia Branicevo cu dezlegare canonică și a intrat în obștea mănăstirii Gorniak.

La dorința Patriarhului Gavriil, ieromonahul Tadei se reîntoarce la Patriarhia din Peci, în anul 1949, și devine vicar al acesteia. În 1955, din motive de sănătate, având dezlegarea Patriarhului Vichentie, egumenul Tadei se întoarce pentru a doua oară în eparhia Branicevo. În această eparhie, a fost o vreme preot paroh în satele Peci și Klenovaț și în parohia Șapinska, iar apoi, din 1957, stareț al mănăstirii Gorniak. La începutul lui Noiembrie 1959, egumenul Tadei a primit dezlegare canonică pentru a pleca în mănăstirea athonită Hilandar, aflată sub jurisdicția Patriarhului Ecumenic de la Constantinopol. După patru luni încheiate, cu acordul autorităților Grecești, egumenul Tadei a părăsit Hilandarul și Sfântul Munte, întorcându-se în patrie. Aici a

24 Arhiereu al Bisericii Ortodoxe Ruse de peste Granițe.

25 Întemeiată în 1346. După căderea Serbiei sub Turci, în 1459, a trecut sub jurisdicția Constantinopolului, devenind parte a arhiepiscopiei de Ohrida. În 1557, în vremea patriarhului Makarie Sokolovici ea a fost restaurată. La 11 Septembrie 1766 autoritățile Turce au promulgat decretul prin care aceasta era desființată din nou. În urma războaielor balcanice a devenit stavropighie a patriarhiei Belgradului.

a fost, o vreme, paroh în satul Bistrița, apoi stareț al mănăstirii Tuman.[26] La dorința sa, în 1962, a fost rânduit la stăreția mănăstirii Vitovnița. A petrecut în această slujire vreme de zece ani, pentru ca, în cele din urmă, slujind ca paroh în Vlaški Dol, să fie pensionat, iar apoi așezat la stăreția mănăstirii Pokainița[27] de lângă Velike Plane și ca duhovnic al mănăstirii Tuman, iar apoi, pentru a doua oară, la stăreția mănăstirii Vitovnița.[28]

Arhimandritul Tadei, starețul mănăstirii Vitovnița, a trecut la Domnul pe 13 Aprilie 2003, în satul Bacika Palanka din Voievodina, în casa credincioșilor ce s'au îngrijit de el în ultimii ani ai vieții sale pe pământ printre noi, păcătoșii.

Belgrad,
Praznicul Sfintei Cruci
Anul Domnului 2003

---

26 Ctitorirea ei este legată de numele lui Miloș Obilici, eroul care l-a ucis pe sultanul Murad în bătălia de la Kosovo. Biserica are hramul Sfântul Arhanghel Mihail, iar în naos se află un chivot cu moaște ale Sfântului Zosima Sinaitul.

27 Poartă hramul Aducerea moaștelor Sfântului Nicolae. Ridicată în 1818.

28 A doua mănăstire ca mărime din eparhia Branicevo. Ridicată în 1218 de țarul Milutin. Are hramul Adormirea Maicii Domnului.

CUPRINS

COLOFON

Redactor/ Radu Hagiu
Traducere/ Valentin - Petre Lică
Fotograf/ Goran Veljković
Concept layout/
Atelieruldegrafică.ro
Dtp/ Remus Brihac
Tipar/ Accent Print Suceava
Editura Predania/ CP 67, OP 13

București
www.predania.ro
Distribuție/ Balkan Press
074 703 4996
ISBN 978-606-8195-01-8

PREDANIA